

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядження
Івано-Франківської
обласної державної
(військової)
адміністрації
від _____ № _____

Івано-Франківська обласна державна (військова) адміністрація

РЕГІОНАЛЬНИЙ ПЛАН УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ
В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ДО 2034 РОКУ

СТРУКТУРА РЕГІОНАЛЬНОГО ПЛАНУ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ

Перелік умовних позначень, символів, скорочень, тлумачень	5
Перелік таблиць	7
Перелік карт	11
Перелік рисунків	11
Перелік додатків	13
Вступна частина	14
РОЗДІЛ I. ХАРАКТЕРИСТИКА РЕГІОНУ	16
1.1. Адміністративно-територіальний устрій	16
1.1.1. Райони Івано-Франківської області	18
1.1.2. Об'єднані територіальні громади Івано-Франківської області	20
1.1.3. Населені пункти Івано-Франківської області	21
1.2. Природно-географічна характеристика	21
1.2.1. Рельєф	21
1.2.2. Геологічні особливості	24
1.2.3. Сейсміко-тектонічні характеристики	25
1.2.4. Кліматичні умови	27
1.2.5. Ландшафтні особливості рельєфу	31
1.2.6. Гідрологія	34
1.2.7. Природно-ресурсний потенціал	34
1.2.8. Природоохоронні території	40
1.3. Демографічна та соціальна характеристики	44
1.3.1. Чисельність населення регіону за типом поселення	46
1.3.2. Доходи населення регіону	50
1.4. Економічна характеристика	53
1.4.1. Коротка характеристика народногосподарського комплексу	56
1.4.2. Динаміка та особливості економічного розвитку за останні 10 років	69
1.4.3. Прогноз економічного розвитку на 10 років	73
1.4.4. Транспортна інфраструктура	76
1.5. Характеристика об'єктів інфраструктури управління відходами	79
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ПОТОЧНОГО СТАНУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ В РЕГІОНІ	82
2.1. Загальна характеристика системи управління відходами	82
2.1.1. Параметри управління відходами	82
2.1.2. Інституційна структура управління відходами	91
2.1.3. Програми, стратегії, плани дій	95
2.1.4. Фінансово-економічне забезпечення управління відходами	96
2.2. Опис поточного стану системи управління відходами	104
2.2.1. Побутові відходи	104
2.2.2. Відходи промисловості	124
2.2.2.1. Промислові відходи	124
2.2.2.2. Відходи видобувної промисловості	131
2.2.3. Відходи будівництва та знесення	134
2.2.3.1. Відходи будівництва та знесення	134

2.2.3.2. Відходи руйнування	139
2.2.4. Медичні відходи	140
2.2.5. Небезпечні відходи з інших джерел	156
2.2.5.1. Відпрацьовані нафтопродукти	166
2.2.5.2. Відходи, що містять стійкі органічні забруднення	168
2.2.5.3. Відходи, що містять ртуть	170
2.2.5.4. Відходи, що містять азбест	170
2.2.5.5. Відходи, що містять поліхлоровані дифеніли/поліхлоровані терфеніли, непридатні до використання хімічні засоби захисту рослин	171
2.2.6. Транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився	172
2.2.7. Відходи, що біологічно розкладаються, з інших джерел	175
2.2.7.1. Відходи деревообробної промисловості	176
2.2.7.2. Відходи сільського господарства	178
2.2.7.3. Відходи лісового господарства	187
2.2.7.4. Відходи харчопереробної промисловості	190
2.2.7.5. Осади стічних вод	193
2.3. Аналіз земельних ресурсів	199
2.4. SWOT-аналіз системи управління відходами	204
РОЗДІЛ III. ПЛАНУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ В РЕГІОНІ	207
3.1. Цілі та цільові показники	207
3.2. Управління потоками відходів	208
3.2.1. Управління побутовими відходами	250
3.2.1.1. Управління відходами упаковки	251
3.2.1.2. Управління відходами електричного та електронного обладнання	252
3.2.1.3. Управління відходами батарей і акумуляторів	253
3.2.2. Управління відходами промисловості	255
3.2.2.1. Відходи видобувної промисловості	257
3.2.3. Управління відходами будівництва та знесення	258
3.2.3.1. Управління відходами руйнувань	259
3.2.4. Управління медичними відходами	259
3.2.5. Управління небезпечними відходами з інших джерел	262
3.2.5.1. Управління відпрацьованими нафтопродуктами	264
3.2.5.2. Управління відходами, що містять стійкі органічні забруднення	265
3.2.5.3. Управління відходами, що містять ртуть	266
3.2.5.4. Управління відходами, що містять азбест	267
3.2.6. Управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився	268
3.2.7. Управління відходами, що біологічно розкладаються, з інших джерел	269
3.2.7.1. Відходи деревообробної промисловості	269
3.2.7.2. Управління відходами сільського господарства	269
3.3. Забезпечення реалізації	276
3.4. Фінансово-економічне забезпечення системи	278
3.4.1. Витрати на впровадження заходів управління побутовими	278

відходами	
3.4.2. Фінансування управління відходами суб'єктів господарювання	282
3.4.3. Інвестиційні сценарії для можливих технологічних рішень	284
3.5. Регіональний план дій	291
РОЗДІЛ IV. МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ	292
ВИКОНАННЯ РПУВ	
РОЗДІЛ V. ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ	295
ОЦІНКУ	
ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА	296
ДОДАТКИ	304

Перелік умовних позначень, символів, скорочень

ВББА	відпрацьовані батарейки, батареї та акумулятори
ВБЗ	відходи будівництва та знесення
ВДВ	валова додана вартість
ВЕЕО	відходи електричного та електронного обладнання
ВПО	внутрішньо переміщені особи
ВРП	валовий регіональний продукт
га	гектар
грн	гривня, грошова одиниця України
ДП	Державне підприємство
ЄС	Європейський Союз
ЗГ	звалищний газ
КВЕД	класифікація видів економічної діяльності
км ²	квадратні кілометри
м	метри
МБО	механіко-біологічне оброблення відходів
МВВ	місце видалення відходів
МВт	мегават
МТГ	міська територіальна громада
НАН	Національна академія наук
НВ	небезпечні відходи
НПС	навколишнє природне середовище
ОВД	оцінка впливу на довкілля
ОДА	обласна державна адміністрація
ОМС	орган місцевого самоврядування
ОУВ	об'єкт утворення відходів
ПАТ	Публічне акціонерне товариство
ПВ	побутові відходи
ПДВ	податок на додану вартість
ПЕТ	поліетилентерефталат
ПЗФ	природно-заповідний фонд
ПКД	проектно-кошторисна документація
ПрАТ	Приватне акціонерне товариство
р	річка
РВВ	розширена відповідальність виробника
РПУВ	регіональний план управління відходами
RDF	паливо, отримане з відходів
СЕО	Стратегічна екологічна оцінка
СОЗ	стійкий органічний забруднювач
СОТ	світова організація торгівлі
СПП	сміттєперевантажувальна пункт
ССЛ	сміттєсортувальна лінія
SRF	стандартизоване паливо

SWOT	аналіз сильних і слабких сторін, можливостей і загроз
т	тонна
ТЕО	техніко-економічне обґрунтування
ТОВ	товариство з обмеженою відповідальністю
ПВ	побутові відходи (це скорочення вживається у тексті, оскільки підзаконні нормативно-правові акти ще не приведені у відповідність до термінології Закону України «Про управління відходами»)
Фонд	фонд охорони навколишнього природного середовища
ОНПС	
ХЗЗР	хімічні засоби захисту рослин

відходи від руйнувань – частини (уламки) пошкоджених (зруйнованих) об'єктів, а також матеріали, предмети, які були всередині або поряд з такими об'єктами у момент пошкодження (руйнування) та/або виконання робіт з демонтажу та які повністю або частково втратили свої споживчі властивості та не можуть у подальшому використовуватись за місцем їх утворення чи виявлення;

інституційна спроможність – ресурсна здатність учасника системи управління відходами самостійно забезпечувати ефективне здійснення власних (самоврядних) або інших повноважень та/чи взятих на себе договірних зобов'язань;

кластер управління відходами (далі – кластер) – локалізована територія суміжних територіальних громад, охоплена спільною системою управління побутовими відходами, що має взаємоузгоджену інфраструктуру управління відходами та обслуговується одним регіональним полігоном для захоронення побутових відходів;

місця тимчасового зберігання відходів від руйнувань – спеціально обладнані або пристосовані земельні ділянки (майданчики), призначені для тимчасового, протягом періоду воєнного стану та одного року з дня припинення або скасування воєнного стану, зберігання відходів від руйнувань до їх відновлення чи видалення у спосіб, що не становить загрози здоров'ю людей та навколишньому природному середовищу;

полігон – місце захоронення відходів, призначене для їх розміщення на поверхні чи під поверхнею (підземне) землі, включаючи:

внутрішні місця для видалення відходів, на яких утворювач відходів – суб'єкт господарювання здійснює видалення власних відходів на місці утворення;

постійні місця, на яких відходи розміщуються понад один рік;

регіональний план управління відходами (далі – РПУВ) – документ державного планування, що містить комплекс взаємопов'язаних завдань і заходів, узгоджених за строками та ресурсним забезпеченням з усіма задіяними виконавцями, спрямованих на забезпечення сталого управління відходами в регіоні з урахуванням принципів співробітництва місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, сформованих

на підставі оцінки поточного стану сфери управління відходами та розроблених моделей;

регіональний полігон – полігон побутових відходів, призначений для обслуговування території кластеру управління відходами;

сміттєперевантажувальна станція – спеціалізований об'єкт, призначений для перевантаження побутових відходів із сміттєвоза-збирача у приймальний чи накопичувальний бункер або у транспортний сміттєвоз, залежно від обраного технологічного варіанта застосування сміттєперевантажувальних станцій.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у законах України: «Про управління відходами», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про житлово-комунальні послуги», «Про благоустрій населених пунктів», «Про місцеві державні адміністрації», «Про засади державної регіональної політики», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» та інших актах законодавства.

Перелік таблиць

Таблиця 1.2.1. Відомості про сейсмічність населених пунктів Івано-Франківської області.

Таблиця 1.2.2. Метеорологічні дані окремих населених пунктів Івано-Франківської області.

Таблиця 1.2.3. Переважні напрямки та повторюваність вітру, %.

Таблиця 1.2.4. Землі лісогосподарського призначення Івано-Франківської області станом на 01 січня 2024 року.

Таблиця 1.2.5. Структура та динаміка основних видів земельних угідь області.

Таблиця 1.2.6. Динаміка структури природно-заповідного фонду Івано-Франківської області.

Таблиця 1.2.7. Структура природно-заповідного фонду області станом на 01 січня 2024 року.

Таблиця 1.3.1. Територія і чисельність наявного населення за районами станом на 01 січня 2022 року.

Таблиця 1.3.2. Чисельність наявного населення Івано-Франківської області (на початок 2022 року).

Таблиця 1.3.3. Інформація щодо кількості ВПО, які зареєстровані в період 2022-2024 роках в Івано-Франківській області.

Таблиця 1.3.4. Прогноз чисельності населення регіону.

Таблиця 1.3.5. Реальний наявний дохід, у % до відповідного періоду попереднього року.

Таблиця 1.3.6. Динаміка показників наявного доходу на одну особу та сукупні ресурси на одне домогосподарство.

Таблиця 1.3.7. Процент зростання/скорочення показника середнього наявного доходу населення та розміру домогосподарства Івано-Франківської області в 2015-2021 роках.

Таблиця 1.3.8. Прогнозні дані щодо показників середнього наявного доходу населення Івано-Франківської області на 10 років.

Таблиця 1.4.1. Індeksi фізичного обсягу валової доданої вартості за видами економічної діяльності (у цінах попереднього року; %).

Таблиця 1.4.2. Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності у 2023 році.

Таблиця 1.4.3. Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) за видами економічної діяльності у 2015–2022 роках.

Таблиця 1.4.4. Показники діяльності підприємств по районах у 2021 році.

Таблиця 1.4.5. Запаси палива (станом на 01 січня 2021 року).

Таблиця 1.4.6. Обсяг виробленої будівельної продукції за видами (тис. грн).

Таблиця 1.4.7. Загальна площа житлових будівель, прийнятих в експлуатацію, за видами.

Таблиця 1.4.8. Динаміка основних показників економічного і соціального розвитку Івано-Франківської області за 2014-2023 роки.

Таблиця 1.4.9. Обсяг перевезених вантажів за видами транспорту.

Таблиця 1.4.10. Кількість перевезених пасажирів за видами транспорту (тис. пасажирів).

Таблиця 1.5.1. Динаміка основних показників управління відходами I-IV класів небезпеки.

Таблиця 1.5.2. Матеріально-технічна база районів Івано-Франківської області.

Таблиця 2.1.1.1. Утворення та управління з відходами (2014-2023 роки), тис. тонн.

Таблиця 2.1.1.2. Утворення відходів за видами економічної діяльності та у домогосподарствах у 2020 році.

Таблиця 2.1.1.3. Підприємства – основні накопичувачі відходів.

Таблиця 2.1.1.4. Утворення та оброблення відходів I-IV класів небезпеки за категоріями відходів за матеріалом у 2023 році (тонн).

Таблиця 2.1.1.5. Динаміка основних показників управління з відходами I-IV класів небезпеки тис. тонн за період 2021-2023 років.

Таблиця 2.1.1.6. Кількість установок для оброблення відходів та полігонів для видалення відходів у 2023 році.

Таблиця 2.1.2.1. Дані щодо інфраструктури управління побутовими відходами на території Івано-Франківської області станом на січень 2024 року.

Таблиця 2.1.2.2. Інфраструктура полігонів за критерієм екологічної безпеки.

Таблиця 2.1.2.3. Стан обліку та паспортизації полігонів (на 01 січня 2024 року).

Таблиця 2.1.4.1. Пріоритетні природоохоронні заходи, пов'язані з відходами.

Таблиця 2.1.4.2. Витрати на охорону навколишнього природного середовища за видами економічної діяльності протягом 2020-2023 років.

Таблиця 2.1.4.3. Тарифи на послугу з управління з побутовими відходами станом на 01 січня 2025 року.

Таблиця 2.2.1.1. Тенденція зібраних та перевезених відходів за формою 1-ТПВ у 2014-2023 роках, тонн.

Таблиця 2.2.1.2. Утворення відходів на території області у 2014-2023 роках, тонн.

Таблиця 2.2.1.3. Тенденція утворення та управління відходами за категорією «побутові та подібні відходи» на території області у 2014-2023 роках, тонн.

Таблиця 2.2.1.4. Обсяг відходів упаковки у 2014-2023 роках.

Таблиця 2.2.1.5. Технічна забезпеченість системи збирання ПВ в Івано-Франківській області станом на 2023 рік тис. тонн.

Таблиця 2.2.1.6. Технічна забезпеченість системи збирання побутових відходів в Івано-Франківській області за період 2014-2023 років.

Таблиця 2.2.1.7. Суб'єкти господарювання, що здійснюють збирання, заготівлю відходів як вторинної сировини.

Таблиця 2.2.1.8. Середній затверджений тариф на управління з побутовими відходами у 2021-2023 роках.

Таблиця 2.2.1.9. Утворення та ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ протягом 2021-2024 років.

Таблиця 2.2.1.10. Впровадження роздільного збирання побутових відходів за підсумками 2023 року.

Таблиця 2.2.2.1.1. Підприємства – основні накопичувачі промислових відходів.

Таблиця 2.2.2.1.2. Управління промисловими відходами у Івано-Франківській області протягом 2014-2023 років (складено на основі форми 1-відходи).

Таблиця 2.2.2.2.1. Утворення відходів видобувної промисловості у 2014-2023 роках.

Таблиця 2.2.3.1. Обсяги утворення та управління відходами будівництва і знесення в Івано-Франківській області у 2014-2023 роках, тонн.

Таблиця 2.2.4.1. Кількість медичних закладів області станом на 01 червня 2024 року, тонн.

Таблиця 2.2.4.2. Обсяги утворення та управління медичними відходами у 2014-2023 роках, тонн.

Таблиця 2.2.4.3. Інформація про управління відходами у медичних закладах станом на 01 червня 2024 року.

Таблиця 2.2.5.1. Динаміка утворених та відновлених небезпечних відходів за період 2014-2023 роки (тис. тонн).

Таблиця 2.2.5.2. Інфраструктура полігонів за критерієм екологічної безпеки.

Таблиця 2.2.5.3. Перелік хімічно небезпечних об'єктів області стосовно рівня хімічної небезпеки.

Таблиця 2.2.5.4. Перелік місць видалення небезпечних відходів.

Таблиця 2.2.6.1. Склад парку та середній вік транспортних засобів на території області станом на 31 грудня 2024 року, одиниць.

Таблиця 2.2.6.2. Обсяги утворення відходів від непридатних транспортних засобів протягом 2014-2023 років, тонн.

Таблиця 2.2.7.1.1. Утворення та управління категорії відходів «Деревні відходи» у Івано-Франківській області за період 2014-2023 років, тонн.

Таблиця 2.2.7.2.1. Динаміка утворення відходів сільського господарства в Івано-Франківській області протягом 2014-2023 років, тонн.

Таблиця 2.2.7.2.2. Динаміка управління відходами сільського господарства у 2014-2023 роках, тонн.

Таблиця 2.2.7.3.1. Землі лісогосподарського призначення Івано-Франківської області станом на 01 січня 2024 року.

Таблиця 2.2.7.4.1. Обсяги утворення та управління категорії відходів «Відходи тваринного походження та змішані харчові відходи» у Івано-Франківській області у 2023 році, тонн.

Таблиця 2.2.7.5.1. Скидання зворотних вод та забруднюючих речовин основними водокористувачами-забруднювачами поверхневих водних об'єктів.

Таблиця 2.2.7.5.2. Підприємства області у сфері управління осадів стічних вод.

Таблиця 2.2.7.5.3. Динаміка утворення відходів осадів стічних вод протягом 2014-2023 років, тонн.

Таблиця 2.2.7.5.4. Утворення та управління відходами осадів стічних вод у 2014-2023 роках, тонн.

Таблиця 2.3.1. Кількість діючих місць видалення ПВ, 2023 рік.

Таблиця 2.3.2. Інформація про земельні ділянки під розміщення об'єктів управління відходами на території Івано-Франківської області.

Таблиця 2.3.3. Стан обліку та паспортизації полігонів на 01 січня 2024 року.

Таблиця 2.3.4. Кількість установок для оброблення відходів та полігонів для видалення відходів у Івано-Франківській області.

Таблиця 3.2.1. Утворення та управління відходами по районах у 2022 році, тонн.

Таблиця 3.2.2. Альтернатива 1. Поділ області на 6 кластерів.

Таблиця 3.2.3. Альтернатива 2. Поділ області на 5 кластерів.

Таблиця 3.2.4. Порівняльна таблиця для обраних варіантів кластерування.

Таблиця 3.2.5. Параметри інфраструктури збирання побутових відходів (планові показники станом на 2030 рік).

Таблиця 3.2.6. Плановані сміттеперевантажувальні станції у кластері.

Таблиця 3.2.7. Матеріально-ресурсний потенціал побутових відходів Івано-Франківської області.

Таблиця 3.2.8. Інфраструктура сортування ПВ.

Таблиця 3.2.9. Параметри застосування МБО (матеріальний баланс).

Таблиця 3.2.10. Класифікація палива з відходів відповідно до ДСТУ EN 15359:2018.

Таблиця 3.2.11. Перелік полігонів, які розглядаються як регіональні об'єкти.

Таблиця 3.2.12. Перелік заходів, передбачених Національним планом управління відходами до 2034 року.

Таблиця 3.2.13. Індикативна оцінка вартості рекультивації наявних полігонів та сміттєзвалищ Івано-Франківської області (Потребує уточнення).

Таблиця 3.4.1. Дані щодо обсягів побутових відходів.

Таблиця 3.4.2. Розрахунок інвестицій для об'єктів управління відходами – варіант 1.

Таблиця 3.4.3. Аналіз отриманих розрахункових результатів варіанту 1 поставленим цілям.

Таблиця 3.4.4. Дані щодо обсягів побутових відходів.

Таблиця 3.4.5. Розрахунок інвестицій для об'єктів управління відходами – варіант 2.

Таблиця 3.4.6. Аналіз отриманих розрахункових результатів варіанту 2 поставленим цілям.

Таблиця 3.4.7. Дані щодо обсягів побутових відходів.

Таблиця 3.4.8. Розрахунок інвестицій для об'єктів управління відходами – варіант 3.

Таблиця 3.4.9. Аналіз отриманих розрахункових результатів варіанту 3 поставленим цілям.

Таблиця 4.1. Індикатори виконання заходів РПУВ в Івано-Франківській області до 2034 року.

Перелік карт

Карта 1.2.1. Ґрунти Івано-Франківської області.

Карта 1.3.1. Густота населення за регіонами України станом на 2021 рік.

Перелік рисунків

Рисунок 1.1.1. Адміністративно-територіальний устрій Івано-Франківської області.

Рисунок 1.1.2. Адміністративно-територіальний устрій Івано-Франківської області (райони).

Рисунок 1.1.3. Адміністративно-територіальний устрій Івано-Франківської області.

Рисунок 1.2.1. Фрагмент фізичної (геоморфологічної) карти з відображенням території Івано-Франківської області.

Рисунок 1.2.2. Фрагмент карти тектонічної будови України з відображенням території Івано-Франківської області.

Рисунок 1.2.3. Динаміка річної кількості опадів по області з 2019-2023 роки.

Рисунок 1.2.4. Середня місячна і річна температура повітря деяких міст Івано-Франківської області (°C).

Рисунок 1.3.1. Основні демографічні та соціальні показники Івано-Франківської області.

Рисунок 1.4.1. Індекси фізичного обсягу валового регіонального продукту (у цінах попереднього року, %).

Рисунок 1.4.2. Динаміка кількості туристів Івано-Франківської області, млн осіб.

Рисунок 1.4.3. Динаміка надходжень туристичного збору в Івано-Франківській області, тис. гривень.

Рисунок 2.1.1. Динаміка утворення відходів I-IV класів небезпеки, тис. тонн.

Рисунок 2.2.1. Динаміка зібраних та перевезених відходів за формою 1-ТПВ у 2014-2023 роках, тонн.

Рисунок 2.2.2. Динаміка утворення відходів на території області у 2014-2023 роках, тонн.

Рисунок 2.2.3. Динаміка утворення відходів за категорією «побутові та подібні відходи» на території області у 2014-2023 роках, тонн.

Рисунок 2.2.4. Тенденція утворення та управління відходами за категорією «побутові та подібні відходи» на території області у 2014-2023 роках, тонн.

Рисунок 2.2.5. Утворення та управління відходами упаковки, тис. тонн.

Рисунок 2.2.6. Морфологічний склад побутових відходів.

Рисунок 2.2.7. Обсяги утворення промислових відходів, фактичні значення, тис. тонн.

Рисунок 2.2.8. Управління відходами промисловості на території Івано-Франківської області у 2014-2023 роках.

Рисунок 2.2.9. Управління відходами будівництва і знесення у Івано-Франківській області у 2014-2023 роках, тонн.

Рисунок 2.2.10. Управління медичними відходами у 2014-2023 роках, тонн.

Рисунок 2.2.12. Динаміка утворення відходів деревообробної промисловості.

Рисунок 2.2.13. Динаміка утворення відходів сільського господарства за видами походження у 2014-2023 роках, тонн.

Рисунок 2.2.14. Динаміка управління відходами сільського господарства у 2014-2023 роках, тонн.

Рисунок 2.2.15. Динаміка утворення відходів осадів стічних вод протягом 2014-2023 років, тонн.

Рисунок 2.2.16. Динаміка утворення та управління відходами осадів стічних вод за 2014-2023 роки.

Рисунок 3.2.1. Ієрархія управління відходами.

Рисунок 3.2.2. Альтернатива 1, поділ області на 6 кластерів.

Рисунок 3.2.3. Альтернатива 2, поділ області на 5 кластерів.

Рисунок 3.2.4. Об'єкти інфраструктури управління побутовими відходами у громадах області, передбачені РПУВ.

Рисунок 3.2.5. Приклад контейнерів для збирання ресурсоцінних відходів.

Рисунок 3.2.6. Схема управління побутовими відходами в Івано-Франківській області.

Перелік додатків

Додаток 1 Таблиця. Об'єкти інфраструктури управління відходами.

Додаток 2 Таблиця. Дані щодо управління відходами на території регіону за 2023 рік.

Додаток 3 Таблиця. Цілі та цільові показники.

Додаток 4 Таблиця. Цільові показники НПУВ, прийняті для РПУВ.

Додаток 5 Таблиця. Дані щодо управління відходами, передбаченими РПУВ.

Додаток 6. Таблиця. Розширення та оновлення матеріально-технічної бази системи збирання побутових відходів (сміттевози, контейнери).

Додаток 7 Таблиця. Об'єкти інфраструктури управління побутовими відходами, передбачені РПУВ.

Додаток 8 Таблиця. Заплановані до будівництва об'єкти інфраструктури управління побутовими відходами.

Додаток 9 Таблиця. Загальна потреба у фінансуванні заходів РПУВ.

Додаток 10 Таблиця. Структура фінансування діяльності зі створення об'єктів оброблення та захоронення побутових відходів.

Додаток 11 Таблиця. Плановий розподіл обсягів фінансування за джерелами фінансування.

Додаток 12 Таблиця. Планові кількісні показники реалізації.

Додаток 13 Таблиця. Завдання та заходи РПУВ.

Вступна частина

Регіональний план управління відходами в Івано-Франківській області до 2034 року (далі – РПУВ) – це комплекс взаємно пов'язаних та узгоджених в часі заходів: організаційних, технологічних, технічних, ресурсозберігаючих, екологічних, санітарно-гігієнічних, фінансово-економічних, соціальних, інформаційних, спрямованих на розв'язання проблем сфери управління відходами в Івано-Франківській області.

Проблема, на розв'язання якої спрямований РПУВ, полягає у необхідності вирішення критичної ситуації, яка склалася з утворенням, накопиченням, зберіганням, відновленням та видаленням відходів, і характеризується подальшим розвитком екологічних загроз.

Така ситуація обумовлює необхідність створення та забезпечення належного функціонування регіональної системи запобігання утворенню відходів, їх збирання відновлення і екологічно безпечного видалення. Це повинно бути невідкладним завданням навіть в умовах відносної обмеженості економічних можливостей як області, так і основних утворювачів відходів. Таким чином, єдиним можливим шляхом урегулювання ситуації є створення комплексної регіональної системи управління відходами.

РПУВ розроблений відповідно до Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, Національного плану управління відходами до 2033 року, Закону України «Про управління відходами» з врахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів від 30 червня 2023 року № 667 та наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 16 квітня 2024 року № 403, наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 22 січня 2024 року № 81 та інших нормативно-правових документів у галузі управління відходами.

Метою даного документу є впровадження принципів створення ефективної та рентабельної системи управління відходами за сучасною європейською ієрархією пріоритетів управління відходами, так званою 5-ти ступеневою ієрархією, а саме максимального зменшення обсягів захоронення відходів, за рахунок збільшення обсягів їх обробки, переробки та відновлення, що базується на положеннях:

- Рамкової Директиви Європейського Парламенту і Ради 2008/98/ЄС від 19 листопада 2008 року «Про відходи та скасування деяких директив»;
- Директиви Ради 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 року «Про захоронення відходів»;
- Директиви Європейського Парламенту і Ради 2006/21/ЄС від 15 березня 2006 року «Про управління відходами видобувних підприємств та про внесення змін до Директиви 2004/35/ЄС»;
- Директиви Європейського Парламенту і Ради 94/62/ЄС від 20 грудня 1994 року «Про упаковку та відходи упаковки»;
- Директиви Європейського Парламенту і Ради 2012/19/ЄС від 4 липня 2012 року «Про відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО)»;
- Директиви Європейського Парламенту і Ради 2006/66/ЄС від 6 вересня

2006 року «Про батарейки і акумулятори та відпрацьовані батарейки і акумулятори».

РПУВ спрямований на досягнення національних цілей управління відходами на території Івано-Франківської області з урахуванням місцевих особливостей, а також вирішення наявних та попередження виникнення нових проблем області, які стосуються сфери управління відходами.

Одним із стратегічних завдань РПУВ є забезпечення сталого управління відходами в Івано-Франківській області та впровадження стратегічного планування з урахуванням принципів співробітництва, сформованих на підставі оцінки поточного стану сфери управління відходами та вже розроблених моделей шляхом впровадження заходів зменшення утворення відходів, зниження негативних наслідків від діяльності з управління відходами.

По кожному завданню розписані заходи, відповідальні виконавці, строки здійснення заходів, джерела та обсяги фінансового забезпечення, засобів контролю за станом здійснення заходів та проведення моніторингу результатів їх впровадження у сфері управління відходами на території Івано-Франківської області.

РПУВ охоплює всі види діяльності у сфері управління відходами на території Івано-Франківської області та розроблений на період до 2034 року згідно Методичних рекомендацій з розроблення регіональних планів управління відходами (Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 16 квітня 2024 року № 403).

РОЗДІЛ І ХАРАКТЕРИСТИКА ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

1.1 Адміністративно-територіальний устрій

Івано-Франківська область розташована недалеко від географічного центру Європи, на південному заході України, у передгірській і гірській частинах Українських Карпат. Область межує на заході і півночі з Львівською (протяжність межі 218 км), на північному сході з Тернопільською, на південному сході з Чернівецькою, на південному заході з Закарпатською областями (протяжність адміністративної межі області становить приблизно 760 км), на крайньому півдні з повітом Марамуреш у Румунії (довжина державного кордону становить 45 км, проходить по гірському хребту Чивчин). Відстань до кордону з найближчими Європейськими країнами складає від 250 до 300 км, що створює надзвичайно сприятливі умови для розвитку транспортно-логістичних зв'язків із країнами Європи.

Територія області становить 13,9 тис. км² або 2,3 % території України (21 місце серед регіонів держави). В адміністративно-територіальному відношенні Івано-Франківська область поділяється на 6 районів, має 15 міст, 24 селища та 766 сіл. Загалом налічується 805 населених пунктів, з яких 240 надано статус гірських. Обласний центр – м. Івано-Франківськ, районного поділу немає.

Карта адміністративно-територіального устрою області з відзначенням меж її територіального поділу наведена на рисунку 1.1.1.

Рисунок 1.1.1. Адміністративно-територіальний устрій Івано-Франківської області

(<https://www.realestate.if.ua/amalgamated-hromades.html>)

1.1.1. Райони Івано-Франківської області

Відповідно до Постанови Верховної Ради України від 17 липня 2020 року № 3650 «Про утворення та ліквідацію районів» Івано-Франківська область з 19 липня 2020 року поділяється на 6 районів (рисунок 1.1.2):

1) Верховинський район (з адміністративним центром у селищі Верховина) у складі територій Верховинської селищної, Білоберізької та Зеленської сільських територіальних громад;

2) Івано-Франківський район (з адміністративним центром у місті Івано-Франківськ) у складі територій Івано-Франківської, Бурштинської, Галицької, Рогатинської, Тисменицької, Тлумацької міських територіальних громад, Більшівцівської, Богородчанської, Букачівської, Єзупільської, Лисецької, Обертинської, Солотвинської селищних територіальних громад, Дзвиняцької, Дубовецької, Загвіздянської, Олешанської, Старобогородчанської, Угринівської, Ямницької сільських територіальних громад;

3) Калуський район (з адміністративним центром у місті Калуш) у складі територій Болехівської, Долинської, Калуської міських територіальних громад, Брошнів-Осадської, Вигодської, Войнилівської, Перегінської, Рожнятівської селищних територіальних громад, Верхнянської, Витвицької, Дубівської, Новицької, Спаської сільської територіальних громад;

4) Коломийський район (з адміністративним центром у місті Коломия) у складі територій Городенківської Коломийської, Снятинської міських територіальних громад, Гвіздецької, Заболотівської, Отинійської, Печеніжинської, Чернелицької селищних територіальних громад, Коршівської, Матеївецької, Нижньовербізької, Підгайчиківської, П'ядицької сільських територіальних громад;

5) Косівський район (з адміністративним центром у місті Косів) у складі територій Косівської міської територіальної громади, Кутської, Яблунівської селищних територіальних громад, Космацької, Рожнівської сільських територіальних громад;

6) Надвірнянський район (з адміністративним центром у місті Надвірна) у складі територій Надвірнянської, Яремчанської міських територіальних громад, Ворохтянської, Делятинської, Ланчинської селищних територіальних громад, Пасічнянської, Переріслянської, Поляницької сільських територіальних громад.

До 2018 року Івано-Франківська область складалась з 14 районів та 6 міст обласного значення. Отже, статистична інформація, яка визначає показники стану в галузі управління відходами, подається у відповідності до адміністративно-територіального устрою Івано-Франківської області з урахуванням того, який діяв до 12 червня 2020 року, а також станом на 2024 рік

Рисунок 1.1.2. Адміністративно-територіальний устрій Івано-Франківської області (райони)

<https://decentralization.ua/en/new-rayons/ivano-frankivska>

1.1.2. Об'єднані територіальні громади Івано-Франківської області

З 2018 року в Івано-Франківській області в рамках реформи децентралізації станом на 01 січня 2023 року утворено 62 об'єднані територіальні громади (ТГ). Станом на 01 січня 2022 року в ТГ Івано-Франківської області проживало 1349,1 тис. осіб населення.

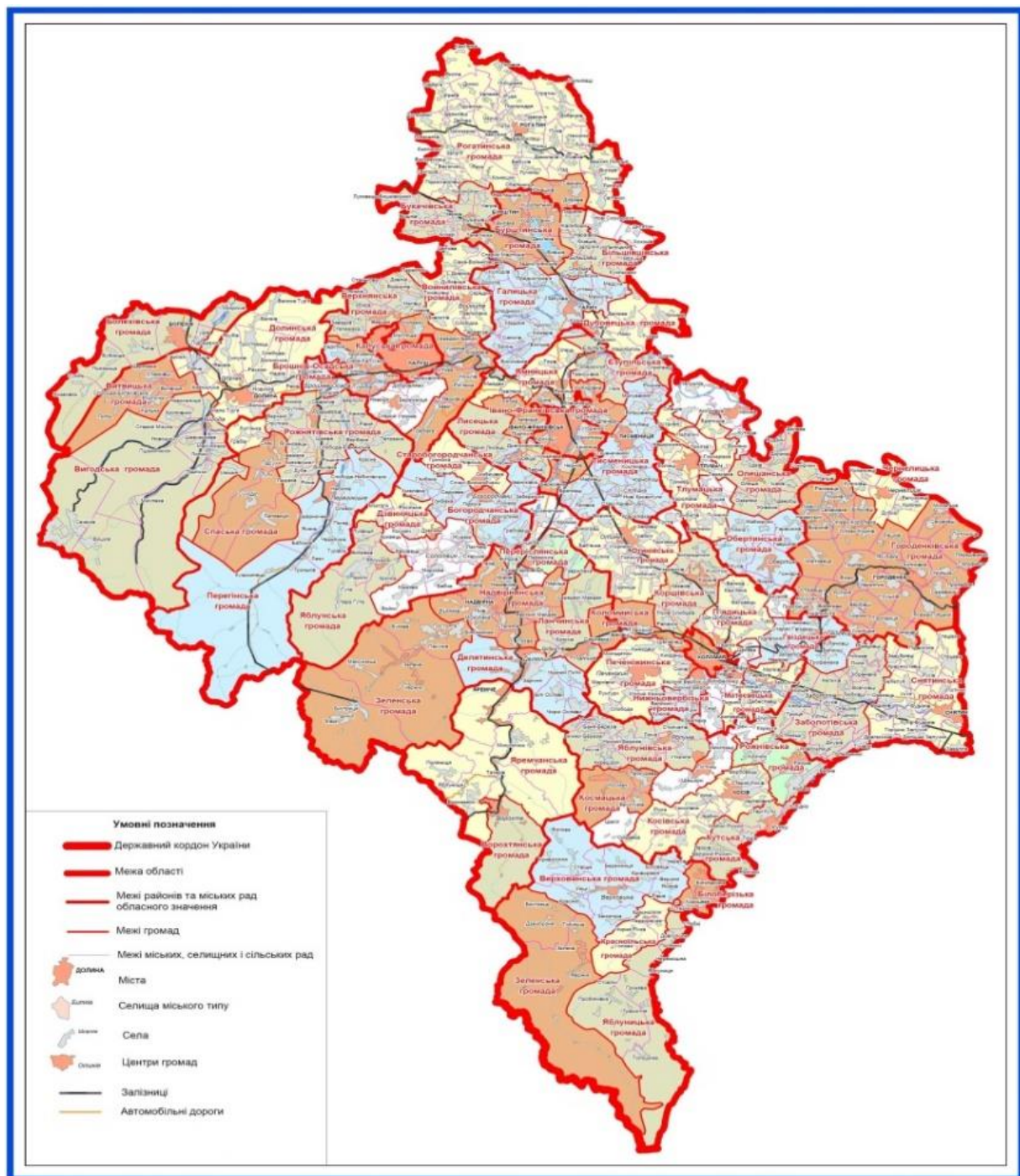

Рисунок 1.1.3. Адміністративно-територіальний устрій Івано-Франківської області

<https://versii.if.ua/publikacii/reforma-detsentralizatsiyi-na-finishniy-priyamyi-skilki-otg-funktsionuvati-na-ivano-frankivshhni-karta/>

1.1.3. Населені пункти Івано-Франківської області

Міста та райони в містах

На території Івано-Франківської області розташовано 15 міст: Болехів, Бурштин, Івано-Франківськ, Калуш, Коломия, Яремче Галич, Городенка, Долина, Косів, Надвірна, Рогатин, Снятин, Тисмениця та Тлумач. На рисунку 1.1.3 зображено розташування міст на карті Івано-Франківської області. На райони міста не поділені.

Селища та сільські населені пункти

В області налічується 24 селища (Битків, Більшівці, Богородчани, Брошнів-Осада, Букачівці, Верховина, Вигода, Войнилів, Ворохта, Гвіздець, Делятин, Єзупіль, Заболотів, Кути, Ланчин, Лисець, Обертин, Отинія, Перегінське, Печеніжин, Рожнятів, Солотвин, Чернелиця та Яблунів) та 766 сільських населених пунктів. Також на території області 240 населених пунктів мають статус гірських, що складає 12,7 % від загальної площі області, де проживає майже 30,0 % населення.

1.2. Природно-географічна характеристика

Івано-Франківська область розташована в географічному центрі Європи, на південному заході України, на стику двох великих природно-географічних підрозділів – Східноєвропейської рівнини та Східних Карпат. Площа регіону становить 13,9 тис. км² або 2,3 % площі території всієї України.

Конфігурація площі області має ромбовидну форму, діагоналі якого проходять з півночі на південь та із заходу на схід і мають приблизну довжину 200 і 150 км відповідно. Крайні точки: на півночі – с. Виспа; на півдні – с. Голошина; на заході – с. Сенечів; на сході – с. Городниця. Майже половину області охоплюють Карпати.

Територія області характеризується поєднанням різних тектонічних структур, геологічних умов, що відображається в різноманітті рельєфу та визначає диференціацію кліматичних, геоботанічних, ландшафтних умов в межах області.

1.2.1. Рельєф

Івано-Франківська область має різноманітний рельєф і поділяється на райони, які відмінні між собою геологічною будовою, різницею висот над рівнем моря і, відповідно, рослинним покривом та тваринним світом.

За характером рельєфу регіон поділяється на три частини: гірську, передгірську і рівнинну. Висота рельєфу зростає з північного сходу на південний захід з різницею висот від 230 до 2061 м над рівнем моря.

Геоморфологічна карта

Масштаб 1 : 750 000

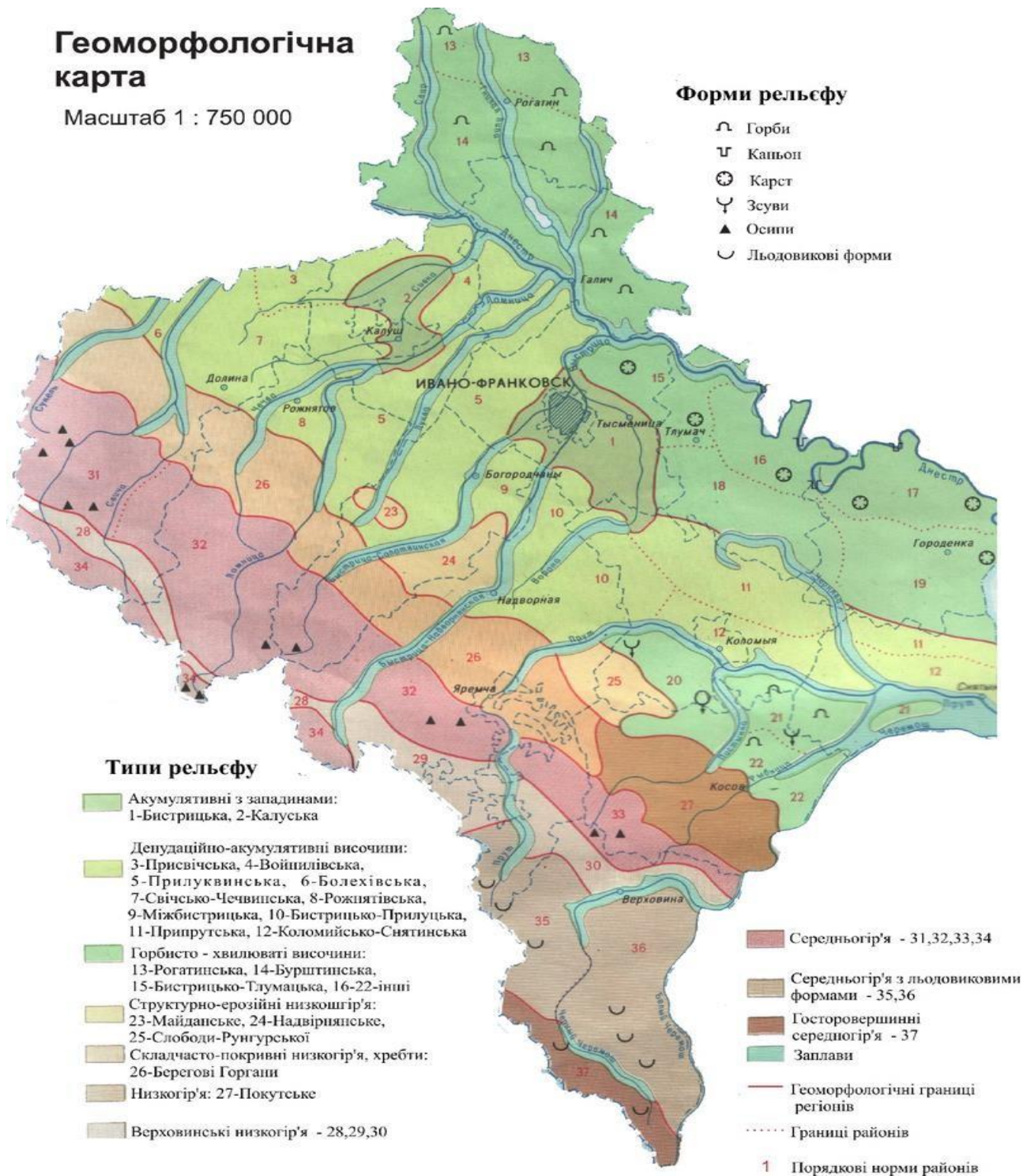

Рисунок 1.2.1. Фрагмент фізичної (геоморфологічної) карти з відображенням території Івано-Франківської області

Гірська частина області розташована на південному заході від умовної лінії, яка проходить біля населених пунктів Болехів-Долина-Перегінське-Солотвин-Надвірна-Яблунів-Косів-Кути. В області є два зручні перевали через гори (Вишківський і Яблуницький). Хребти Карпатських гір охоплюють не тільки частину України, але й сусідніх держав.

Українські Карпати займають практично половину території області. Гірські пасма північно-західного простягання розділені поперечними долинами на окремі масиви: Горгани (простягаються від Вишківського до Яблуницького перевалів, займають найбільшу територію, важкопрохідні та розчленовані численними ущелинами, середні висоти 1400-1800 м, найвища вершина – г. Сивуля висотою 1818 м), Покутсько-Буковинські гори (розташовані між Верховиною, Ворохтою, Косовом біля межі з Чернівецькою областю, середні висоти 700-1400 м), на півдні області на кордоні з Румунією – Гринявські та Чивчинські гори (нижчі за абсолютною висотою, відносяться до ярусу карпатського середньогір'я, середні висоти 1000-1700 м), на межі із Закарпатською областю на південь від Яблуницького перевалу – масив Чорногора з найвищою вершиною України г. Говерлою (2061 м).

Передкарпатська височина з панівними абсолютними висотами 300-500 м є **передгірською** акумулятивно-денудаційною височинною рівниною, розчленованою річковими долинами. На цій території поширений флювіальний рельєф, ускладнений долинно-балковими ерозійними формами. Ритмічні зміни кліматичних та тектонічних умов обумовили формування в Карпатах та на Передкарпатті цілої серії терас, складених алювіальними та водно-льодовиковими відкладами, крупність уламків яких зменшується з віддаленням від гір. Кількість і вік терас досі ще не визначені остаточно, зокрема в долині Дністра різні вчені виділяють від 7 до 12 терас.

В одних місцях уступом, а подекуди плавно, гори Карпати на Івано-Франківщині переходять у горбисту рівнину Передкарпаття, яка поступово знижується у напрямку до долин річок Дністер та Прут.

Рівнинна частина області розташована на північному сході (прилягає до річки Дністер), а також на південному сході (між річками Прут та Дністер). На відмінну від Карпат, рівнинна частина має схили лише там, де утворилася долинно-балочна сітка. На вододілах переважають вирівняні поверхні. Велика амплітуда коливання, схильність порід до ерозії та денудація обумовили формування крутих схилів із зсувами. Схили спадають під кутом 10-15° і 15-20°, особливо в бік Дністра. На рівнинах і в передгір'ї поширені зсувні схили. Великі яружні форми рельєфу зустрічаються на схилах Дністра, днища їх переважно задерновані. Яри поширені також на схилах інших річок і балок, особливо в північній частині. На території східної частини області, близько до донної поверхні, залягають гіпси, вапняки, покриті неглибоким шаром лесовидних суглинків. Тут переважно формується карстовий рельєф.

По Дністру, Бистриці та Вороні, а далі по Пруту проводять межу між Передкарпаттям та Подільською височиною. На північ від Пруту вона слабохвиляста. Північніше Дністра простягаються високі горби, порізані ярами, глибокими долинами річок та потоків.

Отже, особливості геологічної та відповідної їй геоморфологічної будови території Івано-Франківської області зумовлюють складні умови для містобудівного розвитку території. Однак, з іншого боку, різноманітність та мальовничість рельєфу регіону надають широкі можливості для розвитку туристичної та рекреаційної галузей.

1.2.2 Геологічні особливості

В геоструктурному відношенні територія Івано-Франківської області розміщена в межах Карпатської гірської країни, представленої Карпатською покривно-складчатою спорудою і Передкарпатським крайовим прогином, та Волино-Подільської плити, що є складовою частиною Східно-Європейської платформи.

Головну роль в геологічній будові Карпатської покривно-складчатої споруди відіграють інтенсивно дислоковані осадові флішові товщі крейдового та палеогенового віку, складені глинистими сланцями, мергелями, пісковиками. Лише на півдні в Чивчинських горах на поверхню виходять давніші відклади, представлені палеозойськими інтрузивними та метаморфічними породами (граніти, кристалічні вапняки, сланці, пісковики).

Передкарпатський прогин виповнений неогеновими дислокованими породами потужністю понад 2000-3000 м, що залягають на палеогенових та крейдових відкладах. Неогенові відклади представлені піщано-глинистою соленосною товщею, мергелями, пісковиками, конгломератами та сланцями.

В межах Волино-Подільської плити кристалічний фундамент полого ($1-1,5^\circ$) занурюється у західному і південно-західному напрямках. Безпосередньо під четвертинними відкладами на переважній площі в межах області залягають відклади неогенового віку, складені пісками, глинами, вапняками, гіпсами. На півночі – відклади крейдової системи, складені переважно крейдою та мергелями, що відслонюються в долині Дністра. В околицях с. Петрилів в долині Дністра поширені юрські відклади, а нижче за течією – девонські (сланці, пісковики та доломіти). В долині Дністра відслонюються відклади силуру та девону.

Четвертинні відклади покривають майже суцільним шаром усю територію області. В Карпатах їх потужність найменша, вершини хребтів і привершинні схили майже повністю позбавлені четвертинного покриву, але його потужність зростає у міжгірських долинах. У передкарпатській та подільській частинах області потужність четвертинних відкладів зростає до 10-15 м, а місцями до 25-30 м. В Карпатах четвертинні відклади представлені елювіальними, елювіально-делювіальними, осипними, обвальними, пролювіальними, льодовиковими та водно-льодовиковими відкладами, у Передкарпатті – водно-льодовиковими, алювіально-делювіальними та озерними відкладами, на Волино-Подільській плиті – елювіальними та еолово-делювіальними відкладами, зокрема, лесоподібними суглинками, в долинах річок – алювіальними відкладами.

1.2.3. Сейсміко-тектонічні характеристики

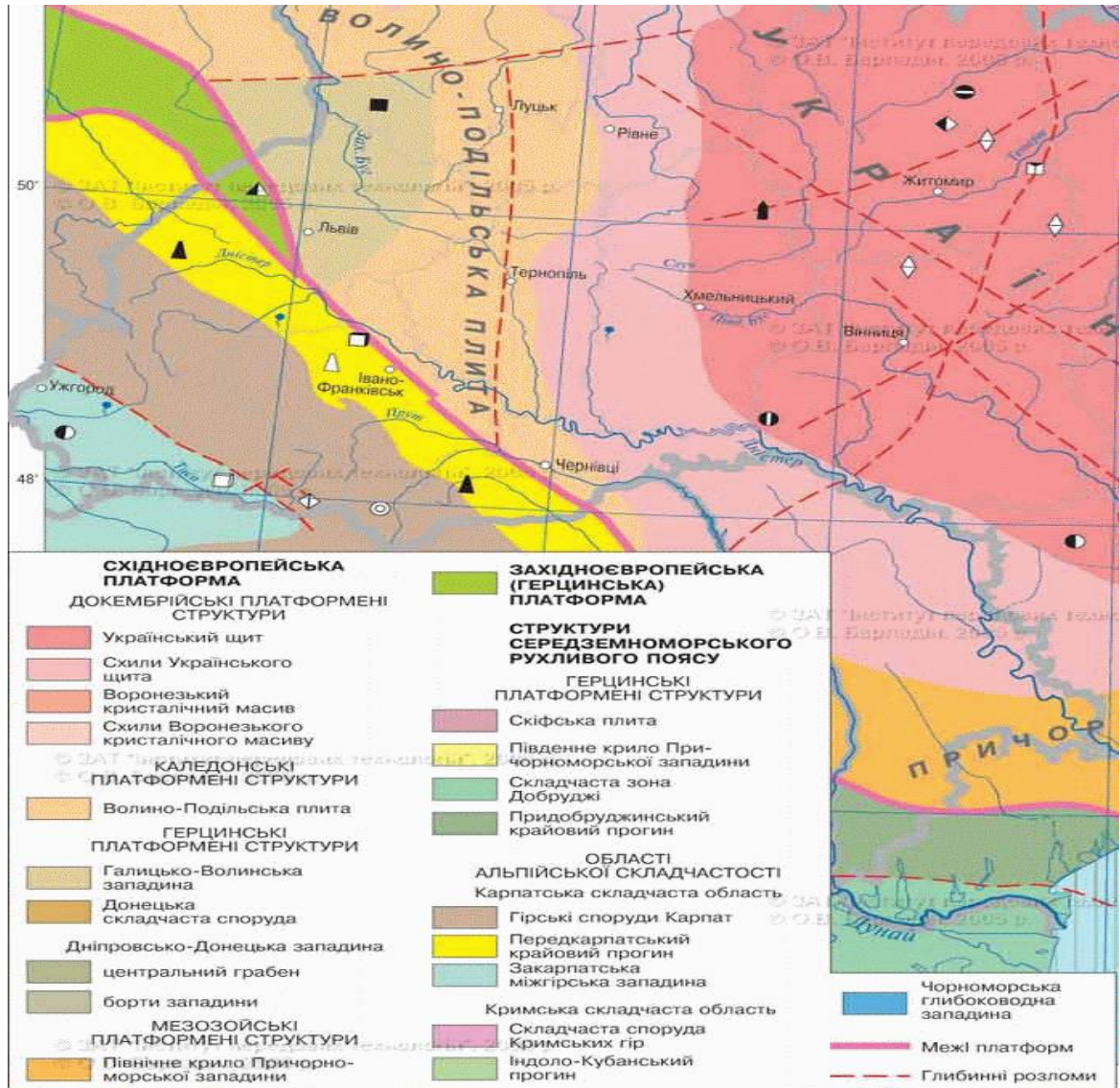

Рисунок 1.2.2. Фрагмент карти тектонічної будови України з відображенням території Івано-Франківської області

Івано-Франківська область розміщена на двох тектонічних структурах: Волино-Подільській плиті, яка входить до складу Східноєвропейської платформи, і Карпатській складчастій області, що є частиною області альпійської складчастості середземноморського рухливого поясу. В межах області стик двох тектонічних структур проходить прямою лінією північніше м. Івано-Франківська, але південніше м. Галича, у напрямку північного заходу на південний схід (рисунок 1.2.2.). Своєрідна тектонічна будова території відображена в рельєфі.

Південно-західна окраїна Східноєвропейської платформи – це та частина Подільського плато, що розміщена в межах пологої сідловини, яка розділяє два палеозойські прогини: Львівський на півночі і Кишинівський на півдні. Для Подільської сідловини, так як і для всієї західної окраїни Східноєвропейської платформи, дуже характерним є загальне поступове занурення кристалічних порід фундаменту з північного сходу на південний

захід, від Українського кристалічного масиву до каледонської геосинклінальної області, яка облямовує платформу. У цьому напрямі помітне збільшення потужностей осадових товщ раннього і середнього палеозою. В межах Передкарпатського крайового неогенового прогину виділяються дві структурні зони: Внутрішня і Зовнішня.

У межах Івано-Франківської області виділяються такі великі структурно-фаціальні одиниці, як Скибова, Черногірська, Сухівська, Рахівська і Мармароська зони.

Древні метаморфічні породи, які беруть участь у геологічній будові згаданих тектонічних одиниць, утворились із первинних осадових і вулканогенних відкладів, що сформувались на цій території у нижньому і середньому палеозої в умовах геоантиклінального підняття у межах геосинклінальної області.

Сейсмічність регіону

Згідно схеми сейсмічного районування Івано-Франківська область розташована в сейсмічно небезпечній зоні. Основним фактором прояву сейсмічності в області є наявність особливо активного осередку глибокофокусних землетрусів в межах масиву Вранча (Румунія), коливання від яких відчуються на території Івано-Франківщини.

Перелік населених пунктів Івано-Франківської області, розташованих у сейсмічно-небезпечних районах із зазначенням фонові сейсмічної інтенсивності в балах за шкалою ДСТУ Б.В.1.1-28:2010 «Захист від небезпечних геологічних процесів, шкідливих експлуатаційних впливів, від пожежі. Шкала сейсмічної інтенсивності», для середніх ґрунтових умов і трьох рівнів безпеки: 10 % – карта ЗСР-2004-А; 5 % – карта ЗСР-2004-В і 1 % – карта ЗСР-2004-С протягом 50 років наведені в таблиці 1.2.1.

Таблиця 1.2.1. Відомості про сейсмічність населених пунктів Івано-Франківської області

Населений пункт	Карти ЗСР-2004		
	А (відповідає 10% ймовірності перевищення нормативної сейсмічної інтенсивності протягом 50 років і середнім періодам повторюваності таких інтенсивностей один раз на 500 років)	В (відповідає 5% ймовірності перевищення нормативної сейсмічної інтенсивності протягом 50 років і середнім періодам повторюваності таких інтенсивностей один раз на 1000 років)	С (відповідає 1% ймовірності перевищення нормативної сейсмічної інтенсивності протягом 50 років і середнім періодам повторюваності таких інтенсивностей один раз на 5000 років)
Болехів	6	7	8
Бурштин	6	6	7
Городенка	6	7	7
Долина	6	7	8
Івано-Франківськ	6	7	7
Калуш	6	7	7
Коломия	6	7	7
Косів	6	7	8
Надвірна	6	7	8
Перегінське	6	7	8
Снятин	6	7	7
Тлумач	6	7	7
Яремче	6	7	8

При проектуванні, новому будівництві, реконструкції і експлуатації будівель і споруд різного призначення, що зводяться або розміщені на майданчиках із сейсмічністю 6 балів і вище, необхідно враховувати сейсмічну інтенсивність території для трьох рівнів безпеки – карти загального сейсмічного районування ЗСР-2004-А, В, С (згідно вимог ДБН В1.1-12:2014 Будівництво у сейсмічних районах України).

1.2.4. Кліматичні умови

Для території Івано-Франківської області характерний помірно-континентальний (має перехідний характер від помірно-теплого вологого Західноєвропейського до континентального Східноєвропейського) клімат з надмірним в гірській частині та достатнім на рівнинній частині області зволоженням, м'якою зимою з відлигами, нестійкою тривалою весною, нежарким літом і теплою осінню. Територія області лежить в атлантико-континентальній кліматичній області і формується під переважаючим впливом вологих повітряних мас Атлантичного океану та Середземного моря. Вторгнення арктичних повітряних мас з Північного Сходу взимку спричиняє різке зниження температури повітря, середземноморського повітря, з Південного Заходу влітку – підвищення температури повітря та інтенсивність посушливих явищ.

Значна амплітуда висот (від 230 до 2061 м над рівнем моря) на відносно невеликій території є причиною прояву висотної поясності природних умов, у тому числі й атмосферних опадів. Кожна улоговина, річкова долина, схили різних експозицій мають свій особливий місцевий клімат.

На переважній площі території області значний вплив має гірський рельєф, який зумовлює вертикальну кліматичну зональність та позначається на взаємодії радіаційних і циркуляційних процесів. У Карпатах клімат суворіший і змінюється з наростанням висоти. Середні температури тут на 3-5°C нижчі, ніж у передгірській зоні. Особливості атмосферної циркуляції зумовлюють над територією області переважання переносу Атлантичних повітряних мас із заходу над переносом континентальних повітряних мас зі сходу. Часте проходження циклонів та пов'язаних із ними фронтів є причиною великої кількості опадів. В окремі роки, залежно від переважання циклонічної або антициклонічної погоди, річні суми опадів можуть докорінно відрізнятись від багаторічної норми.

На території області виділяються такі кліматичні райони:

1. *Наддністрянський* з підрайонами лівобережним та правобережним. У районі спостерігаються м'які зими з відлигами і нестійким сніговим покривом (сніговий покрив залягає протягом 100 днів, а в малосніжні зими – 50 днів; середня висота снігового покриву становить 6-10 см.). Весняні приморозки тривають до третьої декади квітня, в окремі холодні весни – до третьої декади травня. Осінні приморозки наступають у третій декаді вересня. До складу лівобережного підрайону входять Рогатинська та Галицька територіальні громади Івано-Франківського району.

2. *Південно-східний*. До його складу входить Городенківська, Снятинська

та Коломийська територіальні громади Коломийського району. Весняні приморозки припиняються у першій декаді квітня, в окремі холодні весни – у третій декаді травня. Осінні приморозки наступають у третій декаді вересня.

3. *Передгірський.* До його складу входить Долинська територіальна громада Калуського району, північна частина Рожнятівської територіальної громади Калуського району, Богородчанської територіальної громади Івано-Франківського району та Надвірнянської територіальної громади Надвірнянського району, Косівський район. Весняні приморозки тривають до кінця квітня початку травня. Осінні приморозки наступають у середині вересня.

4. *Гірський.* До його складу входять південна частина Рожнятівської територіальної громади Калуського району, Богородчанської територіальної громади Івано-Франківського району та Надвірнянської територіальної громади Надвірнянського району, Верховинський район. У районі щороку спостерігається стійкий сніговий покрив (сніговий покрив утворюється на початку грудня, а сходить на початку квітня).

Для кліматичної характеристики територій Івано-Франківської області використані кліматичні дані метеостанцій Івано-Франківської області, Українського гідрометеорологічного центру.

Висота гірських хребтів регіону, їх орієнтування та експозиція зумовлюють неоднакове надходження сонячної радіації, розподіл температур, опадів та ін.

Сумарна сонячна радіація на Передкарпатті становить 4000-4100 МДж/м², а радіаційний баланс – 1800-1830 МДж/м². З підняттям у гори значення останнього зменшується на 25-30 %.

Середня річна температура +7°C, на метеостанції Пожижевська опускається до +3°C. Середні температури січня на рівнинній частині області –5...–4°C, в горах –6...–8°C. Зима м'яка, багатосніжна, нерідко з тривалими відлигами. У горах спостерігаються температурні інверсії. Тривалість зими в горах на висоті 850 м – 4 місяці. Літо в Карпатах не жарке, з дощами. Середні температури липня на Передкарпатті +17...+19°C, а в горах +7...+13°C.

Тривалість безморозного періоду 260-270 днів, період з температурою понад 10°C становить 164 дні на рівнині.

Відносна вологість повітря коливається в межах 75-80 %, річна сума опадів на рівнині становить 600-800 мм, у горах їх приріст на кожні 100 м становить 11 % від суми опадів на рівні 300 м, досягаючи 1442 мм на рік на високогірній метеостанції Пожижевська. Більша частина опадів (75-80 %) припадає на теплий період року, з найвищими значеннями в червні та липні. Кількість днів з опадами в Івано-Франківській області найбільша в Україні (130-188 днів на рік).

Взимку в горах формується стійкий сніговий покрив, на рівнині часті відлиги деколи зумовлюють повне сходження снігового покриву під час зими. Тривалість періоду зі сніговим покривом змінюється від 80 днів на рівнині до 120 в горах. На окремих вершинах сніг зберігається до літа. Середня декадна висота снігового покриву на рівнині 16-19 см, в горах зростає до 60 см.

З несприятливих кліматичних явищ протягом року в середньому нараховується 35-65 днів з туманом, на Пожижевській цей показник сягає 118 днів; з хуртовиною – 6-12 днів, на Пожижевській – 40; з грозою – 28-39 днів; з градом – 1-2 дні, на Пожижевській – 6 днів.

В 2023 році середня річна температура повітря по області склала $+10,00^{\circ}\text{C}$ на 1,60 вище норми, у високогір'ї $+4,60^{\circ}\text{C}$ на 1,1 вище норми. На схилах Карпат сніг лежить понад 5 місяців на рік. Тривалість залягання стійкого снігового покриву складає 100-110 днів. Річна кількість опадів коливалася від 886,1 мм на рівнині до 2287,7 мм у високогір'ї.

Деякі метеорологічні дані окремих населених пунктів Івано-Франківської області представлені на рисунку 1.2.3 та в таблиці 1.2.2.

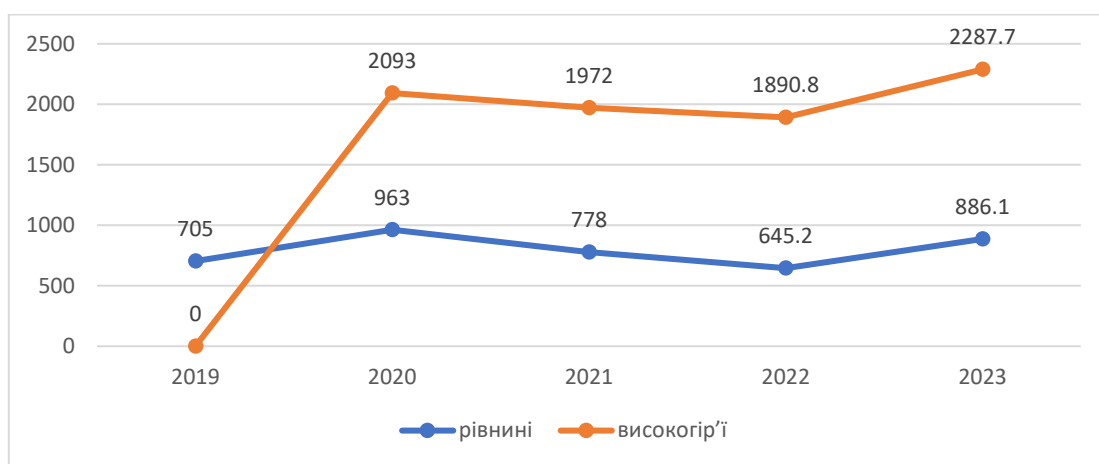

Рисунок 1.2.3. Динаміка річної кількості опадів по області з 2019-2023 роки. <https://www.if.gov.ua/dovkillya>

Таблиця 1.2.2. Метеорологічні дані окремих населених пунктів Івано-Франківської області

Кліматичні характеристики	Назва населеного пункту	Січ.	Лют.	Бер.	Квіт.	Трав.	Черв.	Лип.	Серп.	Вер.	Жов.	Лист.	Груд.	За рік
Середня температура, $^{\circ}\text{C}$	Івано-Франківськ	-4,3	-2,6	+1,7	+8,1	+13,6	+16,7	+18,3	+17,7	+13,4	+8,0	+2,5	-2,4	7,6
	Пожижевська	-6,2	-6,0	-3,3	+1,8	+7,2	+10,1	+11,7	+11,8	+8,0	+4,1	-0,7	-4,9	2,8
Середня кількість опадів, мм	Івано-Франківськ	28	32	34	50	74	92	94	75	63	40	35	38	655

У таблиці 1.2.3. наведено дані про переважні напрямки вітру та його повторюваність, по місяцях, за даними ДСТУ-Н Б.В.1.1-27:2010 «Захист від небезпечних геологічних процесів, шкідливих експлуатаційних впливів, від пожежі. Будівельна кліматологія».

Таблиця 1.2.3. Переважні напрямки та повторюваність вітру, %

Місяць	Напрямок							
	Пн.	Пн. Сх.	Сх	Пд. Сх.	Пд.	Пд. Зх.	Зх.	Пн. З.
м. Івано-Франківськ								
Січень	3,5	1,8	13,9	17,1	5,4	11,9	27,1	19,3
Липень	8,4	4,1	9,7	7,6	4,0	10,5	29,1	26,6
Пожижевська								
Січень	1,3	1,6	2,9	2,2	2,2	73,4	10,4	6,0
Липень	2,7	5,1	6,3	5,0	4,0	54,8	13,0	9,1

На рисунку 1.2.4. відображені середні місячні і річні температури повітря деяких міст Івано-Франківської області, а саме Долини, Івано-Франківська, Коломиї та Яремче.

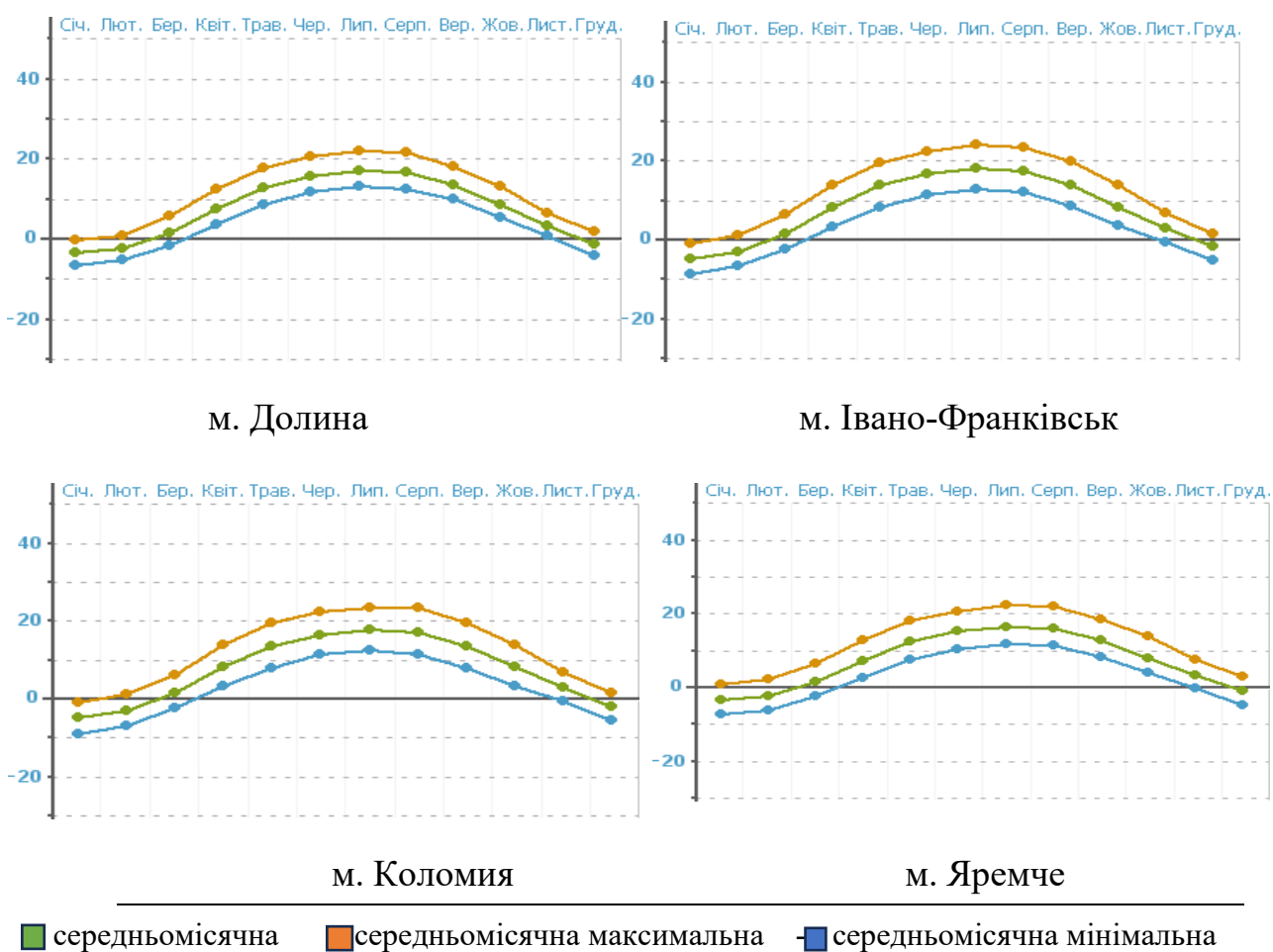

Рисунок 1.2.4. Середня місячна і річна температура повітря деяких міст Івано-Франківської області (°C)

Впродовж року згідно з даними метеостанцій Івано-Франківської області на рівнинній території регіону переважають північно-західний (32 %) та південно-східний (22 %) напрямки вітру. Однак в умовах Івано-Франківської області напрямки вітру визначаються не лише загальноциркуляційними процесами, а й орографічними факторами. Так, за даними метеостанції в м. Яремче, значно переважають вітри південно-західного напрямку (42 %), в

меншій мірі – північно-східного (25 %), на Пожижевській – південно-західного (47%), в Долині – досить рівнозначними є вітри східного (17 %), південно-східного (15 %), південно-західного (20 %), західного (17 %) та північно-західного (19 %) напрямків. Повторюваність штилів 27-32 %. Значно меншим цей показник є лише на метеостанції Долина – 8 %.

Середні швидкості вітру є вищими протягом зимових місяців (2,5-4,5 м/с). Найнижчими швидкостями вітру протягом всього року характеризується Яремче (1,8 м/с), а найвищими – Пожижевська (5,9 м/с). Середня кількість днів з вітром понад 15 м/с складає 34 дні в м. Івано-Франківськ і знижується до 9 днів у м. Яремче, на Пожижевській таких днів нараховується 100 на рік.

Циклони, переміщуючись із заходу на схід, або північний схід, супроводжуються значними опадами та сильними вітрами. Для гірських районів характерна гірсько-долинна циркуляція, дмуть схилі вітри, виникають фени.

З точки зору агрокліматичного районування північна та північно-східна частини Івано-Франківської області належать до вологої, помірно теплої агрокліматичної зони, решта – до Карпатського району вертикальної кліматичної зональності.

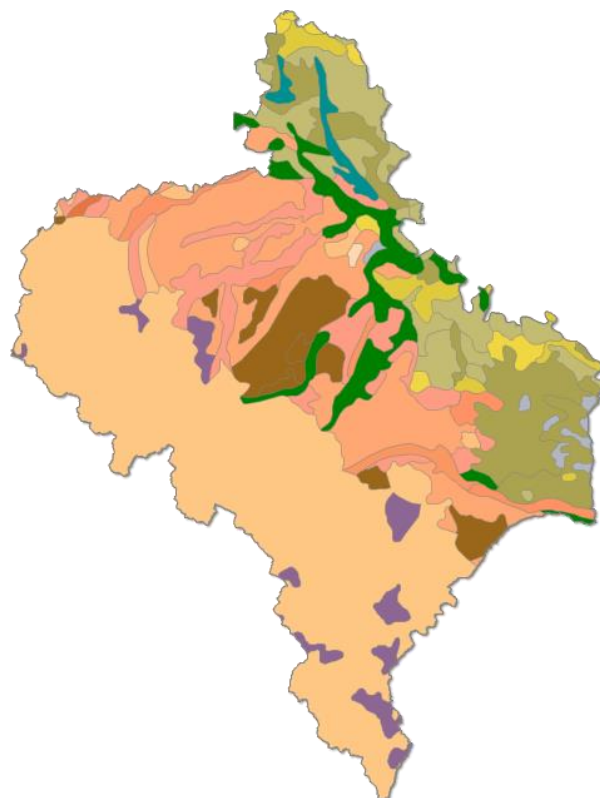
Отже, кліматичні особливості території області визначаються м'яким температурним режимом, що є сприятливою умовою проживання та рекреації населення; тривалим періодом зі сніговим покривом, що сприяє розвитку зимової рекреації; великою кількістю опадів, що в поєднанні з гірським рельєфом спричинює паводковий режим річок; високою часткою днів зі штилями, що обумовлює низьку провітрюваність території, відповідно розміщення промислових підприємств з викидами в атмосферу є небажаним.

1.2.5. Ландшафтні особливості рельєфу

Область розміщується в трьох різних за своєю природою ландшафтних зонах. Найнижча зона простягається з півночі до південного-сходу. Північну частину займає Придністровське Поділля, або Лівобережне Придністров'я і є частиною природної області Поділля. Південно-східна частина займає Придністровське Покуття. Абсолютні висоти Покуття в середньому коливаються у межах 300-320 м. Гряди і понижені рівнини, які розділяють їх, простягаються паралельно до долин Дністра і Прута. Рівнинна територія області – це західний край лісостепової зони Руської рівнини, тут панують лісостепові ландшафти.

Характеристика ґрунтів

Сучасний ґрунтовий покрив Івано-Франківської області сформувався на стику лісової та степової рослинності, що вплинуло на їх формування і різноманітність. Але значна роль в процесі ґрунтоутворення і його ходу відводиться кліматичним умовам та геологічній будові рельєфу материнської породи. Ґрунти успадковують властивості ґрунтоутворюючих порід, а саме: гранулометричний, мінеральний та хімічний склад, фізичні властивості тощо.

Дерново-підзолисті ґрунти

Дерново-підзолисті оглеєні ґрунти на давньоалювіальних та воднольодовикових відкладах, морені та лесовидних поро-

- Дерново-слабопідзолисті глейові піщані та глинисто-і ґрунти
- Дерново-середньо- і сильнопідзолисті глейові супіщані та суглинкові ґрунти
- Дерново-середньо- і сильнопідзолисті поверхнево-оглеєні переважно суглинкові ґрунти

Опідзолені ґрунти

Опідзолені ґрунти переважно на лесових породах

- Ясно-сірі опідзолені ґрунти
- Сірі опідзолені ґрунти
- Темно-сірі опідзолені ґрунти
- Чорноземи опідзолені

Опідзолені оглеєні ґрунти переважно на лесових породах

- Ясно-сірі і сірі опідзолені оглеєні ґрунти
- Темно-сірі опідзолені оглеєні ґрунти
- Чорноземи опідзолені оглеєні

Болотні та торфувато-болотні ґрунти на різних породах

- Болотні та торфувато-болотні ґрунти

Дернові ґрунти

- Дернові піщані та глинисто-піщані ґрунти
- Дернові оглеєні ґрунти
- Дернові супіщані та суглинкові ґрунти
- Дернові опідзолені ґрунти та оглеєні їх види

Чорноземи

Чорноземи неглибокі лісостепові на лесових породах

- Чорноземи неглибокі слабогумусовані та малогумусні

Чорноземи глибокі на лесових породах

- Чорноземи глибокі малогумусні

Чорноземи переважно щебенюваті на елювії щільних карбонатних порід

- Чорноземи карбонатні на елювії щільних карбонатних порід

Лучні ґрунти на делювіальних та алювіальних відкладах

- Лучні та чорноземно-лучні ґрунти

Лучно-болотні, болотні. Торфовища

Лучно-болотні ґрунти на делювіальних та алювіальних ві-

- Лучно-болотні ґрунти

Буроземно-підзолисті ґрунти

- Буроземно-підзолисті ґрунти
- Буроземно-підзолисті оглеєні ґрунти

Бурі гірсько-лісові переважно щебенюваті ґрунти на елювії-делювії щільних порід

- Бурі гірсько-лісові щебенюваті ґрунти

Дерново-буроземні ґрунти на різних породах

- Дерново-буроземні ґрунти
- Дерново-буроземні оглеєні ґрунти

Карта 1.2.1. Ґрунти Івано-Франківської області

Особливістю ґрунтоутворення в Передкарпатті є інтенсивний розвиток підзолистого і глеєвого процесів. Підзолистий процес сприяв утворенню в ґрунтах щільного, майже водонепроникного ілювіального горизонту. Під впливом надмірного поверхневого зволоження і слабкої дренажності території розвивався глеєвий процес, який охоплює не тільки весь ґрунтовий профіль, але й верхній шар материнської породи.

Ґрунтовий покрив області дуже різноманітний. Зустрічаються майже всі типи ґрунтів, які властиві для лісостепової зони, передгір'я та гірської частини Карпатського регіону.

Всього в межах Івано-Франківської області більше 20 різновидів ґрунтів. Основні типи і відміни ґрунтів: 1) дерново-підзористо-глеєві; 2) опідзолені ґрунти (світло-сірі опідзолені, сірі опідзолені, темно-сірі опідзолені); 3) чорноземи опідзолені; 4) чорноземи глибокі малогумусні; 5) лучно-болотні; 6) болотні; 7) торфовища низинні; 8) дернові; 9) бурі гірсько-лісові; 10) буроземно-підзолисті; 11) гірсько-лучно-буроземні.

Географічне розміщення цих типів і відмін ґрунтів в межах регіону підпорядковується певним закономірностям, а саме найбільш поширені:

- опідзолені чорноземи, сірі опідзолені ґрунти і глибокі малогумусні чорноземи поширені переважно в північній лісостеповій частині області (на Опіллі та Придністровському Покутті, ґрунти середнього рівня родючості – чорноземи опідзолені (15% площі області) та сірі опідзолені ґрунти (18 %), а також високого рівня родючості – чорноземи глибокі малогумусні (3 %));

- дерново-підзористо-глеєві та дернові ґрунти є переважно на Передкарпатті, на древніх і молодих терасах, які утворюють рельєф цієї зони (ґрунти низького рівня родючості, разом 20 %);

- бурі, буроземно-підзолисті та гірські лучно-буроземні ґрунти характерні для схилів гірських хребтів Карпат (мають дуже низький рівень родючості, разом 40 %);

- лучно-болотні, болотні ґрунти та торфовища поширені переважно в долинах річок, на їх заплавах.

За гранулометричним складом верхнього горизонту ґрунти грубопилувато-середньосуглинкові, зустрічаються пилувато- та піщано-легкосуглинкові, а також піщані. Структура орного шару розпилена (грудкувато-пилувата). Тому після випадання дощів ці ґрунти можуть запливати і на них утворюється кірка. Ґрунти добре гумусовані. Серед опідзолених дернових зустрічаються значні площі оглеєних ґрунтів, які мають явно погіршений водно-повітряний режим і потребують його регулювання. У ґрунтах області поєднуються дві протилежні тенденції – стійкість і нестійкість. Властивості ґрунтоутворюючих порід (єлювійделювій карпатського флішу, леси і лесовидні суглинки), які легко піддаються змиву і розмиву, разом із геоморфологічними процесами ерозійно-денудаційного напрямку зумовлюють нестійкість ґрунтів.

1.2.6. Гідрологія

В області нараховується 17 родовищ (31 ділянка) прісних підземних вод, які занесені до Державного балансу запасів корисних копалин України. За підземними водами, запаси яких згідно з Довідником з водних ресурсів» складають 270 млн м³ в рік, область знаходиться на 19-му місці в Україні.

По території області протікає 8294 річки загальною довжиною 15754 км, у тому числі: 4688 річок в районі басейну річки Дністер довжиною 9111 км і 3606 річок в суббасейні річки Прут довжиною 6643 км, з яких: 8100 – малі річки з площею водозбору менше 10 км² довжиною 4494 км; 141 річка з площею водозбору від 10 до 100 км² довжиною 3760 км; 44 річки з площею водозбору від 100 до 1000 км² довжиною 5554 км; 5 річок з площею водозбору від 1000,1 км² до 2000 км² довжиною 1474 км; 3 – площею водозбору до 50000 км² загальною довжиною – 264 км, належать до середніх та одна річка Дністер довжиною 206 км із загальною площею водозбору понад 50000 км² належить до великої річки.

Загальна їх густота в середньому по області становить 0,2-0,4 км/км²; в окремих басейнах вона вища, наприклад, в басейнах Лімниці і Бистриці дорівнює 1,3 км/км², а в басейнах Білого і Чорного Черемошів досягає 1,7 – 2,5 км/км².

Карпатські ріки характеризуються вузькими і глибокими долинами, кам'янистими, порожистими руслами. Густота річкової мережі з урахуванням усіх річок складає 1,3 км/км². Живлення гірських і передгірських рік змішане – снігове та дощове, підземне живлення є додатковим.

На території області нараховується 42 природні водойми – озера, загальною площею 98,7876 га, які утворилися в старицях річок та в древньольодовикових формах рельєфу Чорногірського хребта Карпат, а також карстовими озерами незначного розміру в Коломийському районі.

В області є три водосховища сезонного регулювання (Бурштинське, Чечвинське, Княгининське) загальною площею водного дзеркала при НІР 1631,2 га і повним об'ємом – 63,47 млн м³. Бурштинське і Чечвинське водосховища служать для задоволення виробничих потреб у воді Бурштинської ТЕС і водокористувачів Калуського промислового вузла. Княгининське водосховище використовується для риборозведення.

Згідно проведеної інвентаризації в області нараховується 1227 ставків загальною площею 2635,2859 га і об'ємом 41,41 млн м³, в т. ч. 498 ставків знаходяться в оренді юридичних і фізичних осіб, які використовуються переважно для риборозведення. Кількість ставків, переданих в оренду, щорічно уточнюється. Розташовуються ставки в басейнах малих рік і в регулюванні стоку значної ролі не відіграють.

1.2.7. Природно-ресурсний потенціал

Природно-ресурсний потенціал регіону – це важливий фактор розміщення продуктивних сил, який включає природні ресурси і природні умови. Основою ландшафтних рекреаційних ресурсів є ліси, луки, водні угіддя, рельєф. На території області, яка займає 2,3 % площі України,

формується 8,6 % загального об'єму вод у ріках України, зосереджено 6,3 % площі земель лісового фонду держави і 9,0 % загального запасу деревини. Розглянуті раніше геологічно-структурні особливості, морфологія рельєфу, гідрогеологічні умови Івано-Франківської області в комплексі з іншими абіотичними складовими стали передумовою утворення в її надрах мінерально-сировинної бази як одної зі складових природно-ресурсного потенціалу регіону. Різноманітність природних факторів обумовила також наявність тваринного світу, чи не найбагатшого в Україні.

Природні мінеральні ресурси

В Івано-Франківській області розвідані родовища нафти та газу, озокериту, кам'яної і калійної солей, сірки, сировини для будівельних матеріалів, а також є сприятливі умови для видобування мідноколчеданних та поліметалічних руд, наявні мінеральні води з бальнеологічними властивостями. Найпоширенішими породами на рівнинах Івано-Франківської області є пісок, глина, гіпс, вапняк, пісковик. Хребти Карпат складені, в основному, пісковиками та глинистими сланцями. На крутих обривистих берегах річок, у кар'єрах можна спостерігати, які породи залягають на різній глибині. В області обліковується 340 родовищ, що мають експлуатаційні запаси з 26 видів різноманітних корисних копалин, з яких більша частина розробляється. Сировинна база регіону складається з корисних копалин (газ, нафта, конденсат, торф), сировини для виробництва будівельних матеріалів, підземних вод, гірничо-хімічних корисних копалин (кам'яна, калійна та магнезова солі, карбонатна сировина для вапнування кислих ґрунтів, карбонатна сировина для цукрової промисловості, сірка), гірничорудних корисних копалин.

У межах Івано-Франківської області відомо 43 родовища вуглеводнів, з яких промисловістю розробляються 32 родовища. Значну економічну і енергетичну перспективу як для області, так і для України, мають відкриті поклади сланцевого газу на так званій «Одеській площі». Одеська ділянка майже повністю охоплює територію Івано-Франківського району, частково – Калуського та Коломийського районів і займає близько 2,9 тис. км². Прогнозні ресурси Одеської площі оцінюються Державною службою геології і надр України в 2,98 трлн. м³ газу (<https://orada.if.ua/decision/1381-34/>).

Івано-Франківська область володіє добре розвиненою сировинною базою будівельних матеріалів. На її території знаходиться 167 родовищ з 12 видами корисних копалин, які застосовуються у будівництві. Розробляється 60 родовищ.

Водні ресурси регіону є невід'ємною й надзвичайно важливою частиною природних багатств області. Потреби господарства та населення у воді забезпечуються за рахунок поверхневих та підземних вод, причому підземні води найцінніші для водопостачання. Можливості водних ресурсів не до кінця реалізовані і є складовою туристичного і гідроелектричного потенціалу області. Водні ресурси розподілені територіально і сезонно нерівномірно. Гірська місцевість має найбільшу густоту річок на квадратний кілометр, але

не має великих річок. В той же час, літній період характеризується найбільшою кількістю опадів, тому часто в цей період спостерігаються повені. Річки в значній частині мають гірський характер, утворюють каскади й водоспади. Поверхневі води області сконцентровані в річкових басейнах Дністра і Прута, водосховищах, озерах і ставках.

Майже 70% загальної кількості річок розміщені в гірській частині, де формуються основні об'єми поверхневих водних ресурсів. Об'єм середньорічного стоку річок, який формується в межах області, становить 4,8 млрд м³/рік, а в маловодні роки близько 2 млрд м³/рік. Основним джерелом поновлення водних ресурсів є атмосферні опади. З усіх водних ресурсів найціннішими для водопостачання є підземні прісні води, які є чистішими за поверхневі і мають стабільний дебет.

Гідрографічна мережа області представлена притоками району басейну річки Дністер та суббасейну річки Прут. Сітка правих та лівих приток річки Дністер, в зв'язку з особливостями рельєфу і клімату розвинена нерівномірно. Найбільш розвинена сітка правих приток, які формуються в Карпатах. До них належать ріки: Свіча, Лімниця, Луква, Сівка, Бистриця. Ці річки мають досить розвинену систему, особливо в гірській частині.

На Карпатські притоки припадає близько 70 % водозбірної площі Дністра. На Покутській височині правобережжя Дністра має дуже слабо розвинену річкову систему. Річки тут трапляються рідко, невеликі, маловодні. Довжина найбільших з них р. Тлумачик, р. Хотимирка, р. Лимець не перевищує 20-30 км. В лівобережній частині в межах області Дністер збирає води з Опільської височини (р. Гнила Липа, р. Свірж), які теж утворюють слабо розвинені системи.

Мінеральні води представлені водами без специфічних компонентів, особливості яких визначаються основним іонним складом і загальною мінералізацією (від малої до міцної розсільної), а також водами – вуглекислими, бромистими, йодованими, з підвищеною температурою. Із родовищ мінеральних вод, що мають затверджені експлуатаційні запаси в області, наявні 15 родовищ. На півночі області наявне родовище лікувальних грязей Черченське.

Лісові ресурси у природно-ресурсному потенціалі Івано-Франківської області посідають одне із центральних місць і є складовою частиною лісового фонду Карпатського регіону, що є найбільшою сировинною базою України. За даними основних лісокористувачів землі лісового фонду Івано-Франківської області складають 639,9 тис. га, з яких вкрито лісовою рослинністю 551,4 тис. га, що складає 45 % від адміністративної площі області (таблиця 1.2.4.).

Таблиця 1.2.4. Землі лісогосподарського призначення Івано-Франківської області станом на 01 січня 2024 року

№ з/п		Одиниця виміру	Кількість
1	Загальна площа земель лісогосподарського призначення :	тис. га	639,9
у тому числі :			
1.1	площа земель лісогосподарського призначення державних лісогосподарських підприємств	тис. га	456,2
1.2	площа земель лісогосподарського призначення комунальних лісогосподарських підприємств	тис. га	73,8
1.3	площа земель лісогосподарського призначення, що не надана в користування	тис. га	-
2	Площа земель лісогосподарського призначення, що вкрита лісовою рослинністю	тис. га	551,4
3	Лісистість (відношення покритої лісом площі до загальної площі області)	%	45

** За даними лісокористувачів області*

На одного жителя регіону припадає майже 0,5 га лісу проти 0,2 га в середньому по Україні. Ліси на території області розміщені нерівномірно і знаходяться, в основному, в гірській частині (73 % лісів області належить до гірських). Тому лісистість різних районів коливається від 11 % до 68 %. На рівнині та в передгір'ях Карпат (до 500 м н. р. м.) переважають дубові та дубово-грабові ліси з участю бука, явора, горобини, береста тощо.

На висотах понад 1500 м н.р.м. починаються субальпійські луки (полонини). За породним складом в лісах області переважають хвойні породи, що складають 53 % (328,4 тис. га) (із них – 48 % смерека, 4 % ялиця, по 1 % сосна і модрина), твердолистяні складають 34 % (210,4 тис. га), м'яко-листяні 3,0 % (22,1 тис. га).

У зв'язку з особливими захисними (водоохоронними, ґрунтозахисними, рекреаційними, санітарними, гігієнічними, оздоровчими, природоохоронними, естетичними тощо) функціями більше половини лісів області (52 %) мають обмежений режим лісокористування. Решта лісів (48 %) віднесено до лісів, що мають експлуатаційне значення. Всього лісів, можливих для експлуатації – 50 %. Існуюче в області співвідношення I та II груп лісів є подібним до загальнодержавного (56,5 % та 43,5 % відповідно), з незначним переважанням частки лісів другої групи.

Загалом, лісові ресурси є одними з основних природних ресурсів Івано-Франківської області, визначаючи пріоритетне положення лісового господарства в її економіці. Розширення лісовкритих площ має проводитись за рахунок заліснення непридатних для сільського господарства земель, а також територій, що за своїм розташуванням та природними умовами є перспективними елементами екологічної мережі регіону.

Земельні ресурси

Для Івано-Франківської області характерна значна територіальна

різноманітність ґрунтового покриву і земельних ресурсів. Земельний фонд складається із земель різного функціонального призначення.

Загальна площа земель станом на 01 січня 2025 року складає 1392,7 тис. га, із них сільськогосподарські угіддя – 630,5 тис. га (45,3 % від загальної площі території області), в тому числі:

- рілля – 397,2 тис. га (28,5 % від загальної площі території області);
- перелоги – 6,8 тис. га (0,5 % від загальної площі території області);
- багаторічні насадження – 16,3 тис. га (1,17 % від загальної площі території області);
- сіножаті і пасовища – 210,2 тис. га (15,09 % від загальної площі території області).

Площа лісів та інших лісовкритих площ складає 635,7 тис. га (45,65 % від загальної площі території області).

Дані щодо структури та стану земель області наведені у таблиці 1.2.5.

Таблиця 1.2.5. Структура та динаміка основних видів земельних угідь області

Основні види земель та угідь	2021 рік		2022 рік		2023 рік	
	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території
Загальна територія	1392,7	100	1392,7	100	1392,7	100
у тому числі:						
1. Сільськогосподарські угіддя, з них:	630,5	45,3	630,5	45,3	630,5	45,3
рілля	397,2	-	397,2	-	397,2	-
перелоги	6,8	-	6,8	-	6,8	-
багаторічні насадження	16,3	-	16,3	-	16,3	-
сіножаті	83,9	-	83,9	-	83,9	-
пасовища	126,3	-	126,3	-	126,3	-
2. Ліси та інші лісовкриті землі	635,7	45,6	635,7	45,6	635,7	45,6
з них вкриті лісовою рослинністю	587,1		587,1		587,1	
3. Забудовані землі	63,1	4,5	63,1	4,5	63,1	4,5
4. Відкриті заболочені землі	2,7	1,3	2,7	1,3	2,7	1,3
5. Землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом	22,7	1,6	22,7	1,6	22,7	1,6
6. Інші землі	38,0	2,7	38,0	2,7	38,0	2,7
Усього земель (суша)	1368,9	98,3	1368,9	98,3	1368,9	98,3
Території, що покриті поверхневими водами	23,8	1,7	23,8	1,7	23,8	1,7

**За даними ГУ Держгеокадастру в Івано-Франківській області*

Основними землекористувачами області є лісгосподарські

підприємства, громадяни (в т. ч. для ведення селянського господарства), сільськогосподарські підприємства різної форми власності, організації, підприємства, установи природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного призначення. Землі запасу та землі, не надані в постійне користування, займають до 15 % площі області. Область відноситься до регіонів з низькою землезабезпеченістю. У середньому на одного мешканця припадає 1,0 га, у тому числі, 0,45 га сільськогосподарських угідь, із них 0,027 га ріллі (в Україні відповідно 1,25; 0,89; та 0,68 га).

Можливості розширення сільськогосподарських угідь і найпродуктивнішої їхньої частини – ріллі – в області вичерпані. У зв'язку із будівництвом житла та інфраструктури, площа сільськогосподарських угідь постійно зменшується.

Більша частина використовуваних земель Івано-Франківської області перебуває у географічних умовах, які сприяють поширенню ерозії ґрунтів (наявність схилів значної крутизни, безструктурність опідзолених ґрунтів тощо). Також ерозійні процеси є наслідком розорювання земель на схилах більше 5 градусів, відсутності системи протиерозійних заходів на сільськогосподарських угіддях, переважання тракторного трелювання деревини на лісових землях, а також внесення добрив та припинення вапнування ґрунтів.

Площа еродованих орних земель в межах області коливається від 5-10 % в горах до 35-50 % на півночі, складаючи в середньому по області 10-30 %. Такий показник є близьким до середнього по Україні (25,3 %). Частка деградованих та малопродуктивних орних земель понад 40 % площі області, що в два рази більше ніж в середньому по Україні. Частка орних земель з особливо цінними продуктивними ґрунтами складає 20-30 %, трохи нижче середньої по державі (33,6 %).

Таким чином, стан орних земель є близьким до середніх показників по державі, однак більша частина території області характеризується ґрунтами з низьким та дуже низьким рівнем родючості, високий та середній рівень родючості ґрунтів характерний лише для крайнього сходу та півночі області. В цілому ґрунти області забезпечують відносно високу продуктивність сільськогосподарських і лісових угідь.

Природні умови та ресурси Івано-Франківської області є дуже сприятливими для розвитку рекреаційного господарства, забезпечуючи її привабливість з рекреаційної точки зору протягом всього року. Івано-Франківщина з її багатими природними умовами є одним із перспективних рекреаційних регіонів. Розвитку туризму та рекреації сприяють різноманітність природних факторів, м'який клімат, велика кількість рекреаційних територій, історико-культурних пам'яток, природно-заповідних територій.

1.2.8. Природоохоронні території

Існуюча система природоохоронних територій і об'єктів Івано-Франківської області сформувалась на основі концептуальних засад програми формування загальнодержавної мережі природно-заповідного фонду (ПЗФ). Збереження біотичного і ландшафтного різноманіття шляхом створення нових та вдосконалення існуючих заповідних територій, формування регіональної екологічної мережі є одним із пріоритетних напрямків розвитку заповідної справи в Івано-Франківській області.

Природно-заповідний фонд Івано-Франківської області складає 533 об'єктів загальною площею 225211,7924 га, що становить 16,2 % від загальної площі області (33 об'єкти загальнодержавного значення площею 131634,56 га (58,45 % від площі ПЗФ) та 500 об'єктів площею 93577,2304 га місцевого значення (41,55 % від площі ПЗФ), з них 135 об'єктів загальною площею 33955,39 га знаходяться у віданні органів місцевого самоврядування, 368 об'єктів знаходяться у віданні лісгосподарських підприємств області загальною площею 59605,39 гектарів.

Таким чином природно-заповідний фонд Івано-Франківської області складає:

- природний заповідник «Горгани» загальною площею 5344,2 га;
- 5 національних природних парків (національний природний парк «Верховинський», Галицький національний природний парк, національний природний парк «Гуцульщина», Карпатський національний природний парк, національний природний парк «Синьогора») загальною площею 120339,7 га;
- 3 регіональні ландшафтні парки (Дністровський, «Гуцульщина», Полянницький) загальною площею 38455,0 га;
- 10 заказників загальнодержавного значення загальною площею 5425,8 га;
- 57 заказників місцевого значення загальною площею 36812,3445 га;
- 13 пам'яток природи загальнодержавного значення загальною площею 375,4 га,
- 234 пам'ятки природи місцевого значення загальною площею 10844,51 га;
- 194 заповідних урочищ загальною площею 7371,018 га;
- 3 дендрологічних парки загальнодержавного значення загальною площею 142,46 га;
- 4 дендрологічних парки місцевого значення загальною площею 10,96 га;
- 1 парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення площею 7 га;
- 8 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва місцевого значення загальною площею 83,3979 гектари.

Управлінням екології та природних ресурсів вжито заходи щодо встановлення в натурі (на місцевості) меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення на території Івано-Франківської області відповідно до вимог діючого законодавства на площі 68626,7462 га, що становить 30,48 %, (з них: без вилучення у

землевласників (землекористувачів) площею 24496,8445 га, що становить 10,88 % від загальної площі територій та об'єктів ПЗФ, з вилученням які знаходяться у віданні установ, організацій Івано-Франківської області на площі 44129,9017 га, що становить 19,6 % від загальної площі територій та об'єктів ПЗФ).

У 2024-2025 році Івано-Франківською обласною державною (військовою) адміністрацією погоджено проекти землеустрою щодо організації територій природно-заповідного фонду гідрологічного заказника місцевого значення «Болото» площею 6,0 га, комплексної пам'ятки природи місцевого значення «Великі Голди» 24,3 га, ботанічної пам'ятки природи місцевого значення «Ожеред» площею 7,6 гектарів.

Таблиця 1.2.6. Динаміка структури природно-заповідного фонду Івано-Франківської області

№ з/п	Категорія територій та об'єктів ПЗФ	На 01.01.2022		На 01.01.2023		На 01.01.2024		На 01.01.2025	
		Кількість, шт.	Площа, га	Кількість, шт.	Площа, га	Кількість, шт.	Площа, га	Кількість, шт.	Площа, га
1	Природний заповідник	1	5344,2	1	5344,2	1	5344,2	1	5344,2
2	Національні природні парки	5	120339,7	5	120339,7	5	120339,7	5	120339,7
3	Регіональні ландшафтні парки	3	38417,0	3	38417,0	3	38455,0	3	38455,0
4	Заказники:	67	47813,46	67	47813,46	67	42213,885	67	42238,1445
	- загальнодержавного значення	10	5415,8	10	5415,8	10	5415,8	10	5425,8
	- місцевого значення	57	42397,66	57	42397,66	57	36798,08	57	36812,3445
5	Пам'ятки природи	238	4374,18	228	2909,98	247	11222,92	247	11219,91
	загальнодержавного значення	13	375,4	13	375,4	13	375,4	13	375,4
	місцевого значення	225	3998,78	215	2534,58	234	10847,52	234	10844,51
6	Дендрологічні парки	7	152,96	7	152,96	7	152,96	7	153,422
	загальнодержавного значення	3	142,0	3	142,0	3	142,0	3	142,462
	місцевого значення	4	10,96	4	10,96	4	10,96	4	10,96
7	Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва:	9	90,4	9	90,4	9	90,3979	9	90,3979
	- загальнодержавного значення	1	7,0	1	7,0	1	7,0	1	7,0
	- місцевого значення	8	83,4	8	83,4	8	83,4	8	83,3979
8	Заповідні урочища	196	7320,118	196	7319,8	196	7365,82	194	7371,018
	Фактична площа ПЗФ	526	223852,018	526	223852,018	535	225185,34	533	225211,7924
	% фактичної площі ПЗФ від площі області	16,07		16,07		16,2		16,2	

* За даними Управління екології та природних ресурсів ІФ ОДА

Таблиця 1.2.7. Структура природно-заповідного фонду області станом на 01 січня 2024 року

№ п/п	Найменування об'єктів ПЗФ	Об'єкти природно-заповідного фонду					
		Загальнодержавного значення		Місцевого значення		Всього	
		Кількість	Площа	Кількість	Площа	Кількість	Площа
1	Природні заповідники	1	5344,2	-	-	1	5344,2
2	Національні природні парки	5	120339,7	-	-	5	120339,7
3	Дендрологічні парки	3	142,462	4	10,96	7	153,422
4	Регіональні ландшафтні парки	-	-	3	38455,0	3	38455,0
5	Заказники – всього, в т.ч.:	10	5415,8	57	36798,0845	67	42213,885
	ландшафтні	2	3486,8	9	11931,0445	11	15417,845
	лісові	2	460,0	11	6295,8	13	6755,8
	ботанічні	4	1006,5	26	1380,5	30	2387,0
	загальнозоологічні	-	-	2	15120,84	2	15120,84
	орнітологічні	1	207,5	5	21,9	6	229,4
	іхтіологічні	-	-	-	-	-	-
	гідрологічні	1	255,0	4	2048,0	5	2303,0
	загальногеологічні	-	-	-	-	-	-
6	Пам'ятки природи – всього, в т. ч.:	13	375,4	234	10847,52	247	11222,92
	комплексні	2	148,0	10	94,9	12	242,9
	ботанічні	5	133,5	150	744,29	155	877,79
	лісові	-	-	-	-	-	-
	гідрологічні	5	33,9	11	12,53	16	46,43
	джерела	-	-	-	-	-	-
	зоологічні	-	-	1	0,1	1	0,1
	геологічні	1	60,0	8	19,2	9	79,2
	пралісові	-	-	54	9976,5	54	9976,5
7	Ботанічні сади	-	-	-	-	-	-
8	Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва	1	7,0	8	83,3979	9	90,3979
9	Заповідні урочища	-	-	196	7365,818	196	7365,82
	РАЗОМ	33	131624,562	502	93560,7804	535	225185,34

* За даними Управління екології та природних ресурсів ІФ ОДА

Найбільш повно у ПЗФ області представлені природні комплекси Горгани і Чорногори (природний заповідник «Горгани», Карпатський національний природний парк, Верховинський національний природний парк, національний природний парк «Синьогора», заказники «Грофа», «Яйківський», «Товпишірський» та ін.). Полонинсько-Чорногірську область репрезентує ландшафтний заказник «Чивчино-Гринявський», Сколівські Бескиди – Поляницький регіональний ландшафтний парк, Покутсько-Буковинські

Карпати – національний природний парк «Гуцульщина», Прут-Дністровську область – Дністровський регіональний ландшафтний парк, Рогатинське Опілля – Галицький національний природний парк.

Згідно з фізико-географічним районуванням Івано-Франківської області найбільше заповідних об'єктів зосереджено в гірській частині – біля 62 % ПЗФ області, Передкарпаття – 25 % і в рівнинній частині – 13 %. Позитивним фактором є концентрація ПЗФ регіону саме у гірських територіях (питома вага становить 19,3 % (по області 15,7 %)). Найвищий відсоток заповідності станом на 01 січня 2024 року на території Яремчанської міської ради – 59,8 %.

Смарагдова мережа

Межі територій Смарагдової мережі і їх стандартні форми даних розміщені на офіційному сайті Ради Європи: <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/emerald-viewer>. На сайті секретаріату Бернської конвенції можна ознайомитися з повним списком Смарагдової мережі за посиланням: <https://rm.coe.int/updated-list-of-officially-adopted-emerald-sites-december-2019-/168098ef51>.

1.3. Демографічна та соціальна характеристики

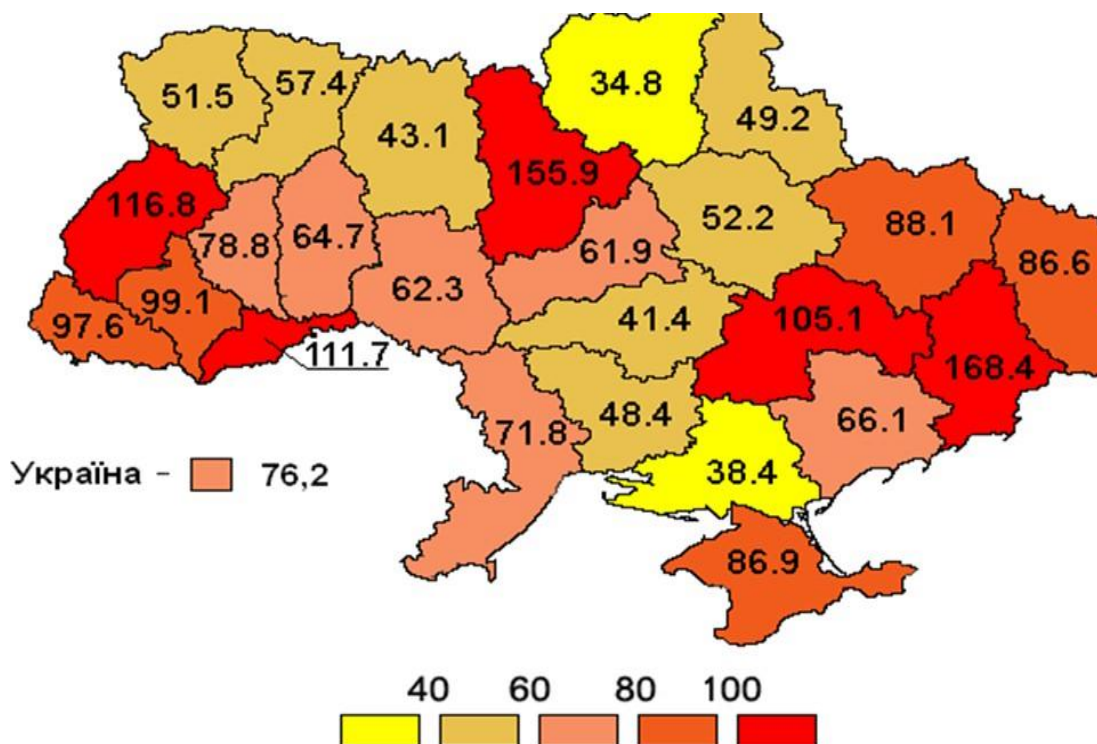
Івано-Франківська область є густонаселеною, станом на 1 січня 2022 року на 1 квадратний кілометр припадало 97 осіб. (Табл.1.3.1 Територія і чисельність наявного населення за районами).

Щільність населення області коливається від 24 осіб на 1 км² у Верховинському районі до 143 – в Івано-Франківському районі. Серед територіальних громад області найбільша щільність населення в Івано-Франківській (1086 осіб на 1 км²), Коломийській (406) та Калуській (331) міських територіальних громадах, найменша щільність – 4 особи на 1 км² в Зеленській сільській територіальній громаді.

Таблиця 1.3.1. Територія і чисельність наявного населення за районами станом на 01 січня 2022 року

	Територія км ²	Чисельність наявного населення, осіб	У тому числі		Частка міського населення у загальній чисельності, відсотків	Щільність осіб на 1 км ²
			міське	сільське		
Область	13927,6	1351822	602570	749252	44,6	97
Верховинський	1254,3	30195	5773	24422	19,1	24
Івано-Франківський	3884,1	556104	307695	248409	55,3	143
Калуський	3562,8	279867	122595	157272	43,8	79
Коломийський	2479,1	272628	97124	175504	35,6	110
Косівський	877,9	83700	14396	69304	17,2	95
Надвірнянський	1869,4	129328	54987	74341	42,5	69

Джерело: Головне управління Держгеокадастру в Івано-Франківській області

Карта 1.3.1. Густота населення за регіонами України станом на 2021 рік
<https://surl.li/flzgnd>

Область має показники щодо площі, чисельності населення (як загальної, так і центрів областей), рівня урбанізації біля середнього показника серед областей Західного регіону і належить в Україні до групи областей із найменшою кількістю міського населення. Внаслідок адміністративно-територіальних перетворень збільшилась чисельність населення сільської місцевості за рахунок чисельності населення міських поселень.

На 01 січня 2022 року найбільшими населеними пунктами за чисельністю в межах області є: найбільше місто – обласний центр – Івано-Франківськ (241100 осіб), два міста середньої величини – Калуш (65 975 осіб) та Коломия (61 100 осіб).

В Івано-Франківській області питома вага працездатного населення є порівняно нижчою, ніж у більшості регіонів України. Це зумовлено не лише тривалим міграційним впливом населення, а й тим, що значну частку тут становлять особи молодші працездатного віку, що і зумовлює відносно низький відсоток решти вікових груп.

Рівень старіння в регіоні нижчий, ніж в середньому по країні. В сільській місцевості області як частка осіб похилого віку, так і питома вага дітей, вище, ніж в цілому по області.

Продовжує мати місце територіальна розбалансованість попиту і пропозиції робочої сили, оскільки переважна частина робочих місць зосереджена в трьох найбільших містах (Івано-Франківську, Калуші та Коломиї), які в сучасних умовах акумулюють значну частину працюючих. В той же час, малі міста, гірські села, сільськогосподарські території з невеликими виробництвами, що віддалені від цих міст, мають звужені

можливості щодо розвитку локальних ринків праці і вимагають додаткового стимулювання держави щодо зайнятості населення.

1.3.1. Чисельність населення регіону за типом поселення

Фактичні дані щодо чисельності населення регіону

Чисельність населення, що проживає на території Івано-Франківської області, на 1 січня 2022 року становить 1351,8 тисяч осіб, у тому числі міського – 602,6 тисяч осіб та сільського – 749,2 тисячі осіб (згідно з даними Державної служби статистики України).

Динаміка демографічного розвитку регіону за останні десять років

Загальна чисельність наявного населення Івано-Франківської області та розподіл населення за типом місцевості за останні 10 років наведені в таблиці 1.3.2.

Таблиця 1.3.2. Чисельність наявного населення Івано-Франківської області (на початок 2022 року)

Рік*	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік
Назва показника	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1									
Всього, тис. осіб у тому числі:	1382,096	1382,553	1382,352	1379,915	1377,496	1373,252	1368,1	1361,1	1351,8
міського, тис. осіб	600,773	602,641	604,509	605,120	606,155	606,950	606,764	605,4	602,6
селищного, тис. осіб									
сільського, тис. осіб	781,323	779,912	777,843	774,795	771,341	766,302	761,333	755,7	749,2

* За інформацією Головного управління статистики інформація щодо чисельності населення з урахуванням даних міжрегіонального обміну адміністративними даними щодо природного та міграційного рухів, починаючи з лютого 2022 року, є неповною і до моменту отримання й обробки органами державної статистики у всіх регіонах адміністративних даних у повному обсязі не підлягає оприлюдненню

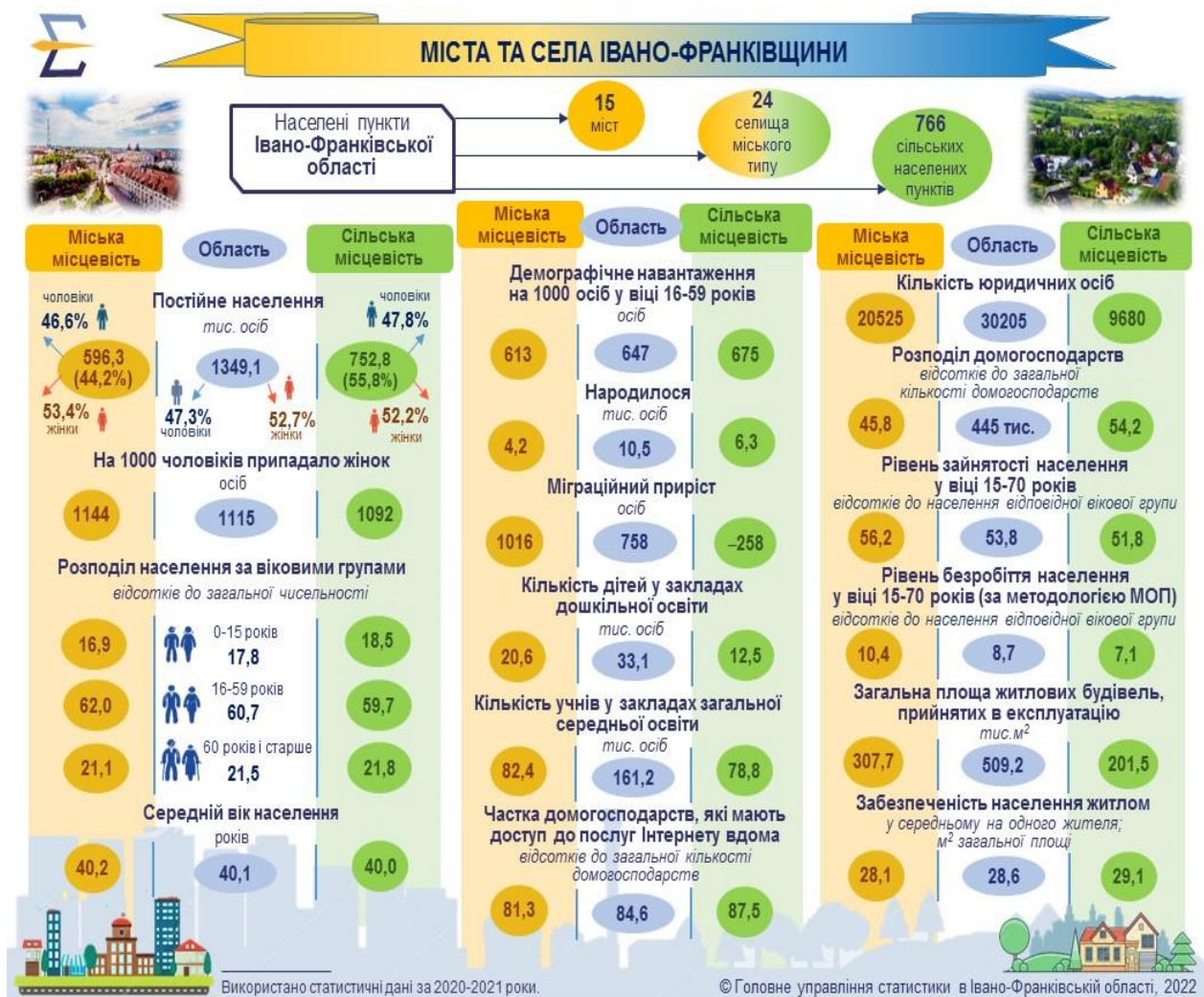

Рисунок 1.3.1. Основні демографічні та соціальні показники Івано-Франківської області

Особливості демографічного розвитку регіону

Особливістю Івано-Франківської області є перевищення чисельності сільського населення над міським. Подібні характеристики в Україні мають лише 6 областей і всі вони відносяться до Західного регіону. За період з 1990 року по 2021 рік частка сільського населення в Івано-Франківській області залишалася майже незмінною – близько 56-57 %. Частка міського населення у районах області суттєво відрізнялася: від 55 % в Івано-Франківському, 43,6% та 42,1 % – у Калуському та Надвірнянському, 35,2 % – у Коломийському до 18,9 % та 17,1 % – у Верховинському та Косівському районах.

У демографічному відношенні регіон є одним із найблагополучніших регіонів України – зниження чисельності населення тут почалося пізніше, ніж в цілому по Україні, та відбувається не такими швидкими темпами (з 1382,352 тис. осіб на початок 2016 року до 1351,8 тис. осіб на початок 2022 року). При цьому, зміна чисельності населення в регіоні характеризується більшим зменшенням її у сільській місцевості та незначним зменшенням у міських поселеннях.

Впродовж останніх років природний рух населення Івано-Франківської області характеризувався перевищенням смертності над народжуваністю: природне скорочення зросло від 0,8 тис. осіб у 2014 році до 10,045 тис. у 2021 році. Серед регіонів України за обсягом природного скорочення у 2021 році область посіла шосте місце. Загалом в області відтворення населення відбувається швидшими темпами, ніж в цілому по державі.

У 2021 році всіма міграційними потоками було охоплено 14,5 тис. осіб, з них 68% – переміщувались в межах області, 27 % – в інші регіони України, 5 % – в інші держави. Міграційний приріст населення склав 758 осіб проти 1241 у 2014 році. Міграційний приріст в кількості 1938 осіб спостерігався в Івано-Франківському районі, в той час, як у решти районах області відбулося міграційне скорочення: у Калуському – на 488 осіб, Коломийському – на 438, Верховинському – 157, Косівському – на 83 та Надвірнянському – на 14 осіб. Тобто останні роки перед повномасштабним вторгненням росії в Україну розпочалося стабільне зменшення чисельності населення області, визначальним фактором якого є природне скорочення. Міграція населення є наступним чинником формування чисельності населення і також суттєво впливає на демографічну ситуацію області.

У пошуках безпечного місця проживання велика кількість мешканців прифронтових територій знайшли прихисток для довготермінового проживання на території Івано-Франківської області. За період 2022-2024 років на території області стали на облік та отримали статус внутрішньо переміщеної особи (далі ВПО) близько 150 тис. осіб, з них більше 122 тис. знайшли довготерміновий прихисток та проживання в регіоні.

Найбільша кількість внутрішньо переміщених осіб знайшла прихисток в обласному центрі та містах області. За даними Департаменту соціальної політики ІФ ОДА наводиться інформація щодо розміщення кількості даних осіб по районах за період 2022-2024 років з прогнозуванням на 2025 рік.

Таблиця 1.3.3. Інформація щодо кількості ВПО, які зареєстровані в період 2022-2024 року в Івано-Франківській області

	Назва територіальної громади	Кількість ВПО станом на 01.01.2022 р.	Кількість ВПО станом на 01.01.2023 р.	Кількість ВПО станом на 01.01.2024 р.	Прогноз на 2025 р.
	Всього	3829	140675	122345	108067
1	Верховинський район	31	5103	3962	3025
2	Косівський район	99	10387	7804	6591
3	Надвірнянський район	195	25793	19601	16448
4	Калуський район	455	21368	15784	12665
5	Івано-Франківський район	2782	53225	55799	52768
6	Коломийський район	267	24799	19395	16570
7	Верховина ТГ	25	3795	3275	2467
8	Надвірнянська ТГ	46	2930	3638	2724
9	Яремчанська ТГ	56	8919	6911	5768

10	Полянська ТГ	20	5324	5115	3339
11	Долинська ТГ	72	3784	3961	2715
12	Калуська ТГ	173	6075	4425	4116
13	Коломийська ТГ	110	9882	9118	8588
14	Івано-Франківська ТГ	2303	31353	40830	39525

Дані надано Департаментом соціальної політики ІФОДА станом на 07 листопада 2024 року

За результатами обстеження кількість робочої сили* в 2021 році порівняно з 2019 роком зросла на 3,3% і становила 603,4 тис. осіб, в тому числі кількість зайнятого населення у віці 15 років і старше становила 551,9 тис. осіб, а у віці 15 – 70 років – 543,0 тис. осіб. Кількість безробітного населення віком 15 років і старше та у віці 15 – 70 років складала по 51,5 тис. осіб.

** Робоча сила (до 2019 року – економічно активне населення) визначається як сума зайнятого та безробітного населення.*

Військова агресія російської федерації негативно вплинула на економіку області, а відповідно на ринок праці та трудові відносини. Частина підприємств області під час війни призупинила свою діяльність, зокрема підприємства хімічної промисловості, ряд підприємств під час війни зменшили обсяги виробництва, попит на працівників і кількість вакансій зменшились.

Впродовж січня-грудня 2022 року в базі даних служби зайнятості області налічувалось 13,1 тис. вакансій, що становить 69,0 % до відповідного періоду минулого року. Проте, в даний час слід відмітити позитивну тенденцію щодо потреби роботодавців у працівниках. Станом на 01 квітня 2022 року в базі даних служби зайнятості налічувалось 755 вакансій, станом на 01 січня 2023 року – 1,3 тис. актуальних вакансій.

Станом на 01 січня 2023 року статус безробітного мали 6,1 тис. осіб, що на 22 % менше, ніж станом на 01 січня 2022 року. Станом на 01 червня 2024 року кількість зареєстрованих безробітних становила 3,2 тис. осіб, в тому числі 773 внутрішньо переміщені особи. Для ринку праці Івано-Франківщини характерне переважання сільського населення. Значну частку у загальній чисельності зареєстрованих безробітних становить сільське населення, у тому числі жителі гірських територій, на території яких проживає майже 30,0 % населення. В сільській місцевості створюється недостатньо нових робочих місць, що негативно впливає на рівень зайнятості сільських мешканців.

Для регіону, крім загальнодержавних негативних соціально-економічних тенденцій, актуальна проблема відтоку молоді від периферійних територій, зокрема із сільської місцевості, до більш привабливих та перспективних в контексті економічного зростання та побудови кар'єри – до великих міст, або за кордон (спостерігається підвищення відсотка емігрантів, зокрема молодих фахівців, через спрощення візового режиму з рядом країн).

Збільшення чисельності населення може бути досягнуто за рахунок механічного руху – залучення переселенців із інших районів області та інших регіонів України. Для цього мають бути створені відповідні умови для працевлаштування, обслуговування та відпочинку населення. Більшість

факторів, які впливають на демографічну ситуацію в регіоні, формуються на загальнодержавному рівні і залежать від фінансово-економічного стану та добробуту населення. Подолання проблем та поліпшення економічного стану населення в свою чергу призведе до досягнення сталого демографічного розвитку.

Прогнозні дані щодо чисельності населення регіону

Дані щодо майбутньої чисельності наявного населення Івано-Франківської області найближчі 10 років отримані зі Схеми планування території Івано-Франківської області (використаний оптимістичний варіант демографічного прогнозу (динаміки чисельності та статеві-вікового складу населення області й її адміністративних районів) до 2036 року, який виконаний спеціалістами Інституту демографії та соціальних досліджень ім. В. М. Птухи НАН України).

Оптимістичний варіант прогнозу передбачає, що чисельність населення області на початок 2036 року зросте на 7,4 %, в розрізі абсолютних показників це збільшення становитиме 111,0 тис. осіб. Зростання чисельності мешканців буде характерним як для сільської місцевості (на 6,3 %), так і для міст області (на 8,9 %). Незважаючи на те, що приріст міського населення області відбуватиметься інтенсивнішими темпами, наприкінці періоду серед мешканців області все одно переважатимуть селяни, частка цієї групи населення становитиме на початок 2036 року 55,7 %, це на 1,0 відсотковий пункт менше, ніж на початок прогнозного періоду.

Таблиця 1.3.4. Прогноз чисельності населення регіону

Рік Назва показника	Станом на 01.01.2022 р.*	2025 р.	2030 р.	2033 р.
1	2	3	4	5
Чисельність населення, тис. осіб, у тому числі:	1351,8	1425,0	1454,4	1476,5
міського, тис. осіб	602,6	625,1	640,6	652,3
сільського, тис. осіб	749,2	799,9	813,8	824,2

* за даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області

1.3.2. Доходи населення регіону

Впродовж останніх років в Івано-Франківській області, як і в Україні загалом, спостерігається тенденція зростання як наявного, так і реального доходів населення. Івано-Франківська область із показником наявних доходів на одну особу 71 944 грн займає 18 місце серед регіонів України. Проте, цей показник вищий, ніж в інших областях заходу України – Волинській, Закарпатській, Рівненській, Тернопільській та Чернівецькій.

Таблиця 1.3.5. Реальний наявний дохід, у % до відповідного періоду попереднього року

	Реальний наявний дохід, у % до відповідного періоду попереднього року						
	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік
Україна	79,6	102,0	110,9	110,9	109,0	104,5	109,2
Закарпатська	85,8	105,2	111,3	108,2	107,0	105,0	104,6
Івано-Франківська	86,7	105,9	112,5	108,4	107,5	104,2	107,1
Київська	79,5	104,7	111,5	117,7	108,5	103,3	112,1
Львівська	82,0	104,7	113,2	112,9	109,9	104,8	111,6
Тернопільська	85,8	103,1	111,9	108,4	106,9	107,3	110,9
Чернівецька	87,2	105,2	113,4	106,8	107,5	106,6	108,2
м. Київ	85,3	106,2	110,6	110,6	113,0	102,1	112,7

https://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2023/02/zb_doch_21.pdf

Область відноситься до регіонів України з найвищими показниками середнього розміру домогосподарств. Проте наявні специфічні умови проживання домогосподарств сільського населення регіону: порівняно низький рівень урбанізації регіону здійснює вплив на матеріальну складову життя сільських жителів, адже саме наявність великих містоутворюючих об'єктів промисловості, великих міст, які одночасно є великими ринками збуту, впливає на можливості сільського населення отримувати вищу, ніж в сільській місцевості, заробітну плату, постачати на ці ринки збуту продукцію власного виробництва, в тому числі сільськогосподарську продукцію, надавати послуги різного характеру міським жителям. Нижчий рівень зайнятості, ніж загальнодержавний показник, та наявність значної кількості економічно неактивного населення призводить до вищого рівня навантаження на одного працюючого по утриманню неактивного населення, ніж в цілому по державі.

На Прикарпатті налічується 445 тис. домогосподарств або 3 % загальної кількості в Україні, з них 54 % домогосподарств проживають у сільській місцевості, решта – у міських поселеннях.

Сільська місцевість характеризується гіршими економічними й соціальними умовами життя населення порівняно з міськими поселеннями, що зумовлює вищий рівень бідності серед сільських жителів. Диференціація рівнів грошових доходів сільського та міського населення загрожує активізацією переміщення активної та працездатної частини сільського населення до міст, збільшенням масштабів зовнішньої трудової міграції, що веде до занепаду сільських територій. Тому лише зайнятість та достойна оплата праці може стримати сільські території від подальшої деградації.

Фактичні дані щодо середнього наявного доходу населення регіону

Сукупні ресурси домогосподарств у Івано-Франківській області складаються із загальних доходів (грошові та негрошові доходи), суми використаних заощаджень, отриманих позик, повернених домогосподарству

боргів. Однією з основних негативних тенденцій, які відбуваються в економіці області, залишається значна диференціація населення за рівнем отриманих доходів.

Згідно з даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області наявні доходи населення регіону у 2021 році в розрахунку на одну особу становили 71 944 гривень.

Динаміка показників середнього наявного доходу населення регіону за останні десять років

Упродовж останніх років середньомісячна номінальна заробітна плата штатних працівників, зайнятих на підприємствах, в установах, організаціях області з кількістю найманих працівників 10 і більше осіб, постійно зростала.

Таблиця 1.3.6. Динаміка показників наявного доходу на одну особу та сукупні ресурси на одне домогосподарство

№	Рік* Назва Показника	2014 рік	2015 Рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік
1	2	5	6	7	8	5	5	9	10
1	Сукупні ресурси на одне домогосподарство								
2	грн на рік	56745,6	71060,4	88014,0	123096,0	130965,6	164305,2	167785,2	185388
3	грн на місяць	4728,8	5921,7	7334,5	10258	10913,8	13692,1	13982,1	15449,0
4	Наявний дохід на одну особу								
5	грн на рік	20357	26540	31719	40580	48724	56514	61088,0	71944,0
6	грн на місяць	1696,41	2211,66	2643,25	3381,66	4060,33	4709,5	5090,7	5995,3

<https://www.ifstat.gov.ua/>

Прогнозні дані щодо динаміки показників середнього наявного доходу населення регіону на наступні 10 років

Для даного прогнозування визначений середній показник зростання/скорочення середнього наявного доходу населення (у відсотках до попереднього року) впродовж 2015-2021 років (таблиця 1.3.7.).

Таблиця 1.3.7. Процент зростання/скорочення показника середнього наявного доходу населення та розміру домогосподарства Івано-Франківської області в 2015-2021 роках

Назва показника	% приросту / скорочення							
	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Середнє значення, %
Середнього наявного доходу населення:								
на одну особу	130,4	119,5	127,9	120,1	116,0	108,1	117,8	119,97
Середньомісячні сукупні ресурси на одне домогосподарство	25,23	23,86	39,86	6,39	27,22	9,99	17,77	21,47
Середнього розміру домогосподарства, осіб*	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	2,99	3,0

*<https://www.ifstat.gov.ua/>

Таблиця 1.3.8. Прогнозні дані щодо показників середнього наявного доходу населення Івано-Франківської області на 10 років

Назва показника	Рік						
	2021 рік*	2025 рік	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік	2030 рік
	Наявний	прогнозований					
Наявний дохід населення у розрахунку на одну особу:							
тис. грн на рік	71,944	156,628	190,256	231,105	280,723	340,994	414,206
тис. грн на місяць	5,9953	13,052	15,855	19,259	23,394	28,416	34,517
Сукупні ресурси на одне домогосподарство:							
тис. грн на рік	215,832	469,884	570,768	693,315	843,169	1022,982	1242,618
тис. грн на місяць	17,986	39,157	47,564	57,776	70,181	85,249	103,552

*<https://www.ifstat.gov.ua/>

1.4. Економічна характеристика Івано-Франківської області

Основна частина промислового потенціалу зосереджена в передгірській зоні (Калуш, Надвірна, Долина, Бурштин, Івано-Франківськ і Коломия). Для промисловості характерний надзвичайно високий рівень спеціалізації: на долю електроенергетики припадає біля третини загального випуску продукції промисловості. При цьому практично весь обсяг дає одне підприємство – Бурштинська ТЕС, що є найбільшою на заході України.

Іншими провідними секторами промисловості є нафтогазовий комплекс (понад 4% території зайнято нафтогазовими трубопроводами, пробурені більше 2000 свердловин для видобування нафти і газу) і хімічна промисловість. Добувні галузі промисловості зайняті видобутком нафти,

природного газу і газоконденсату, калійних і кам'яних солей, будівельної сировини. З інших галузей можна виділити харчову промисловість, промисловість будівельних матеріалів, лісовий комплекс, машинобудування і легку промисловість. Загалом на території області розміщено понад 500 промислових підприємств хімічної, енергетичної, нафтогазовидобувної, деревообробної та інших галузей.

Основний аграрний регіон області – території, що простягнулися з північного заходу на південний схід, уздовж Дністра. Аграрний сектор відіграє особливу роль в соціально-економічному житті області, адже сільськогосподарське виробництво провадиться на всій її території.

Важливим показником, який характеризує рівень розвитку економіки регіону, є валовий регіональний продукт (ВРП) – вартість товарів та послуг, виготовлених регіоном для кінцевого споживання.

Впродовж 2015-2016 років в Івано-Франківській області спостерігалася тенденція до зменшення ВРП. У 2015 році порівняно з попереднім роком виробництво за індексом фізичного обсягу ВРП скоротилось на 8 %, у 2016 році – на 0,9 %. Зростання економіки протягом 2017-2019 років (на 7,1 % та 6,1 % відповідно) дозволило стабілізувати ситуацію та створити передумови для розвитку виробництва.

У 2021 році ВРП Івано-Франківської області склав 119 680 млн гривень. Внесок області в загальне виробництво валового внутрішнього продукту (ВВП) України становив у різні роки від 2,1 до 2,3 % (2015 рік – 2,3 %, 2016 рік – 2,2 %, 2017 рік – 2,1 %, 2018 рік – 2,2 %, 2019 рік – 2,2 %, 2020 рік – 2,1 %, 2021 рік – 2,2 %).

Рисунок 1.4.1. Індекси фізичного обсягу валового регіонального продукту (у цінах попереднього року,%)

https://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2023/05/zb_vrp_2021.pdf

Індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту області у 2021 році порівняно з 2020 року становив 101,4 % (у цінах попереднього року).

Валова додана вартість (ВДВ), яка є основною складовою ВРП, у 2021 році становила 102 675 млн грн у фактичних цінах. Обсяг ВДВ по області перевищив рівень 2020 року на 2,3 %.

Таблиця 1.4.1. Індекси фізичного обсягу валової доданої вартості за видами економічної діяльності (у цінах попереднього року; відсотків)

Рік	2020, %	2021, %
Усього	97,2	102,3
Сільське, лісове та рибне господарство	98,5	103,4
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	103,3	98,6
Переробна промисловість	93,7	103,6
Постачання електроенергії, газу, пари та конденційованого повітря	82,5	117,0
Будівництво	98,0	111,1
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	92,0	82,9
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	93,0	105,7

За структурою господарства область індустріально-аграрна. Основними галузями економіки в Івано-Франківській області є промисловість, сільське та лісове господарство, будівництво, оптова та роздрібна торгівля, а також транспорт. Для економіки області важливою галуззю є туризм.

Таблиця 1.4.2. Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності у 2023 році

	Усього, тис. грн	У тому числі			
		підприємства		фізичні особи-підприємці	
		тис. грн	у відсотках до загального обсягу реалізованої продукції	тис. грн	у відсотках до загального обсягу реалізованої продукції
Усього	174019413,7	168812604,8	100,0	5206808,9	100,0
Сільське, лісове та рибне господарство	12832468,6	12284335,4	7,3	548133,2	10,5
Промисловість	70935478,2	70087761,4	41,5	847716,8	16,3
Будівництво	9740418,1	9522535,6	5,6	217882,5	4,2
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	58564016,0	56199400,7	33,3	2364615,3	45,4
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	7716338,0	7046335,7	4,2	670002,3	12,9
Тимчасове розміщування й організація харчування	2204654,7	1722562,8	1,0	482091,9	9,3
Інформація та телекомунікації	1379799,3	1369579,4	0,8	10219,9	0,2

Фінансова та страхова діяльність	114819,4	114460,1	0,1	359,3	0,0
Операції з нерухомим майном	2137241,9	2108326,8	1,3	28915,1	0,6
Професійна, наукова та технічна діяльність	943584,9	916424,6	0,6	27160,3	0,5
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	808356,7	805548,3	0,5	2808,4	0,1
Освіта	75044,2	73753,0	0,0	1291,2	0,0
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	6433212,2	6431506,9	3,8	1705,3	0,0
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	68762,9	66705,2	0,0	2057,7	0,0
Інші види послуг	65218,6	63368,9	0,0	1849,7	0,0

1.4.1. Коротка характеристика народногосподарського комплексу Промисловість

В економіці Івано-Франківської області промисловості належить провідна роль – її внесок у створення ВДВ протягом останніх років складає близько 28 %. Частка регіону у ВДВ в промисловості держави становить 2,2 %.

Упродовж 2014-2021 років область забезпечувала 2-2,7 % загальнодержавного обсягу реалізованої промислової продукції (серед областей західного регіону посідає друге місце, поступаючись Львівській області, а на одну особу населення – перше).

Таблиця 1.4.3. Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) за видами економічної діяльності у 2015–2023 роках¹

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	тис. грн	тис. грн	тис. грн	тис. грн	тис. грн	тис. грн	тис. грн	тис. грн	тис. грн
Промисловість	34741880,0	37267619,4	48834881,0	75147591,7	69272425,7	67621434,0	102292282,8	90377539,3	101516112,6
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	3583504,0	3967024,7	3415441,5	9312311,3	6182806	5047878,5	8380176,6	9614710,7	12411764,6
Переробна промисловість	19445994,4	16571780,4	25152210,9	40076359,9	38819724,6	39187946,9	60669790,1	39144794,7	47754505,0
виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	7053255,0	2820667,7	2822081,2	4548023,1	3386024,6	3529322,9	3378187,4	4761431,8	6794622,6
текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	575005,1	432535,2	468393,5	497023,0	495240,7	380920,5	380609,8	531898,7	636601,6
виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	4276287,4	4914795,4	5578645,9	6498511,9	5249311,1	5132045,8	4832562,1	7326310,7	8258465,3
виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	174141,7	к	207198,4	272306,2	217363,4	228532,9	к	к	к
виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	1454887,5	1241802,0	6935224,8	16172791,8	15330032,2	12657279,5	26951812,8	8134473,1	2750294,5
виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	8124,6	к	6446,9	5160,6	181536,5	176641,5	к	к	к
виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	3188026,2	4199975,9	5590504,6	7564412,6	9014300,9	11655134,9	16089969,5	10174766,2	16405693,6
металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин та устаткування	363613,1	593499,3	712005,1	568577,2	637460,1	651661,4	1251260,2	1433217,5	2351085,0
машинобудування	1979117,8	1915416,0	2257026,7	3284480,2	3608992,8	3951864,4	6076858,5	5218309,9	8619352,5

виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції	25294,9	33084,1	37951,1	47039,8	51676,5	35840,6	56236,3	83138,6	к
виробництво електричного устаткування	1619239,2	1176620,2	1254954,1	1489758,1	1655907,1	2016563,6	2627081,4	1646615,5	3869602,1
виробництво машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань	113547,0	166387,2	173805,6	237876,5	175635,4	137443,5	204575,0	167762,4	304475,7
виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	221036,7	539324,5	790315,9	1509805,8	1725773,8	1762016,7	3188965,8	3320793,4	к
виробництво меблів, іншої продукції; ремонт і монтаж машин і устаткування	373536,0	441575,6	574683,8	665073,3	699462,3	824543,1	1113036,7	1129816,9	1627759,6
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	11447290,8	16413574,0	19872219,1	25276402,7	23728638,8	22784966,4	32505820,3	40750786,3	40449705,2
Водопостачання; каналізація, управління з відходами	265090,8	315240,3	395009,5	482517,8	541256,3	600642,2	736495,8	867247,6	900137,8

¹ Дані сформовані за функціональним підходом (спосіб узагальнення даних, за яким показники діяльності підприємств формуються за однорідними видами економічної діяльності) із урахуванням розподілу даних структурних підрозділів підприємства, які розташовані в інших адміністративно-територіальних угрупованнях, ніж саме підприємство;

«к» дані не оприлюднюються з метою виконання вимог Закону України «Про офіційну статистику» щодо забезпечення гарантій органів державної статистики щодо статистичної конфіденційності.

У промисловому секторі економіки зайнято 43,0 тис. осіб, що становить 23,4 % усіх працюючих в економіці області, при цьому середньомісячна заробітна плата штатного працівника в промисловості області у 2021 році складала 13888 грн і була на 15,8 % вищою середнього рівня по економіці області.

Промисловий комплекс області охоплює машинобудування, хімічну, паливно-енергетичну, нафтохімічну, лісову, деревообробну, харчову, легку галузі і зосереджений, в основному, в містах Івано-Франківську, Калуші, Коломиї, Надвірній, Долині. Промислове виробництво області відзначається різноманітністю видів діяльності, проте Івано-Франківщина – це регіон з певними особливостями структури промислового комплексу, зокрема, це надмірна її диспропорція на користь трьох галузей: хімії, електроенергії, нафтогазовидобутку і розроблення кар'єрів.

Таблиця 1.4.4. Показники діяльності підприємств по районах у 2021 році

	Кількість діючих підприємств, одиниць	Кількість зайнятих працівників, осіб	Кількість найманих працівників, осіб	Витрати на оплату праці, тис.грн	Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг), тис.грн
Івано-Франківська область	7793	109923	107819	13550187,9	159044346,1
Верховинський	79	892	859	99810,6	290577,1
Івано-Франківський	5058	68777	67551	8502346,7	91509302,7
Калуський	1152	20957	20627	2918932,4	41259096,7
Коломийський	916	10599	10258	1041307,6	7676382,1
Косівський	207	2324	2236	225468,6	1163783,8
Надвірнянський	381	6374	6288	762322,0	17145203,7

У 2013-2019 роках спостерігалася нестабільна тенденція у виробництві промислової продукції. Якщо у 2017 та 2018 роках приріст виробництва складав 12,0 % та 10,3 % відповідно, то у 2019 році індекс виробництва продукції склав 95,6 % (знизився на 4,4 % порівняно з попереднім роком), індекс промислової продукції у 2022 році становив 74,2 %, а обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) склав 90,4 млрд гривень.

Упродовж 2023 року вдалося подолати тенденцію спаду промислового виробництва і досягти за підсумками 2023 року індексу промислової продукції на рівні 102,4 %.

Приріст виробництва промислової продукції спостерігався у виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (67,7 %), виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції (33,9 %), металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування (30,4 %), машинобудуванні (11,3 %), виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічні

діяльності (7,4 %).

Промисловими підприємствами у 2023 році реалізовано продукції на суму 101,5 млрд гривень. Значну питому вагу в структурі обсягу реалізованої продукції займає постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (39,9 %), виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції (16,2 %), добувна промисловість і розроблення кар'єрів (12,2 %), виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність (8,1 %), машинобудування (8,5 %), виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (6,7 %).

Підприємництво

Стабільний розвиток підприємництва є запорукою становлення конкурентоспроможної економіки регіону та держави загалом, що є основою успішного суспільства та вимагає сприятливого ділового клімату.

Загалом в Івано-Франківській області сформована розгалужена інфраструктура підтримки малого та середнього підприємництва, яка станом на 01 січня 2024 року нараховувала зокрема: 24 бізнесцентри, 6 технопарків, 2 бізнес-інкубатори, 42 громадських організацій підприємців, 47 кредитних спілок, 5 фондів підтримки підприємництва тощо.

В області зареєстровано 3 індустріальні парки: «Перший еко-індустріальний парк» (м. Долина), «Kalush Industrial HUB» (м. Калуш) та «ІСКРА» (с. Підгайчики). Упродовж 2023 року подано Мінекономіки на розгляд пакети документів про включення до Реєстру індустріальних (промислових) парків ще чотирьох індустріальних парків: «Галіція» (м. Калуш), «Бурштин», «Боднарів» та «Коломия industry».

Враховуючи те, що значна площа Івано-Франківщини належить до гірських територій, існує нерівномірність розвитку підприємництва за територіальним розміщенням, а також наявна диспропорція у структурі малого бізнесу за сферами економічної діяльності. Найбільшу частку від загального обсягу реалізованої продукції за видами економічної діяльності у сфері підприємництва Прикарпаття складають: промисловість, оптова і роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів, сільське, лісове та рибне господарство, транспорт.

Відповідно до рейтингу «Regional Doing Business» упродовж останніх років Івано-Франківська область визнавалася однією з найкомфортніших серед регіонів України для започаткування та ведення бізнесу. За результатами 2020 року Івано-Франківщина поділяє 5 місце у цьому рейтингу разом із Вінницькою областю.

У 2023 році за видами економічної діяльності переважна більшість працівників підприємств зайнято у сферах промисловості (33,9 %), у сферах охорони здоров'я та надання соціальної допомоги (24,5 %), оптовій та роздрібній торгівлі, ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів (12,2 %). Серед фізичних осіб-підприємців найбільше зайнятих в оптовій та роздрібній торгівлі, ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів (49,1 %), у сфері тимчасового розміщування й організації харчування (9,7 %), промисловості

(7,6 %) та діяльності у сфері інформації та телекомунікацій (7,1 %).

Найбільша кількість підприємств зосереджувалася у Івано-Франківському, Калуському та Коломийському районах.

Впродовж останніх років щороку спостерігається збільшення обсягів надходжень податків і зборів до бюджетів усіх рівнів від діяльності суб'єктів господарювання області.

Паливно-енергетичний комплекс

В економіці Івано-Франківської області паливно-енергетичний комплекс займає провідне місце та налічує 43 родовища вуглеводнів.

Таблиця 1.4.5. Запаси палива (станом на 01 січня 2021 року)

	Обсяг запасів палива	Приріст, зниження (-) запасів до 1 січня 2020 року, %
Вугілля, тис.т	140,1	-50,6
Брикети, котуни подібних видів палива з торфу, тис.т	к	к
Нафта сира, у тому числі нафта, одержана з мінералів бітумінозних (включаючи газовий конденсат), тис.т	25,2	-2,2
Бензин моторний, тис.т	0,8	25,1
Газойлі (паливо дизельне), тис.т	5,4	3,5
Гас, тис.т	к	к
Мазути паливні важкі, тис.т	0,9	-32,6
Оливи та мастила нафтові; дистиляти нафтові важкі, тис.т	0,2	14,8
Пропан і бутан скраплені, тис.т	0,1	-76,7
Бітум нафтовий (включаючи сланцевий), тис. т	0,4	-30,9
Паливні брикети та гранули з деревини та іншої природної сировини, тис.т	0,2	-36,2
Дрова для опалення, тис.м3 щільних	20,6	-11,2
Стружка і тріска деревні, тис.т	1,1	94,8
Інші види палива, тис.т	к	к

https://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/EN4.HTM

За обсягами оцінених балансових запасів нафти (21 087 тис. т) область займає третє місце в Україні та запасів газу природного (32 127 млн м³) – шосте місце. Видобування вуглеводнів здійснювало 17 суб'єктів господарювання на території 10 адміністративно-територіальних одиниць, зокрема міст Болехова і Яремче.

У 2019 році частка Івано-Франківщини в загальнодержавному видобутку нафти складала 21,45 %, газу природного – 1,26 %, газу нафтового попутного – 33,55 %.

У 2020 році частка Івано-Франківщини в загальнодержавному видобутку нафти складала 22,09 %, газу природного – 1,27 %, газу нафтового попутного – 41,28 %.

У 2021 році підприємствами паливно-енергетичного комплексу області

забезпечено 22,23 % видобутку нафти сирової та 39,12 % газу нафтового попутного, одержаного з нафтових родовищ.

Добування сирової нафти та природного газу в структурі обсягу реалізованої продукції області за підсумками 2020 року займає 6,9 %. Частка підприємств добувної промисловості і розроблення кар'єрів у структурі обсягу реалізованої продукції області за підсумками 2021 року складала 8,2 %.

Загальний обсяг виробництва електроенергії у 2021 році склав 8643,9 млн кВт год, що на 23,9 % більше ніж у 2020 році (або на 1670 млн кВт год).

Установлена електрична потужність:

- ДП «Калуська ТЕЦ–Нова» 200 МВт;
- ВП «Бурштинська ТЕС» 2400 МВт (12 блоків по 200 МВт);

Теплова потужність:

- ВП «Бурштинська ТЕС» – 177 Гкал, в т.ч. в гарячій воді – 160 Гкал.

Обсяг реалізованої продукції підприємствами з виробництва, передачі та розподілення електричної енергії за 2021 рік склав 32505,8 млн грн, що склав 31,8% до всієї реалізованої продукції в області.

**За інформацією Головного управління статистики в області, у зв'язку із прийняттям Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» у період дії воєнного стану респонденти можуть подавати статистичну та фінансову звітність до органів державної статистики протягом трьох місяців після припинення або скасування воєнного стану за весь період неподання звітності. У випадку незабезпечення повноти подання звітності респондентам органи державної статистики призупинили оприлюднення статистичної інформації, зокрема щодо використання енергії у 2023 році, і поновлять його після завершення встановленого законом терміну для подання звітності.*

Енергозбереження та енергоефективність

Станом на 01 липня 2024 року в області функціонує 156 промислових сонячних електростанцій (СЕС), загальною потужністю 260,56 МВт (з них 8 СЕС, загальною потужністю 4,6 МВт, введено в експлуатацію у II кварталі 2024 року) та отримали ліцензії на виробництво та відпуск електроенергії по «зеленому» тарифу.

Також, функціонують 5 міні ГЕС потужністю 3,93 МВт, дві вітрові електростанції (ВЕС) потужністю 6,4 МВт, біогазовий завод, потужність якого складає 1,166 МВт, біогазова станція з переробки сміття потужністю 1,00 МВт.

Крім того, 4505 приватних домогосподарств приєдналися до електричних мереж АТ «Прикарпаттяобленерго» (а це 3 місце серед областей по кількості встановлених СЕС та 3 місце по потужності встановлених СЕС). Їх сумарна потужність становить 120,7 МВт, якими вироблено 69621,4 тис. кВт. год. електроенергії, що покриває власні потреби в межах середнього рівня споживання більше 18 тисяч домогосподарств.

На даний час, сумарна потужність альтернативних джерел енергії в області складає 394 МВт (15,1 % від загальних потужностей електроенергії області). Об'єктами альтернативної енергетики в області за I півріччя 2024 року сумарно вироблено 171 617,95 тис. кВт год електричної енергії.

На альтернативних видах палива в бюджетних закладах області працює 324 котельні на твердому паливі та 36 котелень на електриці.

Рішенням Івано-Франківської обласної ради від 06 квітня 2023 року

№ 642-21/2023 затверджено «Регіональну цільову програму забезпечення енергетичної ефективності Івано-Франківської області на 2023-2027 роки», на впровадження заходів якої передбачено кошти в сумі 2450,0 тис. гривень. Виконання програмних заходів дозволить, запровадити енергоменеджмент та систему енергомоніторингу, зменшити споживання природного газу, теплової та електричної енергії, гарячої та холодної води бюджетними закладами області. Підвищити енергонезалежність конкретних об'єктів бюджетної сфери шляхом впровадження заходів з енергозбереження у бюджетній сфері області, зменшити видатки з обласного і місцевих бюджетів на оплату комунальних послуг та енергозабезпечення бюджетних установ.

Сільське господарство

Сільське господарство області має вагомий вплив на розвиток та стабільне функціонування економіки регіону, забезпечує населення продуктами харчування, а промисловість – сировиною, бо є одною з найбільш важливих складових галузей економіки регіону (частка у ВДВ регіону складає понад 13% і за її обсягами аграрний сектор посідає друге місце після промисловості).

У постійних цінах 2021 року індекс сільськогосподарської продукції за 2022 рік, у порівнянні з попереднім роком, склав 98,1 %. За 2023 рік індекс сільськогосподарської продукції склав 102,7 % (у т.ч. рослинництва – 103,7 %, тваринництва – 100,9 %), з них у сільськогосподарських підприємствах – 108,9 %, у господарствах населення – 97,4 %.

Індекс обсягу сільськогосподарського виробництва (у постійних цінах 2021 року) у 2024 році в порівнянні з 2023 роком склав 102,5 %, у тому числі у рослинництві – 105,2 %, тваринництві – 97,7 %, із них у сільськогосподарських підприємствах – 107,8 %, у господарствах населення – 97,4 %.

В аграрному секторі економіки області аграрним виробництвом займається 597 сільськогосподарських підприємств, із них 414 – фермерські господарства та майже 261 тис. особистих селянських господарств.

Загалом, у сільському господарстві задіяно майже 28 % зайнятого населення.

Земельний фонд регіону складає 1392,7 тис. га:

- сільськогосподарські угіддя займають площу 621,1 тис. гектарів, що складає майже 45 % території області, у тому числі рілля – 400,7 тис. га, сіножаті – 82,0 тис. га, пасовища – 120,9 тис. га, перелоги – 2,1 тис. га та багаторічні насадження – 15,4 тис. га;
- ліси та лісовкриті площі – 639,9 тис. га;
- забудовані землі – 84,2 тис. га;
- землі під водою – 23,4 тис. га;
- відкриті заболочені землі – 2,5 тис. га;
- інші землі – 21,6 тис. гектарів.

Під посівами сільськогосподарських культур у 2024 році у всіх категоріях господарств було зайнято 378,1 тис. гектарів.

Усіма сільськогосподарськими товаровиробниками області у 2024 році зібрано 920,2 тис.т зерна (у масі після доробки), що на 4,4 % більше, ніж у 2023 році, урожайність зерна склала 66,9 ц з 1 га (у 2023 році – 62,5 ц). У тому числі пшениці вироблено 299,3 тис. т, ячменю – 101,2 тис. т, кукурудзи – 491,4 тис. т, жита – 4,3 тис. т, вівса 10,8 тис. т, гречки – 1,3 тис. т, зернобобових культур – 11,7 тис. т.

Крім того, сільськогосподарські товаровиробники зібрали 1061,8 тис. т картоплі (на 18,1 тис. т або на 1,7 % більше), овочів – 217,5 тис. т (на 10,1 тис. т або на 4,9 % більше), ріпаку – 69,9 тис. т (на 11,3 тис. т або на 13,9 % менше), сої – 254,4 тис. т (на 48,0 тис. т або на 23,3 % більше), соняшнику – 39,5 тис. т (на 15,8 тис. т або на 28,6 % менше), цукрового буряку – 61,4 тис. т (на 42,7 тис. т або в 3,3 раза більше), плодів і ягід – 63,7 тис. т (на 48 тис. т або на 8,1 % більше.).

Збільшення урожайності рослинницької продукції досягнуто за рахунок застосування більшістю сільгосппідприємств передових технологій та сучасної техніки, що використовуються при виробництві зернових, технічних та овочевих культур.

Для зберігання картоплі, овочів та фруктів наявні 13 овоче- та 9 картоплесховищ загальною ємкістю відповідно 8,0 та 4,5 тис. тонн. Для зберігання плодів - 4 фруктосховища на 3,8 тис. тонн.

Для зберігання зерна використовується 11 елеваторів загальною ємністю 521,3 тис. тонн. Потенціал аграрного сектору області в достатній мірі забезпечує сировиною підприємства харчової та переробної промисловості.

Першочерговими завданнями в агропромисловому комплексі є забезпечення розвитку інфраструктури на селі шляхом створення сільськогосподарських кооперативів та сімейних ферм, популяризація органічного виробництва, виробництво сільськогосподарської продукції з доданою вартістю.

Для надання селянам послуг з обробітку землі, збирання врожаю, заготівлі овочів, плодів, м'яса та молока в області функціонують 136 сільськогосподарських кооперативів та 204 сімейних фермерських господарств, в яких утримується 5 і більше корів.

Станом на 01 січня 2025 року всіма категоріями господарств утримується 63,9 тис. голів великої рогатої худоби, в тому числі 42,2 тис. голів корів; 296,2 тис. голів свиней; 21,9 тис. голів овець та кіз; 4,7 млн голів птиці.

Лісове господарство

Івано-Франківська область є однією з найбільш лісистих в Україні – лісові угіддя займають майже 45 % території області. У загальнодержавній площі лісових ресурсів частка лісів області складає 6 %.

Ліси та інші лісовкриті площі складають 639,9 тис. га. Під забудованими землями зайнято 63,1 тис. га (4,5 %), болотами – 2,7 тис. га (0,2 %). Під водою зайнято 23,4 тис. га (1,7 %). Територія суші складає 1365,9 тис. га або 98,1 % від загальної площі області.

До Національної кадастрової системи внесено відомості щодо 536,0 тис.

ділянок на загальну площу 340,2 тис. га, що становить 52,7 % від всіх сільськогосподарських земель по області.

З лісових земель та лісовкритих площ на території Івано-Франківської області в користуванні лісгосподарських підприємств знаходиться 562,0 тис. га, що становить 40,4% території області. До Державного земельного кадастру на підставі розробленої документації із землеустрою вже внесено відомості щодо земельних ділянок на сумарну площу 90,1 тис. га, однак це складає близько 16,0% від площ лісових земель, які знаходяться в користуванні лісгосподарських підприємств.

Будівельна галузь

У формуванні економічного потенціалу області вагоме місце займає будівельна галузь. За обсягами прийнятого в експлуатацію житла на 1 особу Івано-Франківщина постійно займає чільні місця серед областей України.

Для забезпечення процесу будівництва виробами, матеріалами і конструкціями в області функціонують потужності з виробництва цегли керамічної (220 млн умовних штук), бетонних і залізобетонних конструкцій (233 тис. м³), столярних виробів із деревини (понад 14 тис. м²) та полімерних матеріалів (43 тис. шт.), нерудних будівельних матеріалів (більше 1,1 млн м³), цементу (2 млн тонн), плитки керамічної та облицювальної (понад 3 млн м²), паркету дерев'яного (365 тис. м²), лінолеуму (5 млн м²), вапна гашеного (43 тис. тонн), гіпсу (30 тис. тонн), сухих будівельних сумішей (4 тис. тонн), бетонних розчинів (456 тис. тонн), шпалер (12 тис. тонн), шиферу (112 млн умовних плиток).

Лідером виробництва будівельної продукції є ПАТ «Івано-Франківськцемент», який є одним із найбільших виробників цементу в Україні, використовуючи новітні технології виробництва цементу сухим способом на основі нових енергоефективних екологічнобезпечних технологій.

У 2020 році підприємствами області виконано будівельних робіт на суму 3843,7 млн гривень. Індекс будівельної продукції порівняно з попереднім роком становив 98,3 %. Нове будівництво склало 23,6 % від загального обсягу будівельної продукції, капітальний і поточний ремонт – 34,8 %, реконструкція та технічне переоснащення – 41,6 %.

У 2021 році виконано будівельних робіт на суму 5063,3 млн гривень, а індекс будівельної продукції порівняно з відповідним періодом попереднього року становив 110,8 %.

Таблиця 1.4.6. Обсяг виробленої будівельної продукції за видами (тис. грн)

Роки	Будівництво, усього	Будівлі	У тому числі		Інженерні споруди
			житлові	нежитлові	
2014	976863	548944	232643	316301	427919
2015	1324534	725767	324244	401523	598767
2016	1499520	864438	312088	552350	635082
2017	2296388	1189669	415002	774667	1106719

2018	3311447	1349479	499488	849991	1961968
2019	3695678	1833090	825539	1007551	1862588
2020	3843658	1789706	753641	1036065	2053952
2021	5063321	2257143	868668	1388475	2806178

Враховуючи безпекові фактори та комфортні умови проживання, Івано-Франківська область ввійшла у п'ятірку областей за обсягом будівництва житлових будівель.

На Івано-Франківщині у 2024 році прийнято в експлуатацію 651,5 тисячі метрів квадратних загальної площі житлових будинків нового будівництва. Порівняно з 2023 роком зростання обсягів загальної площі житлових будинків нового будівництва, прийнятих в експлуатацію, спостерігали, як в цілому по області (на 22,1 %), так і в усіх районах.

Таблиця 1.4.7. Загальна площа житлових будівель, прийнятих в експлуатацію, за видами¹

Роки	Загальна площа усього, м ²	У тому числі у будівлях		
		одноквартирних	з двома та більше квартирами	гуртожитках
2018	404164	316955	87209	—
2019	752903	421087	331816	—
2020	505602	314961	190641	—
2021	509176	287775	221401	—
2022	493298	201803	291495	—
2023	526064	к	к	к
2024 ²	651543	324655	326888	

¹ Загальна площа житлових будівель, прийнятих в експлуатацію

² з урахуванням дачних та садових будинків

Символ (к) – дані не оприлюднюються з метою виконання вимог Закону України «Про офіційну статистику» щодо забезпечення гарантій органів державної статистики щодо статистичної конфіденційності.

Туризм

Світовий досвід засвідчує важливу роль рекреаційної діяльності у формуванні валового внутрішнього продукту. Розвинута рекреаційна сфера істотно збільшує надходження до місцевих бюджетів, сприяє зростанню зайнятості населення. Розвиток цієї галузі сприяє розвитку суміжних галузей господарського комплексу.

Прикарпаття є відомим туристичним центром України та входить в перелік найбільш привабливих та популярних туристичних регіонів держави (одним із перспективних рекреаційних регіонів) й відіграє важливу роль на українському туристичному ринку, є одним з провідних із значною кількістю об'єктів культурної спадщини, природно-заповідного фонду, розвиненою інфраструктурою і мережею транспортного сполучення. Розвиток рекреаційно-оздоровчої галузі в Івано-Франківській області виступає одним з

пріоритетних напрямків господарського комплексу.

Івано-Франківська область має розвинуту оздоровчо-рекреаційну і туристичну сферу та вагомий потенціал для подальшого їх розвитку. Визначальними природними рекреаційними ресурсами області є гірський ландшафт та сприятливе екологічне становище.

Також важливе місце у подальшому розвитку цієї сфери має багата історико-культурна спадщина. Наявні кліматичні ресурси, ліси, водні об'єкти, джерела мінеральних вод та наявність різноманітних ландшафтів характеризує регіон як найбільш сприятливий серед областей України щодо розвитку рекреаційної діяльності. Існуюча база рекреаційних закладів різних форм власності дає можливість нарощувати лікувально-оздоровчі, туристичні, спортивні послуги, в тому числі й для іноземних туристів, особливо зимових форм відпочинку.

Серед регіонів України Івано-Франківська область займає провідне місце по можливостям розвитку гірськолижних курортів. В області успішно працює гірськолижний комплекс «Буковель». Туристи також мають можливість займатись гірськолижним спортом в Паляниці, Яблуниці, Ворохті, Косові, Вишкові, Верховині. Всього на території області працюють 25 гірськолижних витягів.

В області є п'ять курортних місцевостей і діють 11 санаторіїв. Для курортної терапії використовуються кліматичне лікування, мінеральні ванни. Серед курортів – низькогірські Косів, Татарів, Яремче, середньогірська Ворохта і бальнеогрязевий передгірний курорт Черче. Крім того, Яремче користується славою туристичної столиці Карпат, Ворохта – столиці зимових видів спорту. Обидва населені пункти мають досить розвинену інфраструктуру. Всього туристично-оздоровча база області охоплює понад 100 об'єктів (готелі, турбази, санаторії, пансіонати), які можуть одночасно прийняти 14 тисяч відпочиваючих.

Серед природних рекреаційних ресурсів області – сприятливий клімат, джерела мінеральних вод і запаси лікувальних грязей. Кліматичні курорти (Косів, Ворохта, Шешори, Яремче та ін.) зосереджені переважно в південно-східній частині області. Серед них одним із найбільш популярних є Яремче.

Туристична інфраструктура включає близько 500 туристично-рекреаційних закладів на 20 тис. місць, 800 садіб сільського зеленого туризму; понад 200 зареєстрованих суб'єктів туристичної діяльності, з них 37 мають туроператорську ліцензію, 8 центрів туристичної інформації.

На території Прикарпаття розташовано 10 гірськолижних центрів, 10 природних територій курортного значення, понад 3,5 тис. пам'яток історико-культурної спадщини.

Протягом 2023 року Івано-Франківську область відвідали понад 2,4 мільйони туристів, що на 17 % більше, ніж у 2022 році.

Кількість відвідувачів Прикарпаття у 2024 році за експертними оцінками становить 2,5 млн людей. Податкові надходження до зведеного бюджету суб'єктів господарювання сфери туризму Івано-Франківської області за 2023 рік склали 166,3 млн гривень.

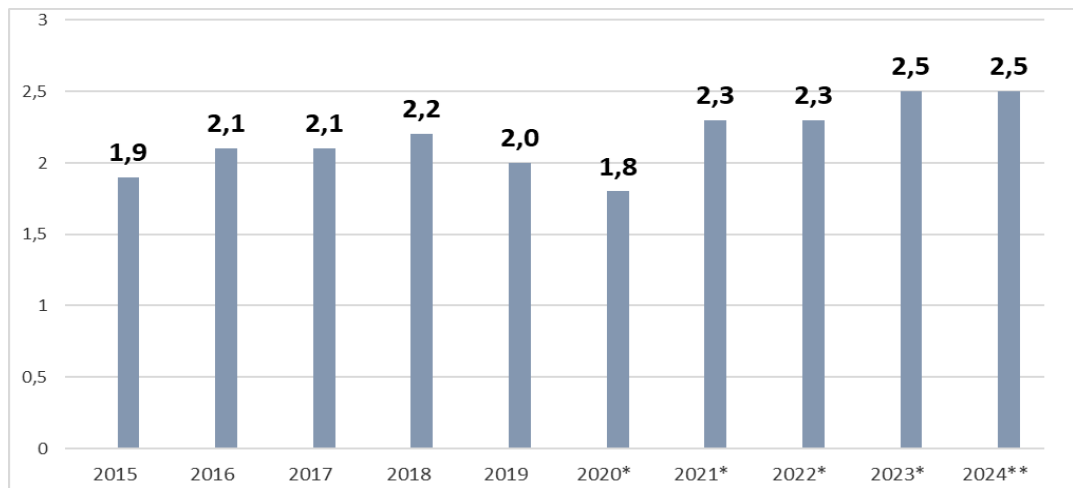

Рисунок 1.4.2. Динаміка кількості туристів Івано-Франківської області, млн осіб * експертні розрахунки : ** прогноз

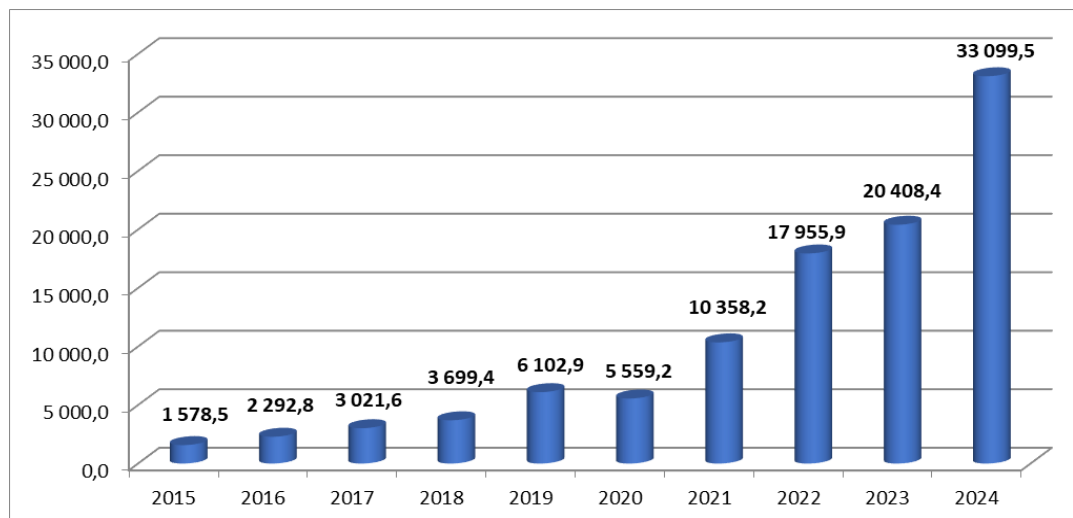

Рисунок 1.4.3. Динаміка надходжень туристичного збору в Івано-Франківській області, тис. гривень

Відповідно до рішення ЮНЕСКО Івано-Франківська область представлена трьома пам'ятками всесвітнього значення: церква Зішестя Святого Духа (1598 рік) в м. Рогатині; церква Різдва Пресвятої Богородиці (1808 рік) в с. Нижній Вербіж Коломийського району, а також Косівська мальована кераміка.

На території області функціонують: Національний заповідник «Давній Галич», Івано-Франківський національний академічний Гуцульський ансамбль пісні і танцю «Гуцулія» та філія національного військово-історичного музею України – музей «Герої Дніпра».

В рамках виконання вимог ратифікованої в Україні Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернської конвенції), а також Угоди про Асоціацію з Європейським Союзом, на території Івано-Франківської області відбувається формування української частини Смарагдової мережі Європи – нової для України форми охорони природи.

1.4.2. Динаміка та особливості економічного розвитку за останні 10 років

Динаміка показників економічного і соціального розвитку

Впродовж 2015-2024 років відносно чітка та послідовна реалізація в Івано-Франківській області економічних реформ сприяла розв'язанню деяких існуючих проблем регіону, які виникли в результаті впливу фінансово-економічної кризи, що забезпечило позитивну динаміку в ключових сегментах реального сектору економіки і мало відповідний результат у соціальній сфері (активізовано інвестиційну та зовнішньоекономічну діяльність, створені умови для розвитку малого та середнього бізнесу, забезпечено стабільне функціонування систем соціального захисту населення та закладів гуманітарної сфери тощо).

У таблиці 1.4.8. відображена динаміка основних показників економічного і соціального розвитку Івано-Франківської області за 2014-2023 роки.

Таблиця 1.4.8. Динаміка основних показників економічного і соціального розвитку Івано-Франківської області за 2014-2023 роки

Показники	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту, у відсотках до попереднього року, %	97,6	92,0	99,0	107,1	105,7	106,1	97,0	101,4	x	x
Індекс обсягів виробництва промислової продукції в порівнянних цінах, %	98,9	89,1	95,5	112,0	110,3	95,6	93,4	106,0	74,2	102,4
Індекс обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, у відсотках до попереднього року, %	106,4	95,4	101,6	104,1	101,3	97,2	103,5	98,1	***	102,7
Індекс будівельної продукції, у відсотках до попереднього року, %	69,1	106,3	103,5	134,4	117,9	107,8	98,3	110,8	54,6	129,0
Загальна площа житлових будинків нового бдівництва, прийнятих в експлуатацію, тис. кв. м	909,2 ¹	856,2 ¹	480,8 ¹	624,5 ¹	404,2	752,9	505,6	509,2	493,3	526,1
у відсотках до попереднього року	144,1	94,2	56,2	129,9	77,3	186,3	67,2	100,7	96,9	106,6
Доходи до місцевих бюджетів (без трансфертів), млн грн	2028,8	2565,8	3654,3	5068,7	5890,9	6815,8	7084,8	8562,7	***	
Обсяг капітальних інвестицій, млн грн	6837,474	9609,271	7947,642	9707,832	9393,710	9305,479	6338,0	12282,0	6851,5	12002,2
Індекс капітальних інвестицій у відсотках до попереднього року	126,9	110,2	65,3	132,1	84,7	102,0	54,7	141,7	***	***
Обсяг прямих іноземних інвестицій наростаючим підсумком з початку інвестування, млн дол. США	925,9	836,6	826,6	908,6	894,5	724,1	***		***	***
Обсяги зовнішньоторговельного обороту (товарами) (експорт товарів), млн дол. США	487,8	373,0	573,7	665,4	871,3	911,4	757,6	1165,2	684,5	616,2
Обсяг експорту, у відсотках до попереднього року, %	103,4	76,5	153,8	116,0	131,0	104,6	83,1	153,8	58,7	90,0
Обсяги зовнішньоторговельного обороту (товарами) (імпорт товарів), млн дол. США	481,9	294,5	406,0	642,4*	834,0**	831,9	639,3	995,7	598,0	55,3

Обсяг імпорту, у відсотках до попереднього року, %	83,3	61,1	137,9	158,3	129,8	99,8	76,9	155,8	60,1	92,9
Кількість малих підприємств у розрахунку на 10 тис. осіб населення, одиниць	55	55	48	53	58	60	60	57	***	***
Фізичні особи – підприємці, тис. осіб	46,9	47,6	43,8	42,2	44,3	46,4	47,4	47,4	48,2	53,3
Середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника, грн	2875	3402	4202	6074	7551	8817	9980	11988	***	***
Темп росту середньомісячної заробітної плати до попереднього року, %	107,3	118,4	123,5	144,5	124,3	116,8	113,2	120,1	***	***
Індекс реальної заробітної плати, %	95,2	77,7	109,7	126,1	112,5	108,5	109,5	109,8	***	***
Рівень безробіття населення (за методологією МОП) у віці 15-70 років, %	8,1	8,4	8,8	8,5	7,8	7,2	8,4	8,7	***	***

*З урахуванням поставок до області газу нафтового та інших вуглеводнів у газоподібному стані.

** З урахуванням поставок до області газу природного.

***У зв'язку із прийняттям Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період воєнного стану або стану війни» від 03 березня 2022 року № 2115-IX у період дії воєнного стану респонденти можуть подавати статистичну та фінансову звітність до органів державної статистики протягом трьох місяців після припинення або скасування воєнного стану за весь період неподання звітності. Зважаючи на відсутність звітів у період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення органи державної статистики призупинили оприлюднення окремої статистичної інформації.

¹ у 2014-2017 роках – з урахуванням приросту площі, отриманої у результаті реконструкції

Головні особливості та проблеми розвитку економіки і соціальної сфери області

До чинників, що сповільнюють соціально-економічний розвиток області, належать:

- низька ефективність виробництва, в основі якої лежить технічна застарілість та високий рівень зношеності основних засобів та недосконалі технології;
- низький рівень впровадження заходів з енергоефективності, висока енергоємність та ступінь зносу об'єктів бюджетної сфери;
- застарілі електромережі та відчутний дефіцит потужностей, особливо в гірській місцевості;
- зменшення рівня інноваційної та інвестиційної активності суб'єктів господарської діяльності;
- погіршення стану зовнішньоекономічної діяльності (експорт-імпорт); обмеженість ринків збуту та споживання;
- скорочення внутрішнього ринку і споживчого попиту;
- висока трудова міграція населення, відтік працездатного населення та кваліфікованих кадрів за межі області, скорочення чисельності населення області;
- значна кількість внутрішньо переміщених осіб та ветеранів російсько-української війни, які потребують реабілітації, реадaptaції та реінтеграції;
- низький рівень офіційної зайнятості, брак робочих місць у сільській, в тому числі в гірській місцевості;
- наявність податкового боргу, ріст заборгованості із виплати заробітної плати;
- диспропорції соціально-економічного розвитку окремих територій, у тому числі – гірських населених пунктів;
- втрати продукції внаслідок недосконалості системи логістики її зберігання та інфраструктури аграрного ринку в цілому;
- відсутність містобудівної документації та застарілість схем планування територій більшості громад області;
- недостатнє забезпечення водопостачанням, водовідведенням та якісною питною водою окремих територій;
- значний рівень екологічного навантаження на довкілля;
- наявність на території області об'єктів підвищеної екологічної небезпеки гірничодобувної галузі;
- відсутність потужностей для відновлення побутових відходів;
- ліквідація наслідків стихії минулих років, недостатній рівень або відсутність берегоукріплюючих споруд, тощо.

Зазначені виклики негативно впливають на розвиток основних галузей економіки регіону та територій, створення робочих місць, зростання добробуту та комфортного життя населення області та є важливими для вирішення у найближчі роки.

Вирішення даних проблем, а також пріоритетні завдання із забезпечення стабілізації роботи регіоноформуючих галузей області визначить основні

напрями розвитку Івано-Франківської області.

1.4.3. Прогноз економічного розвитку на 10 років

Перспективи для подальшого розвитку економіки

Івано-Франківська область за структурою господарства є індустріально-аграрною.

У промисловому секторі сформовано потужні добувний, нафтохімічний, деревообробний кластери. Важливими видами промислової діяльності є також виробництво електроенергії (Бурштинська ТЕС, Калуська ТЕЦ), машинобудування, харчова промисловість, виробництво будівельних матеріалів. В останні роки внесок промисловості у створенні ВДВ області зберігається стабільним і складає майже третину. Крім того, в промисловості регіону переважає недержавний сектор, частка якого у загальному обсязі виробництва більше 96%.

До факторів, що сприяють ефективному розвитку Івано-Франківщини та досягненню основних стратегічних цілей, можна віднести:

- вигідне географічне положення, яке відкриває широкі можливості для розвитку міжрегіональних економічних зв'язків та транскордонного співробітництва;
- значні запаси мінерально-сировинних ресурсів;
- розвинену виробничу базу і науково-технічну інфраструктуру;
- наявність інвестиційних галузей;
- спроможність виробничих підприємств виготовляти продукцію кінцевого споживання;
- високий рівень конкурентоспроможності продукції нафтохімічної, деревообробної, легкої і машинобудівної промисловості.

Однак, незважаючи на наявні виробничі потужності, Івано-Франківська область не відіграє значної ролі у формуванні економічного потенціалу України. Частка регіону в загальнодержавному промисловому виробництві становить 1,8%. На сучасному етапі розвитку економіка Івано-Франківської області характеризується несприятливою структурою ВРП, яка визначається переважно виробництвом з низьким рівнем доданої вартості, високим рівнем енерго- та ресурсовитратності, невисоким інвестиційним потенціалом підприємств.

У промисловості області спостерігається високий ступінь зношеності основних фондів, який призводить до зниження конкурентоспроможності продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках. Водночас, на території регіону залишається значна кількість незадіяних площ та якісних й унікальних мінеральних ресурсів, які можуть бути потенційним резервом для нарощування промислового потенціалу регіону. У промисловому виробництві пріоритетний розвиток повинен здійснюватися в галузях, які визначають основну спеціалізацію регіону.

Також область володіє значною кількістю об'єктів історико-культурної спадщини та ПЗФ (який може збільшуватися в подальшому). Сучасні тренди популяризації туризму в Україні та світі, а також активізації малого та

середнього бізнесу у даній галузі економіки, в свою чергу, лише сприятимуть подальшому розвитку туризму в області.

Забезпечення подальшого соціально-економічного розвитку та вирішення проблемних питань області буде здійснюватися шляхом реалізації пріоритетних цілей та основних заходів на найближчі роки, які визначаються щорічно в Програмах соціально-економічного розвитку Івано-Франківської області згідно зі Стратегією розвитку Івано-Франківської області, що розробляються Івано-Франківською обласною державною адміністрацією.

Пріоритетні цілі економічного розвитку регіону на найближчі роки

Цілі та завдання програм соціально-економічного та культурного розвитку області на найближчі роки будуть спрямовані на реалізацію визначених Стратегією розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки пріоритетних стратегічних напрямків та створення умов для забезпечення:

1) *Стабілізації розвитку економіки шляхом:*

-стимулювання залучення інвестицій (розвиток інженерно-транспортної інфраструктури та запровадження фінансово-інвестиційних стимулів на територіях індустриальних парків; розробка нових інвестиційних проектів громад, реалізація проекту ПРООН «Посилення стійкості громад в регіонах України»; впровадження механізмів реалізації інноваційних галузевих та міжгалузевих пріоритетів, у тому числі через систему промоції, зокрема, на платформі S3, та створення відповідних стимулів; дослідження та активна промоція інвестиційних можливостей регіону; підвищення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування у питаннях інвестиційного супроводу);

-стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу (супровід та підтримка релокованого бізнесу на території області; розбудова екосистеми інновацій; організація роботи Центру підтримки бізнесу та коворкінгу в сучасному інноваційному центрі «Промприлад. Реновація»; створення центрів підтримки бізнесу, мережі інформаційно-консультаційних пунктів на базі центрів надання адміністративних послуг та інших об'єктів інфраструктури; надання мікрокредитів суб'єктам малого підприємництва для ведення власної справи, зокрема, реалізація державних проектів «єРобота», доступні кредити 5-7-9%; підтримка конкурентоспроможності МСБ);

-забезпечення енергоефективності (реалізація заходів Концепції енергетичної ефективності Івано-Франківської області на 2023-2027 роки; підвищення ефективності управління енергетичними ресурсами; підтримка альтернативної енергетики);

-підвищення туристично-рекреаційного потенціалу (створення нових та підтримка наявних туристичних продуктів; розвиток курортно-рекреаційних територій; розвиток спортивно-туристичної інфраструктури; розвиток екологічних видів туризму, у тому числі сільського, зеленого туризму; підтримка створення та інфраструктурного облаштування інтерпретаційних візит-центрів спадщини, інтерактивних музеїв, скансенів,

центрів етнотуризму; сприяння розвитку туристичної привабливості місць військового туризму; створення умов для забезпечення безпеки туристів і екскурсантів. Забезпечення функціонування системи GPS-моніторингу «Порятунок в горах»; реалізація транскордонних проектів у сфері туризму; розвиток мережі туристичних маршрутів (шляхів), у тому числі доступних для людей з інвалідністю; створення Центру добровільної категоризації садиб сільського туризму, тощо);

-маркетингу туристичного потенціалу (просування і реклама місцевих туристичних продуктів; підтримка регіонального туристичного маркетингу; промоція нематеріальної культурної спадщини; діджиталізація елементів нематеріальної культурної спадщини регіону; залучення майстрів декоративно-прикладного мистецтва та національно-культурних товариств до популяризації туристичних локацій; реалізація заходів регіональної цільової програми розвитку туризму в Івано-Франківській області на 2022-2027 роки).

2) *Розвитку інфраструктури області шляхом:*

-модернізації існуючої інфраструктури та розширення мереж (ремонт та експлуатаційне утримання автомобільних доріг загального користування державного та місцевого значення області; розвиток інфраструктури безпеки, в тому числі утворення центрів безпеки у територіальних громадах; запровадження новітніх цифрових технологій та швидкісного Інтернету; створення міжрегіональних та внутрішньо регіональних інформаційних і комунікативних мереж);

- надання методичної та методологічної допомоги територіальним громадам (надання інституційної підтримки з розроблення стратегій розвитку громад області; реалізація заходів програм місцевого самоврядування; розроблення комплексних планів просторового розвитку територій громад);

- реалізація державних програм та міжнародних проектів (підтримка індивідуального житлового будівництва на селі (Регіональна цільова програма підтримки індивідуального житлового будівництва на селі та поліпшення житлово-побутових умов сільського населення «Власний дім» на 2021-2025 роки); реалізація державної програми доступного кредитування для українців «ЄОселя», у тому числі для стимулювання повернення наших громадян; реалізація проектів у співпраці з ПРООН та проекту технічної допомоги ЄС);

- розвитку сільських територій (розширення мобільного та фіксованого широкосмугового доступу до Інтернету у сільській місцевості; створення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів та сільськогосподарських виробничих кооперативів; промоція місцевих виробників товарів і послуг, локальних брендів, маркування продукції місцевих товаровиробників, розширення ринків збуту продукції та послуг місцевих виробників; покращення транспортної доступності, будівництво та ремонт доріг; доступ до якісної медицини; освітня інфраструктура, модернізація шкіл; розвиток зеленого туризму; агропереробка і розвиток фермерства: субсидії, кредити, навчальні програми тощо).

3) *Створення комфортних та безпечних умов проживання на*

території Івано-Франківської області шляхом:

- **забезпечення рівного доступу, підвищення якості медичних, освітніх послуг та розвиток спорту в громадах** (модернізація закладів охорони здоров'я, що надають медичну допомогу; розширення та розвиток спеціалізованих та високоспеціалізованих медичних послуг, покращення якості їх надання; реалізація заходів щодо профілактики, виявлення на ранніх стадіях та лікування найбільш поширених в регіоні соціально-небезпечних хвороб; модернізація мережі закладів освіти, діджиталізація освіти, її матеріально-технічне та фахове забезпечення; розвиток мережі закладів позашкільної освіти для забезпечення рівного доступу дітей з урахуванням їх особистісних потреб);

- **забезпечення відповідних умов проживання та підтримка внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, військовослужбовців** (соціальна інтеграція та допомога з працевлаштуванням; розвиток інноваційних соціальних послуг; удосконалення системи соціального захисту населення; обладнання спеціальними і допоміжними засобами у населених пунктах існуючих об'єктів житлово-комунального та громадського призначення, транспортної інфраструктури, вулично-дорожньої мережі та елементів благоустрою населених пунктів, що не пристосовані для осіб з інвалідністю; збільшення парку транспортних засобів громадського користування з урахуванням потреб осіб з інвалідністю; створення реабілітаційних центрів різних форм власності для підтримки військових);

- **забезпечення екологічної безпеки регіону** (створення системи управління твердими побутовими відходами; запобігання виникненню екологічної катастрофи на території Калуського гірничопромислового району; здійснення заходів з адаптації до зміни клімату; зменшення негативного впливу на довкілля промислових та житлово-комунальних об'єктів; збереження навколишнього природного середовища; забезпечення захисту від шкідливої дії вод, відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок; зменшення забруднення водних об'єктів та ґрунтів, покращення санітарного та екологічного стану населених пунктів; будівництво нових (реконструкція існуючих) систем централізованого водопостачання та водовідведення населених пунктів області; збереження та розширення природних територій та об'єктів природно-заповідного фонду, відновлення лісів).

1.4.4. Транспортна інфраструктура

Івано-Франківська область знаходиться на південному заході України та має вигідне геополітичне і транзитне місце розташування. Розгалуженою мережею шляхів вона з'єднана з багатьма важливими економічними районами України та з сусідніми державами Європи, входить в зону розвитку міжнародних транспортних коридорів, розташована на перетині транс'європейських шляхів. Регіон має добре налагоджене міжобласне та міжнародне автобусне сполучення.

Транспортний комплекс Івано-Франківської області достатньо

розвинений, його складають автомобільний, залізничний, авіаційний та електричний (міський) (тролейбусний) види транспорту. Розгалужена мережа залізниць, автомобільних доріг, аеропорт визначає його місце і надає певної ваги серед інших регіонів країни. Основні зусилля підприємств транспорту області спрямовані на виконання їх головного призначення – забезпечення господарського комплексу та населення перевезеннями. Вантажні перевезення (відправлення) здійснюються автотранспортом та залізницею, пасажирські – усіма наявними в області його видами.

Автомобільний транспорт є пріоритетним серед інших видів завдяки своїй мобільності. На ринку автотранспортних перевезень області проводять діяльність як підприємства-юридичні особи, так і фізичні особи-підприємці. Автомобільним транспортом області перевозиться більше 60 % (питома вага у перевезенні вантажів у 2020 році – 63,8 %, у 2014 році – 76,4 %) усіх вантажів (як для власних потреб підприємства, так і на комерційній основі) та здійснюється понад 80 % пасажирських перевезень.

Таблиця 1.4.9. Обсяг перевезених вантажів за видами транспорту,

Рік	Залізничний ¹	Автомобільний ²
2008	2376,4	11836,0
2009	2342,5	9580,1
2010	2553,0	9112,3
2011	3317,8	9238,4
2012	3180,3	9803,0
2013	2562,6	9306,7
2014	3284,4	10649,4
2015	4272,3	14315,2
2016	4917,1	15667,3
2017	5647,4	20221,3
2018	7225,2	11951,5
2019	8006,7	14060,8
2020	8542,1	15083,0
2021	9662,6	15626,8

¹ Обсяг відправлених вантажів, за даними (виробничого підрозділу Івано-Франківського відділу служби статистики регіональної філії «Львівська залізниця») ПАТ «Укрзалізниця».

² З урахуванням обсягів перевезених вантажів для обслуговування потреб власного виробництва та з урахуванням комерційних вантажних перевезень, виконаних фізичними особами підприємцями.

Івано-Франківська область має розгалужену мережу автомобільних доріг місцевого (75,6 %) та державного (24,4 %) значення, яка забезпечує вантажні та пасажирські потоки. Показник забезпеченості автомобільними дорогами та щільність їх мережі в межах регіону становить 0,295 км на 1 км² площі, що набагато менше, ніж у європейських країнах (у Німеччині – 2,0,

у Франції – 1,46, у Польщі – 1,15), але більше в 1,08 рази, ніж в середньому по Україні (0,274 км на 1 км² площі).

Станом на 01 січня 2020 року загальна протяжність автомобільних доріг становила 4121,6 км, усі з твердим покриттям (в середньому по Україні питома вага доріг з твердим покриттям 97,9 %). Протяжність автомобільних доріг загального користування *державного значення*, що проходять територією області, складає 1004,1 км (325,1 км проходять у гірській місцевості).

Станом на 01 травня 2022 року мережа автомобільних доріг загального користування *місцевого значення* складає 2961,0 км. В тому числі: *обласного значення* – 806,0 км, *районного значення* – 2155,0 км. На цих дорогах знаходиться 813 мостів і шляхопроводів протяжністю 16489 пог. метрів.

Мережа існуючих доріг загального користування в Івано-Франківській області в цілому дозволяє здійснювати автотранспортне сполучення в регіоні. Всі районні центри та великі/чималі населені пункти в області мають під'їзд з твердим покриттям.

Область має добре налагоджене міжобласне та міжнародне автобусне сполучення, зокрема, через її територію пролягає близько 75 міжнародних автобусних маршрутів (10 з яких відкрито у 2023 році) до таких країн, як Італія, Нідерланди, Польща, Чехія, Бельгія, Латвія, Литва, Німеччина, Словаччина, Австрія та інші, і понад 100 міжобласних (добре налагоджене сполучення з сусідніми Закарпатською, Львівською, Тернопільською, Чернівецькою областями, з населеними пунктами Волинської, Хмельницької, Рівненської, Вінницької, Житомирської областей та м. Київ).

Рівень забезпечення населених пунктів області регулярним автобусним сполученням складає понад 97 %, що є одним із кращих показників у країні. Забезпечено стабільне функціонування майже тисячі автобусних маршрутів загального користування.

Залізничний транспорт

Залізничний транспорт виконує одну з провідних ролей в Івано-Франківській області по перевезенню вантажів та пасажирів і займає друге місце після автомобільного.

В області знаходиться 35 залізничних станцій. Густота залізниць – 35,5 км на 1000 км кв. Найбільші залізничні вузли – Івано-Франківськ, Калуш, Коломия. Залізничні колії переважно одноколіїні. Впродовж останніх років зберігається тенденція до збільшення обсягів перевезень, оновлюється рухомий склад залізничного транспорту, продовжується робота з реконструкції та відновлення залізничних вокзалів області.

АТ «Укрзалізниця» постійно аналізується попит населення на пасажирські перевезення, за результатами якого призначаються додаткові поїзди в найбільш популярних напрямках, зокрема, в зимовий та літній періоди.

У 2020 році кількість пасажирів, перевезених залізничним транспортом, значно зменшилася через карантинні обмеження, пов'язані з COVID:

перевезено 862,1 тис. пасажирів, що менше на 62,36 % обсягів 2019 року (у 2019 році відправлено (перевезено) 2,29 млн пасажирів, що менше на 5,7 % обсягів 2018 році).

Таблиця 1.4.10. Кількість перевезених пасажирів за видами транспорту (тис. пасажирів)

Рік	Залізничний ¹	Автомобільний ²	Тролейбусний
2014	5733,7	85275,6	14671,0
2015	5420,6	80006,4	14472,2
2016	5630,7	56824,0	14268,7
2017	2711,4	63535,2	14303,6
2018	2427,6	67068,1	16191,6
2019	2290,2	64427,2	13477,9
2020	862,1	39521,2	7064,4
2021	1209,5	46644,8	7845,2

¹ Кількість відправлених пасажирів, за даними (виробничого підрозділу Івано-Франківського відділу служби статистики регіональної філії «Львівська залізниця»)

² З урахуванням пасажирських перевезень, виконаних фізичними особами-підприємцями

В обласному центрі розташований міжнародний аеропорт «Івано-Франківськ», аеродром класу «В».

1.5. Характеристика об'єктів інфраструктури управління відходами

За інформацією Головного управління статистики в Івано-Франківській області протягом 2023 року у регіоні утворилось 142 342,863 тонн побутових відходів, 149 897,219 тонн видалено у спеціально відведені місця чи об'єкти. За 2023 рік зареєстровано 87 декларацій про відходи. В середньому морфологічний склад побутових відходів виглядає наступним чином:

- 39% - органічні відходи для компостування;
- 2% - метал;
- 4% - скло;
- 4% - пластмаса, пластик, поліетилен;
- 12% - пет-пляшка;
- 1% - тетрапак упаковка;
- 9% - макулатура;
- 29% - інше.

Загальні показники управління відходами за звітний період тис. т* за період 2021-2023 років представлені у таблиці 1.5.1.

Таблиця 1.5.1. Утворення та оброблення відходів, тис. т¹

№ з/п	Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік
1	Утворено ²	790,5	650,0	729,2
2	Зібрано, отримано зі сторони	367,0	330,3	329,2
3	Спалено	49,3	45,8	58,5
	у т.ч. з метою отримання	48,6	45,3	57,8
4	Відновлено	499,0	453,0	512,0
5	Видалено на полігони	253,2	146,5	168,6
6	Передано іншим суб'єктам господарювання	211,8	188,4	203,4

¹ Дані наведено за місцем реєстрації суб'єктів господарювання-юридичних осіб.

² З урахуванням відходів, утворених у домогосподарствах.

Джерело: Головне управління статистики в Івано-Франківській області

За даними Головного управління статистики на території Івано-Франківської області у 2023 році утворилось 513 907,931 тонн відходів, що біологічно розкладаються (тваринні екскременти, сеча та гній; відходи тваринного походження та змішані харчові відходи), з них 509465,157 тонн відходів було відновлено.

У підпорядкуванні Державної установи «Івано-Франківський центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» наявний паровий стерилізатор Matachana S1008 E-21 об'ємом 600 л для проведення деконтамінації (знезараження) медичних відходів, який розташований у місті Івано-Франківськ.

З метою виробництва електроенергії, її продажу та забезпечення енергопотреб комунального підприємства «Полігон ТПВ» Івано-Франківської міської ради у 2017 році на полігоні побутових відходів міста Івано-Франківська, розташованого за межами населеного пункту села Рибне Ямницької сільської ради, збудовано біогазову станцію для збирання звалищного газу. Для цього пробурено 28 свердловин та встановлено дві когенераційні установки потужністю 330 кВт/год кожна для виробництва електроенергії з газу. Оператор полігону – комунальне підприємство «Полігон ТПВ» Івано-Франківської міської ради, оператор когенераційної установки – ТОВ «КЛІАР ЕНЕРДЖІ».

Станом на 01 січня 2024 року на вищезазначеному полігоні пробурено 59 свердловин.

Також, у 2018 році на даному полігоні було запущено сміттесортувальну лінію, яка призначена для комбінованого сортування (ручного і механізованого) змішаних побутових відходів з розділенням відходів чорних і кольорових металів, будівельних відходів з розділенням крупногабаритних відходів, скла, пластику, полімерних матеріалів, макулатури, а також органічних відходів з метою їх подальшого вторинного використання та відновлення. Виробнича потужність лінії складає близько 4-5 тонн за годину.

З метою здійснення збирання, перевезення та ущільнення відходів, за інформацією, наданою територіальними громадами області, наявна наступна матеріально-технічна база:

Таблиця 1.5.2 Матеріально-технічна база районів Івано-Франківської області

№ з/п	Найменування району	Кількість комунальної спецтехніки, одиниць	Кількість контейнерів, одиниць
1	Верховинський	2	219
2	Івано-Франківський	44	7366
3	Калуський	39	7739
4	Коломийський	31	21676
5	Косівський	6	377
6	Надвірнянський	23	3864

Дані надані: сільськими, селищними, міськими радами Івано-Франківської області станом на 01 січня 2025 року

Згідно проведених розрахунків Державною екологічною інспекцією Карпатського округу, за фактами подій, що сталися внаслідок збройної агресії російської федерації станом на 31 грудня 2024 року проведено розрахунок збитків, завданих довкіллю Івано-Франківської області, на загальну суму 2223568,499 тис. гривень, в тому числі: за забруднення ґрунтів – 231 056,692 тис. гривень, за засмічення земель – 1 964 245,246 тис. гривень, за забруднення атмосферного повітря – 28 266,561 тис. гривень.

Розрахунки здійснюються відповідно до «Методики визначення розміру шкоди, завданої землі, ґрунтам внаслідок надзвичайних ситуацій та/або збройної агресії та бойових дій під час дії воєнного стану», затвердженої наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 04 квітня 2022 року № 167 та «Методики розрахунку неорганізованих викидів забруднюючих речовин або суміші таких речовин в атмосферне повітря внаслідок виникнення надзвичайних ситуацій та/або під час дії воєнного стану та визначення розмірів завданої шкоди», затвердженої наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 13 квітня 2022 року № 175.

Вплив війни на сектор управління відходами

Широкомасштабна російська збройна агресія проти України спричинила різке збільшення обсягів відходів, серед яких пошкоджені та покинуті транспортні засоби й обладнання, уламки снарядів, відходи від руйнувань, побутові та інші відходи. Деякі з відходів є небезпечними, особливо уламки снарядів, медичні відходи та відходи руйнувань із вмістом азбесту і важких металів.

РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ПОТОЧНОГО СТАНУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

2.1 Загальна характеристика системи управління відходами

2.1.1 Параметри управління відходами.

Проблеми утворення відходів і управління ними є надзвичайно актуальними для України. З одного боку, природні ресурси використовують за екстенсивним принципом, що не відповідає основним засадам сталого розвитку і призводить до виснаження мінеральних і сировинних запасів. З іншого боку, нераціональне використання природних ресурсів, застарілі технології й відсутність сфери оброблення сприяють утворенню великих обсягів відходів, зберігання яких потребує вилучення значних земельних ділянок. Зберігання та накопичення відходів, особливо I–III класів небезпеки, є джерелом тривалого негативного впливу на стан здоров'я людей і якості навколишнього середовища.

За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області протягом 2023 року в області утворилось 729,2 тис. тон відходів I-IV класів небезпеки (на 79,2 тис. тон або на 12,2 % більше, ніж у 2022 році). При цьому треба відмітити, що обсяг відходів, утворений у 2023 році, менше, ніж був у 2021 році на 61,3 тис. тонн.

За даними реєстру місць видалення відходів, на території області розташовано 51 полігон (діючий, закритий, з них: НГВУ «Долина нафтогаз» АТ «Укрнафта» – 10 шламових амбарів; ВП «Бурштинська ТЕС» ДТЕК Західенерго – 1 гідровідвал, 1 шлаковідвал, 2 золівідвали; ТОВ «Карпатнафтохім» – 1 полігон твердих технологічних і побутових відходів, 1 шламонакопичувач очистки гіпохлоридних стічних вод, 1 шламонакопичувач очистки промводи; КП «Івано-Франківськводоекотехпром» – 2 шламонакопичувачі, ПАТ «Завод тонкого органічного синтезу «Барва» – 1 відвал для сухих солей, 1 шламонакопичувач; Філія «Калуська ТЕЦ» ТОВ «Костанза» – 1 золошлаковідвал, КП «Богородчанське ВУВКГ» – 1 муловий майданчик, КП «Водоканал» Долинської міської ради – 1 муловий став-накопичувач; КП «Городенкаводоканал» – 1 муловий накопичувач; КП «Надвірнаводоканал» – 1 муловий накопичувач; ТзОВ «Оріана-Гелев» – 1 полігон твердих токсичних відходів (закритий); ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття» – 1 нафтошламонакопичувач; ПАТ «Івано-Франківськцемент» – 1 полігон відходів виробництва покрівельних матеріалів (закритий); ТОВ «СВИСПАН ЛІМІТЕД» – 1 полігон по захороненню твердих побутових відходів ТОВ «ЛК Інтерплит Надвірна»; 5 закритих сміттєзвалищ (с. Криворівня Верховинський район; смт. Войнилів Калуський район; с. Іллінці Коломийський район; смт. Отинія Коломийський район; с. Печеніжин Коломийський район), у тому числі 15 постійно діючих сміттєзвалищ та полігонів твердих побутових відходів (сміттєзвалище між с. Німшин та с. Різдваїни КП «Екоресурс» Бурштинської

міської ради; полігон твердих побутових відходів с. Залужжя КП «Рогатинське будинкоуправління»; сміттєзвалище в урочищі «Гіракова Яма» МКГ «Тлумацьке» Тлумацької міської ради; полігон твердих побутових відходів урочище «Мочари» Старобогородчанської територіальної громади; сміттєзвалище в урочищі «Бавки» Обертинської селищної ради; полігон твердих побутових відходів для м. Івано-Франківська, що знаходиться за межами населеного пункту с. Рибне КП «Полігон ТПВ» Івано-Франківської міської ради; полігон для складування побутових відходів у м. Калуш КП «ЕКОРЕСУРС» Калуської міської ради; полігон твердих побутових відходів для м. Болахів Болахівський ККП; полігон твердих побутових відходів для м. Долина КП «Комунгосп» Долинської міської ради; сміттєзвалище у смт. Брошнів-Осада, КП Брошнів-Осадської селищної ради; сміттєзвалище в урочищі «Мочар» КП «Рожнятівської селищної ради»; полігон твердих побутових відходів в м. Коломия по вул. Шарлая, КП «Полігон Екологія»; полігон твердих побутових відходів в урочищі «Деренівка», КП «Городенка Житлосервіс»; полігон по захороненню твердих побутових відходів в урочищі «Сміттєзвалище» КП «Покуття -Комунальник»; полігон твердих побутових відходів урочищі «Кар'єр» для м. Надвірна, КП «Надвірнакомунсервіс»), з них паспортизовано 10 місць видалення побутових відходів та 14 експлуатуються при наявності документації на право користування земельними ділянками. Найбільші полігони твердих побутових відходів розташовані за межами с. Рибне Ямницької селищної ради, м. Калуш, м. Коломия, м. Городенка, м. Долина. Станом на сьогодні, завантаженість полігонів становить більше 85 %. У таблиці 2.1.1.1 наведено інформацію щодо утворення та оброблення у спеціально відведених місцях.

Таблиця 2.1.1.1. Утворення та оброблення з відходами (2014-2023 роки), тис. тонн

Рік	Утворено ⁶	Відновлено	Спалено	Видалено на полігони
2014	1815,0	426,0	125,4	942,3
у т.ч. відходи I-III класів небезпеки	2,1	3,0	—	0,0
2015	2124,8	575,4	147,5	1126,7
у т.ч. відходи I-III класів небезпеки	3,3	3,4	—	—
2016	1935,4	681,8	114,1	774,7
у т.ч. відходи I-III класів небезпеки	2,8	3,3	—	7,6
2017	1948,8	651,6	114,8	887,0
у т.ч. відходи I-III класів небезпеки	6,9	2,7	—	—
2018	1969,8	553,0	122,3	1005,5
у т.ч. відходи I-III класів небезпеки	3,8	3,7	—	—
2019	2991,7	870,2	130,9	1759,6
у т.ч. відходи I-III класів небезпеки	5,8	3,6	-	-
2020 ¹	1729,8	525,3	50,0	1164,2
у т.ч. відходи I-III класів небезпеки	5,0	0,0	-	-
2021 ^{1,2}	790,5	499,0	49,3	253,2
у т.ч. відходи I-III класів небезпеки	1,1	0,0	-	-

2022 ^{1,2}	650,0	453,0	45,8	146,5
у т.ч. відходи I-III класів небезпеки	0,6	0,0	-	-
2023 ^{1,2}	729,2	512,0	58,4	168,6
у т.ч. відходи I-III класів небезпеки	1,3	0,016	-	-

Джерело: <http://www.ifstat.gov.ua/>

Джерело: Головне управління статистики в Івано-Франківській області

¹ з 2020 року дані наведено за місцезнаходженням (реєстрації) підприємств;

² дані за 2021-2023 роки можуть бути уточнені.

Дані щодо управління відходами на території Івано-Франківської області за 2023 рік наведені у додатку 2.

Таблиця 2.1.1.2. Утворення відходів за видами економічної діяльності та у домогосподарствах у 2020 році

	Код за КВЕД-2010	Утворено відходів, т
Усього		1729811,5
Економічна діяльність підприємств та організацій	A – U	1565751,4
Сільське, лісове та рибне господарство	A	503807,4
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	B	10206,2
Переробна промисловість	C	982035,7
Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	10 – 12	5079,3
Виробництво харчових продуктів	10	4971,2
Виробництво напоїв	11	108,1
Виробництво тютюнових виробів	12	–
Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	13 – 15	1546,9
Текстильне виробництво	13	374,6
Виробництво одягу	14	115,6
Виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	15	1056,7
Оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, крім меблів; виготовлення виробів із соломки та рослинних матеріалів для плетіння	16	48699,4
Виробництво паперу та поліграфічна діяльність	17, 18	1184,6
Виробництво паперу та паперових виробів	17	1184,6
Поліграфічна діяльність, тиражування записаної інформації	18	–
Виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	19	–
Виробництво хімічних речовин, фармацевтичних продуктів, гумових і пластмасових виробів	20 – 22	14624,1

Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	20	14334,2
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	21	–
Виробництво гумових і пластмасових виробів	22	289,9
Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	23	908120,5
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	24, 25	346,9
Металургійне виробництво	24	70,3
Виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	25	276,6
Машинобудування, крім ремонту та монтажу машин і устаткування	26 – 30	2025,7
Виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції	26	179,3
Виробництво електричного устаткування	27	1394,4
Виробництво машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань	28	145,2
Виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів	29	290,1
Виробництво інших транспортних засобів	30	16,7
Виробництво меблів, іншої продукції, ремонт і монтаж машин та устаткування	31 – 33	408,3
Виробництво меблів	31	262,9
Виробництво іншої продукції	32	136,3
Ремонт і монтаж машин і устаткування	33	9,1
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	D	36981,9
Водопостачання; каналізація, управління з відходами	E	20703,0
Збирання, очищення та постачання води, каналізація, відведення й очищення стічних вод, інша діяльність щодо управління з відходами	36, 37, 39	20624,0
Збирання, очищення та постачання води	36	283,7
Каналізація, відведення й очищення стічних вод	37	20340,3
Інша діяльність щодо управління з відходами	39	–
Збирання, оброблення й видалення відходів, відновлення матеріалів	38	79,0
Будівництво	F	8,3
Інші види економічної діяльності	G – U	12008,9
Оптова торгівля відходами та брухтом	46.77	–
Домогосподарства	–	164060,1

¹ Дані сформовано за місцем реєстрації суб'єктів господарської діяльності.
<https://www.ifstat.gov.ua/>
Відсутність подальшої інформації за 2021-2024р через воєнні дії в Україні.

Таблиця 2.1.1.3. Підприємства – основні накопичувачі відходів*

№ з/п	Назва підприємства	Найменування відходу	Клас небезпеки	Накопичено відходів станом на початок звітного періоду, т	Фактично утворилось відходів на підприємстві за 2023 рік, т	Накопичено відходів станом на кінець звітного року, т
1	2	3	4	5	6	7
1	ВП «Бурштинська ТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго»	Пил зольний вугільний	IV	9137000,000	318160,864	9398947,024
2	ВП «Бурштинська ТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго»	Пил зольний вугільний	IV	29204189,154	440503,432	29423073,436
3	ВП «Бурштинська ТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго»	Шлак паливний	IV	2925064,505	153241,470	2974625,715
4	ВП «Бурштинська ТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго»	Шлам від освітлення води	IV	1360000,000	3200,000	1360000,000
5	КП «Еко-Сервіс» Бурштинської міської ради	Відходи комунальні (міські) змішані, у т. ч. сміття з урн	IV	115607,22	11578,01	127185,23
6	КП «Івано-Франківськводокотехпром»	Відходи тверді первинного фільтрування та просіювання у т. ч. солі важких металів	IV	47 982,65	188,9	48171,55
7	КП «Івано-Франківськ водокотехпром»	Шлам від очищення вод стічних комунальних (міських)	IV	455 781,534	11276,398	467057,932
8	КП «Богородчанське виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства» Богородчанської селищної ради	Шлам від очищення вод стічних комунальних (міських)	IV	2489,77	71,89	2561,66
9	КП «ПОЛІГОН ТПВ» Івано-Франківської міської ради	Відходи комунальні (міські) змішані, у т. ч. сміття з урн	IV	2672545,6	102227,607	2774773,207
10	РОГАТИНСЬКЕ БУДИНКОУПРАВЛІННЯ	Відходи комунальні (міські) змішані, у т. ч. сміття з урн	IV	134630,48	3000,8	137631,28
11	КП «Водоканал» Долинської міської ради	Шлам від очищення вод стічних комунальних (міських)	IV	11953,53	265,78	12219,31
12	КП «ЕКОРЕСУРС» Калуської міської ради	Відходи комунальні (міські) змішані, у т. ч. сміття з урн	IV	566055,749	23875,88	589931,63
13	КП «Житловик» Бурштинської міської ради	Шлам від очищення вод стічних комунальних (міських)	IV	70,000	50,000	120,000
14	Болехівський комбінат комунальних підприємств	Відходи комунальні (міські) змішані, у т. ч. сміття з урн	IV	58387,000	2160,000	60547,000

15	КП «КОМУНГОСП» Долинської міської ради	Відходи комунальні (міські) змішані, у т. ч. сміття з урн	IV	11999,19	13566,514	25565,70
16	НГВУ «Долинанафтогаз» АТ «Укрнафта»	Нафтошлам механічної очистки вод стічних	IV	10953,803	5299,53	10867,3
17	НГВУ «Долинанафтогаз» АТ «Укрнафта»	Залишки парафіну	III	602,947	9,761	121,482
18	НГВУ «Долинанафтогаз» АТ «Укрнафта»	Відходи знезараження та (або) очищення вод стічних	III	593,588	301,780	895,368
19	Філія «Калуська ТЕЦ» ТОВ «Костанза»	Шлак паливний	IV	320969,969	3041,298	324011,267
20	Філія «Калуська ТЕЦ» ТОВ «Костанза»	Пил зольний вугільний	IV	1667803,612	12165,186	1679968,798
21	КП «Полігон Екологія»	Відходи комунальні (міські) змішані, у т. ч. сміття з урн	IV	14901,000	7178,000	22079,000
22	КП «ПОКУТТЯ- КОМУНАЛЬНИК»	Відходи комунальні (міські) змішані, у т. ч. сміття з урн	IV	14317,29	1328,66	15645,95
23	КП «Городенкаводоканал»	Мул активний надлишковий	IV	88,500	29,9	-
24	КП «Надвірнакомунсервіс»	Відходи комунальні (міські) змішані, у т. ч. сміття з урн	IV	184818,47	5098,59	189917,06
25	КП «Надвірнаводоканал»	Шлам від очищення вод стічних комунальних (міських)	IV	2053,00	219,00	2272,00
26	ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття»	Шлам від очищення стічних неспецифічних промислових вод	IV	59846,00	75,00	59921,00
27	ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття»	Нафтошлам механічного очищення стічних вод	III	6908,213	-	6908,213
28	ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття»	Осад на дні резервуарів	II	845,499	-	845,499

Джерело: * За даними суб'єктів господарювання

За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області протягом 2023 року в області утворилось 729,2 тис. т відходів I-IV класів небезпеки, з них: 597,6 тис. т від економічної діяльності підприємств і організацій.

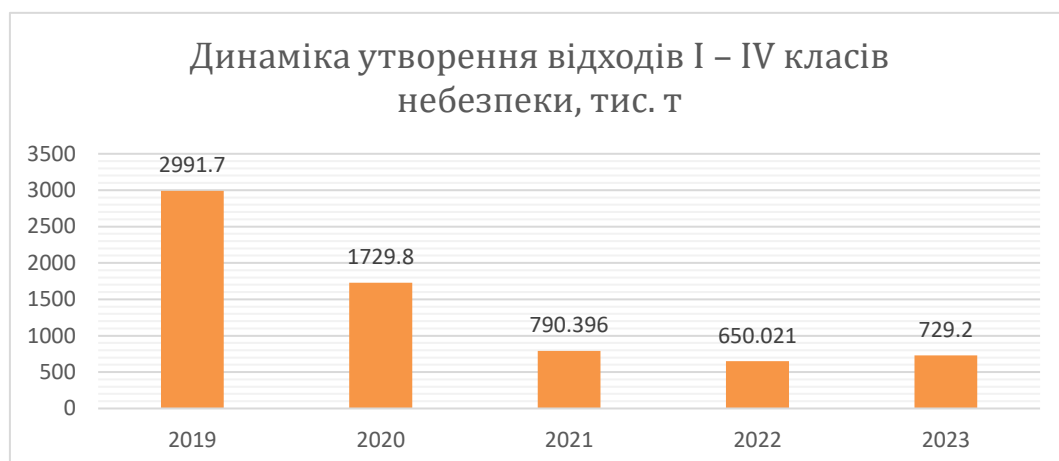

Рисунок 2.1.1. Динаміка утворення відходів I-IV класів небезпеки , тис. тонн

Таблиця 2.1.1.5. Утворення та оброблення відходів I-IV класів небезпеки за категоріями відходів за матеріалом у 2023 році (тонн)

	Обсяг утворених відходів	Обсяг відновлених відходів	Обсяг спалених відходів	У т.ч. з метою		Обсяг видалених відходів на полігони
				виробництва енергії або матеріальних продуктів	термічного оброблення відходів	
Усього	729180,1	511977,5	58447,3	57856,4	590,9	168622,0
Використані розчинники	—	—	—	—	—	—
Відходи кислот, лугів чи солей	442,0	10,0	—	—	—	—
Відпрацьовані оливи	81,8	15,7	0,0	0,0	—	—
Хімічні відходи	133,7	—	—	—	—	—
Осад промислових стоків	13252,5	71,9	—	—	—	11716,7
Шлами та рідкі відходи очисних споруд	285,6	200,0	—	—	—	—
Відходи від медичної допомоги та біологічні	124,4	0,0	—	—	—	—
Відходи чорних металів	2828,3	—	—	—	—	—
Відходи кольорових металів	805,5	258,5	—	—	—	—
Змішані відходи чорних та кольорових металів	0,1	—	—	—	—	—
Скляні відходи	612,8	—	—	—	—	—
Паперові та картонні відходи	1426,2	—	0,1	0,1	—	—
Гумові відходи	196,7	53,0	—	—	—	—
Пластикові відходи	873,4	—	—	—	—	—
Деревні відходи	38746,6	860,4	35068,0	35068,0	—	360,3

Текстильні відходи	171,8	100,0	—	—	—	—
Відходи, що містять поліхлордифеніли	—	—	—	—	—	—
Непридатне обладнання	15,6	—	—	—	—	—
Непридатні транспортні засоби	—	—	—	—	—	—
Відходи акумуляторів та батарей	10,0	—	—	—	—	—
Відходи тваринного походження та змішані харчові відходи	7279,7	2837,0	590,9	—	590,9	—
Відходи рослинного походження	6875,1	176,7	28,0	28,0	—	—
Тваринні екскременти, сеча та гній	506628,2	506628,2	—	—	—	—
Побутові та подібні відходи	142342,9	—	—	—	—	149897,2
Змішані та недиференційовані матеріали	0,2	—	—	—	—	—
Залишки сортування	—	—	—	—	—	—
Звичайний осад	3923,7	—	—	—	—	4145,3
Мінеральні відходи будівництва та знесення об'єктів, у т. ч. змішані будівельні відходи	165,2	1,4	—	—	—	1,0
Інші мінеральні відходи	1233,9	748,2	22760,3	22760,3	—	—
Відходи згоряння	710,2	3,3	—	—	—	2501,5
Ґрунтові відходи	14,0	13,2	—	—	—	—
Пуста порода від днопоглиблювальних робіт	—	—	—	—	—	—
Затверділі, стабілізовані та інші, що утворюються після переробки	—	—	—	—	—	—

Джерело: Головне управління статистики в Івано-Франківській області

Таблиця 2.1.1.5. Динаміка основних показників управління з відходами I-IV класів небезпеки тис. т* за період 2021-2023 років

№ з/п	Показники	2021 рік***	2022 рік***	2023 рік***
1	Утворено ¹	790,396	650,021	729,2
2	Одержано від інших підприємств	366,985	330,3	-
3	Спалено	49,3	45,8	58,4
3.1	у т.ч. з метою отримання енергії	48,6	45,3	57,8
4	Використано	499,038	453,023	512,0
5	Направлено в сховища організованого складування (поховання)	253,205	146,5	168,7
6	Передано іншим підприємствам	-	-	203,4
7	Втрати відходів внаслідок витікання, випаровування, пожеж, крадіжок	-	-	-
8	Наявність на кінець звітнього року у сховищах організованого складування на території підприємств	-	-	18,3

Джерело: ¹ З урахуванням відходів, утворених у домогосподарствах.

* За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області

*** Дані за 2021-2023 роки можуть бути уточнені

Таблиця 2.1.1.6. Кількість установок для оброблення відходів та полігонів для видалення відходів у 2023 році

	Кількість, одиниць
Установки для сумісного спалювання з метою виробництва енергії або матеріальних продуктів	3
Установки для спалювання відходів з метою термічного оброблення	7
Установки для відновлення відходів	2
Інші установки для постійного зберігання відходів	—
Полігони	50
у тому числі для видалення побутових відходів	15

Джерело: Дані надані Управління екології та природних ресурсів

Аналізуючи дані таблиць 2.1.1.1-2.1.1.5 можна виокремити низку проблем:

1. Полігони побутових відходів не облаштовані відповідно до вимог законодавства. Завантаженість на 85 %; не проводиться моніторинг стану підземних вод, а також впливу на рослинний та тваринний світ. Не розроблено проектно-кошторисну документацію, а відходи захоронюються у змішаному стані.

2. Відсутність системи роздільного збору побутових відходів у більшості населених пунктів.

3. Окремий аналіз утворення та обліку небезпечних відходів в області не проводиться, оскільки дані види відходів передаються на оброблення суб'єктам, які мають відповідні ліцензії на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами.

4. Медичні відходи, що утворюються внаслідок медичного

обслуговування, обробляються та видаляються їх власниками або передаються іншим суб'єктам господарювання.

5. На території області відсутні суб'єкти господарювання, які мають ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними медичними відходами.

6. На території області відсутня система оброблення відходів гірничовидобувної, металургійної, енергетичної промисловості.

2.1.2 Інституційна структура управління відходами

Управління відходами на сьогодні включає у себе збирання, перевезення, оброблення (відновлення, у тому числі сортування, та видалення) і здійснюється на підставі Закону України «Про управління відходами», Закону України «Про житлово-комунальні послуги», Закону України «Про місцеве самоврядування».

Згідно ст. 11 Закону України «Про управління відходами» територіальні громади є власниками відходів, переданих їх утворювачами або попередніми власниками до систем управління побутовими відходами. Перехід права власності на відходи до інших суб'єктів здійснюється на підставі договору між органом місцевого самоврядування та суб'єктом господарювання у сфері управління відходами або між суб'єктами господарювання у сфері управління відходами.

Згідно ст. 30 Закону України «Про управління відходами»:

п. 1 органи місцевого самоврядування забезпечують управління побутовими відходами згідно з правилами благоустрою населеного пункту, регіональними та місцевими планами управління відходами та забезпечують кожному утворювачу побутових відходів надання послуги з управління побутовими відходами;

п. 2 організація роздільного збирання побутових відходів здійснюється виконавчими органами органів місцевого самоврядування згідно з методикою роздільного збирання побутових відходів, яка затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства;

п. 5 територіальні громади на засадах співробітництва можуть спільно фінансувати будівництво, реконструкцію та/або утримання об'єктів оброблення побутових відходів, реалізовувати спільні проекти, спільно фінансувати (утримувати) підприємства, установи та організації комунальної форми власності, утворювати спільні комунальні підприємства, установи та організації, спільний орган управління.

Порядок організації співробітництва територіальних громад визначається Законом України «Про співробітництво територіальних громад».

Згідно п. 2 ст. 31 Закону України «Про управління відходами» утворювачі побутових відходів зобов'язані: укладати договори з виконавцем послуги з управління побутовими відходами та вносити у встановленому порядку плату за послугу з управління побутовими відходами; забезпечувати передачу побутових відходів до системи управління побутовими відходами, а побутові

відходи, на які поширюється розширена відповідальність виробника – до системи приймання або роздільного збирання, створеної організаціями розширеної відповідальності виробників; забезпечувати у встановленому порядку роздільне збирання відходів за наявності об'єкта оброблення відходів.

Згідно ст. 33 Закону України «Про управління відходами»:

п. 1 послуга з управління побутовими відходами є комунальною послугою і надається відповідно до законодавства про житлово-комунальні послуги та правил, встановлених Кабінетом Міністрів України, з урахуванням регіональних та місцевих планів управління відходами та правил благоустрою населеного пункту;

п. 2 до складу послуги з управління побутовими відходами входять операції із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів;

п. 3 суб'єкти господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Виконавчий орган місцевої ради на конкурсних засадах може визначити декількох суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність із збирання та перевезення побутових відходів, на території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні);

п. 4 виконавець послуги з управління побутовими відходами укладає договори з суб'єктами господарювання, які здійснюють відновлення та видалення побутових відходів. Якщо виконавцем послуги з управління побутовими відходами є адміністратор, він також укладає договори з суб'єктами господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів;

п. 5 виконавець послуги з управління побутовими відходами укладає договори із споживачами послуги;

п. 6 норми надання послуги з управління побутовими відходами визначаються органом місцевого самоврядування відповідно до правил, що затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

Інфраструктура управління відходами

На території області обліковується 51 полігон загальною площею 569,1658 га, у тому числі 15 постійно діючих полігонів та сміттєзвалищ побутових відходів, загальною площею 84,7965 га, інші полігони площею – 484,3693 гектарів.

Найбільші полігони побутових відходів області знаходяться поблизу міста Івано-Франківськ (за межами села Рибне, Ямницької сільської територіальної громади), міста Калуш, міста Коломия, міста Долина, міста Надвірна (село Пнів).

На території Верховинського району в 2018 році у зв'язку із вичерпанням терміну експлуатації та закінчення договору оренди, наявне сміттєзвалище у

селі Криворівня закриті. На території Косівського району відсутні полігони та сміттєзвалища побутових відходів. А також є полігони, які не були включені в реєстр: Надвірнянський район – селище Ланчин та Косівський район – село Вербовець.

Окрім того, на території області згідно реєстру місць видалення відходів, наявні інші закриті сміттєзвалища, зокрема у селищі Войнилів Калуського району, у селі Іллінці, селищі Отинія та Печеніжин Коломийського району. Дані сміттєзвалища потребують додаткових досліджень.

Таблиця 2.1.2.1. Дані щодо інфраструктури управління побутовими відходами на території Івано-Франківської області станом на січень 2024 року

№ з/п	Район	Кількість	Площа, га	Примітка
1	Верховинський	-	-	закрите з 2018 року
2	Івано-Франківський	6	35,0505	
3	Калуський	5	29,446	
4	Коломийський	3	17,3	
5	Косівський	-	-	
6	Надвірнянський	1	3,8	
Всього		15	84,7965	

Джерело: Управління екології та природних ресурсів Івано-Франківської ІФ ОДА

Інформація щодо розміщення полігонів категорій А, Б, В, Г по районах Івано-Франківської області надано в таблиці 2.1.2.2.

Стан обліку та паспортизації полігонів подано в таблиці 2.1.2.3.

Таблиця 2.1.2.2. Інфраструктура полігонів за критерієм екологічної безпеки*

№ з/п	Назва одиниці адміністративно-територіального устрою регіону (район)	Місць видалення відходів категорії Г – надзвичайно небезпечні		Місць видалення відходів категорії В – небезпечні		Місць видалення відходів категорії Б – помірно небезпечні		Місць видалення відходів категорії А – мало небезпечні	
		діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.
1	Верховинський	-	-	-	1	-	-	-	-
2	Івано-Франківський	-	-	9	1	4	-	2	-
3	Калуський	-	-	15	2	1	-	5	-
4	Коломийський	-	-	2	3	1	-	1	-
5	Косівський	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Надвірнянський	-	-	2	-	2	-	-	-
	Усього	-	-	28	7	8	-	8	-

Джерело: *За даними Екологічного паспорта Івано-Франківської області за 2023 рік

Таблиця 2.1.2.3. Стан обліку та паспортизації полігонів (на 01 січня 2024 року)

№ з/п	Назва одиниці адміністративно-територіального устрою регіону (район)	Кількість непаспортизованих MBV, од.	Кількість паспортизованих MBV, од.
1	Верховинський	1	-
2	Івано-Франківський	3	13
3	Калуський	3	20
4	Коломийський	3	4
5	Косівський	-	-
6	Надвірнянський	-	4
	Усього	10	41

Джерело: *За даними Екологічного паспорта Івано-Франківської області за 2023 рік

2.1.3 Програми, стратегії, плани дій

Планування діяльності у сфер охорони навколишнього природного середовища у Івано-Франківській області здійснюється на обласному, районних, місцевих, сільських рівнях.

В Івано-Франківській області діють:

«Програма охорони навколишнього природного середовища Івано-Франківської області до 2025 року», затверджена рішенням обласної ради від 23 жовтня 2020 року № 30-2/2020 (зі змінами) (далі – Програма). Метою Програми є впровадження і підвищення ефективності природоохоронних заходів в Івано-Франківській області для покращення стану навколишнього природного середовища, умов життєдіяльності населення та забезпечення екологічної безпеки регіону. Одним із семи пріоритетних напрямів програми визначено підпрограму «Раціональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів». Саме за цією програмою і фінансується переважна більшість заходів, що стосуються відходів, зокрема придбання спецавтотранспорту, контейнерів, облаштування полігонів та сміттєзвалищ.

Основним завданням Програми є спрямування дій органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій всіх форм власності на реалізацію пріоритетних напрямів діяльності у сфері ефективного природокористування, дотримання вимог екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища. Фінансування Програми передбачено здійснювати за рахунок коштів державного, обласного, місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ, організацій та інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

Стратегія розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки, затверджена рішенням обласної ради від 21 лютого 2020 року № 1381-34/2020, в якій визначено, що важливим питанням, яке потребує невідкладного вирішення, є оброблення промислових та побутових відходів. Відповідно до принципу людиноцентричності, закладеного в Стратегії, окремою стратегічною ціллю визначено «Створення комфортних та безпечних умов проживання на території Івано-Франківської області», операційна ціль 3.4. «Підвищення рівня екологічної безпеки».

Операційна ціль 3.4. Підвищення рівня екологічної безпеки очікуваними результатами якої є (у частині управління відходами):

- запобігання та мінімізація утворення відходів шляхом удосконалення діючих та впровадження сучасних технологій і обладнання;
- зменшення обсягів забруднення промисловими та побутовими відходами;
- покращення управління побутовими відходами;
- розвиток та формування системи збирання, заготівлі та оброблення відходів як вторинної сировини;
- впровадження сучасних екологічно чистих технологій оброблення відходів, у тому числі з отриманням енергії.

Завдання 3.4.1. Створення системи управління з побутовими відходами

передбачає наступні можливі сфери реалізації проектів:

- приведення в безпечний екологічний стан звалищ побутових відходів;
- дотримання технологічних вимог складування відходів;
- впровадження концепції управління відходами на території області;
- будівництво сміттєпереробних заводів в області;
- забезпечення населених пунктів області обладнанням та технікою для санітарної очистки;
- впровадження новітніх технологій та обладнання зі збирання та перевезення і сортування ПВ.

На основі проведеного аналізу програмних документів обласного значення, які містять заходи стосовно управління відходами, потрібно відзначити, що основні стратегічні напрямки зроблені саме для управління побутовими відходами, зокрема направлення на реконструкцію та будівництво нових полігонів ТПВ та сміттєсортувальних ліній, організацію роздільного збирання та вивезення ТПВ.

2.1.4. Фінансово-економічне забезпечення управління відходами

Наявними джерелами фінансування діяльності в сфері управління відходами є:

- *кошти державного бюджету:*
 - державний фонд охорони навколишнього природного середовища;
 - державний фонд регіонального розвитку;
 - інші кошти державного бюджету;
- *кошти місцевих бюджетів:*
 - фонд охорони навколишнього природного середовища обласного бюджету;
 - інші кошти обласного бюджету;
 - фонд охорони навколишнього природного середовища сільських, селищних, міських бюджетів;
- *власні кошти суб'єктів господарювання;*
- *інвестиційні кошти;*
- *кредити;*
- *надходження за надані послуги та реалізовану продукцію;*
- *фінансування за принципом розширеної відповідальності виробника.*

Одним із актуальних питань в області є забруднення навколишнього природного середовища відходами, що утворюються від діяльності промислових підприємств, а також у домогосподарствах.

Протягом 2016-2020 років в області діяла Обласна програма охорони навколишнього природного середовища до 2020 року. За період дії Програми реалізовано 164 заходи, спрямованих на управління промисловими та побутовими відходами, з обласного та державного фондів охорони навколишнього природного середовища освоєно понад 87,6 млн гривень.

Придбано: 47 одиниць спецтехніки для населених пунктів області; близько 10000 контейнерів для збору побутових відходів для 118 адміністративно-територіальних одиниць області; сортувально-

подрібнюючий комплекс для сортування побутових відходів на полігоні ПВ поблизу села Рибне Івано-Франківського району та сортувального комплексу (лінії) для сортування ПВ на території м. Яремче.

Виконувались роботи з: розширення та реконструкції споруд для складування побутових та сільськогосподарських відходів на полігоні ПВ в місті Снятині; будівництва каналізаційного колектора (12,8 км) для скидання фільтрату з полігону ТПВ на міські очисні споруди; розширення споруд для складування побутових відходів на території Котиківської сільської ради в урочищі «Деренівка» Городенківської територіальної громади; будівництва споруд для складування побутових відходів на території Верховинської селищної ради (споруджено майданчики на площі 20 м², огорожено полігон 125 м та зведено ангар площею 20 м²); розпочато роботи з рекультивації полігону ПВ в селі Бережниця Верховинського району Івано-Франківської області.

Крім того з державного фонду охорони навколишнього природного середовища за період дії Програми на розширення та реконструкцію споруд для складування побутових та сільськогосподарських відходів на полігоні ПВ в місті Снятині використано 2,6 млн гривень.

Великими підприємствами в області виконано заходи, спрямовані на раціональне управління промисловими відходами на суму понад 122 млн гривень. За ці кошти було придбано спецтехніку, збудовано сховище для тимчасового зберігання нафтовмісних відходів, виконано природоохоронні заходи на полігонах, здійснено нарощування додаткових ярусів на золовідвалі, проведено ремонт та заміну шламопроводів, а також здійснено витрати на вивезення та оброблення відходів.

З метою впровадження і підвищення ефективності виконання природоохоронних заходів в області, покращення стану навколишнього природного середовища, умов життєдіяльності населення та забезпечення екологічної безпеки регіону впроваджується Програма охорони навколишнього природного середовища Івано-Франківської області до 2025 року (зі змінами).

Прогнозовані результати виконання Програми:

- вдосконалення системи управління з побутовими відходами шляхом впровадження роздільної системи їх збирання та оброблення;
- удосконалення системи оцінки і прогнозування екологічної ситуації шляхом створення постійно діючої системи моніторингу навколишнього природного середовища.

У даній програмі окремим розділом виділено підпрограма «Раціональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів», на яку заплановано для реалізації заходів 425922,3788 тис. грн на період до 2025 року.

Таблиця 2.1.4.1. Пріоритетні природоохоронні заходи, пов'язані з відходами

Назва заходу	Разом (тис. грн)	Прогнозний обсяг та джерела фінансування			
		Державний бюджет	Обласний бюджет	Місцевий бюджет	Інші джерела
Підпрограма «Рациональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів»	425922,3788	173603,0088	53561,11	44634,26	154124,0

Джерело: Програма охорони навколишнього природного середовища Івано – Франківської області до 2025 року.

Сільськими, селищними, міськими радами розроблено та затверджено місцеві програми охорони навколишнього природного середовища, благоустрою населених пунктів територіальних громад, санітарного очищення території громад, управління побутовими відходами, а також соціально-економічного та культурного розвитку, відповідно до яких здійснюються заходи з управління відходами за рахунок коштів місцевих бюджетів. Зокрема, за рахунок коштів фондів охорони навколишнього природного середовища бюджетів сільських, селищних та міських територіальних громад протягом 2019-2023 років здійснено заходи з управління відходами на суму 17,35 млн гривень.

За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області <https://www.ifstat.gov.ua/> капітальні інвестиції на охорону навколишнього природного середовища за видами природоохоронної діяльності щодо управління відходами такі:

- 2020 рік – 24567,0 тис. грн;
- 2021 рік – 16946,7 тис. грн;
- 2022 рік – 7308,5 тис. грн;
- 2023 рік – 12683,1 тис. гривень.

24 лютого 2022 року у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України Указом Президента України № 64/2022 введено воєнний стан. У зв'язку з цим, протягом 2022-2023 років на виконання заходів підпрограми «Рациональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів» кошти не виділялись.

Основним джерелом фінансування природоохоронних заходів на 2025 рік залишається обласний фонд охорони навколишнього природного середовища. Фонд ОНПС формується з екологічного податку, стягнень за шкоду заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища, цільових та інших добровільних внесків підприємств, установ, організацій та громадян. Ставки екологічного податку за розміщення відходів встановлюються залежно від класу небезпеки. Підставою для фінансування та реалізації природоохоронних заходів є місцеві екологічні програми, насамперед, обласна програма охорони навколишнього природного середовища. Не дивлячись на увагу, яка надається на рівні області до фінансування сфери управління відходами, рівень фінансового забезпечення є недостатнім і не відповідає фінансовим потребам області.

Джерелами за рахунок яких здійснюється фінансування системи управління побутовими відходами також є: Порядок формування середньозваженого тарифу на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів (дплі – Порядок), затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2023 року № 1031, який визначає механізм формування середньозваженого тарифу на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів

Тариф на послугу є середньозваженим тарифом, що формується на основі тарифів на операції.

Витрати на адміністрування послуги розраховуються окремо відповідно до цього Порядку та включаються до середньозваженого тарифу виконавця послуги.

Розрахунок тарифу на послугу здійснює виконавець послуги. Розрахунок тарифів на операції здійснюють суб'єкти господарювання, які здійснюють відповідні операції.

Встановлення тарифів нижчими від розміру економічно обґрунтованих витрат на надання відповідних послуг не допускається.

Згідно ст. 34 Закону України «Про управління відходами»:

п. 1 Плата за послугу з управління побутовими відходами визначається на основі тарифу на послугу з управління побутовими відходами та норм надання послуги.

Тариф на послугу з управління побутовими відходами є середньозваженим тарифом, що формується на основі тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів. Витрати на адміністрування послуги з управління побутовими відходами розраховуються окремо у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, та включаються до середньозваженого тарифу виконавця послуги.

Тариф на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифи на збирання, перевезення, відновлення, видалення побутових відходів встановлюються органом місцевого самоврядування окремо за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні, відходи зелених насаджень).

Розрахунок тарифу на послугу з управління побутовими відходами здійснює виконавець послуги. Розрахунок тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів здійснюють суб'єкти господарювання, які здійснюють відповідні операції.

п. 2 Встановлення тарифів, передбачених цією статтею, нижчими від розміру економічно обґрунтованих витрат на надання відповідних послуг не допускається;

п. 4 Порядок формування середньозваженого тарифу на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Послуга з управління побутовими відходами надається на підставі:

Постанови Кабінету Міністрів України від 8 серпня 2023 року № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами»;

Постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2023 року № 918 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів»;

Постанови Кабінету Міністрів України від 05 вересня 2023 року № 941 «Про затвердження Порядку визначення суб'єктів господарювання, які здійснюють відновлення та видалення побутових відходів»;

У таблиці 2.1.4.3. подано Тарифи на послугу з управління відходами станом на 01 січня 2025 року.

За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області за поданою інформацією підприємствами області, витрати на охорону навколишнього природного середовища за видами економічної діяльності протягом 2020-2023 років становили:

Таблиця 2.1.4.2. Витрати на охорону навколишнього природного середовища за видами економічної діяльності протягом 2020-2023 років становили

Рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Всього, тис. грн	267585,4	229491,1	645560,5	921135,3
водопостачання; каналізація, управління відходами, тис. грн	18685,9	15814,6	215158,1	328405,2

Таблиця 2.1.4.3. Тарифи на послугу управління побутовими відходами станом на 01 січня 2025 року

№ з/п	Назва населеного пункту(-ів), територіальної громади, на території якого (яких) надається послуга з управління побутовими відходами	Встановлені тарифи (з ПДВ), грн								Назва органу, який прийняв рішення про встановлення тарифу	Реквізити рішення про встановлення тарифу		Реквізити рішень про внесення змін до рішення про встановлення тарифу (дата прийняття та № рішення; дата прийняття та № рішення і т.д.)	Дата введення в дію тарифу дд.мм.рр	Затверджена норма надання послуги						Реквізити рішення про затвердження норми надання послуги дд.мм.рр					
		на 1 м куб				на 1 тону					дата прийняття дд.мм.рр	номер рішення					у багатоквартирних житлових будинках з усіма видами благоустрою на 1 мешканця		у садибних (одноквартирних) житлових будинках на 1 мешканця		на одне місце в гуртожитку					
		послуги з управління побутовими відходами	у тому числі:			послуги з управління побутовими відходами	у тому числі:										м куб	кг	м куб	кг	м куб	кг			дата прийняття дд.мм.рр	номер рішення
			послуги з вивезення	послуги з перероблення	послуги із захоронення		послуги з вивезення	послуги з перероблення	послуги із захоронення																	
1	2	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25				
1	м. Бурштин	166.71	124.23	-	42.48	-	-	-	-	Виконавчий комітет Бурштинської міської ради	8.20.2021	06/17-21	-	9/1/2021	2.20	370.00	2.20	408.50	0.80	128.70	5/16/2024	162				
2	м. Надвірна	128.30	74.00	-	54.30	-	-	-	-	Виконавчий комітет Надвірнянської міської ради	6.3.2021	323-9/2021	-	7/1/2022	-	-	1.70	-	-	-	10/30/2018	1868-XXVIII				
3	м. Надвірна	154.34	100.44	-	54.3	-	-	-	-	Виконавчий комітет Надвірнянської міської ради	6/3/2021	323-9/2021	-	7/1/2022	-	-	1.49	-	-	-	10/30/2018	1868-XXVIII				
4	м. Долина	219.38	174.40	-	44.98	-	-	-	-	Виконавчий комітет Долинської міської ради	4.28.2022	395	-	5/1/2022	2.00	-	2.00	-	2.00	-	12/28/2017	294				
5	м. Івано-Франківськ	-	-	-	-	983.20	861.00	-	288.65	Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради	9.7.2022	838	-	9/22/2022	1,87	362,2	1,94	375,7	0,79	166,7	10/20/2021	1430				

6	м. Коломия	197.88	170.40	-	27.48	-	-	-	-	Виконавчий комітет Коломийської міської ради	7/20/2021	214	-	7/20/2021	2.31	475.80	2.23	399.2	0.43	91.6	5/25/2021	135
7	м. Коломия	109.92	-	-	109.92	-	-	-	-	Виконавчий комітет Коломийської міської ради	5/26/2021	154	-	5/26/2021	-	-	-	-	-	-	5/25/2021	135
8	Коломийська міська ТГ	197.64	161.00	-	36.64	-	-	-	-	Виконавчий комітет Коломийської міської ради	9/23/2021	282	-	9/23/2021	2.31	475.80	2.23	399.2	0.43	91.6	5/25/2021	135
9	м. Рогатин	167.98	128.03	-	39.95	-	-	-	-	Виконавчий комітет Рогатинської міської ради	11/20/2018	154	-	1/1/2019	1.32	-	1.68	-	0.901	-	5/16/2019	1316
10	м. Івано-Франківськ	219.80	195.60	-	42.48	-	-	-	-	Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради	2/12/2021	257	-	3/1/2021	1.87	362.20	1.94	375.70	0.79	166.70	10/21/2021	257
11	м. Коломия	190.00	153.35	-	36.64	-	-	-	-	Виконавчий комітет Коломийської міської ради	7/20/2021	213	-	7/20/2021	2.31	475.80	2.23	399.20	428.00	91.60	5/25/2021	213
12	м. Галич	255.93	213.45	-	42.48	-	-	-	-	Виконавчий комітет Галицької міської ради	6/23/2023	74	-	9/1/2023	1.44	211.40	1.44	319.40	0.00	0.00	4/22/2021	74
13	м. Калуш	205.88	-	-	-	1,095.08	-	-	-	Виконавчий комітет Калуської	7/12/2022	142	-	7/12/2022	1.73	278.10	2.38	366.10	0.79	184.00	12/1/2020	270
14	с-ще Рожнятів	168.02	-	-	-	-	-	-	-	Виконавчий комітет Рожнятівської селищної ради	12/24/2020	41-2/2020	-	1/1/2021	0.06	-	0.06	-	-	-	12/23/2021	503-16-2021
15	Брошнів-Осадська с/р	301.74	175	153.91	40.18	1206.96	700	615.64	160.72	Брошнів-Осадська с/р	2/13/2024	7	№7 від 13.02.2024	2/13/2024	0.1925	0.77	0.315	1.26	0.0875	0.35	2/13/2024	7
16	Отинійська ТГ	262,54	225,9	—	36,64	—	—	—	—	Виконавчий комітет Отинійської селищної ради,	10/10/2023	144/2023	—	11/10/2023	2,467	453,9	2,555	457,3	0,09	19,53	02/08/2021	120/2021
17	Заболотівська ТГ	290,04	290,04	—	36,64	—	—	—	—	Виконавчий комітет Заболотівської селищної ради	18/06/2024	817-52/2024	—	19/06/2024	2,0899	311,564	2,3922	309,593	—	—	21/10/2021	174-11/2021
18	Снятинська ТГ	373,69	315,6	—	58,09	—	—	—	—	Виконавчий комітет Снятинської міської ради	20/06/2024	190-06/2024	—	21/06/2024	2,162	327,9	1,781	276,1	—	—	19/05/2021	132-9/202

19	Гвіздецька ТГ	268,58	231,94	–	36,64	–	–	–	–	Виконавчий комітет Гвіздецької селищної ради	28/09/202 3	68	–	01/10/2023	2,086	266,63	2,11	230,72	–	–	06/04/2023	19
20	Підгайчиків ська ТГ	236,58	199,94	–	36,64	–	–	–	–	Виконавчий комітет Підгайчківської сільської ради	27/05/202 2.	37	–	01/06/2022	–	–	2,1239	205,23	–	–	21/12/2021	81
21	П'ядицька ТГ	254,67	218,03	–	36,64	–	–	–	–	Виконавчий комітет П'ядицької сільської ради	26/07/202 3	1287- XXVIII/202 3	–	01/08/2023	2,1608	220,825	2,1947	198,63	–	–	23/12/2021	764- XII/2021

Джерело: Дані Департаменту розвитку громад та територій, дорожнього житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури ІФ ОДА

2.2. Опис поточного стану системи управління відходами

Відходи – будь-які речовини, матеріали і предмети, яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися.

У рамках регіонального плану управління відходами розглядаються наступні види відходів:

побутові відходи: змішані та/або роздільно зібрані відходи від домогосподарств, включаючи відходи паперу, картону, скла, пластику, деревини, текстилю, металу, упаковки, біовідходи, відходи електричного та електронного обладнання, відходи батарей та акумуляторів, небезпечні відходи у складі побутових, великогабаритні та ремонтні відходи, а також змішані та/або роздільно зібрані відходи з інших джерел, якщо ці відходи подібні за своїм складом до відходів домогосподарств;

відходи промисловості;

відходи будівництва та знесення та відходи руйнування, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків;

медичні відходи;

небезпечні відходи: відпрацьовані нафтопродукти; відходи, що містять стійкі органічні забруднювачі; відходи, що містять ртуть; відходи, що містять азбест; відходи, що містять поліхлоровані дифеніли/поліхлоровані терфеніли, непридатні до використання хімічні засоби захисту рослин;

транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився;

відходи, що біологічно розкладаються, з інших джерел: відходи деревообробної промисловості, сільського господарства, лісового господарства, харчопереробної промисловості, осади стічних вод.

Джерела утворення та обсяги відходів

2.2.1. Побутові відходи

Побутові відходи – змішані та/або роздільно зібрані відходи від домогосподарств, включаючи відходи паперу, картону, скла, пластику, деревини, текстилю, металу, упаковки, біовідходи, відходи електричного та електронного обладнання, відходи батарей та акумуляторів, небезпечні відходи у складі побутових, великогабаритні та ремонтні відходи, а також змішані та/або роздільно зібрані відходи з інших джерел, якщо ці відходи подібні за своїм складом до відходів домогосподарств. Побутові відходи не включають відходи промисловості, сільського і лісового господарства, рибальства та аквакультури, резервуарів для септиків, каналізаційних мереж та відходи їх оброблення, включаючи осад стічних вод, транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився, відходи будівництва та знесення, вуличний змет, медичні відходи.

Система управління побутовими відходами – комплекс заходів із збирання, перевезення та оброблення побутових відходів, включаючи створення та забезпечення діяльності об'єктів, нагляд за ними та подальший

догляд за об'єктами видалення побутових відходів, а також діяльність суб'єктів господарювання, що здійснюють окремі операції з управління побутовими відходами в межах територіальної громади або декількох територіальних громад.

Джерела утворення побутових відходів умовно поділяються на два види: домогосподарства та інші (такі як бюджетні та комерційні установи, дитячі садки, школи, лікарні, підприємства, тощо) якщо утворені ними відходи подібні за своїм складом до відходів домогосподарств.

Облік утворення та подальшого управління побутовими відходами здійснюється за щорічною формою 1-ТПВ (узагальнення даних звітності здійснюється Івано-Франківською обласною державною адміністрацією), а також форми 1- відходи (Державної служби статистики України). Інформація за переліченими двома джерелами зазвичай є неспівставною.

Для розроблення РПУВ здійснювався аналіз даних щодо управління з побутовими відходами в цілому, оскільки облік ведеться щодо управління з побутовими відходами в цілому без розділення на побутові відходи, що утворюються в домогосподарствах та відходи подібні до побутових, що утворюються у організаціях та установах.

За даними щорічної звітності за формою 1-ТПВ, кількість перевезених побутових відходів у 2014-2023 роках зазначено у таблиці 2.2.1.1.

За інформацією Головного управління статистики в Івано-Франківській області фактичний загальний обсяг утворення відходів наведено у таблиці 2.2.1.2. та тенденція утворення та управління відходами за категорією «побутові та подібні відходи» на території області у 2014-2023 роках наведено у таблиці 2.2.1.3.

У відповідності до даних з 2014 по 2019 рік простежувалась тенденція до збільшення обсягів утворення відходів на території Івано-Франківської області. У 2020 році кількість утворених відходів становила 1729811,5 тонн (рисунок 2.2.1).

На більшості полігонів та сміттєзвалищ області відсутні ваги, зазвичай первинний облік проводиться у м³, а потім для заповнення звітної документації здійснюється штучний перерахунок у тонах, дані мають певні погрішності. Реальні обсяги утворення побутових відходів є більшими, оскільки зазвичай до обсягів утворення прирівнюються обсяги перевезення відходів і до нього не потрапляють відходи, що утворились в селах, де послуга не надається.

Враховуючи, збройну агресію Російської Федерації проти України, Івано-Франківська область є однією із тилових областей, що приймає велику кількість внутрішньо-переміщених осіб, а також те, що область є однією із туристичних областей України, тому у наступні роки прогнозується збільшення кількості утворення побутових відходів.

Дані мають розбіжність, тому для подальших обрахунків враховували показники Головного управління статистики в Івано-Франківській області.

Таблиця 2.2.1.1. Тенденція зібраних та перевезених відходів за формою 1-ТПВ у 2014-2023 роках, тонн

Кількість зібраних та перевезених відходів / рік	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
кількість у м ³	945157,9	813467	895406	952739	940432,9	1026755,7	1062903,8	1077824,0	1156200,1	931873,8
кількість у т	208850,6	165546	183433,7	213998	172736,3	193843,8	197156,6	210163,2	155497,7	139611,9

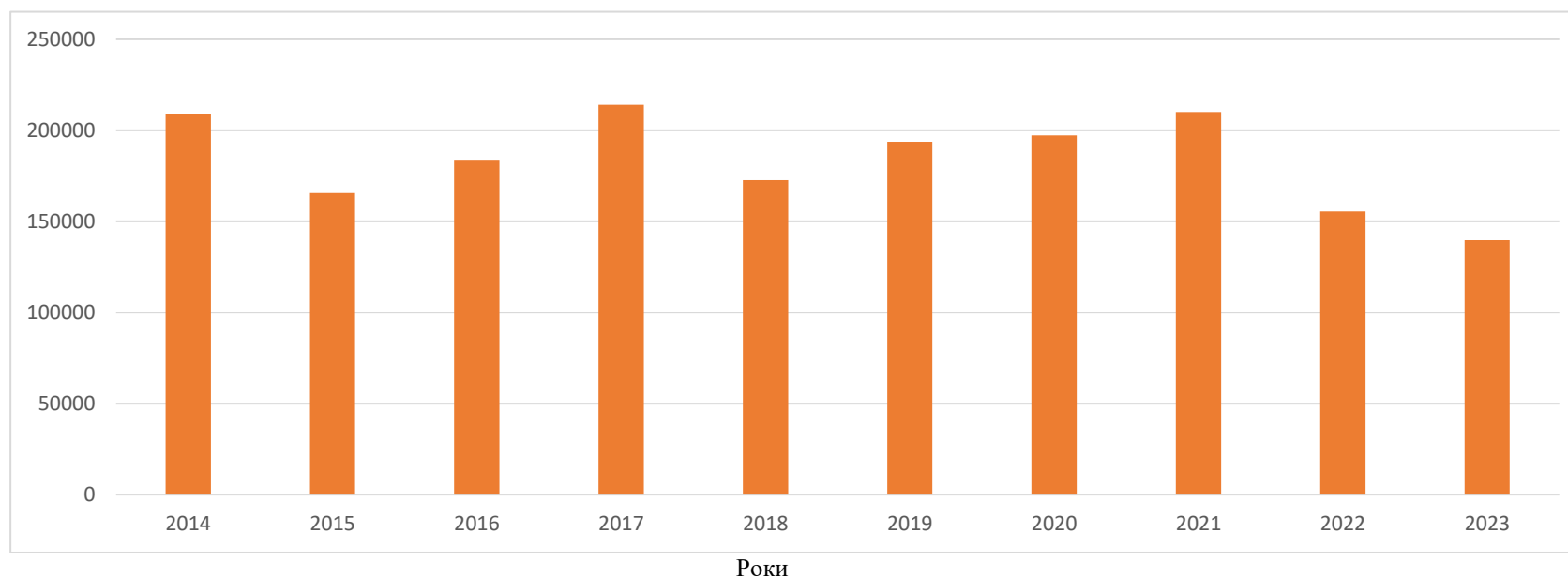
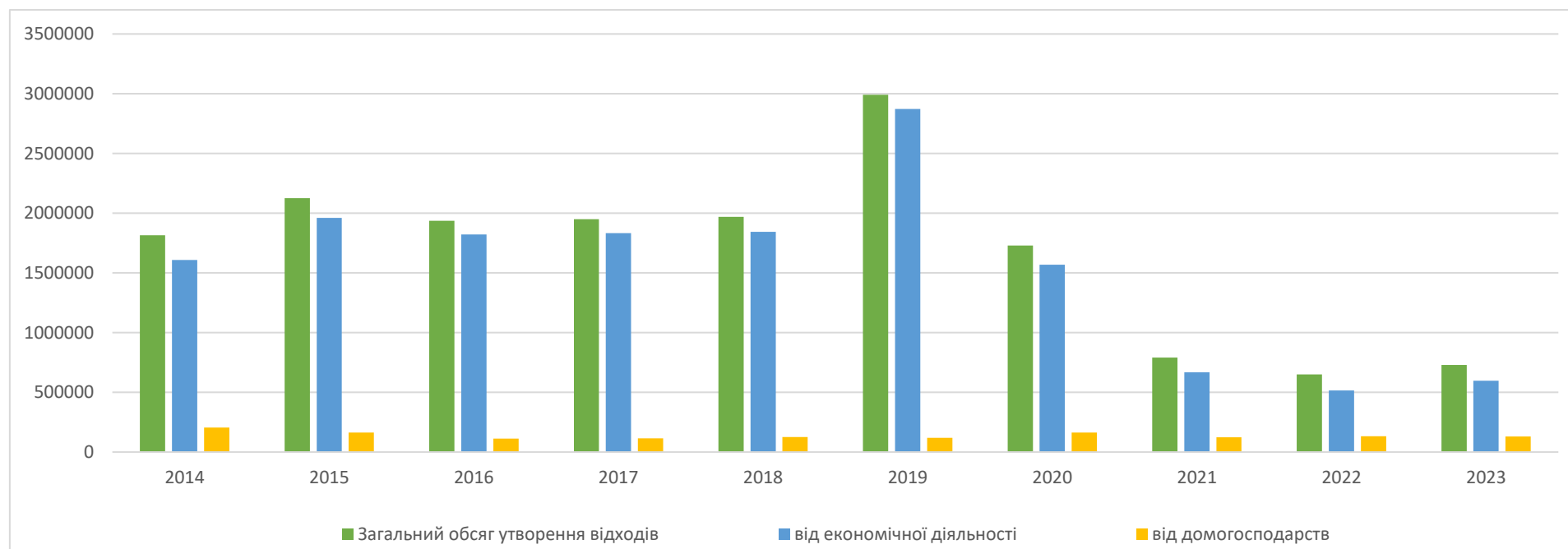

Рисунок 2.2.1 Динаміка зібраних та перевезених відходів за формою 1-ТПВ у 2014-2023 роках, тонн

Таблиця 2.2.1.2. Утворення відходів на території області у 2014-2023 роках, тонн

Утворення / рік	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Загальний обсяг утворення відходів	1815010,100	2124785,945	1935377,113	1948835,731	1969801,953	2991705,270	1729811,50	790396,20	650021,80	729180,10
від економічної діяльності	1608717,199	1961450,261	1822434,909	1833238,716	1843817,133	2871095,747	1567751,40	667443,60	516611,80	597637,61
від домогосподарств	206292,922	163335,684	112942,204	115597,015	125984,820	120609,523	164060,10	122952,60	133410,00	131542,44

Джерело: Головне управління статистики в Івано-Франківській області

Рисунк 2.2.2 Динаміка утворення відходів на території області у 2014-2023 роках, тонн

Таблиця 2.2.1.3. Тенденція утворення та управління відходами за категорією «побутові та подібні відходи» на території області у 2014-2023 роках, тонн

Утворення та поводження / рік	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Обсяг утворених відходів	16715,76	178437,719	129533,007	130707,536	139304,519	133754,679	170281,4	129849,0	140042,2	142342,863
Обсяг відновлених відходів	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Обсяг спалених відходів	0,000	0,000	0,000	0,7	1,0	1,1	0,000	0,000	0,000	0,000
У т.ч. з метою:										
отримання енергії	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
теплового перероблення	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Отримано зі сторони	270342,043	222462,245	250476,216	253883,872	265885,333	0,000	335062,077	290649,107	274382,909	284837,923
Передано іншим суб'єктам (на сторону)	135107,508	89316,019	104461,543	104459,115	117081,221	101143,8	142938,570	134052,632	158250,356	149630,303
Обсяг видалених відходів на полігони	158175,548	149788,576	163689,124	168526,351	166226,086	188953,167	202114,2	167147,1	126423,3	149897,219

Джерело: Головне управління статистики в Івано-Франківській області

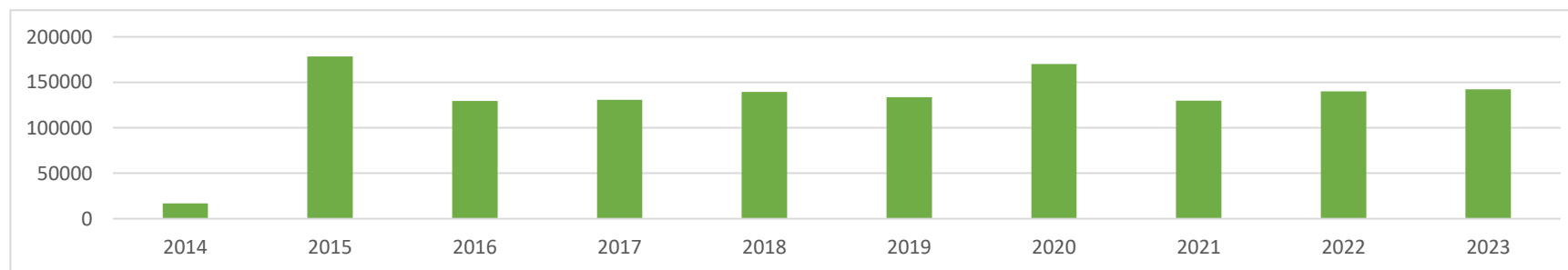

Рисунок 2.2.3 Динаміка утворення відходів за категорією «побутові та подібні відходи» на території області у 2014-2023 роках, тонн

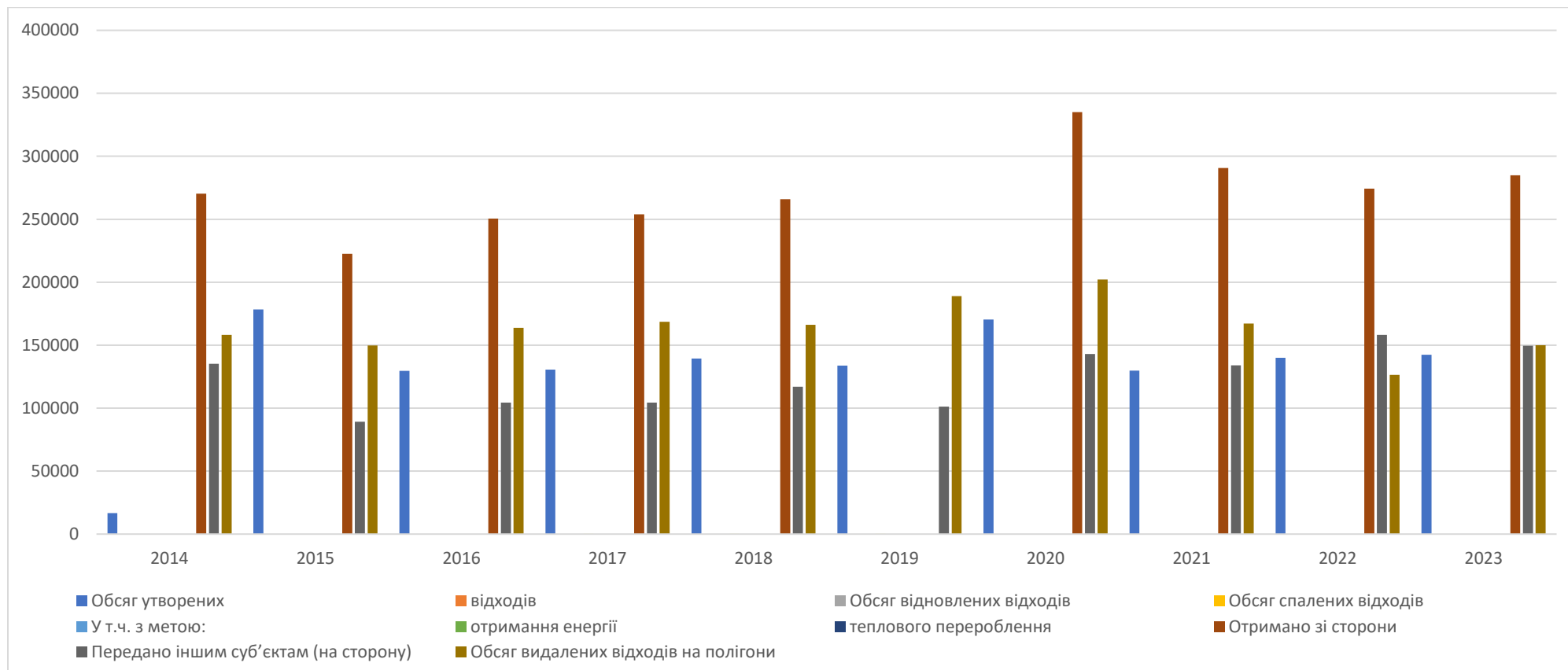

Рисунок 2.2.4. Тенденція утворення та управління відходами за категорією «побутові та подібні відходи» на території області у 2014-2023 роках, тонн

Відходи упаковки

До відходів упаковки відноситься будь-яка упаковка, що утворилися у процесі споживання, яка повністю або частково втратила свої споживчі властивості і не має подальшого використання за місцем її утворення чи виявлення і від яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом оброблення, видалення тощо.

Джерелами відходів упаковки є усі споживачі, які користуються товарами в упаковці, як фізичні, так і юридичні особи.

Відходи упаковки утворюються в домогосподарствах, у суб'єктів господарювання, інших організаціях та установах.

Обсяг відходів упаковки, утворених від економічної діяльності підприємств за період 2014-2023 років наведено у таблиці 2.2.1.4 та на рисунку 2.2.5. Дані складено на основі форми 1-відходи за відповідні роки. Варто зазначити, що дані у таблиці не включають обсяг утворення відходів упаковки від населення.

Таблиця 2.2.1.4. Обсяг відходів упаковки у 2014-2023 роках

Управління відходами	Обсяг відходів, тис. т									
	Рік									
	2014	2015	2016 ¹⁾	2017	2018	2019	2020	2021 ¹⁾	2022 ¹⁾	2023 ¹⁾
Утворено	264,00	459,00	-	370,00	451,00	554,00	0,00	-	-	-
Отримано зі сторони	0,00	0,00	-	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-
Утилізовано, оброблено (перероблено)	4,53	1,13	-	2,12	0,00	0,00	0,00	-	-	-
Спалено	0,00	0,00	-	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-
Передано на сторону	254,00	459,00	-	368,00	395,00	597,00	0,00	-	-	-
Видалено в спеціально відведені місця та об'єкти	0,00	0,00	-	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-
Видалено у місця неорганізованого зберігання	0,00	0,00	-	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-
Накопичено протягом експлуатації у місцях видалення відходів	0,00	0,00	-	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-
Вилучено відходів внаслідок витікання, випаровування, пожеж, крадіжок	0,00	0,00	-	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-

¹⁾ Достовірні дані стосовно обсягу утворення відходів упаковки у 2016, 2021-2023 роках відсутні.

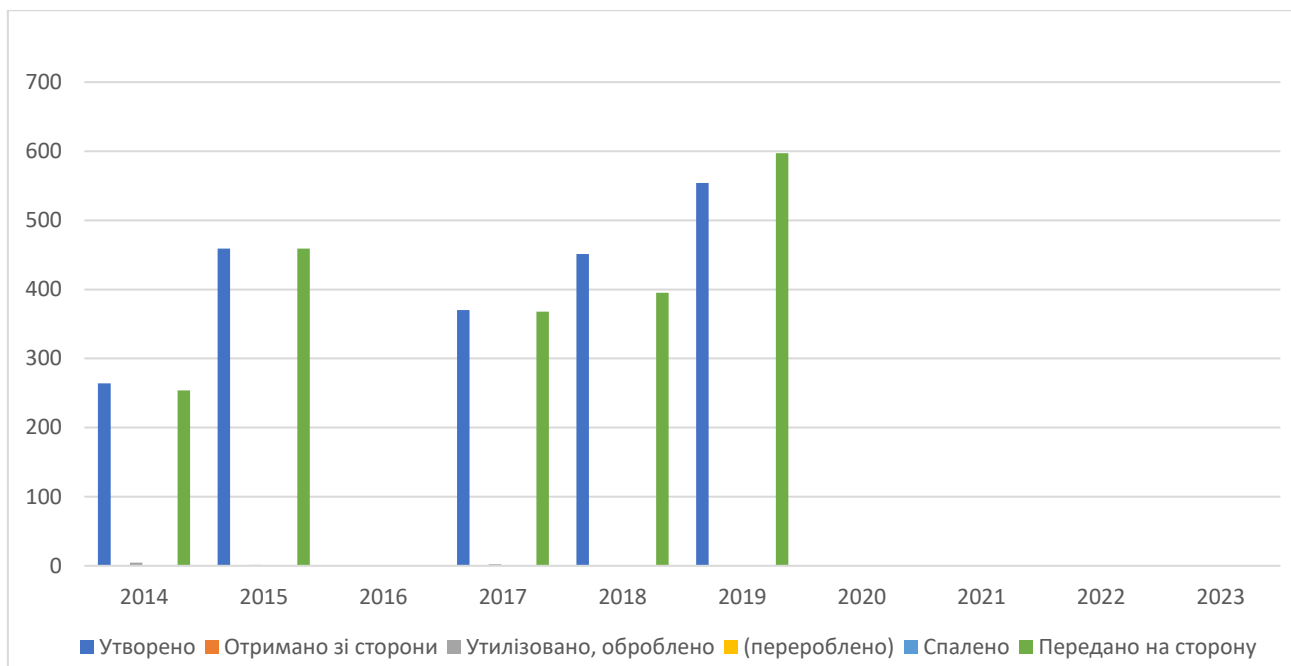

Рисунок 2.2.5 Утворення та управління відходами упаковки, тис. тонн

Відходи електричного та електронного обладнання

Відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО) – прилади, що працюють за допомогою електроенергії або електромагнітного поля, строк експлуатації яких закінчився або власник має намір їх позбутися шляхом відновлення чи видалення.

До ВЕЕО відносять також усі компоненти, вузли та витратні матеріалами, які є частиною електричного та електронного обладнання на момент, коли його позбуваються, відповідно до Директиви 2012/19/ЄС «Про відходи електронного та електричного обладнання». ВЕЕО утворюються в домогосподарствах, у суб'єктів господарювання, інших організаціях та установах.

Відходи батарей і акумуляторів

До відходів батарей або акумуляторів відносяться будь-які відпрацьовані батареї або акумулятори від яких її власник або споживач позбувається, має намір або повинен позбутися. В Івано-Франківській обласній державній адміністрації відсутні дані щодо утворення відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів.

За даними Головного управління статистики протягом 2014 року не було зафіксовано утворення відходів акумуляторів та батарей (форма 1-відходи).

Утворено відходів акумуляторів та батарей в 2020 році – 12,9 тонн; в 2021 році – 20,9 тонн; в 2022 році – 24,3 тонн; в 2023 році – 10,0 тонн. (Утворення та оброблення відходів I-III класів небезпеки за категоріями відходів за матеріалом за період 2020-2023 років. <https://www.ifstat.gov.ua/>)

Великогабаритні та ремонтні відходи

Відповідно до Закону України «Про управління відходами»:

великогабаритні відходи – побутові відходи, що за розміром не можуть бути поміщені у контейнери об'ємом до 1,1 кубічного метра;

ремонтні відходи – залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, що утворилися під час переобладнання, перепланування або поточного ремонту у житловому будинку, окремій квартирі або будинку громадського призначення.

Зазначені види відходів збираються окремо від інших побутових відходів.

Система управління відходами

Система управління побутовими відходами

Відповідно до Закону України «Про управління відходами» органи місцевого самоврядування забезпечують управління побутовими відходами згідно з правилами благоустрою населеного пункту, регіональними та місцевими планами управління відходами та забезпечують кожному утворювачу побутових відходів надання послуги з управління побутовими відходами. Організація роздільного збирання побутових відходів здійснюється виконавчим органом сільських, селищних, міських рад згідно з Методикою роздільного збирання побутових відходів, затвердженою наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 13 грудня 2023 року № 1130 «Про затвердження Методики роздільного збирання побутових відходів».

На кінець 2024 року, точна інформація про склад побутових відходів в населених пунктах Івано-Франківської області відсутня. Загалом 39,0 % припадає на органічні рештки, а вміст ресурсоцінних компонентів становить близько 32 %. Можна зробити припущення, що в сільських населених пунктів вміст ресурсоцінних компонентів у складі побутових відходів буде меншим, а вміст органічних решток – більшим. Для підтвердження цієї інформації необхідне проведення додаткових морфологічних досліджень. Оскільки морфологічний склад побутових відходів, що утворюється у обласному центрі відрізняється від морфологічного складу побутових відходів, що утворюються в сільських населених пунктах та на полігони переважно потрапляють відходи після відбору ресурсоцінних відходів як через систему роздільного збирання, так і неформальним сектором, то для розрахунків необхідних для визначення технічних рішень щодо регіональних об'єктів управління побутовими відходами використовувався підхід «прийнятих припущень».

Однак, у середньому морфологічний склад побутових відходів виглядає наступним чином:

- 39 % біовідходи;
- 2 % метал;
- 4 % скло;
- 4 % пластмаса, пластик, поліетилен;
- 12 % ПЕТ-пляшка;
- 1 % тетрапак упаковка;
- 9 % макулатура;

- 29 % інше.

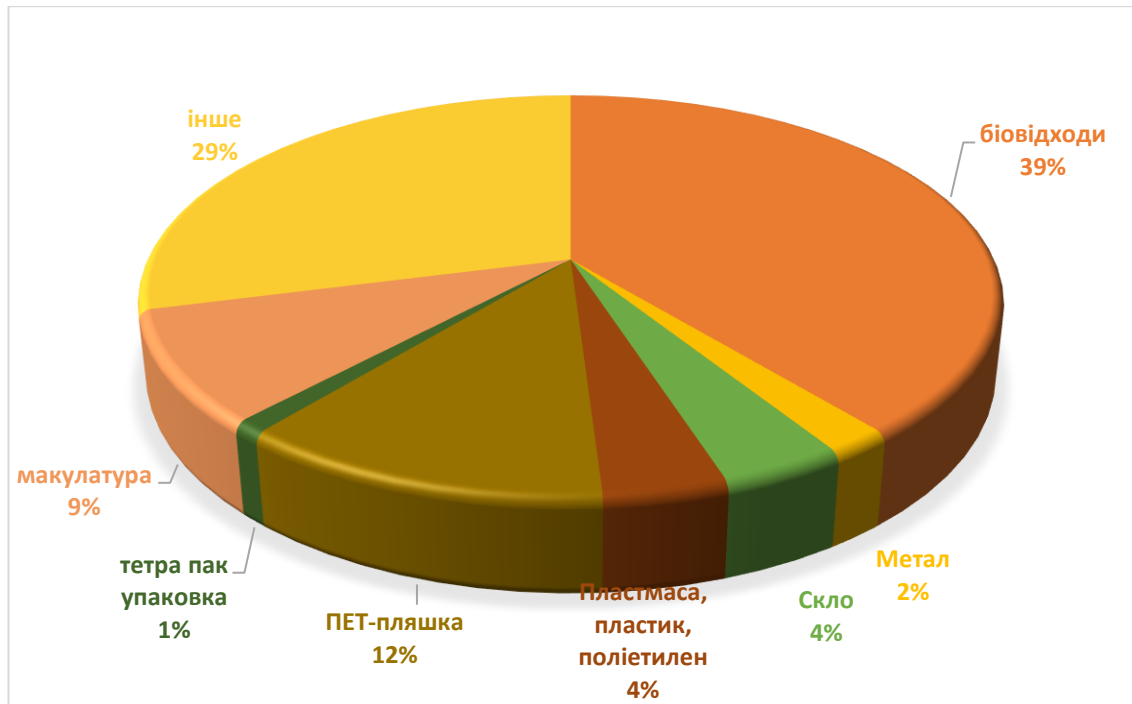

Рисунок 2.2.6. Морфологічний склад побутових відходів

Територіальні громади на засадах співробітництва можуть спільно фінансувати будівництво, реконструкцію та/або утримання об'єктів оброблення побутових відходів, реалізовувати спільні проекти, спільно фінансувати (утримувати) підприємства, установи та організації комунальної форми власності, утворювати спільні комунальні підприємства. Згідно з даними Реєстру договорів про співробітництво територіальних громад станом на 31 грудня 2024 року в Івано-Франківській області укладено 33 договори про співробітництво територіальних громад.

За даними наданими департаментом розвитку громад та територій, дорожнього, житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури Івано-Франківської обласної державної адміністрації послуги з перевезення побутових відходів надають 50 компаній.

Згідно звітності за Формою №1-ТПВ у 2023 році послугою з управління побутовими відходами було охоплено 76 % населення, решта 24 %, що включають у себе переважно села, послуга з управління побутовими відходами не надається або надається частково.

Згідно поданої інформації міськими, селищними, сільськими територіальними громадами для здійснення збирання, перевезення та зокрема ущільнення відходів, налічується 145 одиниць комунальної спецтехніки та 41241 одиниця контейнерів для збору відходів, що детально наведено у таблиці 2.2.1.5.

Для подальшого планування та розрахунків використовуються дані надані територіальними громадами.

Таблиця 2.2.1.5. Технічна забезпеченість системи збирання ПВ в Івано-Франківській області станом на 2023 рік тис. тонн

№ з/п	Найменування району	Кількість комунальної спецтехніки, одиниць	Кількість контейнерів, одиниць
1	Верховинський	2	219
2	Івано-Франківський	44	7366
3	Калуський	39	7739
4	Коломийський	31	21676
5	Косівський	6	377
6	Надвірнянський	23	3864
	Всього	145	41241

Джерело: Міські, селищні, сільські територіальні громади

Зношеність транспортних засобів спеціального призначення становить близько 62 %. Більш детальна характеристика технічної забезпеченості системи збирання побутових відходів в Івано-Франківській області наведена у таблиці 2.2.1.6.

Таблиця 2.2.1.6. Технічна забезпеченість системи збирання побутових відходів в Івано-Франківській області за період 2014-2023 років

Найменування показника	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Кількість підприємств у сфері управління ПВ (од.), всього, у т. ч.	36	35	36	36	51	34	35	39	31	32
- Комунальних	27	25	25	25	25	26	27	28	24	23
- З частковою комунальної власності	4	2	2	2	1	0	0	0	0	0
- д- приватних	5	8	9	9	25	8	8	11	6	6
Чисельність працюючих у сфері управління ПВ, всього (осіб), у т. ч.	384	648	592	618	491	484	510	515	461	481
- У комунальних	327	389	324	335	338	332	358	358	279	299
- З частковою комунальної власності	23	154	154	145	52	0	0	0	0	0
- У приватних	34	105	114	138	101	152	152	157	182	182
Кількість сміттєвозів на підприємствах, всього (од.), у т. ч. на балансі:	103	116	118	122	117	110	113	121	108	107
- Комунальних підприємств	47	63	63	71	67	5	67	67	51	51
- З частковою комунальної власності	30	23	24	22	10	9	9	-	-	-
- Приватних	26	0	1	9	0	6	37	44	57	56
Зношеність спецавтотранспорту, %	75,3	63	68	72	74	82	60,7	62	56	62

Джерело: міські, селищні, сільські ради

В більшості населених пунктів побутові відходи збираються за допомогою контейнерної системи, а також встановлено стаціонарні майданчики з метою запровадження роздільного збирання відходів. Роздільно

збираються скло, папір, пластик (всі три фракції, або лише деякі з них – залежно від населеного пункту).

Станом на 31 грудня 2024 року за інформацією наданою територіальними громадами області налічується 41241 одиниць контейнерів для збору відходів.

У 2019 році частка населених пунктів, де впроваджено роздільне збирання побутових відходів до загальної кількості населених пунктів області, становила 8 %. Кількість населених пунктах де вже запроваджується роздільне збирання побутових відходів збільшується. Станом на 2021 рік на території Івано-Франківської області частково здійснювався роздільний збір побутових відходів у 103 населених пунктах. Показники у відсотках населення, охопленого роздільним збиранням побутових відходів у територіальних громадах області у середньому становить близько 36 % станом на 2023 рік. Проте, роздільний збір характеризується несистематичністю та в основному роздільно збирається скло та пластик, а кількість контейнерів недостатня. Так, кількість контейнерів за видами окремих компонентів, які збираються окремо становить 1355 одиниць у 2023 році.

Зібрані ресурсоцінні відходи передаються компаніям, що здійснюють заготівлю відходів, що підлягають відновленню. Частина з цих компаній паралельно встановлює пункти приймання відходів, що підлягають відновленню, що дозволяє збирати більші обсяги ресурсоцінних компонентів ПВ. За наявними даними в Управлінні екології та природних ресурсів Івано-Франківської облдержадміністрації на території області у 2024 році діяльність із збирання та заготівлі відходів, що підлягають відновленню здійснювало 23 суб'єкти господарювання, таких як скло, ПЕТ-пляшка, макулатура, полімерні відходи, металобрухт. Регіональна політика у сфері управління з побутовими відходами в області спрямована на забезпечення впровадження роздільного збирання побутових відходів у всіх населених пунктах, насамперед у містах.

Таблиця 2.2.1.7. Суб'єкти господарювання, що здійснюють збирання, заготівлю відходів, що підлягають відновленню

№ з/п	Найменування суб'єкта господарювання	Місцезнаходження	Спеціалізація (види вторинної сировини)
Верховинський район			
1	Верховинський комбінат комунальних підприємств	вул. Жаб'євська, 54 селище Верховина, Верховинський р-н	пластик, папір, скло
2	ПП Розенчук Наталія Богданівна	вул. Коцюбинського, селище Верховина, Верховинський р-н	ПЕТ- пляшка, скlobій, макулатура, поліетилен, металобрухт
Івано-Франківський район			
3	ТзОВ «Віза-Вторма»	вул. Ботанічна, 10 а м. Івано-Франківськ, Івано-Франківський р-н	макулатура несортована, скlobій несортований, пластмаса, пластик, ПЕТ-пляшка несортована
4	ГО «Нуль відходів ІФ»	вул. Української Перемоги, 23 (вул. Ак. Сахарова),	поліетилен, поліетилен низької щільності, поліетилен високої щільності, картон гофрований, папір,

		м. Івано-Франківськ, Івано-Франківський р-н	сталь, алюміній, прозоре та кольорове скло, кадова гуща
5	ФОП Камінський Ігор Зеновійович	вул. Л. Українки, 76 м. Галич, Івано-Франківський р-н	склотара, макулатура, пластмаса
6	ТОВ «Галичпромгруп»	вул. Д. Галицького, 6 д, м. Рогатин, Івано-Франківський р-н	металобрухт
7	ФОП Борецький Ігор Васильович	вул. Галицька, 117/71, м. Рогатин, Івано-Франківський р-н	макулатура
8	Комунальне підприємство «Міське комунальне господарство» 24680301	вул. Плав'юка, 22 А, м. Тлумач, Івано-Франківський р-н,	скло, папір
Калуський район			
9	ТЗОВ «Еко-Прикарпаття»	головний офіс: вул. Підвальна, 2 А м. Калуш, Калуський р-н виробнича база: вул. Б. Хмельницького, 82 м. Калуш	ПЕТ-пляшка,
10	ПП Курилів О.О.	площа Героїв 24; просп. Лесі Українки, 14 м. Калуш, Калуський р-н	макулатура, скло, поліетилен
11	ФОП Гошовський В.В.	вул. Шевченка, 22/1 м. Болахів, Калуський р-н	макулатура, пластик, скло
Коломийський район			
12	ПП ВТФ «ДОК»	вул. Симоненка, 2/1, м. Коломия, Коломийський р-н	макулатура
13	ФОП Мельничук Андрій Ярославович	вул. Валога, 47 Б, м. Коломия Коломийський р-н	макулатура, скло, плівка
14	ТОВ «Істіл»	вул. Симоненка, 2; вул. Едельвейсів, 6; вул. Майданська, 12 м. Коломия, Коломийський р-н	металобрухт
15	ТОВ «Спецлом»	вул. Едельвейсів, 6 м. Коломия, Коломийський р-н	металобрухт
16	ПП «Альянс»	вул. Майданська, 12 м. Коломия, Коломийський р-н	металобрухт
17	ФОП Томащук Роман Васильович	вул. Міцкевича, 44, м. Коломия, Коломийський р-н	макулатура, склотара, пластмаса, ПЕТ-пляшка
18	Горомадська організація «Ecogvalt» (сортувальна станція від SEP servise)	вул. Валога, 47 б, м. Коломия, Коломийський р-н	пластикові пляшки, поліетилен, пластик, картон, алюмінієві банки, фольга, метал, батарейки, віск, скло, Tetra Pak, пінопласт
19	ФОП Скоротіжук Микола Михайлович	вул. Котляревського, 22 с. Торговиця, Коломийський р-н	макулатура, скло, плівка, пластмаса
20	ФОП Федунів Сергій	вул. Грушевського, 66	скло, пластик

	Львович	м. Снятин, Коломийський р-н	
21	ФОП Сідлярчук Микола Мар'янович	вул. Широка, 5 а м. Снятин, Коломийський р-н	скло, пластик
22	ТОВ «АВЕ Івано- Франківськ»	пл. Вічевий Майдан, 6А, м. Коломия, Коломийський р-н	ПЕТ-пляшка, пластик, папір, металобрухт, скло
Косівський район			
23	ПП Фокашук Микола Михайлович	вул. Набережна, 23 с. Старий Косів, Косівський р-н	металобрухт

Станом на 31 грудня 2024 року за даними розміщеними на національній онлайн-платформі «ЕкоСистема», Реєстру Дозволів на здійснення операцій з оброблення відходів мають 2 суб'єкти господарювання.

Централізована система збирання, пілотні проекти, пересувні пункти збирання небезпечних відходів у складі побутових відсутні.

Середній затверджений тариф на управління побутовими відходами, що включає всі витрати на збирання, перевезення, оброблення, відновлення, захоронення, складав у 2021-2023 роках:

Таблиця 2.2.1.8. Середній затверджений тариф на управління побутовими відходами у 2021-2023 роках

№ з/п		2021 рік (в грн/м ³)	2022 рік (в грн/м ³)	2023 рік (в грн/м ³)
1	для населення	118,4	179,41	195,4
2	для бюджетних організацій	152,4	200,71	209,9
3	для інших споживачів послуг	174,6	207,58	228,9

Дані Департаменту розвитку громад та територій, дорожнього, житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури ІФ ОДА

Інфраструктура управління побутовими відходами **Побутові відходи**

На території області обліковується 15 постійно діючих полігонів та сміттєзвалищ побутових відходів, загальною площею 84,7965 гектарів. Найбільші полігони області знаходяться поблизу м. Івано-Франківськ (за межами населеного пункту с. Рибне, Ямницької сільської ради), м. Калуш, м. Коломия, м. Долина, м. Надвірна (с. Пнів). На території Верховинського району закрите сміттєзвалище у 2018 році у зв'язку із вичерпанням терміну експлуатації та закінчення договору оренди.

З 15 полігонів та сміттєзвалищ тільки на полігоні побутових відходів для міста Івано-Франківська наявна система збирання та відведення фільтрату, що перекачується підземним трубопроводом на міські очисні споруди, а також полігон облаштований системою збирання полігонного газу.

На полігони та сміттєзвалища вивозяться відходи від житлових будинків, громадських будівель та установ, підприємств торгівлі, громадського харчування тощо.

Станом на січень 2025 року, за попередніми оцінками завантаженість полігонів та сміттєзвалищ Івано-Франківської області становить близько 85 % та потребують рекультивації та модернізації.

Однією із важливих проблем Івано-Франківської області є утворення стихійних та несанкціонованих сміттєзвалищ та як наслідок забруднення довкілля. Утворення та ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ протягом останніх років:

Таблиця 2.2.1.9. Утворення та ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ протягом 2021-2024 років

Рік	2021	2022	2023	2024
утворення, од.	330	256	187	220
ліквідація, од.	329	256	187	220

З метою запровадження сортування відходів на території області, у 2018 році на полігоні побутових відходів для міста Івано-Франківська в 27-му кварталі лісгоспу, що знаходиться за межами населеного пункту села Рибне Ямницької сільської ради полігоні було запущено сміттєсортувальну лінію, яка призначена для комбінованого сортування (ручного і механізованого) змішаних побутових відходів з розділенням відходів чорних і кольорових металів, будівельних відходів з розділенням крупногабаритних відходів, скла, пластика, полімерних матеріалів, макулатури, а також органічні відходи з метою їх подальшого вторинного використання та відновлення. Виробнича потужність лінії складає близько 4-5 тонн за годину.

Також, з метою виробництва електроенергії, її продажу та забезпечення енергопотреб комунального підприємства «Полігон ТПВ» Івано-Франківської міської ради у 2017 році на даному полігоні за межами села Рибне Ямницької сільської ради збудовано біогазову станцію для збирання звалищного газу. Для цього пробурено 28 свердловин та встановлено дві когенераційні установки потужністю 330 кВт/год кожна для виробництва електроенергії з газу. Оператор полігону – комунальне підприємство «Полігон ТПВ» Івано-Франківської міської ради, оператор когенераційної установки – ТОВ «КЛІАР ЕНЕРДЖІ».

Станом на 01 січня 2024 року на вищезазначеному полігоні пробурено 59 свердловин.

За даними Управління екології та природних ресурсів Івано-Франківської обласної державної адміністрації в області відсутні сміттєперевантажувальні станції, установки зі спалювання та інших методів термічного оброблення побутових відходів, об'єкти з рециклінгу відходів, що біологічно розкладаються, об'єкти з анаеробного розкладу, об'єкти з механіко-біологічного оброблення відходів. Нові об'єкти вищезазначених видів не будуються. Підприємства, які здійснюють оброблення відходів, що підлягають відновленню у області відсутні.

Впровадження роздільного збирання побутових відходів за підсумками 2023 року подано в таблиці 2.2.1.10.

Таблиця 2.2.1.10. Впровадження роздільного збирання побутових відходів за підсумками 2023 року.

№ з/п	Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців в населеному пункті, тис. чол.	Кількість населення охопленого роздільним збиранням побутових відходів, тис. чол.	Відсоток населення, охопленого роздільним збиранням побутових відходів у громаді, %	Рік впровадження роздільного збирання ПВ	Об'єм ПВ, що утворюється у населеному пункті, тис. м куб. на рік	Об'єм ресурсоцінних компонентів побутових відходів, що збираються роздільним методом, тис. м куб. на рік	Кількість контейнерів за видами окремих компонентів. Перелік компонентів ПВ, які збираються окремо
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Івано-Франківська МТГ	285.44	219	76	2018	707.4	62.6	230 - полімери/плівка
2	Коломийська міська ТГ	74.7	32	42	2020	3.5	0.7	98 - пластик
3	сmt. Рожнятів	3.87	2.33	60	2008	1.13	0.02	124-пластик, 11-скло
4	с. Сваричів	4.7	3.291	70	2008	3.2	0.01	8
5	с. Н.Струтин	2.8	1.251	45	2008	1.5	0.01	11
6	с. В.Струтин	1.74	0.66	35	2008	0.78	0.01	10
7	с. Камінь	1.06	0.427	39	2008	0.64	0.01	10
8	с. Петранка	2.77	1.72	60	2008	1.5	0.01	4
9	с. Вербівка	0.94	0.56	58	2008	0.67	0.01	4
10	с. Топільське	0.47	0.24	50	2008	0.33	0.01	4
11	с. Рівня	1.25	0.462	36	2008	0.62	0.01	6
12	с. Слобода Рівнянська	0.53	0.243	45	2008	0.34	0.01	3
13	сmt. Брошнів-Осада	5.31	5.31	100	2014	1.51	0.05	18-пластик, скло
14	с. Брошнів	1.04	1.04	100	2016	0.26	0.03	4
15	с. Кадобна	1.2	1.2	100	2016	0.28	0.04	4
16	с. Креховичі	2.31	2.31	100	2016	0.37	0.11	7
17	с. Раків	1.21	1.21	100	2016	0.32	0.06	5
18	Богородчанська ТГ	8.36	4.2	48	2010	10.62	0.3	66-пластик, скло
19	Букачівська ТГ	4.256	4.256	100	2022	0.26	0.11	12- скло, пластик
20	Вигодське ТГ	12.525	0.39	3.2	2023	9.85	0.104	6 - пет-пляшка
21	Верховинська ТГ	5.815	4.361	75	2018	4.043	0.34	24-скло, 24- пластик
22	Верхнянська с/р	10	10	42	2019	2.6	0.26	58 - скло, пластик

23	сmt. Отинія	5.3	0.53	10.	2023	0.93	0.1	1- пластик
24	Печеніжинська ТГ	17.4	17.4	100	2018	15.4	1.41	45 - скло папір, пластик
25	Переґінська ТГ	24.9	1.9	6	2017	12.3	0.6	4-пластик
26	м. Городенка	9.369	9.369	100	2013	17.1	5	34- пластик, скло
27	с. Котиківка	2.006	2.006	100	2013	1.1	0.2	12 - пластик, скло
28	с. Вікно	1.03	1.03	100	2021	0.6	0.1	8 - пластик, скло
29	с. Ясенів-Пільний	3.02	3.02	100	2018	1.7	0.3	12 - пластик, скло
30	с. Торговиця	1.615	1.615	100	2022	0.9	0.15	8 - пластик, скло
31	с. Серафинці	2.008	2.008	100	2014	1.1	0.2	8 - ластик, скло
32	с. Росохач	0.906	0.906	100	2014	0.5	0.1	8 - пластик, скло
33	Надвірнянська ТГ	44	22	50	2014	23.34	0.236	42 - пластик
34	м. Бурштин	15.21	15.21	100	2006	27.533	0.9	22 - пластик
35	с. Задністрянське	1.178	1.178	100	2021	0.764	0.01	2
36	с. Вигівка	0.316	0.316	100	2021	0.233	0.01	1
37	с. Бовшів	1.346	1.346	100	2021	0.81	0.01	2
38	с. Дем'янів	1.717	1.717	100	2021	1.218	0.02	2
39	с. Коростовичі	0.389	0.389	100	2021	0.257	0.01	2
40	с. Куропатники	0.294	0.294	100	2021	0.200	0.01	1
41	с. Насташине	0.350	0.350	100	2021	0.424	0.01	2
42	с. Куничі	0.174	0.174	100	2021	0.116	0.01	1
43	с. Озеряни	0.379	0.379	100	2021	0.29	0.01	1
44	с. Слобода	0.366	0.366	100	2021	0.312	0.01	1
45	с. Старий Мартинів	0.403	0.403	100	2021	0.275	0.01	1
46	с. Різдваїни	0.159	0.159	100	2021	0.099	0.01	1
47	с. Тенетники	0.443	0.443	100	2021	0.279	0.01	1
48	с. Новий Мартинів	0.359	0.359	100	2021	0.316	0.01	1
49	с. Сарники	0.572	0.572	100	2021	0.426	0.01	1

50	с. Діброва	0.286	0.286	100	2021	0.145	0.01	1
51	с. Заливки	0.022	0.022	100	2021	0.023	0.01	1
52	с. Юнашків	0.736	0.736	100	2021	0.545	0.01	1
53	Калуська міська ТГ	76.991	24.317	32	2021	116.2	17.30	55-пластик
54	Полянницька с. р.	4.74	2.1	48	2018	23	2.3	3-пластик
55	Снятинська ТГ	40.9	40.9	100	2017	53.51	0.6	158-скло, пластик
56	Тлумацька ТГ	8	3.3	41	2020	16.6	1.2	24-скло, пластик
57	Новицька ТГ	13.6	13.6	100	2020	0.696	0.696	116 - скло, пластик
58	Спаська ТГ	6	4.8	80	2020	0.56	0.01	18 - скло, пластик
59	с.Матеївці	1.002	1.002	100	2023	0.75	0.01	2 - пластик
60	Болехівська ТГ	19.5	16.66	85	2016	10.2	0.4	12-скло, пластик
	Всього	739.286	489.623	66.22		1082.474	96.816	1355

Джерело: Дані Департаменту розвитку громад та територій, дорожнього, житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури ІФ ОДА

Проблеми та загрози

Проблеми	Загрози
<i>Санітарно-екологічні</i>	
1. Стан полігонів та сміттєзвалищ в області не відповідає вимогам екологічної безпеки, або ж їх експлуатація здійснюється без дотримання встановлених норм. Це призводить до забруднення навколишнього природного середовища та становить серйозну загрозу для здоров'я населення.	Особливо небезпечно, коли поруч із необлаштованими сміттєзвалищами розташовані локальні джерела водопостачання (колодязі) місцевих мешканців, або під час займання сміттєзвалищ.
2. Наявні полігони та сміттєзвалища мають незначний залишковий термін експлуатації.	Утворення нових несанкціонованих сміттєзвалищ.
3. Недостатній рівень охоплення населення послугою з управління побутовими відходами, призводить до появи несанкціонованих сміттєзвалищ та спалювання побутових відходів, населенням на відкритому просторі.	Утворення нових несанкціонованих сміттєзвалищ поблизу населених пунктів, у тому числі масове накопичення небезпечних речовин у ґрунтах і водах становлять загрозу для людей та довкілля.
4. Відсутність розвиненої інфраструктури для оброблення побутових відходів призводить до постійного зростання навантаження на діючі полігони та сміттєзвалища.	Посилення навантаження на сміттєзвалищах через відсутність сортування відходів.
5. Забруднення ґрунтів і водних об'єктів відходами упаковки, які розкладаються протягом тривалого часу.	Нанесення шкоди тваринам, які помилково приймають упаковку за свої домівки.
6. Потрапляння ВЕЕО, батарейок, батарей та акумуляторів разом з побутовими відходами, на полігони, що з часом викликає деструкцію їх, внаслідок вся суміш небезпечних речовин потрапляє в ґрунт, воду, а потім через харчовий ланцюжок - до організму людини, викликаючи серйозні розлади та порушення. Спалювання електронних відходів.	Нанесення шкоди здоров'ю населенню через спалювання побутових відходів, а особливо електронних відходів.

<i>Соціально-економічні</i>	
1. Відсутність коштів на обладнання сміттєзвалищ, що відповідають вимогам санітарного законодавства. 2. Низький рівень впровадження роздільного збору побутових відходів для населення.	1. Утворення нових несанкціонованих сміттєзвалищ. 2. Виробники не мотивовані зменшувати відходи, низькі показники циркулярності.
3. Зростання кількості електронних та електричних пристроїв та, відповідно обсягів утворення відходів електронного обладнання, батарейок та акумуляторів.	
<i>Інституційні</i>	
1. Відсутність чіткого механізму обліку та обміну інформацією, що призводить до неспівставності даних за різними джерелами щодо одних і тих же показників стосовно відходів й відповідно до ускладнення контролю над ситуацією та планування майбутньої діяльності	1. Відсутність належного контролю за управлінням відходів; 2. Немоżliвість оперативного контролю, зловживань, затримок на реагуванні на аварії на полігонах (у тому числі пожежі).
2. Відсутність низки даних, зокрема, щодо морфологічного складу ПВ, здійснення первинного обліку у м ³ , відсутність інформації щодо управління відходами інфраструктури населених пунктів.	Відсутність належного контролю за управлінням відходів.
3. Недостатня інституційна спроможність органів місцевої влади з питань управління ПВ, зокрема надмірне навантаження на посадових осіб, які є відповідальними не лише за управління відходами, але й інші обов'язки пов'язані з питаннями землекористування тощо.	Кадровий голод, особливо відчутний в умовах воєнного стану.
4. Обмежене фінансування на здійснення природоохоронних заходів із управління відходами призводить до гальмування розвитку інфраструктури управління побутовими відходами та до продовження практики їх захоронення. Практично відсутнє фінансування на здійснення вказаних заходів з початком військової агресії російської федерації проти України.	Відсутність належного контролю за управлінням відходів.

5. Відсутність відповідальності виробника упаковки за її подальше відновлення.	Відсутність належного контролю за управлінням відходів.
6. Відсутність діючої системи управління відходами упаковки, електричного та електронного обладнання, батарей та акумуляторів.	Відсутність належного контролю за управлінням відходів.

2.2.2. Відходи промисловості

2.2.2.1. Промислові відходи

Регіональним планом управління відходами у Івано-Франківській області передбачено вжити заходи щодо управління відходами промисловості, які утворюються на підприємствах промисловості в даний час та промислових відходів, що накопичені в результаті тривалої виробничої діяльності, що включають мінімізацію накопичення, повторне використання та рециклінг.

Промислові відходи – це непридатні для виробництва продукції види сировини, її залишки, що не вживаються, або речовини, які виникають в результаті технологічних процесів, які не підлягають відновленню у даному виробництві.

Джерела утворення та обсяги промислових відходів

Джерелами утворення промислових відходів є промислові виробництва Івано-Франківської області. Утворення промислових відходів на виробництвах відбувається від технологічних процесів основного виробництва, допоміжного виробництва та адміністративно-обслуговуючого господарства.

За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області, на початок 2020 року на території області зареєстровано 55,0 тис. суб'єктів господарювання (на початок 2019 року – 52,6 тис.), з них – 8,6 тис. юридичних осіб та 46,4 тис. фізичних осіб-підприємців. У 2023 році в області нараховувалось 60,4 діючих суб'єктів господарювання, (у 2022 році – 54,3 тис.), з них – 7,1 тис. юридичних осіб та 53,3 тис. фізичних осіб-підприємців.

Обсяг реалізованої промислової продукції на промислових підприємствах області у 2020 році склав 67,6 млрд гривень. У 2020 році індекс промислової продукції в області склав 93,4 %.

Обсяг реалізованої промислової продукції на промислових підприємствах Івано-Франківської області у 2021 року склав 102,3 млрд гривень. Індекс промислової продукції в Івано-Франківській області за підсумками 2021 року склав 106,0 % до 2020 року.

У 2022 році згідно статистичних даних індекс промислової продукції становив 74,2 %, що пов'язано із вторгненням Російської Федерації до України, у зв'язку із чим відбувся різкий спад вироблення промислової

продукції. Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) склав 90,4 млрд гривень.

Упродовж 2023 року вдалося подолати тенденцію спаду промислового виробництва і досягти за підсумками 2023 року індексу промислової продукції на рівні 102,4 %. Обсяг реалізованої промислової продукції на промислових підприємствах області у 2023 році склав 101516,1 млн грн, у зв'язку із чим збільшується кількість відходів промисловості.

До територій з найбільш складною екологічною ситуацією належать наступні території, де розміщені найбільші промислові виробництва області:

Івано-Франківський район: ВП «Бурштинська ТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго», ПрАТ «Івано-Франківськцемент»;

Калуський район: АТ «Оріана», ТОВ «Карпатнафтохім», ПрАТ «Шкіряник», ТОВ «Уніплит», НГВУ «Долинанфтогаз» АТ «Укрнафта», ТОВ «Свісс Кроно»;

Надвірнянський район: ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття», НГВУ «Надвірнафтогаз», ТОВ «Свиспан Лімітед».

Серед найбільших виробників хімічних речовин і хімічної продукції є ТОВ «Карпатнафтохім», ТОВ «Карпат Смоли», ДП «Калуський дослідно-експериментальний завод» інституту хімії поверхні Національної академії наук України, ТОВ «Завод ДК «Орісіл», ПрАТ «Завод ТОС «Барва», ТОВ «Падана Кемікал Компаундс», ТОВ «Голд-Дроп-Україна», ТОВ «Поліком» та інші.

За даними управління екології та природних ресурсів Івано-Франківської обласної державної адміністрації та згідно реєстру місць видалення відходів, на території області числиться наступна кількість полігонів, що належать до сфери управління відходами промисловості:

НГВУ «Долинанфтогаз» АТ «Укрнафта» – 10 шламових амбарів;

ВП «Бурштинська ТЕС» ДТЕК Західенерго – 1 гідровідвал, 1 шлаковідвал, 2 золовідвали;

ТОВ «Карпатнафтохім» – 1 полігон твердих технологічних і побутових відходів, 1 шламонакопичувач очистки гіпохлоридних стічних вод, 1 шламонакопичувач очистки промводи;

ПАТ «Завод тонкого органічного синтезу «Барва» – 1 відвал для сухих солей, 1 шламонакопичувач;

Філія «Калуська ТЕЦ» ТОВ «Костанза» – 1 золошлаковідвал,

ТзОВ «Оріана-Гелев» – 1 полігон твердих токсичних відходів (закритий);

ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття» – 1 нафтошламонакопичувач;

ПрАТ «Івано-Франківськцемент» – 1 полігон відходів виробництва покрівельних матеріалів (закритий);

ТОВ «СВИСПАН ЛІМІТЕД» – 1 полігон по захороненню твердих побутових відходів ТОВ «ЛК Інтерплит Надвірна».

Таблиця 2.2.2.1.1. Підприємства – основні накопичувачі промислових відходів*

№ з/п	Назва підприємства	Найменування відходу	Клас небезпеки	Накопичено відходів станом на початок звітнього періоду, т	Фактично утворилось відходів на підприємстві за 2023 рік, т	Накопичено відходів станом на кінець звітнього року, т
1	2	3	4	5	6	7
1	ВП «Бурштинська ТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго»	Пил зольний вугільний	IV	9137000,000	318160,864	9398947,024
2	ВП «Бурштинська ТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго»	Пил зольний вугільний	IV	29204189,154	440503,432	29423073,436
3	ВП «Бурштинська ТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго»	Шлак паливний	IV	2925064,505	153241,470	2974625,715
4	ВП «Бурштинська ТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго»	Шлам від освітлення води	IV	1360000,000	3200,000	1360000,000
5	НГВУ «Долинанафтогаз» АТ «Укрнафта»	Нафтошлам механічної очистки вод стічних	IV	10953,803	5299,53	10867,3
6	НГВУ «Долинанафтогаз» АТ «Укрнафта»	Залишки парафіну	III	602,947	9,761	121,482
7	НГВУ «Долинанафтогаз» АТ «Укрнафта»	Відходи знезараження та (або) очищення вод стічних	III	593,588	301,780	895,368
8	Філія «Калуська ТЕЦ» ТОВ «Костанза»	Шлак паливний	IV	320969,969	3041,298	324011,267
9	Філія «Калуська ТЕЦ» ТОВ «Костанза»	Пил зольний вугільний	IV	1667803,612	12165,186	1679968,798
10	ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття»	Шлам від очищення стічних неспецифічних промислових вод	IV	59846,00	75,00	59921,00
11	ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття»	Нафтошлам механічного очищення стічних вод	III	6908,213	-	6908,213
12	ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття»	Осад на дні резервуарів	II	845,499	-	845,499

Джерело: Екологічний паспорт Івано-Франківської області за 2023 рік

За статистичними даними (форма 1-відходи) на території Івано-Франківської області у 2014 року утворилось 1200,1 тис. тонн промислових відходів (за виключенням відходів видобувної промисловості, відходів сільського господарства, відпрацьованих нафтопродуктів, які детально розглянуто у відповідних розділах РПУВ), у 2020 році – 977,1 тис. тонн, у 2023 році – близько 46,9 тис. тонн промислових відходів. Динаміка обсягів утворення промислових відходів протягом 2014-2023 років наведена на рисунку 2.2.7.

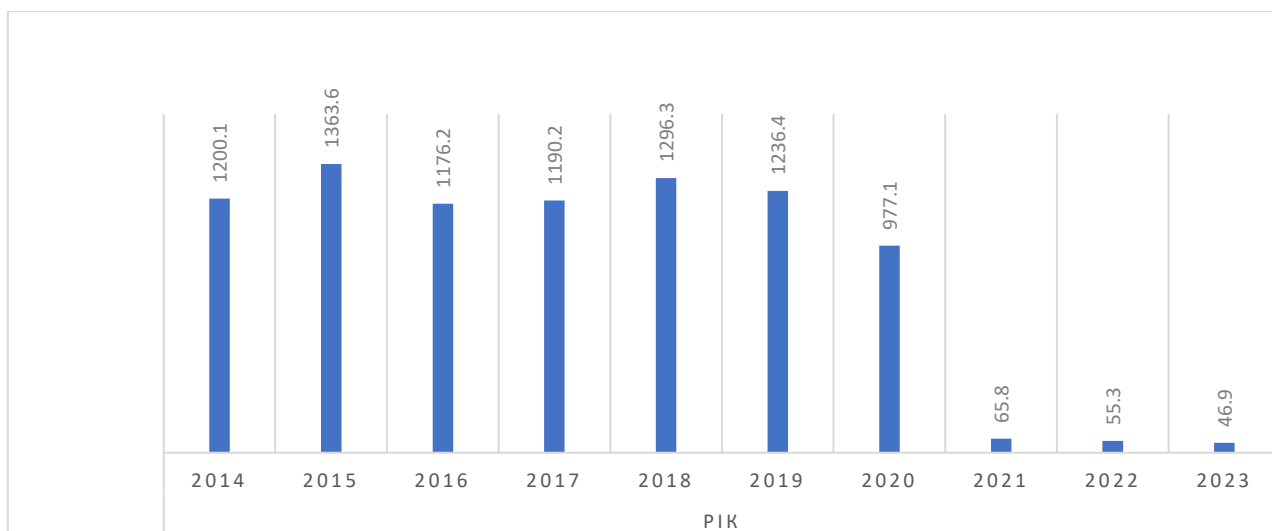

Рисунок 2.2.7. Обсяги утворення промислових відходів, фактичні значення, тис. тонн

Таблиця 2.2.2.1.2. Управління промисловими відходами у Івано-Франківській області протягом 2014-2023 років (складено на основі форми 1-відходи).

Управління відходами	Обсяг відходів, тис. тонн									
	Рік									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Утворено	1200,1	1363,6	1176,2	1190,2	1296,3	1236,4	977,1	65,8	55,3	46,9
Отримано зі сторони	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Утилізовано, оброблено (перероблено)	183,41	146,49	283,80	198,77	184,28	491,84	29,7	23,9	28,1	2,033
Спалено	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	39,20	48,4	48,7	45,2	57,8
Передано на сторону	258,28	271,41	320,62	340,79	323,88	258,97	-	-	-	-
Видалено в спеціально відведені місця та об'єкти	771,22	945,94	569,09	645,83	790,15	484,88	91,4	0,258	0,276	0,360
Видалено у місця неорганізованого зберігання	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	-	-	-	-
Накопичено протягом експлуатації у місцях видалення відходів	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	-	-	-	-
Вилучено відходів внаслідок витікання, випаровування, пожеж, крадіжок	0,051	0,001	0,001	0,001	0,001	0,034	-	-	-	-

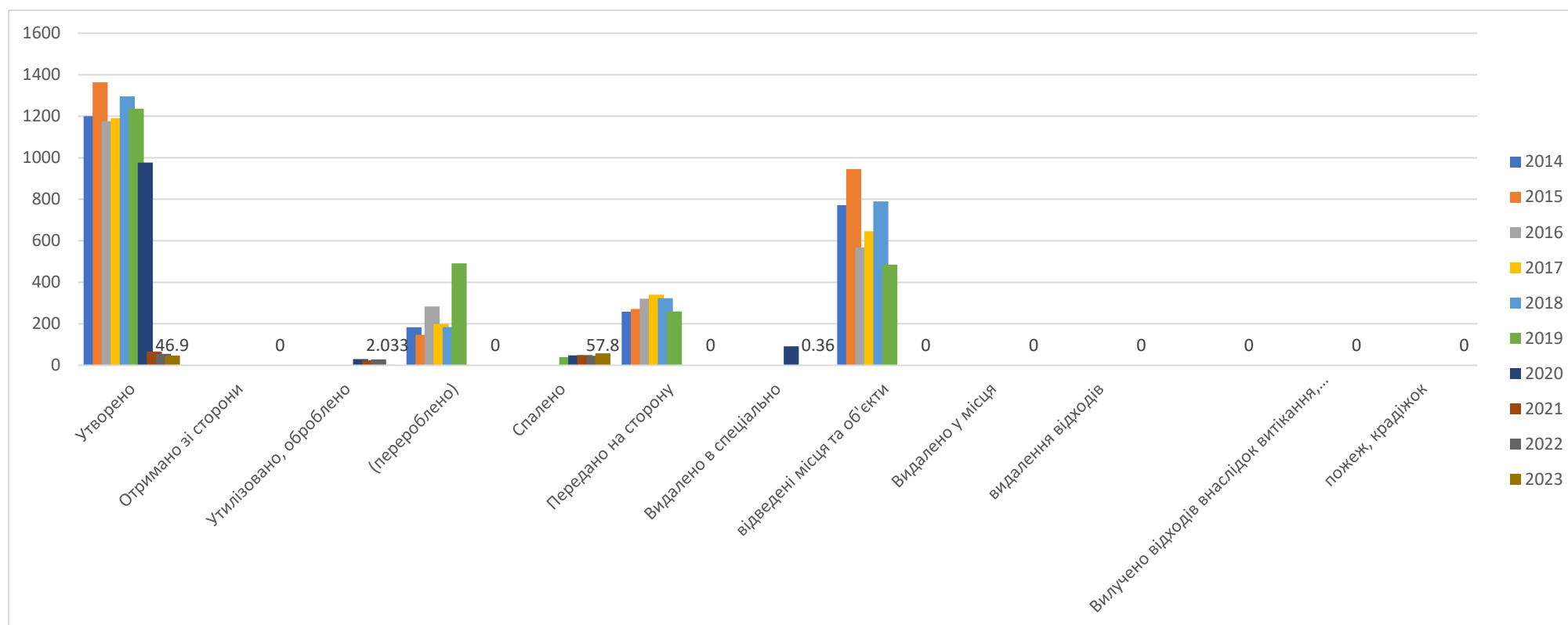

Рисунок 2.2.8. Управління відходами промисловості на території Івано-Франківської області у 2014-2023 роках

Розглянувши детально динаміку утворення відходів промисловості протягом 2014-2023 років, а також врахувавши збройну агресію Російської Федерації проти України, можна зробити висновок, що обсяги утворення протягом 2021-2023 років йдуть на спад. Тенденція зменшення кількості відходів промисловості пов'язана із зменшенням часу виробництва, а подекуди і закриттям промислових підприємств.

Промисловий розвиток регіону є утрудненим зважаючи на воєнні ризики, вилучення трудових ресурсів до лав ЗСУ, енергетичного терору, логістичних проблем. Подальше планування обсягу утворення промислових відходів необхідно здійснювати з урахуванням моделі повоєнної відбудови України.

Однак, тенденція збільшення утворення кількості промислових відходів у період до 2034 року може різко зрости у післявоєнний період відновлення України.

Система управління промисловими відходами

Система управління промисловими відходами здійснюється на загальних засадах управління відходами згідно чинного законодавства.

Інфраструктура управління промисловими відходами

Усі підприємства-накопичувачі промислових відходів здійснюють управління промисловими відходами відповідно до чинного законодавства.

Також, з метою управління відходами промисловості, на території підприємства НГВУ «Долина нафтогаз» АТ «Укрнафта» діє установка по обробленню нафтошламів UKR HEI OS-10-15, з установленою потужністю – 16949 т/рік. Оброблення нафтошламів в рік складає – 2750 т/рік.

Технологічна схема оброблення нафтових шламів, нафтових емульсій, інших нафтовмісних відходів є складовою закритої системи очистки підтоварної води ЦППН НГВУ «Долина нафтогаз».

Інші об'єкти інфраструктури управління відходами промисловості на території області відсутні.

ТОВ «Ресайклінг Солюшнс» (планує встановлення лінії сушіння, класифікації та фасування легкої фракції золи виносу ЛФЗВ, проєктована продуктивність виробництва становитиме – 13 020 т/рік).

Проблеми та загрози, пов'язані з промисловими відходами

Проблеми	Загрози
<i>Санітарно-екологічні</i>	
1. Засмічення території побутовими та виробничими відходами.	Продовження засмічення території побутовими та виробничими відходами, забруднення земель.
2. Не проводяться заходи з рекультивації земель: - забруднення атмосферного повітря викидами промислових підприємств;	При неналежному управлінні хвостосховищами та кар'єрами можлива екологічна катастрофа поблизу таких місць;

- забруднення водних об'єктів скидами забруднюючих речовин із зворотними водами промислових підприємств, підприємств житлово-комунального господарства; - накопичення промислових і побутових відходів, засмічення території в населених пунктах, на берегах річок, у лісових насадженнях, вздовж автодоріг, залізниць.	Забруднені території та водні об'єкти, що негативно впливає на здоров'я мешканців громад.
Соціально-економічні	
1. За браком ресурсів не всі підприємства-оператори хвостосховищ здатні здійснювати належне управління такими потенційно небезпечними об'єктами	Соціальна напруга у населення, яке проживає поблизу місць розробки корисних копалин.
2. Не завжди оснащуються транспортні засоби гумовими гусеницями та пневмокартами, які завдають значно шкоди ґрунтово-рослинному покриву.	Соціальна напруга у місцях поблизу хвостосховищ.
Інституційні	
Не здійснення повного збору відходів по кожному виду окремо.	Додаткові витрати на роздільне сортування та оброблення відходів.

2.2.2.2. Відходи видобувної промисловості

Видобувна промисловість — сукупність галузей і виробництв, що провадять видобувну діяльність.

Відходи видобувної промисловості — відходи, що утворюються в результаті здійснення суб'єктами господарювання геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки, видобування (промислової розробки родовищ), оброблення та зберігання корисних копалин.

Джерела утворення та обсяги відходів видобувної промисловості

Івано-Франківська область має значний гірничодобувний потенціал. Сировинною базою є родовище Прикарпатського калієносного басейну. В кінці ХХ ст. калійні солі добували підземним і відкритим способами. У Калуші виробляли калійні добрива, магній, хлор, каустичну соду та ін. На території ДП «Калійний завод» АТ «Оріана» розташовані відпрацьовані рудники, Домбровський кар'єр, 2 зовнішні відвали, 2 хвостосховища та шламонакопичувач, які негативно впливають на природне середовище та викликають небезпечні процеси, а саме: просідання земної поверхні, утворення провальних воронок, карсту, зсувів, забруднення земель, поверхневих та підземних вод.

В області розвідані родовища нафти та газу, озокериту, кам'яної і калійної солей, сірки, сировини для будівельних матеріалів, а також є сприятливі умови для видобування мідноколчеданних та поліметалічних руд, наявні мінеральні води з бальнеологічними властивостями. Сировинна база області складається з корисних копалин паливноенергетичного напрямку (газ, нафта, конденсат, торф), сировина для виробництва будівельних матеріалів, підземні води та грязі, гірничо-хімічні корисні копалини (кам'яна, калійна та магнезова солі, карбонатна сировина для вапнування кислих ґрунтів, карбонатна сировина для цукрової промисловості, сірка), гірничорудні корисні копалини. Область повністю забезпечена розвіданими запасами солі кухонної, цементної сировини, вапняку для випалювання вапна, гіпсу, піщано-гравійних матеріалів, цегельно-черепичної та керамзитової сировини. Мінеральні води представлені водами без специфічних компонентів, особливості яких визначаються основним іонним складом і загальною мінералізацією (від малої до міцної розсільної), а також водами – вуглекислими, бромистими, йодованими, з підвищеною температурою. Із родовищ мінеральних вод, що мають затверджені експлуатаційні запаси в області, наявні 14 родовищ. На півночі області наявне родовище лікувальних грязей Черченське.

На території області також є незначні запаси торфу, розробкою та видобутком якого займаються ПрАТ «Івано-Франківськторф», ТОВ «АГРО УКРАЇНА ЗАХІД».

Згідно даних Головного управління статистики в Івано-Франківській області, утворення відходів за видами економічної діяльності та у домогосподарствах за категорією «добувна промисловість і розроблення кар'єрів»

Динаміка обсягів утворення відходів видобувної промисловості протягом 2014-2023 роках наведено у таблиці 2.2.2.2.1.

Таблиця 2.2.2.2.1. Утворення відходів видобувної промисловості у 2014-2023 роках

Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	Обсяг відходів, тис. тонн									
	Рік									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Утворення відходів	2,7	3,4	13,3	538,9517	22,056	1093,1634	10,2062	0,0	0,0	0,0 (7,6 тонн)

Джерело: Головне управління статистики в Івано-Франківській області

За даними статистичної звітності форми 1-відходи усі утворені відходи видобувної промисловості відновлюються.

За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області у 2020 році від добувної промисловості і розроблення кар'єрів утворилось 10206,2 т відходів.

Окрім того, діяльність у сфері нафтовидобування здійснюють:

ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття» має на балансі два нафтошлямонакопичувачі для зберігання нафтошламів споруд механічної очистки стоків, які розташовані у межах ССЗ 1000 м підприємства. За понад 50 років експлуатації нафтошлямонакопичувачів (з 1967 року) на об'єктах накопичено понад 7 468,712 тонн промислових відходів: нафтошлам механічного очищення стічних вод та відходи від зачистки нафтових і мазутних резервуарів). Кількість накопичених відходів від початку експлуатації на нафтошлямонакопичувачі № 1 для зберігання нафтошламів споруд механічної очистки стоків (осад на дні резервуару) становить – 845,499 т, на нафтошлямонакопичувачі № 2 для зберігання нафтошламів споруд механічної очистки стоків (нафтошлам механічної очистки стічних вод) становить – 6908,231 т. На мулових картах для зберігання мулу споруд біологічної очистки стоків від початку експлуатації становить – 52219,000 т. Кількість утворених відходів за 2023 рік – 75,000 т, за 8 місяців 2024 року – 52,000 т.

Підприємством ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття» забезпечується своєчасне відкачування відходів, зокрема здійснюється біологічна очистка промислових стоків підприємства у суміші з господарсько-побутовими стоками м. Надвірна та у результаті чого, шлам від очищення стічних неспецифічних промислових вод видаляється на мулонагромаджувач підприємства.

НГВУ «Долинанафтогаз» АТ «Укрнафта» здійснює видобування нафти і газу та має на балансі підприємства 10 шламових амбарів. Кількість утворених відходів нафтошляму механічної очистки вод стічних за 2023 рік становить – 5296,130 т, відходів знезараження та (або) очищення вод стічних – 301,780 т; за 7 місяців 2024 року кількість утворених відходів нафтошляму механічної очистки вод стічних – 3269,347 т, відходів знезараження та (або) очищення вод стічних – 173,880 т.

Суб'єкт господарювання ТОВ «Оріана-ЕКО» має на балансі два хвостосховища, один шлямонакопичувач та Домбровський кар'єр. Хвостосховища вміщують у собі відходи видобутку і збагачення калійно-магнієвих руд – розсолів, представлених хлоридами і сульфатами натрію, магнію та калію.

На хвостосховищі № 1, площею – 54 га, заскладовані галітові відходи об'ємом 14,3 млн м³. На бортах хвостосховища прогресує водна ерозія схилів. Очевидними є ознаки вимивання і винесення легко розчинних солей. Високомінералізовані розчини проникають у водоносний горизонт, забруднюють водні артерії і далі підземними потоками переносяться в південно-східному напрямку в бік рік Кропивник, Сівка, Млинівка та Лімниця.

Хвостосховище № 2, площа – 48 га, загальна ємність 9,7 млн м³, заповнене відходами: тверда фаза – 8 млн м³; рідка – 1,7 млн м³. Під час випадання інтенсивних опадів можливий перелив розсолів через тіло дамби, що спричинить розмив укосів і руйнування дамби та вилив великої кількості розсолів у зовнішні водойми. Вздовж дамби на території хвостосховища почали розвиватися карстові процеси, які призводять до розмиву тіла дамби, її

просідання та фільтрації розсолів через тіло дамби, що спричиняє забруднення навколишнього природного середовища.

Система управління відходами видобувної промисловості

Система управління відходами видобувної промисловості в Івано-Франківській області здійснюється на загальних засадах управління промисловими відходами.

Згідно Закону України «Про управління відходами» управління відходами видобувної промисловості, що утворилися внаслідок проведення розвідувальних робіт, видобутку, оброблення та зберігання корисних копалин, розроблення родовищ корисних копалин, до прийняття окремого закону у сфері управління відходами видобувної промисловості здійснюється відповідно до норм цього Закону.

Інфраструктура оброблення відходів видобувної промисловості

Інфраструктура оброблення відходів видобувної промисловості на території Івано-Франківської області відсутня.

Проблеми та загрози, пов'язані з відходами видобувної промисловості

Проблеми	Загрози
<i>Санітарно-екологічні</i>	
Засмічення території побутовими та виробничими відходами.	Продовження засмічення території побутовими та виробничими відходами.
Не проводяться заходи з рекультивації земель	Забруднення земель.
<i>Соціально-економічні</i>	
Не завжди оснащуються транспортні засоби гумовими гусеницями та пневмокартами, які завдають значно меншої шкоди ґрунтово-рослинному покриву.	Соціальна напруга у населення, яке проживає поблизу місць розробки корисних копалин.
<i>Інституційні</i>	
Наявність порушень чинного законодавства суб'єктами господарювання у сфері управління промисловими відходами, в тому числі відходів видобування.	

2.2.3. Відходи будівництва та знесення

2.2.3.1. Відходи будівництва та знесення

Відходи будівництва та знесення – відходи, що утворилися внаслідок діяльності з капітального ремонту, будівництва або знесення будівель і

споруд.

Відходи будівництва та знесення утворюються у результаті життєдіяльності людини, в населених пунктах і місцях виробничої інфраструктури при будівництві нових будівель і споруд, а також при ремонті або знесенні (включаючи роботи з розбирання). Згідно з Національним переліком відходів, відходи будівництва та знесення відносяться до груп:

17 Відходи будівництва та знесення (включаючи ґрунт знятий із забруднених ділянок).

Відходи будівництва і знесення можуть утворюватися із наступних джерел:

- нове будівництво;
- знесення будівель;
- ремонтні роботи.

Відходи будівництва та знесення після відповідної підготовки можуть використовуватися при виробництві щебню, цегли, бетонних і залізобетонних конструкцій, при будівництві доріг, майданчиків, як матеріал для засипки тощо. Відповідальність за відновлення і видалення несуть підрядники, що здійснюють будівництво нових та знесення старих будівель.

Джерела утворення та обсяги відходів будівництва та знесення

Відходи будівництва та знесення утворюються під час будівництва нових будівель/споруд, їх реконструкції та остаточного знесення.

Можна виділити наступні групи економічної діяльності щодо утворення відходів будівництва та знесення:

- будівництво нових споруд. У період до 2020 року на вітчизняному будівельному ринку спостерігалось збільшення обсягу інвестицій у будівництво нових мікрорайонів, супермаркетів, торговельно-офісних центрів, складських приміщень, промислових цехів для нових виробництв тощо;

- реставрація старих будівель;

- знесення старих будинків, нежитлових приміщень на місці промислової забудови.

Тому відходи будуть дуже відрізнятися за обсягами утворення і складом, залежно від фактичної діяльності, що призводитиме до утворення відходів, а також часу та місця їх утворення. Тому планування майбутньої кількості та складу відходів будівництва та знесення є складним завданням.

У 2020 році підприємствами області виконано будівельних робіт на суму 3843,7 млн гривень. Індекс будівельної продукції з 2019 року становив 98,3 %. Нове будівництво склало 23,6 % від загального обсягу будівельної продукції, капітальний і поточний ремонт – 34,8 %, реконструкція та технічне переоснащення – 41,6 %.

У 2020 році прийнято в експлуатацію 505,6 тис. м² загальної площі житлових будинків нового будівництва, що на 32,8 % менше порівняно з 2019 роком. За обсягом прийнятого в експлуатацію житла область посіла 5 місце серед регіонів держави. Обсяг прийнятої в експлуатацію загальної

площі житлових будівель на 10 тис. осіб населення у зазначеному періоді становив 3712,5 м², що відповідає 3 місцю у загальнодержавному рейтингу.

У 2023 році прийнято в експлуатацію 526,1 тис. м² загальної площі житлових будинків, прийнятих в експлуатацію. За обсягом прийнятого в експлуатацію житла область посіла 5 місце серед регіонів держави. Індекс будівельної продукції у 2023 році склав 129,0 %, що на 30,7 % більше у порівнянні з 2020 роком.

За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області у 2019 році утворилося 6482,7 тонн відходів будівництва та знесення, у 2023 році – 165,23 тонн, що складає 2,5 % від обсягу таких відходів у 2019 році. Така ситуація пов'язана по-перше зі значним спадом ділової активності сфери будівництва у період повномасштабного вторгнення росії на територію України, також має вплив невизначеність майбутнього, відтік населення за кордон, заморожування будівництва та ринку нерухомості в Україні під час війни. Таблиця 2.2.3.1.

Таблиця 2.2.3.1. Обсяги утворення та управління відходами будівництва і знесення у Івано-Франківській області у 2014-2023 роках, тонн

Найменування, рік	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Обсяг утворених відходів	2450,8	1875,0	3336,8	5452,8	5367,2	6482,7	456,3	4365,5	858,9	165,2
Обсяг утилізованих відходів	1204,6	1407,3	38177,0	43729,1	2195,2	4859,6	157,1	196,0	123,0	1,4
Обсяг спалених відходів, у тому числі з метою -отримання енергії -теплого перероблення	26672,7	35272,2	-	-	-	-	-	-	-	-
Обсяг видалених відходів у спеціально відведені місця та об'єкти	63,7	49,5	36,0	406,5	193	80,5	117,5	209,0	99,0	1,0

Джерело: сайт Головного управління статистики в Івано-Франківській області

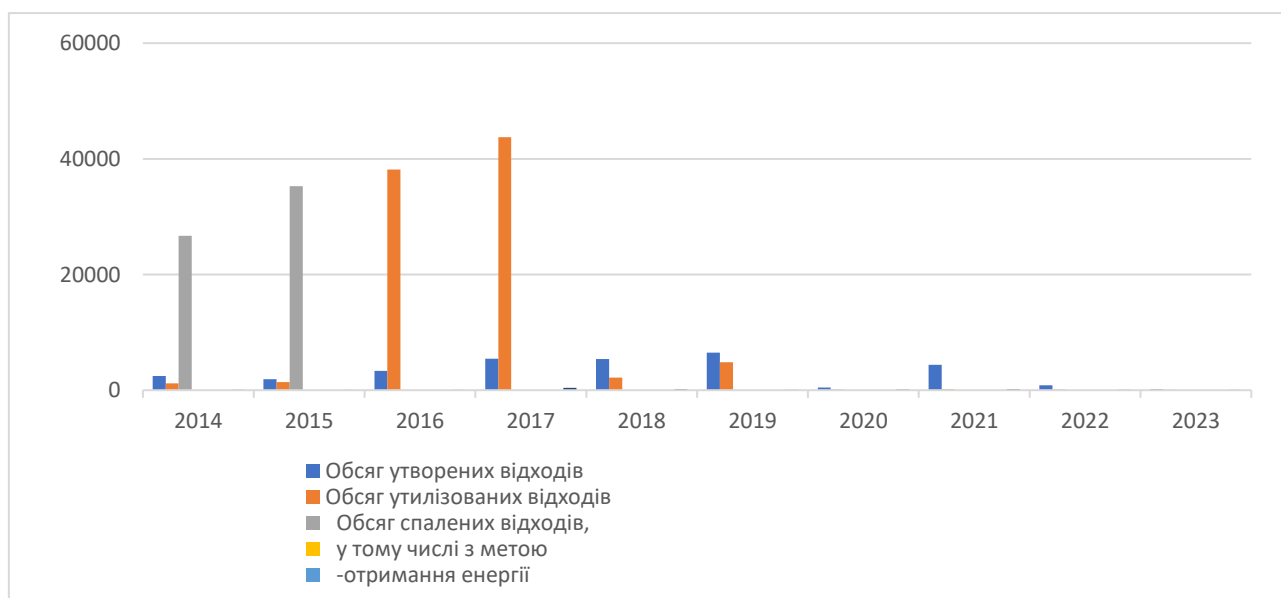

Рисунок 2.2.9 Управління відходами будівництва і знесення у Івано-Франківській області у 2014-2023 роках, тонн

Згідно аналізу динаміки утворення та управління відходами будівництва і знесення у Івано-Франківській області у 2014-2023 роках, обсяг видалених відходів будівництва та знесення на полігони значно зменшується не зважаючи на обсяг утворених відходів у будівельній галузі.

Основна частина відходів будівництва та знесення надходить від приватних підприємств. В області діє понад 60 компаній, що надають послуги з будівництва житлових і нежитлових будівель. Найбільші з них: ТОВ «БК «Ярковиця», Спілка забудовників, компанія «Вамбуд», Будівельна компанія «Blago developer», ТОВ «ІБК «Вертикаль», Будівельна компанія Франківський дім, ТОВ «Екстім ЛДТ», Альянс ІФ, МЖК Експрес-24, Continental Development, Будівельна компанія Івано-Франківськміськбуд development, ЖБК «БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ «СОЦІУМ», ТОВ «БК «Цитадель» та інші.

Система управління відходами будівництва та знесення

Згідно з пунктом 7 статті 13 Закону України «Про управління відходами» суб'єкти господарювання, що здійснюють будівництво або знесення будівель та інженерних споруд, зобов'язані забезпечити роздільне збирання відходів будівництва та знесення, їх облік та передачу суб'єктам господарювання у сфері управління відходами для забезпечення їх оброблення. Відходи будівництва та знесення, що не є небезпечними, підлягають підготовці до повторного використання, рециклінгу, іншому матеріальному відновленню, включаючи зворотне заповнення.

Станом на сьогодні, управління відходами будівництва та знесення на території області здійснюється на загальних засадах управління промисловими відходами.

Також, у володінні комунального підприємства «Полігон ТПВ» Івано-Франківської міської ради, наявна подрібнювальна машина (шредер) для подрібнення відходів, у тому числі відходів будівництва та знесення, які після подрібнення можуть використовуватись, як ізолюючий матеріал на полігоні.

Інфраструктура оброблення відходів будівництва та знесення

У системі центральних органів виконавчої влади (ЦОВВ), що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки є Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України.

Загальні питання управління відходами будівництва та знесення регламентуються Законом України «Про управління відходами», «Національною стратегією управління відходами в Україні до 2030 року», «Національним планом управління відходами до 2033 року» та іншими нормативно-правовими документами у цій сфері.

Відповідно до Національного плану управління відходами до 2033 року обласні держадміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), а також Міністерство розвитку громад та територій України є відповідальними за створення інфраструктури для оброблення відходів будівництва та

знесення.

Основна частина відходів будівництва та знесення надходить від приватних підприємств, які є відповідальними за їх відновлення і видалення.

Видалення таких відходів відбувається на спеціалізованих полігонах, які можуть бути у комунальній власності.

В Івано-Франківській області діє «Програма охорони навколишнього природного середовища Івано-Франківської області до 2025 року», затверджена рішенням обласної ради від 23 жовтня 2020 року № 30-2/2020 (зі змінами), однак вона не містить заходів стосовно відходів будівництва та знесення.

Загалом, ефективне управління відходами будівництва та знесення потребує впровадження сучасних методів відновлення, а також розробки відповідних планів на державному та місцевому рівні.

Одним із заходів «Програми економічного і соціального розвитку Івано-Франківської області на 2024-2027 рр.» передбачено запровадження практики селективного демонтажу, роздільного збирання та зберігання будівельних відходів на місцях будівництва, що максимізує подальше відновлення матеріалів, коли це технічно можливо та економічно доцільно.

Відповідальність та фінансування заходів з відновлення і видалення відходів будівництва та знесення покладено на будівельні компанії.

Проблеми та загрози, що пов'язані з відходами будівництва та знесення

Відходи будівництва та знесення є значним та невикористаним ресурсом. Особливої актуальності проблема відходів будівництва та знесення в Україні набуває у зв'язку з тим, що вичерпується строк експлуатації застарілих будинків.

Проблеми	Загрози
<i>Санітарно-екологічні</i>	
Відсутність моніторингу складу будівельних відходів, в тому числі небезпечних компонентів.	Підвищення екологічної небезпеки на полігонах.
<i>Соціально-економічні</i>	
Наявність неврахованих джерел утворення відходів будівництва та знесення (приватні компанії, приватні садиби).	Перевантаження полігонів ПВ.
<i>Інституційні</i>	
Не запроваджено вивезення великогабаритних відходів будівництва та знесення від населення.	Виникнення стихійних звалищ на територіях територіальних громад.

2.2.3.2. Відходи руйнування

Відходи від руйнувань – частини (уламки) пошкоджених (зруйнованих) об'єктів, а також матеріали, предмети, які були всередині або поряд з такими об'єктами в момент пошкодження (руйнування) та/або виконання робіт з демонтажу та які повністю або частково втратили свої споживчі властивості та не можуть у подальшому використовуватись за місцем їх утворення чи виявлення.

Джерела утворення та обсяги відходів руйнування

Згідно з Національним переліком відходів, відходи будівництва та знесення відносяться до груп:

- 16 12 Відходи, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків.

Основним джерелом утворення відходів від руйнувань на території області є наслідки військової агресії Російської Федерації проти України.

На території області станом на 31 грудня 2024 року утворилось близько 5404,5395 тонн відходів від руйнувань, які частково були використані для влаштування насипів автомобільних доріг, для підсипки та укріплення дороги до території полігону побутових відходів, для пересипки побутових відходів, для опалення, для повторного використання при будівництві.

У зв'язку із триваючою збройною агресією Російської Федерації проти України, дані щодо утворення відходів від руйнувань на території Івано-Франківської області не є остаточними.

Водночас міжнародний і європейський досвід свідчать про можливість зменшення таких збитків за рахунок отримання вигоди від повторного використання відходів від руйнувань.

Система управління відходами руйнування

Управління відходами від руйнувань передбачає комплекс організаційно-технічних заходів та робіт (операцій), що здійснюються з метою забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, відновлення, видалення таких відходів. Питання регулюється нормативно-правовою законодавчою базою України, зокрема Постановою Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2022 року № 474 «Про затвердження Порядку виконання робіт з демонтажу об'єктів, пошкоджених або зруйнованих внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів» (із змінами) та Постановою Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2022 року № 1073 «Про затвердження Порядку управління відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків» (із змінами).

Управління відходами від руйнувань не потребує дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів відповідно до Закону України «Про управління відходами».

Визначення власника відходів від руйнувань, власник яких не

встановлений, уповноважений орган здійснює відповідно до Порядку виявлення та обліку відходів, власник яких не встановлений, затвердженого Кабінетом Міністрів України відповідно до пункту 14 частини першої статті 19 Закону України «Про управління відходами».

Організацію та координацію управління відходами від руйнувань здійснює уповноважений орган, утворений на відповідній території – виконавчий орган сільської, селищної, міської ради або військова адміністрація населеного пункту (населених пунктів), у разі її утворення відповідно законодавства.

Інфраструктура оброблення відходів руйнування

Наразі в регіоні відсутня налагоджена інфраструктура оброблення відходів руйнування. Створення інфраструктури для управління відходами від руйнувань зокрема «Формування мережі локальних та регіональних мобільних установок оброблення відходів від руйнувань» передбачено в Плані заходів Національного плану управління відходами до 2033 року.

Проблеми та загрози, пов'язані з відходами руйнування

Проблеми	Загрози
<i>Санітарно-екологічні</i>	
Відходи від руйнувань містять багато небезпечних речовин: тих, що перебували у складі будівельних конструкцій (наприклад азбест), побутових (електроніка, лакофарбові матеріали, ртутні термометри таке інше), залишки боєприпасів.	Підвищення екологічної небезпеки на територіях проживання громад.
<i>Соціально-економічні</i>	
Масштабні руйнування промислових підприємств, адміністративних будівель, будинків житлового фонду.	Втрата мешканцями громади робочих місць та житла.

2.2.4. Медичні відходи

Медичні відходи – відходи, що утворюються внаслідок здійснення діяльності з медичного обслуговування або ветеринарної практики, здійснення експертиз та досліджень у сфері охорони здоров'я, ветеринарної медицини, у тому числі наукових або дослідницьких робіт.

Управління медичними відходами здійснюється відповідно до Державних санітарних норм та правил «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31 жовтня 2024 року № 1827 Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Порядок управління медичними відходами, у тому числі

вимоги щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів» (далі – Державні санітарні норми та правила).

Згідно даних Державних санітарних норм та правил:

система управління відходами – комплекс заходів, які здійснює утворювач відходів, що включає роздільне збирання та маркування відходів, їхнє перенесення у корпусні / міжкорпусні (накопичувальні) приміщення зберігання відходів на території утворювача відходів (далі – приміщення тимчасового зберігання відходів), оброблення відходів (за необхідності) та передавання відходів суб'єкту господарювання у сфері управління відходами з метою їхнього відновлення/видалення;

утворювач відходів – заклади охорони здоров'я, фізичні особи – підприємці, які зареєстровані в установленому законом порядку та одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, державні спеціалізовані установи, що здійснюють судово-експертну діяльність та неурядові організації, які здійснюють діяльність у сфері протидії поширенню хвороб, зумовлених ВІЛ.

Дані Державні санітарні норми та правила передбачають:

- загальні вимоги до організації управління відходами;
- вимоги до управління відходами, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції;
- вимоги до управління відходами хімічних препаратів, що складаються або містять небезпечні речовини та відходами цитотоксичних/цитостатичних лікарських препаратів;
- вимоги до управління відходами амальгам для стоматологічних цілей;
- вимоги до управління відходами гострих інструментів;
- вимоги до управління відходами частин тіл та органів, включаючи посудини з кров'ю та консервовану кров
- вимоги до управління відходами, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції.

Схема управління відходами включає:

- 1) перелік працівників, які залучені до управління відходами, відповідно до кожного з етапів, наведених у абзаці шостому пункту 3 розділу I цих Державних санітарних норм та правил, за виключенням роздільного збирання відходів, які проводяться усіма працівниками утворювача відходів;
- 2) перелік відходів за кодом, групою, підгрупою і видом відходів, відповідно до Національного переліку відходів, що утворюються у кожному з структурних підрозділів (далі — підрозділ) або утворювачем відходів в цілому;
- 3) перелік аварійних ситуацій та СОП щодо послідовності дій працівників у разі їхнього виникнення;
- 4) перелік необхідних засобів індивідуального захисту (далі — ЗІЗ) відповідно до небезпеки відходів;
- 5) СОП щодо роздільного збирання та маркування відходів;

6) СОП щодо перевезення відходів у корпусні/міжкорпусні (накопичувальні) приміщення тимчасового зберігання відходів;

7) СОП щодо проведення оброблення відходів і перелік технологічного устаткування для його проведення (за наявності);

8) визначення приміщення/зони оброблення відходів (за наявності відповідного технологічного устаткування);

9) СОП щодо передавання відходів для вивозу (за межі території утворювача відходів) суб'єкту господарювання у сфері управління відходами за категоріями / підкатегоріями.

СОП розробляються відповідальною особою на кожен захід системи управління відходами, визначений в абзаці шостому пункту 3 розділу I цих Державних санітарних норм та правил, та затверджується керівником утворювача відходів.

Згідно з Національним переліком відходів, медичні відходи відносяться до груп:

- 18 Відходи пов'язані з медичним обслуговуванням людей і тварин та/або проведення відповідних досліджень (за винятком кухонних та ресторанних відходів, не пов'язаних безпосередньо з медичним обслуговуванням);

- 20 01 Окремо зібрані фракції (за винятком 15 01).

Основним завданням галузі охорони здоров'я є забезпечення доступності медичних послуг, профілактика та раннє виявлення захворювань, їх лікування, організація надання екстреної медичної допомоги, зниження захворюваності, інвалідності та смертності мешканців області.

Усі фельдшерсько-акушерські пункти та амбулаторії/відділення первинної медицини наразі частково забезпечені медичним персоналом та надають медичну допомогу населенню, здійснюють прийом пацієнтів із дотриманням належного рівня якості та доступності

Джерела утворення та обсяги медичних відходів

Управління медичними відходами здійснюється відповідно до Державних санітарних норм та правил «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31 жовтня 2024 року № 1827 Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів» (далі – Державні санітарні норми та правила).

Ці Державні санітарні норми та правила встановлюють загальні вимоги до управління медичними відходами закладами охорони здоров'я, фізичними особами – підприємцями, які зареєстровані в установленому законом порядку та одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, державними спеціалізованими установами, що здійснюють

судово-експертну діяльність, неурядовими організаціями, які здійснюють діяльність у сфері протидії поширенню хвороб, зумовлених ВІЛ, суб'єктами господарювання у сфері управління відходами, які мають дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів та ліцензію на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами, суб'єктами господарювання, які отримали ліцензію на внутрішні перевезення небезпечних відходів вантажними автомобілями.

Ці Державні санітарні норми та правила не поширюються на підприємства з виробництва фармацевтичної продукції і медичні відходи, що утворюються у ветеринарній практиці та у побуті.

Згідно даних Державних санітарних норм та правил: роздільне збирання та зберігання відходів проводиться усіма утворювачами відходів.

Проведення господарської діяльності з видалення та оброблення небезпечних відходів проводиться суб'єктами господарювання у сфері управління відходами, які отримали дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів, відповідно до Порядку видачі, відмови у видачі, анулювання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 грудня 2023 року № 1328, та ліцензію на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами, відповідно до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05 грудня 2023 року № 1278.

Видалення відходів, шляхом їхнього спалювання в установках спалювання відходів або в установках сумісного спалювання відходів проводиться з дотриманням вимог частини третьої статті 39 Закону України «Про управління відходами», окрім відходів класифікованих за кодом 18 01 02 відповідно до Національного переліку відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2023 року № 1102, з урахуванням додатка 3 до Закону України «Про управління відходами» (далі — Національний перелік відходів).

Джерелами утворення медичних відходів у Івано-Франківській області є: медичні комунальні заклади, їхні структурні підрозділи та приватні медичні заклади області. Відповідальність за відновлення і видалення медичних відходів несуть власники таких відходів.

Впродовж 2022-2024 років зусилля медиків спрямовуються на організацію належної медичної допомоги військовослужбовцям та особам, які постраждали від військової агресії, що у свою чергу призводить до збільшення утворення відходів від медичної допомоги.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2023 року № 174 «Деякі питання організації спроможної мережі закладів охорони здоров'я» у 2023 році розпочато інфраструктурний етап медичної реформи. Мережу закладів охорони здоров'я області, об'єднану в один госпітальний округ, поділено на 6 медичних кластерів в межах адміністративних районів, визначено 7 надкластерних, 10 кластерних та

14 загальних закладів, а також розроблено План розвитку Івано-Франківського госпітального округу на період до 2025 року.

Відкрито 14 оновлених та сучасно оснащених відділень у надкластерних та кластерних закладах, серед них: 2 відділення анестезіології та інтенсивної терапії в КНП «Івано-Франківська обласна дитяча клінічна лікарня Івано-Франківської обласної ради» та КНП «Косівська ЦРЛ Косівської міської ради», 3 відділення та п'ятий за рахунком в області гінекологічний кабінет безбар'єрного доступу для маломобільних верств населення в «Івано-Франківський обласний перинатальний центр Івано-Франківської обласної ради», 2 відділення реабілітації КНП «Івано-Франківська обласна дитяча клінічна лікарня Івано-Франківської обласної ради» та КНП «Коломийська ЦРЛ Коломийської міської ради», відділення гемодіалізу в КНП «Городенківська багатoproфільна лікарня інтенсивного лікування Городенківської міської ради», травматологічне відділення у КНП «Надвірнянська ЦРЛ Надвірнянської міської ради» тощо.

Крім того, відкрито 2 Центри у в КНП «Івано-Франківська обласна дитяча клінічна лікарня Івано-Франківської обласної ради» – спеціалізований центр муковісцидозу та Референтний центр з питань рідкісних (орфанних) захворювань.

Таблиця 2.2.4.1. Кількість медичних закладів області станом на 01 червня 2024 року, одиниць

Найменування категорії медичних закладів	Кількість закладів, одиниць
Закладів первинного рівня надання медичної допомоги	43
Заклади вторинного рівня надання медичної допомоги (спеціалізовані)	35
Закладів третинного рівня надання медичної допомоги (високоспеціалізовані)	9
Закладів швидкої медичної допомоги	1
Санаторіїв	3
Будинки дитини	1
Інших медичних закладів	6
Медичних навчальних закладів	2
Ветеринарних клінік	-

Джерело: дані Департаменту охорони здоров'я ІФ ОДА

За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області у 2023 році утворилось 124,405 тонн медичних відходів, що на 44,5 тонн більше ніж за звітний період 2022 року. Медичні відходи, які утворюються на території області, збираються та передаються на утилізацію суб'єктам господарювання, які мають ліцензію з управління небезпечними відходами.

Таблиця 2.2.4.2. Обсяги утворення та управління медичними відходами у 2014-2023 роках, тонн

Найменування	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Обсяг утворених відходів	112,8	20,5	32,0	33,3	35,0	38,1	67,4	110,5	79,9	124,4
Обсяг утилізованих відходів	-	-	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	-
Обсяг спалених відходів, у тому числі з метою -отримання енергії -теплого перероблення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Передано на сторону	112,8	20,6	31,9	32,5	34,0	38,1	-	-	-	-
Обсяг видалених відходів у спеціально відведені місця та об'єкти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Джерело: сайт Головного управління статистики в Івано-Франківській області

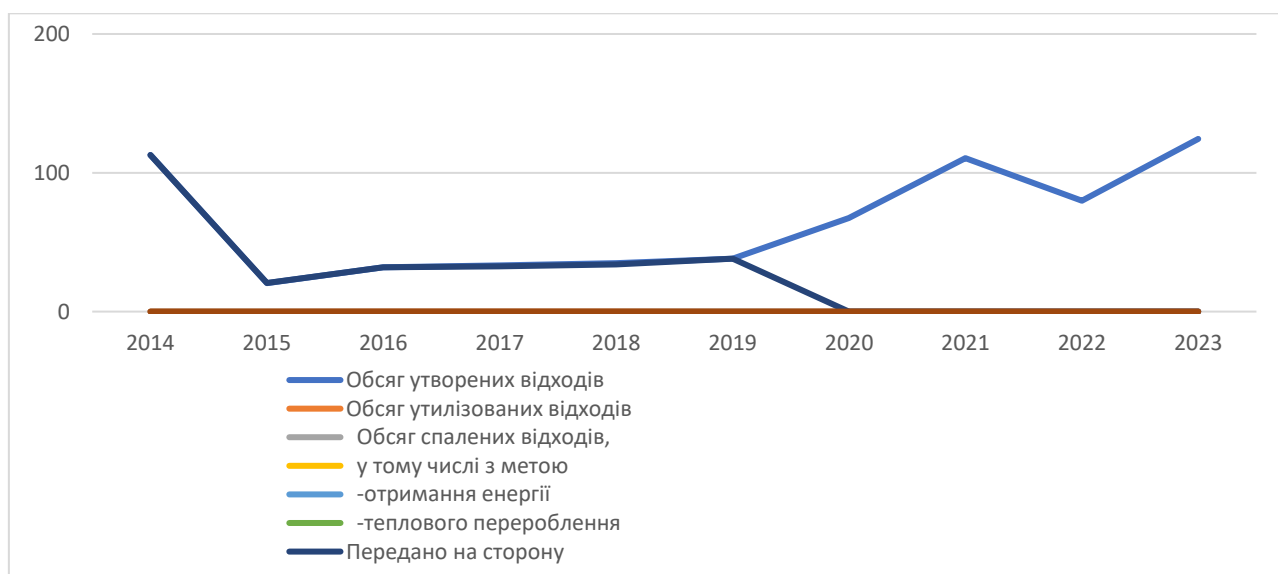

Рисунок 2.2.10. Управління медичними відходами у 2014-2023 роках, тонн

Система управління медичними відходами

Система управління відходами — це комплекс заходів, які здійснює утворювач відходів, що включає роздільне збирання та маркування відходів, їхнє перенесення у корпусні / міжкорпусні (накопичувальні) приміщення зберігання відходів на території утворювача відходів (далі – приміщення тимчасового зберігання відходів), оброблення відходів (за необхідності) та передавання відходів суб'єкту господарювання у сфері управління відходами з метою їхнього відновлення / видалення;

З рисунка 2.2.10. видно, що після 2019 року обсяг утворення медичних

відходів у Івано-Франківській області продовжував збільшуватися та за 2023 рік склав 124,405 тонн, що в 3,3 рази перевищує обсяг 2019 року. Від загального обсягу утворених відходів за 2023 рік частка відходів від медичної допомоги та біологічних зовсім мала та складає 0,017 %. Відсутнє спалення такого виду відходів, також відходи від медичної допомоги та біологічні не видалялись у спеціально відведені місця та об'єкти.

У 2023 році підготовлено до відновлення та відновлено 0,032 тонн медичних відходів, 124,822 тонн передано іншим суб'єктам господарювання.

З метою належного управління медичними відходами, у підпорядкуванні Державної установи «Івано-Франківський центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» наявний паровий стерилізатор Matachana S1008 E-21 об'ємом 600 літрів для проведення деконтамінації (знезараження) медичних відходів, який розташований у місті Івано-Франківськ.

За інформацією медичних закладів в 2023 році медичні відходи передавались іншим організаціям, що мають ліцензію на управління небезпечними відходами, з якими установами з охорони здоров'я укладено договори зокрема: ТОВ «Екологічні переробні технології», ТОВ «Укрекосервіс», ТзОВ «Науково-виробнича компанія «Укрекопром», ПП «Медтехніка Сервіс», ТзОВ «А-Енерго» ТОВ «Віза-Вторма», ТОВ «ТаркомЕкосервіс», ТзОВ «Київ спецутіль», а також фізичні особи – підприємці.

Таблиця 2.2.4.3. Інформація про управління відходами у медичних закладах станом на 01 червня 2024 року

Назва закладу	Адреса	Підпорядкування (обласний, місцевий)	Категорія закладу	Кількість ліжко-місць од.	Кількість пацієнтів на рік, осіб	Обсяг утворення відходів у 2023, т	У тому числі:			
							категорії А*, т	категорії В, т	категорії С, т	категорії D, т
КНП «Делятинська міська лікарня»	Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с-ще Делятин вул. Луги 5	місцевий	вторинна медична допомога	40	1200	0.060		0.060		
КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги Нижньовербізької сільської ради»	Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Нижній Вербіж, вул. Українська 68	місцевий	комунальне некомерційне підприємство	0	0		1	0,022	0	0
КНП ЦПМСД Ланчинської селищної ради	Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, с. Ланчин, Незалежності, 140	місцевий	комунальне некомерційне підприємство	-	65108	1,232	1,00.	0,132	-	-
КНП «Снятинський центр первинної медико-санітарної допомоги» Снятинської МР	Івано-Франківська обл. Коломийський р-н, м. Снятин, вул. Шевченка, 75.	місцевий	первинна медична допомога	-	75228	0,080	0,010	0,010	-	-
КНП ІФ ОДС «Ясень» ІФ ОР	Івано-Франківська обл., с. Ясень вул. Шевченка, 1	обласний		95	1045	0,015	0,015	-	-	-
КНП «ІФ ОКЦПД ІФ ОР»	Івано-Франківська обл., м. Івано-Франківськ вул. Новаківського, 8	обласний	перша	30	450	1,6	1,2	0,4	-	
КНП «Космацька АЗПСМ»	Івано-Франківська обл., Косівський р-н, с. Космач, вул. С. Бандери 3	місцевий	комунальне підприємство	Денний стаціонар 12 ліжок	1250	0,065	-	0,065	-	
КНП «Отинійська району лікарня» ОСР	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, смт. Отинія, вул. Січ. Стрільців, 5	місцевий	і (перша)	50	1112	0,4	0,3	0,1	-	-
КНП «Яремчанська ЦМЛ»	Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, м. Яремче вул. Довбуша, 5	місцевий	загального лікуванн	115	4488		-	0,7	-	0,008
КНП «Коломийська ЦРЛ» КМР	Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, м. Коломия,	місцевий	кластерний заклад	475	15 000	6,0	-	6,0	-	-

	вул. І. Мазепи 134									
КНП «Тисменицька міська лікарня» Тисменицької міської ради	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, м. Тисмениця, вул. К. Левицького, 12	місцевий	загальний зоз	110	3203	0,490	0,250	0,230	0,10	-
КНП «Лисецька лікарня»	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, смт. Лисець	місцевий	лікарня	170	4717	0,7930	0,781	0,012	0	0
КНП «Центр первинної медичної допомоги» Рожнятівської селищної ради»	Івано-Франківська обл., Калуський р-н, смт. Рожнятів	місцевий	перша, первинна медична допомога	-	-	1,15	0,100	0,915	-	-
КНП Обласна клінічна стомат поліклініка	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, м. Івано-Франківськ, вул. Тарнавського, 6	місцевий		86.23-		0,291	0,291			
КНП Верховинська БЛ ВСР	Івано-Франківська обл., Верховинський р-н, смт. Верховина, вул. Невесюка 2	місцевий	кластерний	172	11570	1,263	-	-	12,63,0	-
КНП «Городенківська БЛЛ» ГМР	Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, м. Городенка вул. Шептицького 24	місцевий	комунальний	195	8143	1,215	0,199	2,5	-	-
КНП «Брошнів-Осадська міська лікарня»	Івано-Франківська обл., Калуський р-н, смт. Брошнів-Осада, вул. Незалежності, 11	місцевий	лікувально- профілактична	10 палат. допом. 15 денний стац.	0,9342	0,55	-	0,55	-	-
КНП «Дзвиняцький ЦПМСД»	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, с. Дзвиняч, вул. Франка, 11	місцевий	вища	-	19695	0,068	-	0,068	-	-
КНП «Делятинський центр ПМСД» Делятинської селищної ради	Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н с-ще Делятин, вул. Січових Стрільців, 3,	місцевий	первинна медична допомога	0	16 951	0,075	0	0,075	0	0
КНП Тлумацька центральна міська лікарня Тлумацької міської ради	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, м. Тлумач, вул. Винниченка 84	місцевий бюджет	лікарня	226	6834	1,848	1,830	1,8	-	-

КП«Городенківський некомерційний центр первинної медичної допомоги»	Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, м. Городенка, вул. Шептицького-24є,	місцевий	вища	-	-	-	-	-	-	-
КНМП «Рогатинська ЦРЛ»	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, м. Рогатин, вул.Чорновола,9	місцевий	стаціонар	155	6960	3,101	-	3,101	-	-
КНП Коломийської міської ради «Коломийський міський центр первинної медико-санітарної допомоги»	Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, м. Коломия, вул. В'ячеслава Чорновола, 32	місцевий	-	0	171397	0,09	0	0,09	0	0
КНП «ЦПМД» Долинської міської ради	Івано-Франківська обл., Калуський р-н, м. Долина, вул. Степана Бандери, 9	місцевий	перша	41	129446	1,1	0,3	0,8	-	-
КНП«Яблунівська району лікарня» Косівський район, Івано-Франківська обл	Івано-Франківська обл. Косівський р-н, смт. Яблунів, вул.Лісова,5	місцевий	друга категорія	75	2288	2,268	2,2	0,268	-	-
КНП «Коломийський КДЦ»	Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, м. Коломия вул.Замкова,74Б	місцевий	друга	0	0	0,04075	0	0,04075	0	0
КНП «Центр первинної медичної допомоги» Богородчанської селищної ради	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, с-ще Богородчани, вул. Шевченка, 35	місцевий	-	-	-	0,532	0,132	0,4	-	-
КНП «Снятинська багатoproфільна лікарня» СМР	Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, м. Снятин, вул. Стефаника, 2	місцевий	I	150	6869	22,32	21,6	0,7	0,02	-
КНП «Івано-Франківський ОДПНС ІФ ОР»	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, с-ще Єзупіль, вул. С.Бандери,19	обласний	I	50	351	7,0	-	-	-	-
КНП «Івано-Франківський обласний фтизіопульмонологічний центр Івано-Франківської обласної ради»	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, м. Івано-Франківськ вул. Матейка,53	обласний	надкластерний	345	7374	175.614	174.940	0.600	0.074	-

КНП «Прикарпатський обласний центр служби крові ІФ ОР»	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, м. Івано-Франківськ вул. Степана Бандери, 23	обласний	третинна	-	-		9,46	Інформація не надається згідно п.2.1.19 Зводу відомостей, що становлять державну таємницю	-	-
КНП «Івано-Франківський обласний клінічний кардіологічний центр Івано-Франківської обласної ради»	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, м. Івано-Франківськ вул. Гетьмана Мазепи, 114	обласний	КНП	175	6978	1.463	0.896	0.567	-	-
КНП «Галицький центр ПМСД» ГМР	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, м. Галич, вул. Вівчаренко, 36	місцевий	охорона здоров'я	0	23 966	15,111,2	15,0	0,1107	0,005	-
КНП «Центр первинної медичної допомоги Івано-Франківської міської ради»	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, м. Івано-Франківськ, вул. Стрільців Січових, 56	місцеве	-	-	45000	-	-	0,15	-	-
КНП «Центральна міська клінічна лікарня ІФМР»	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, м. Івано-Франківськ, вул. Гетьмана Мазепи, 114	місцевий	кластер	440	16959	431,723	411,284	20,355	0,084	0,3508 249 шт
КНП «МКЛ №1 ІФМР» СП «Перинатальний центр»	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола, 49	місцевий	2	170	6476	255,245	254,58	0,665	-	-
КНП «Коломийська інфекційна лікарня Коломийської міської ради Івано Франківської області»	Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, м. Коломия, вул. Петлюри, 66	місцевий	1	60	1623	12,065	11,77	0,295	-	-
КНП «МКЛ №1 ІФМР» СП «Дитяча лікарня»	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола, 44	місцевий	2	100	стац. 4500. амб. 8000	75.55	73,75	1.8	-	-
КНП «Обласний госпіталь ветеранів війни Івано – Франківської обласної ради»	Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, м. Коломия	обласний	1	75	2900	9,490	8,90	0,584	0,00075	0,000

	вул. Ю. Шкрумеляка, 26									
КНП «Солотвинська лікарня»	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, смт. Солотвин, вул. Грушевського, 20	місцевий Солотвинська ТГ	вторинний рівень	90	58829	32,75	32,6	0,15	-	-
КНП «Прикарпатський обласний клінічний центр психічного здоров'я ІФ ОР»	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, м. Івано-Франківськ, вул. Медична 15	обласний	вища	557	12678	-	106.964	0.265	0.005	-
КНП «Богородчанська центральна лікарня» Богородчанської селищної ради	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, селище Богородчани, вул. Шевченка, 35	місцевий	друга	250	9501	1,0	0,0	0,8	0,0	0,0
КНП «ПКОЦ ІФ ОР»	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, м. Івано-Франківськ, вул. Медична, 17	обласний	високо-спеціалізований медичний заклад третинного рівня	230	13772	155,72	143.5824	10,676	1,462	-
КНП «Івано-Франківський обласний спеціалізований будинок дитини	Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, м. Надвірна, вул. Руднева, 24	обласний	заклад охорони здоров'я	50	25	0,003	-	0,003	-	-
КНП Івано Франківський обласний спеціалізований кістково-туберкульозний санаторій «Смерічка»	Івано-Франківська обл., с-ще Ворохта, вул. Д. Галицького 65а	обласний	-	100	252	0	0	0	-	-
КНП МКЛ № 1 ІФМР	Івано-Франківська обл., Івано Франківський р-н, м. Івано-Франківськ, вул. Матейки, 34	місцевий	медичний заклад	200	7780	6,706	2,790	3,894	0,022	-
СП «Стоматологічна поліклініка»	-	місцевий	-	-	-	-	-	0,09	-	-
КНП «Івано-Франківський обласний перинатальний центр»	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола, 49	обласний	надкластерний	150	6056	1,278,509	-	1,274,509	0,004	-
КНП «БУРШТИНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА МІСЬКА ЛІКАРНЯ»	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, м. Бурштин,	місцеве підпорядку- вання	лікарня	235	4 159	67,7	66,7	1,0	0,00	0,00

	вул. Р. Шухевича буд. 18									
КНП «ЦПМКДД»	Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н, м. Івано-Франківськ, вул. Привокзальна 17	місцевий	вища	-	240 000.	-	145,7	2 ,0	-	-
КНП Центр первинної медичної допомоги Болехівської МР	Івано-Франківська обл., Калуський р-н, м. Болехів, вул. Коновальця,2	місцевий	вища	-	44666	50,130	50	0,130	-	-
КНП Яремчанський ЦПМС	Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н, м. Яремче вул. О.Довбуша,5	місцеве	первинна медична допомога	-	-	0,050	-	0,050	-	-
КНП Галицька лікарня» ГМР	Івано-Франківська обл., Івано- Франківський р-н, м. Галич, вул.Н.Вівчаренко,36	місцевий	перша	150	6090	2,500	-	2,500	-	-
КНП Центр первинної медико-санітарної допомоги Обертинської селищної ради	Івано-Франківська обл., смт. Обертин, вул. Б. Хмельницького, буд. 14 А	місцевий	первинка	10	5000	0,130		0,130	-	-
КНП Калуська міська лікарня Калуської міської ради	Івано-Франківська обл., Калуський р-н, м. Калуш. вул. Каракая, 25	місцевий	загальний зоз	260	4427	2,6	1,4	1,2	0	0
КНП МСР Матеївецький центр ПМСД	Івано-Франківська обл., Коломийський р-н, с. Матеївців вул. Відродження 10	місцевий	-	0	0	0,11	0,07	0,04	0	0
КНП Долинська багатопрофільна лікарняДолинської МР	Івано-Франківська обл., Калуський р-н, м. Долина вул. Оксани Грицей,15	місцевий	i	250	9234	4,300	0,450	4,200	0,100	-
КНП «Обласний клінічний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Івано-Франківської обласної ради»	Івано-Франківська обл., м. Івано-Франківськ вул. Софіївка 39	обласний	кнп	0	280 тис	0,94	-	0,94	-	-
КНП Вигодська міська багатопрофільна лікарня	Івано-Франківська обл., Калуський р-н, с. Старий Мізунь	місцевий	1	55	1735	1,33	1,33	0,139	0,087	-

	вул. Січових Стрільців,2									
КНП «Косівська ЦРЛ»	Івано-Франківська обл., Косівський р-н, м. Косів, пров. Шевченка, 27	місцевий	перша	273	175 167	94,639	86,4	8,198	0,041	-

Джерело: Дані Департаменту охорони здоров'я ІФ ОДА

Інфраструктура управління медичними відходами

Управління медичними відходами регламентується Законом України «Про управління відходами», «Національною стратегією управління відходами в Україні до 2030 року», «Національним планом управління відходами до 2033 року», Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31 жовтня 2024 року № 1827 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів» та іншими нормативно-правовими документами у цій сфері.

Відповідно до Національного плану управління відходами до 2033 року, Міністерство охорони здоров'я, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України обласні та Київська міська держадміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою) є відповідальними за створення інфраструктури у сфері управління медичними відходами.

Проблеми та загрози, пов'язані з медичними відходами

Проблеми	Загрози
<i>Санітарно-екологічні</i>	
Потрапляння медичних відходів, в тому числі забрудненого біологічного матеріалу бактеріями та вірусам, на полігони ПВ, що становить екологічну небезпеку.	Підвищення небезпеки полігонів ПВ, на які потрапляють медичні відходи, у тому числі антибіотики, що призводить до виникнення антибіотикорезистентності у ґрунтах; Утворення несанкціонованих звалищ з медичних відходів.
<i>Соціально-економічні</i>	
Відсутність належної інфраструктури управління медичними відходами, нестача установок для оброблення медичних відходів.	Естетична непривабливість полігонів ПВ, на які потрапляють медичні відходи.
Обмежені можливості медичних закладів для придбання високоякісного обладнання для оброблення медичних відходів.	Відсутність сучасної системи управління медичними відходами відповідно до європейських стандартів; Ризик незаконних процедур видалення, витік небезпечних відходів у міські стоки.
Відсутність відповідної кількості суб'єктів господарської діяльності з управління небезпечними відходами у зв'язку із тривалістю воєнних дій в Україні.	

<i>Інституційні</i>	
Обмежені фінансові ресурси медичних закладів для улаштування систем управління медичними відходами.	Недосконала система управління медичними відходами
Відсутність систематизації даних щодо управління медичними відходами.	

2.2.5. Небезпечні відходи з інших джерел

Згідно із Законом України «Про управління відходами» відходи поділяються на два класи – небезпечні відходи та відходи, що не є небезпечними, класифікація яких здійснюється відповідно до Національного переліку відходів і Порядку класифікації відходів. Відповідно до Закону України «Про управління відходами».

Небезпечні відходи — це відходи, які містять речовини з властивостями, шкідливими для людей, тварин й екосистем, і тому вони вимагають особливої уваги до оброблення. Основними утворювачами небезпечних відходів в Україні є промислові, сільськогосподарські та транспортні підприємства, заклади охорони здоров'я, домогосподарства, а також інші підприємства, установи та організації всіх форм власності. Власники відходів, діяльність яких призводить до утворення небезпечних відходів, один раз на рік подають декларацію про відходи.

Джерелами утворення небезпечних відходів є:

- домогосподарства;
- організації та установи всіх форм власності;
- промислові підприємства;
- сільськогосподарські підприємства;
- діяльність з утримання та обслуговування автотранспорту;
- медичні заклади, тощо.

За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області та Екологічного паспорту Івано-Франківської області за 2023 рік протягом 2023 року в області утворилось 729,2 тис. т відходів I-IV класів небезпеки, з них: 597,6 тис. т від економічної діяльності підприємств і організацій.

Таблиця 2.2.5.1. Динаміка утворених та оброблення небезпечних відходів за період 2014-2023 роки (тис. тонн)

	Обсяг утворених відходів	Обсяг відновлених відходів	Обсяг спалених відходів	Обсяг видалених відходів на полігони
2014	1815,0	426,0	125,4	942,3
у т.ч. відходи I-III класів небезпеки	2,1	3,0	—	0,0
2015	2124,8	575,4	147,5	1126,7
у т.ч. відходи I-III класів небезпеки	3,3	3,4	—	—
2016	1935,4	681,8	114,1	774,7
у т.ч. відходи I-III класів небезпеки	2,8	3,3	—	7,6
2017	1948,8	651,6	114,8	887,0
у т.ч. відходи I-III класів небезпеки	6,9	2,7	—	—
2018	1969,8	553,0	122,3	1005,5
у т.ч. відходи I-III класів небезпеки	3,8	3,7	—	—
2019	2991,7	870,2	130,9	1759,6
у т.ч. відходи I-III класів небезпеки	5,8	3,6	—	—

2020 ¹	1729,8	525,3	50,0	1164,2
у т.ч. відходи I-III класів небезпеки	5,0	0,0	–	–
2021 ¹	790,5	499,0	49,3	253,2
у т.ч. відходи I-III класів небезпеки	1,1	0,0	–	–
2022 ¹	650,0	453,0	45,8	146,5
у т.ч. відходи I-III класів небезпеки	0,6	0,0	–	0,4
2023 ¹	729,2	512,0	58,4	168,6
у т.ч. відходи I-III класів небезпеки	1,3	0,0	0,0	–

¹ Дані наведено за місцезнаходженням (реєстрації) підприємств <https://www.ifstat.gov.ua/>

Інфраструктура та технічне забезпечення управління відходами

Станом на час підготовки Регіонального плану в області відсутні підприємства, які мають ліцензію на управління небезпечними відходами. На сайті Міндовкілля відсутні у реєстрі ліцензіатів, інформація про суб'єктів, які б отримали ліцензію з управління небезпечними відходами на території Івано-Франківської області.

Таблиця 2.2.5.2. Інфраструктура полігонів за критерієм екологічної безпеки

№ з/п	Назва одиниці адміністративної території обласного устрою регіону (район)	Місць видалення відходів категорії Г – надзвичайно небезпечні		Місць видалення відходів категорії В – небезпечні		Місць видалення відходів категорії Б – помірно небезпечні		Місць видалення відходів категорії А – мало небезпечні	
		діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.
1	Верховинський	-	-	-	1	-	-	-	-
2	Івано-Франківський	-	-	9	1	4	-	2	-
3	Калуський	-	-	15	2	1	-	5	-
4	Коломийський	-	-	2	3	1	-	1	-
5	Косівський	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Надвірнянський	-	-	2	-	2	-	-	-
	Усього	-	-	28	7	8	-	8	-

Джерело: Екологічний паспорт Івано-Франківської області за 2023 рік.

На території області наявні наступні підприємства, які в процесі своєї діяльності, природних чи соціальних умов характеризуються певним рівнем екологічного ризику і таким чином створюють потенційну або пряму загрозу для довкілля, життя та здоров'я людини, зокрема:

ВП «Бурштинська ТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго» (виробництво електроенергії);

ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття», ТОВ «Карпатнафтохім», (хімічна і нафтохімічна промисловість);

ПрАТ «Івано-Франківськцемент» (виробництво будівельних матеріалів, добувна);

НГВУ «Надвірнанафтогаз», НГВУ «Долинанфтогаз» (добувна промисловість);

ТОВ «Уніплит», ТОВ «Свісс Кроно», ТОВ «Свиспан Лімітед» (деревообробна промисловість);

ТзОВ «Гудвеллі Україна» (сільське господарство);

КП «Івано-Франківськводокотехпром», Філія «Калуська ТЕЦ» ТОВ «Костанза», КП «Полігон ТПВ» (житлово-комунальне господарство).

Дані щодо наявних полігонів підприємств, які в процесі своєї діяльності, природних чи соціальних умов характеризуються певним рівнем екологічного ризику зазначаються у таблиці.

Окрім того, на території Івано-Франківської області Рішенням регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій від 27 грудня 2024 року Протокол № 13 затверджено Перелік класифікації хімічно небезпечних об'єктів області стосовно рівня хімічної безпеки.

Таблиця 2.2.5.3. Перелік хімічно небезпечних об'єктів області стосовно рівня хімічної безпеки

№ з/п	Назва підприємства	Ступінь хімічної безпеки	Найменування НХР	Місце розташування (юридична адреса)
1	ТОВ «Карпатнафтохім»	1	хлористий водень, вініл хлорид, аміак	вул. Промислова, 4 м. Калуш
2	ПАТ Завод ТОС «Барва»	2	оксид етилену, пропілену, соляна кислота	вул. Галицька, 58 с. Ямниця, Тисменицький р-н
3	ПАТ «Городенківський сирзавод»	3	аміак	вул. С. Височана, 2 м. Городенка
4	ТОВ «Калуський бровар»	4	аміак	вул. Грушевського, 89 А м. Калуш

Джерело: затверджено Рішенням регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій від 27 грудня 2024 року Протокол № 13

Таблиця 2.2.5.4. Перелік місць видалення небезпечних відходів

Реєстраційний номер МВВ, дата реєстрації	Найменування МВВ, код	Місце знаходження МВВ (населений пункт, район), код	Повне найменування та адреса власника МВВ	Режим функціонування МВВ (діюче, закрите)	Категорія екологічної безпеки МВВ	Характеристика МВВ (обсяг, площа, наземне, підземне)	Характеристика відходів (найменування, група, клас небезпеки)
№ 17 від 12.04.2019	Гідровідвал (карти гідронамиву) після днопоглиблюючих робіт на водосховищі-охолоджувачі ДТЕК БУРШТИНСЬКА ТЕС АТ «ДТЕК ЗАХІДЕНЕРГО» D 5	площадка гідровідвалу (карт гідронамиву – 2 шт.) межує з правим берегом ріки Гнила Липа в хвостовій частині водосховища-охолоджувача і прилягає до її правобережної огорожуючої дамби UA26040070010092973	ДТЕК БУРШТИНСЬКА ТЕС Івано-Франківський р-н м. Бурштин, 77112	Інше	В	Обсяг – I і II черга – 3007020 т, III черга – 5570830 т Площа – 118.03 га, Відкрите поверхнєве, наливне	Шлам, що утворюється від освітлення води, група 41, 4 клас небезпеки
№ 18 від 12.04.2019	Шлаковідвал ДТЕК БУРШТИНСЬКА ТЕС D 5	площадка шлаковідвалу межує із золовідвалом № 1 і 2 біля греблі водосховища-охолоджувача і знаходиться на віддалі 1,0 км від димової труби № 1 ДТЕК БУРШТИНСЬКА ТЕС UA26040070020097949	ДТЕК БУРШТИНСЬКА ТЕС Івано-Франківський р-н м. Бурштин, 77112	Діюче	В	Обсяг – не встановлено Площа – 12.35 га, Відкрите поверхнєве, наливне	Шлак паливний, група 40, 4 клас небезпеки
№ 19 від 23.04.2019	Золовідвал № 1, 2 ДТЕК БУРШТИНСЬКА ТЕС D 5	площадка золовідвалу № 1, 2 знаходиться навпроти греблі водосховища-охолоджувача, на віддалі 1,0 км від димової труби № 1 ДТЕК БУРШТИНСЬКА ТЕС UA26040070020097949	ДТЕК БУРШТИНСЬКА ТЕС Івано-Франківський р-н м. Бурштин, 77112,	Діюче	Б	Обсяг – 2367630 м ³ , в тому числі 4-й ярус – 1272630 м ³ , 5-й ярус – 1095000 м ³ Площа – 68.9 га/72.3 га Відкрите поверхнєве, наливне	Пил зольний вугільний, група 40, 4 клас небезпеки

№ 20 від 23.04.2019	Золовідвал № 3 ДТЕК БУРШТИНЬСКА ТЕС D 5	золовідвал № 3, розміщений на відстані 6,0 км, південніше ДТЕК БУРШТИНЬСКА ТЕС UA26040090010078723; UA26040090070090580	ДТЕК БУРШТИНЬСКА ТЕС Івано-Франківський р-н м. Бурштин, 77112,	Діюче	Б	Обсяг – 5,3 млн м ³ при заповненні місткості в обсягах первинної дамби; нарощування дамб до 7 ярусу – 18 млн. м ³ ; при нарощуванні дамб 8,9,10 ярусів включно – 18 млн м ³ Площа – 103 га/87.5 га Відкрите поверхнєве, наливне	Пил зольний вугільний, група 40, 4 клас небезпеки
№ 11 від 19.03.2018	Відвал для сухих солей ПАТ «Завод тонкого органічного синтезу «Барва» D 5	1550 м на північний захід від с. Ямниця UA26040390010046852	ПАТ «Завод тонкого органічного синтезу «Барва» Івано-Франківський р-н с. Ямниця, вул. Галицька, 58	Діюче	А	Обсяг – 70000 м ³ Площа – 2.8 га, Відкрите заглиблене в землю (насипне)	відходи виробничо- технологічні виробництва хімікатів основних органічних, група 24, 2 клас небезпеки; відходи виробничо- технологічні інші, не позначені іншим способом або відходи від комбінованих процесів, група 24, 3 клас небезпеки; зола летка від спалювання відходів що містять небезпечні речовини, група 90, 4 клас небезпеки; відходи вхідних компонентів які використовуються у

							будівництві, група 45, 4 клас небезпеки; відходи одержані в процесі очищення вулиць місць загального використання інші, група 77, 4 клас небезпеки; відходи вторинні від фізико-хімічного оброблення відходів, група 90, 3 клас небезпеки; відходи вторинні від фізико-хімічного оброблення відходів, група 90, 3 клас небезпеки; відходи виробничо- технологічні виробництва барвників та пігментів, група 24, 3 клас небезпеки; відходи кінцевої продукції виробництва хімікатів основних органічних, група 24, 3 клас небезпеки
№ 12 від 19.03.2018	Шламонакопичувач поз.415-3 ПАТ «Завод тонкого органічного синтезу «Барва» D 4	1890 м на північний захід від с. Ямниця UA26040390010046852	ПАТ «Завод тонкого органічного синтезу «Барва» Івано-Франківський р-н с. Ямниця, вул. Галицька, 58	Діюче	А	Обсяг – 30000 м ³ , Площа – 1.1 га, Відкрите заглиблене в землю, насипне	шлам що утворюється у процесі очищення стічних вод на підприємстві, група 24, 4 клас небезпеки

№ 14 від 19.11.2018	Полігон відходів виробництва покрівельних матеріалів D 1	На лівому березі р. Бистриця, північно-східна околиця с. Клузів UA26040370020037011	Приватне акціонерне товариство «Івано- Франківськцемент» Івано-Франківський р-н с. Ямниця	Закрите	В	Обсяг – не встановлено, Площа – 2.7 га, Відкрите поверхнєве, насипне	напівфабрикати власного виробництва виробів з азбоцементу або залишки незакінченого виробництва виробів з азбоцементу, не придатні для використання за призначенням, група 26, 4 клас небезпеки
№ 8 від 19.08.2002	Полігон твердих токсичних відходів (к.852) D 5	1350 м на північний захід від с. Мостище UA26060170010082672	ТзОВ «Оріана- Галев» Калуський р-н м. Калуш, вул. Заводська, 1 А	Закрите	В	Обсяг – 2624,5 т/рік, Площа – 4.5 га, Відкрите заглиблене в землю, насипне	Осмоли, які містять гексахлорбензол виробництва перхлорвуглеводнів, група 24, 1 клас небезпеки; шлам, що утворюється в процесі очистки стічних вод на підприємстві, група 24, 3 клас небезпеки; шлами інші, група 24, 3 клас небезпеки
№ 17 від 21.05.2003	Полігон твердих технологічних і побутових відходів D 5	2,1 км на північ від с. Кропивник UA26060170010082672	ТОВ «Карпатнафтохім» промислова зона Калуський р-н м. Калуш	Діюче	А	Обсяг – 44,0 тис. м ³ (27,0 тис. т), Площа – 6.06 га, Відкрите заглиблене в землю, насипне	Відходи діяльності установ громадського харчування, технічного обслуговування і ремонту обладнання, приладів та виробів інших, відходи комунальні й аналогічні неспецифічні промислові інші, група 77, 4 клас небезпеки
№ 18 від 21.05.2003	Шламонакопичувач очистки гіпохлоритних стічних вод D 4	0,7 км на північ від с. Мостище UA26060170010082672	ТОВ «Карпатнафтохім» промислова зона Калуський р-н м. Калуш	Діюче	А	Обсяг – 46100 т (в перерахунку на суху речовину) 230500 т (в натурі), Площа – 8 га,	Шлам що утворюється в процесі очистки стічних вод на підприємстві, група 24, 4 клас небезпеки

						Відкрите заглиблене в землю, наливне	
№ 19 від 21.05.2003	Шламонакопичувач очистки промводи D 4	0,7 км на захід від с. Мостище UA26060170010082672	ТОВ «Карпатнафтохім» промислова зона Калуський р-н м. Калуш	Діюче	А	Обсяг – 157938 т, Площа – 9.6 га, Відкрите заглиблене в землю, наливне	Шлам що утворюється при освітленні води, група 41, 4 клас небезпеки
№ 24 від 13.06.2003	Золошлаковідвал D 5	0,8 км на північ с. Мостище UA26060170010082672	Філія «Калуська ТЕЦ» ТОВ «Костанза» Калуський р-н м. Калуш, вул. Промислова, 1	Діюче	А	Обсяг – 328,42 тис. т/рік, з них зола – 68,42 тис. т, шлак – 260,0 тис. т Площа–114.7118 га, Відкрите заглиблене в землю, насипне	пил зольний вугільний, група 40, 4 клас небезпеки; шлак паливний, група 40, 4 клас небезпеки
№ 28 від 22.03.2023	Екологічний ставок (буферний амбар) ЦППН D4	740 м на пд. сх. від с. Яворів і 90 м від потічка «Яр», UA26060130010099427 49.0195522, 23.961034	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долинанафтогаз» Калуський р-н, 77503, м. Долина, вул. Промислова, 7	Діюче	В	Обсяг – 160,232 т (на 09.11.2022) Площа – 0.351 га Відкрите заглиблене в землю, наливне	Нафтошлам механічної очистки вод стічних, група 11, 4 клас небезпеки
№ 29 від 22.03.2023	Ставок-нагромаджувач № 3 КНС-2 ПД (технологічний) D4	790 м на північ від с. Яворів і 650 м від р. Турянка UA26060130010099427 49.028435, 23.953903	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долинанафтогаз» Калуський р-н, 77503, м. Долина, вул. Промислова, 7	Діюче	В	Обсяг – 143,688 т (на 09.11.2022) Площа – 0,4 га Відкрите заглиблене в землю, наливне	Нафтошлам механічної очистки вод стічних, група 11, 4 клас небезпеки
№ 30 від 22.03.2023	Ставок-нагромаджувач № 2-Стр ЦВНГ № 2 D4	250 м на пн. зх. від с. Іванівка і 70 м. від р. «Смерека» UA26060130010099427 48.878396, 24.110821	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долинанафтогаз» Калуський р-н, 77503, м. Долина, вул. Промислова, 7	Діюче	В	Обсяг – 69,388 т (на 09.11.2022) Площа – 0.13 га Відкрите заглиблене в землю, наливне	Нафтошлам механічної очистки вод стічних, група 11, 4 клас небезпеки
№ 31 від 22.03.2023	Ставок-нагромаджувач № 1 ЦВНГ № 1 (КНС-7)	1010 м на пд. зх. від с. Діброва і 430 м від лівої притоки	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долинанафтогаз»	Діюче	В	Обсяг – 423,039 т (на 09.11.2022) Площа – 0.2 га	Нафтошлам механічної очистки вод стічних, група 11, 4 клас небезпеки

	D4	р. «Турянка» UA26060130010099427 49.002351, 23.966327	Калуський р-н, 77503, м. Долина, вул. Промислова, 7			Відкрите заглиблене в землю, наливне	
№ 32 від 22.03.2023	Ставок- нагромаджувач № 2 (технологічний) ЦВНГ № 1 (КНС-7) D 4	960 м на пд. зх. від с. Діброва і 340 м від лівої притоки р. «Турянка» UA26060130010099427 49.002552, 23.966775	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долинанафтогаз» Калуський р-н, 77503, м. Долина, вул. Промислова, 7	Діюче	В	Обсяг – 389,0 т (на 09.11.2022) Площа – 0,19 га Відкрите заглиблене в землю, наливне	Нафтошлам механічної очистки вод стічних, група 11, 4 клас небезпеки
№ 33 від 23.03.2023	Ставок- нагромаджувач № 4 ЦППН D4	550 м на пд. сх. від с. Яворів і 80 м від потічка «Яр» UA26060130010099427 49.019292, 23.958765	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долинанафтогаз» Калуський р-н, 77503, м. Долина, вул. Промислова, 7	Діюче	В	Обсяг – 2101,624 т (на 09.11.2022) Площа – 0.36 га Відкрите заглиблене в землю, наливне	Нафтошлам механічної очистки вод стічних, група 11, 4 клас небезпеки
№ 34 від 23.03.2023	Ставок- нагромаджувач № 2 (технологічний) ЦППН D4	740 м на пд. сх. від с. Яворів і 90 м від потічка «Яр» UA26060130010099427 49.018968, 23.9614921	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долинанафтогаз» Калуський р-н, 77503, м. Долина, вул. Промислова, 7	Діюче	В	Обсяг – 629,890 т (на 09.11.2022) Площа – 0.23 га Відкрите заглиблене в землю, наливне	Нафтошлам механічної очистки вод стічних, група 11, 4 клас небезпеки
№ 35 від 23.03.2023	Ставок- нагромаджувач № 1 (технологічний) ЦППН D4	900 м на пд. сх. від с. Яворів і 50 м від потічка «Яр» UA26060130010099427 49.018221, 23.963341	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долинанафтогаз» Калуський р-н, 77503, м. Долина, вул. Промислова, 7	Діюче	В	Обсяг – 860,000 т (09.11.2022) Площа – 0.57 га Відкрите заглиблене в землю, наливне	Нафтошлам механічної очистки вод стічних, група 11, 4 клас небезпеки
№ 36 від 23.03.2023	Ставок- нагромаджувач № 1- Стр ЦППН D4	10 0 м на пн. захід від с. Іванівка і 130 м р. «Смерека» UA26060130010099427 48.879264, 24.112059	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долинанафтогаз» Калуський р-н, 77503, м. Долина, вул. Промислова, 7	Діюче	В	Обсяг – 759,495 т (09.11.2022) Площа – 0.08 га Відкрите заглиблене в землю, наливне	Нафтошлам механічної очистки вод стічних, група 11, 4 клас небезпеки
№ 37 від 23.03.2023	Ставок- нагромаджувач № 1 КНС-2 ПД	790 м на північ від с. Яворів і 650 м р. Турянка	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долинанафтогаз»	Діюче	В	Обсяг – 151,603 т (09.11.2022) Площа – 0,17 га	Нафтошлам механічної очистки вод стічних, група 11, 4 клас небезпеки

	D4	UA26060130010099427 49.028057, 23.953535	Калуський р-н, 77503, м. Долина, вул. Промислова, 7			Відкрите заглиблене в землю, наливне	
№ 2 від 17.11.2004	Нафтошламонако- пичувачі для зберігання нафтошламів споруд механічної очистки стоків D 4	В складі С33 підприємства (1000 м), UA26120070010010041	ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття», Надвірнянський р-н м. Надвірна, вул. Майданська, 5 00152230	Діюче	В	Обсяг – до 205,5 т/рік, Площа 1.5375 га, Відкрите поверхнєве, наливне	Осад на дні резервуару, група -23,2 клас небезпеки; Нафтошлам механічного очищення стічних вод, група – 23,3 клас небезпеки
№ 1 від 01.10.2009	Полігон по захороненню твердих побутових відходів ТОВ «ЛК Інтерплит Надвірна», розміщений в урочищі «Кар'єр» на території Пнівської сільської ради D 1, D 5	Полігон відходів розташований на території Пнівської сільської ради у відпрацьованому котловані глиняного кар'єру і знаходиться з лівої сторони автодороги Т-0906 Івано- Франківськ-Бистриця, км 37-680 UA26120070010010041	ТОВ «СВИСПАН ЛІМІТЕД» Надвірнянський р-н м. Надвірна, вул. Соборна, 163, 32472712	Діюче	Б	Обсяг – , Проектний обсяг – 150 тис. м ³ неущільнених відходів, Площа – 1,5 га, Відкрите поверхнєве, насипне	Відходи складу сировини- кора, гниль, деревина, пісок, група 20. 4 клас небезпеки; осад з відстійників, група 77, 3 клас безпеки; тверді побутові відходи, група 77, 4 клас безпеки; папір просочений смолами, група 21, 4 клас безпеки

2.2.5.1. Відпрацьовані нафтопродукти

Відпрацьований нафтопродукт – нафтопродукт, під час експлуатації якого відбулися зміни деяких властивостей, регламентованих нормативною документацією.

Джерела утворення та обсяги відпрацьованих нафтопродуктів

Основними джерелами утворення відпрацьованих нафтопродуктів є:

- обслуговування автотранспорту (заміна автомобільних мастил);
- обслуговування механічного та гідравлічного промислового – обладнання(заміна мастил);
- обслуговування електротрансформаторів та іншого силового електрообладнання (заміна мастил);
- населення (власники транспортних засобів);
- підприємства з технічного обслуговування транспортних засобів (СТО);
- автозаправні станції (АЗС);
- промислові підприємства.

Інфраструктура управління відходами відпрацьованих нафтопродуктів

Згідно даних національної онлайн-платформи, яка містить актуальну інформацію про стан довкілля ЕкоСистема, у переліку суб'єктів господарювання, які мають ліцензію з управління небезпечними відходами, а також дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів, у сфері управління відпрацьованими нафтопродуктами на території Івано-Франківської області числиться 1 суб'єкт господарювання.

Станом на сьогодні, суб'єкт господарювання акціонерне товариство «Укрнафта» має наступні дозволи та ліцензії:

Дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів № 3195/24, яким передбачається здійснювати операції з оброблення відходів за наступним місцезнаходженням та за наступними кодами: шламонакопичувач відходів буріння на Долинському нафтовому родовищі (УНБ) - Івано-Франківська область, Калуський р-н, місто Долина; 01 05 04 Прісноводні бурові розчини та відходи. D9 Фізико-хімічне оброблення, не зазначене в інших позиціях цього додатка, в результаті якого утворюються кінцеві сполуки чи суміші, що видаляються шляхом здійснення операцій, визначених у позиціях D1-D12 цього додатка, у тому числі випарювання, висушування, кальцинування тощо. Відсутня додаткова операція. 01 05 07 Бурові розчини та відходи, що містять барит, інші, ніж зазначені за кодами 01 05 05 і 01 05 06. D9 Фізико-хімічне оброблення, не зазначене в інших позиціях цього додатка, в результаті якого утворюються кінцеві сполуки чи суміші, що видаляються шляхом здійснення операцій, визначених у позиціях D1-D12 цього додатка, у тому числі випарювання, висушування, кальцинування тощо. Відсутня додаткова операція. 01 05 08 Бурові шлами та відходи, що містять хлориди, інші, ніж

зазначені за кодами 01 05 05 та 01 05 06. D9 Фізико-хімічне оброблення, не зазначене в інших позиціях цього додатка, в результаті якого утворюються кінцеві сполуки чи суміші, що видаляються шляхом здійснення операцій, визначених у позиціях D1-D12 цього додатка, у тому числі випарювання, висушування, кальцинування тощо. Відсутня додаткова операція. 01 05 99 Інші відходи цієї підгрупи. D9 Фізико-хімічне оброблення, не зазначене в інших позиціях цього додатка, в результаті якого утворюються кінцеві сполуки чи суміші, що видаляються шляхом здійснення операцій, визначених у позиціях D1-D12 цього додатка, у тому числі випарювання, висушування, кальцинування тощо. Відсутня додаткова операція. 01 05 04 Прісноводні бурові розчини та відходи. D1 Розміщення на поверхні чи в землі, у тому числі захоронення тощо. Відсутня додаткова операція. 01 05 07 Бурові розчини та відходи, що містять барит, інші, ніж зазначені за кодами 01 05 05 і 01 05 06. D1 Розміщення на поверхні чи в землі, у тому числі захоронення тощо. Відсутня додаткова операція. 01 05 08 Бурові шлами та відходи, що містять хлориди, інші, ніж зазначені за кодами 01 05 05 та 01 05 06. D1 Розміщення на поверхні чи в землі, у тому числі захоронення тощо. Відсутня додаткова операція. 01 05 99 Інші відходи цієї підгрупи. D1 Розміщення на поверхні чи в землі, у тому числі захоронення тощо;

Дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів № 2633/24, яким передбачається здійснювати операції з оброблення відходів за наступним місцезнаходженням та за наступними кодами: Цех підготовки та перекачки нафти ЦППН «Головні споруди» НГВУ «Долинанaftогаз» - Івано-Франківська область, Калуський район, село Яворів; 05 01 06* Нафтові шлами від технічного обслуговування установок або обладнання. 13 05 08* Суміші відходів камер пісковловлювачів і масло-водовідокремлювачів 13 02 08* Інші моторні, індустриальні та мастильні оливи R9 Очищення нафтопродуктів чи інші види їх повторного використання. R13 Зберігання відходів перед здійсненням операцій, визначених у позиціях R1 R12 цього додатка (крім операції збирання). 13 02 08* Інші моторні, індустриальні та мастильні оливи. R9 Очищення нафтопродуктів чи інші види їх повторного використання. R13 Зберігання відходів перед здійсненням операцій, визначених у позиціях R1-R12 цього додатка (крім операції збирання).

Рішення про видачу ліцензії 772 від 28.06.2024, перелік видів небезпечних відходів, на поводження з якими видана ліцензія: Відходи мінеральних масел, не придатні для використання за призначенням – відходи у вигляді сумішей і емульсій масло/вода, вуглеводні/вода.

На території підприємства НГВУ «Долинанaftогаз» АТ «Укрнафта» діє установка по обробленню нафтошламів UKR HEI OS-IO-15, з установленою потужністю – 16949 т /рік. Оброблення нафтошламів в рік складає – 2750 т/рік. Технологічна схема оброблення нафтових шламів, нафтових емульсій, інших нафтовмісних відходів є складовою закритої системи очистки підтоварної води ЦППН НГВУ «Долинанaftогаз».

На території області наявні наступні підприємства, які в процесі своєї діяльності, природних чи соціальних умов характеризуються певним рівнем

екологічного ризику і таким чином створюють потенційну або пряму загрозу для довкілля, життя та здоров'я людини, зокрема:

ВП «Бурштинська ТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго» (виробництво електроенергії);

ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття», ТОВ «Карпатнафтохім», (хімічна і нафтохімічна промисловість);

ПрАТ «Івано-Франківськцемент» (виробництво будівельних матеріалів, добувна);

НГВУ «Надвірнанафтогаз», НГВУ «Долинанфтогаз» (добувна промисловість);

ТОВ «Уніплит», ТОВ «Свісс Кроно», ТОВ «Свиспан Лімітед» (деревообробна промисловість);

ТзОВ «Гудвеллі Україна» (сільське господарство);

КП «Івано-Франківськводокотехпром», Філія «Калуська ТЕЦ» ТОВ «Костанза», КП «Полігон ТПВ» (житлово-комунальне господарство).

Дані щодо наявних полігонів підприємств, які в процесі своєї діяльності, природних чи соціальних умов характеризуються певним рівнем екологічного ризику зазначаються у таблиці 2.2.19.

Проблеми та загрози, пов'язані з відпрацьованими нафтопродуктами

Проблеми	Загрози
<i>Санітарно-екологічні</i>	
Забруднення водних об'єктів при неналежному обробленні нафтопродуктів.	Погіршення ситуації при відсутності будь-яких дій, спрямованих на оброблення відпрацьованих нафтопродуктів.
<i>Соціально-економічні</i>	
Використання застарілих технологій для управління відпрацьованими нафтопродуктами.	
<i>Інституційні</i>	
Обмежені фінансові ресурси суб'єктів господарювання щодо придбання обладнання для оброблення небезпечних відходів.	Неконтрольоване видалення небезпечних відходів на полігони ПВ.

2.2.5.2. Відходи, що містять стійкі органічні забруднення

Стійкі органічні забруднювачі (СОЗ) мають токсичні властивості, виявляють стійкість до розкладання, характеризуються біоаккумуляцією і є об'єктом транскордонного перенесення по повітрю, воді й мігруючими видами, а також осаджуються на великій відстані від джерела їхнього викиду, нагромаджуючись в екосистемах суші та водних екосистемах.

Стійкі органічні забруднювальні речовини - це клас високо небезпечних

хімічних речовин, що представляють собою серйозну глобальну загрозу здоров'ю людини і навколишньому середовищу.

Україна є однією зі сторін Стокгольмської конвенції про СОЗ, згідно з якою вона має перелік зобов'язань у сфері їх управління ними та чітко зазначені терміни їх виконання.

Відповідно до Стокгольмської конвенції виділяються два види СОЗ:

- 1) утворені навмисно – для використання у промисловості, виробництві, сільськогосподарстві тощо (додатки А і В конвенції);
- 2) утворені ненавмисно, як побічні продукти високотемпературних процесів уприсутності хлору та органічних речовин, а також деяких інших процесів.

Джерела утворення та обсяги відходів, що містять СОЗ

Джерелами утворення СОЗ, здебільшого, є промисловість, включаючи хімічну промисловість, сільське господарство (пестициди), енергетичний сектор, техніка (електричне та електронне обладнання). Ненавмисне утворення СОЗ (діоксини) відбувається під час термічних процесів спалювання викопного палива та відходів. Крім того, стійкі органічні забруднювачі (СОЗ) потрапляють у навколишнє природне середовище під час використання в домогосподарствах трансформаторів, генераторів, компресорів, спалювання викопного палива, а також при застосуванні пестицидів та інсектицидів для обробки городньої та садової рослинності.

Статистичні дані щодо кількості відходів, що містять стійкі органічні забруднювачі, які утворюються на території Івано-Франківської області відсутні. За даними Екологічного паспорту Івано-Франківської області за 2023 рік станом на 31 грудня 2023 року з території області вивезено на оброблення непридатні до використання та заборонені хімічні засоби захисту рослин (пестициди та отрутохімікати), накопичені за часів колишнього Радянського Союзу.

Управління непридатними та забороненими до використання пестицидами та отрутохімікатами

Система управління відходами, що містять СОЗ

Система управління відходами, що містять СОЗ, на території Івано-Франківської області відсутня.

Інфраструктура управління відходами, що містять СОЗ

Об'єкти інфраструктури управління відходами, що містять СОЗ, на території Івано-Франківської області відсутні.

Проблеми та загрози, пов'язані з відходами, що містять СОЗ

Проблеми та загрози відсутні, так як з території області вивезено на оброблення непридатні до використання та заборонені хімічні засоби захисту рослин (пестициди та отрутохімікати), накопичені за часів колишнього Радянського Союзу.

Проблеми та загрози, які можуть виникнути у майбутньому:

Розвиток системи управління небезпечними відходами може включати необхідність розташування на території окремих громад об'єктів оброблення таких відходів.

2.2.5.3 Відходи, що містять ртуть

Основні види відходів, що містять ртуть це лампи, трубки, термометри та інші прилади з ртутним наповненням.

Джерела утворення та обсяги відходів, що містять ртуть

Основними джерелами утворення відходів, що містять ртуть є пристрої, предмети, інструменти, які використовуються в електроенергетиці, промисловості та домашніх господарствах, наприклад, термостати, барометри, манометри, ртутні вимикачі, люмінесцентні лампи тощо. Значні обсяги відходів ртуті утворюються як побічний продукт у процесі виробництва або обробки. Відпрацьовані люмінесцентні лампи є основним небезпечним відходом, що утворюється в організаціях та установах. Окремо аналіз утворення та облік таких відходів в області не здійснюється, тому достовірні кількісні дані стосовно утворення цієї категорії відходів відсутні.

Система управління відходами, що містять ртуть

Система управління відходами, що містять ртуть, на території Івано-Франківської області відсутня.

Інфраструктура управління відходами, що містять ртуть

Об'єкти інфраструктури управління відходами, що містять ртуть, на території Івано-Франківської області відсутні.

Проблеми та загрози, пов'язані з відходами, що містять ртуть

Пари ртуті дуже токсичні і мають властивість накопичуватися в організмі людини, викликаючи дратівливість, нудоту і головний біль. Потрапити в організм людини вони можуть через дихальні шляхи. При чому, ознаки ртутного отруєння з'являються не відразу, що робить його ще більш небезпечним через неможливість своєчасно надати медичну допомогу. Випарувані 2 грами ртуті здатні забруднити 6000 кубічних метрів повітря.

2.2.5.4. Відходи, що містять азбест

Джерела утворення та обсяги відходів, що містять азбест

Азбест роками широко використовувався в будівельному секторі та промисловості:

- в автомобільному виробництві;
- для протипожежного захисту;
- для теплоізоляції;
- для звукоізоляції;
- при виготовленні труб;

- для укріплень стель, підлоги чи покрівлі;
- в оздоблювальних матеріалах;
- у складі побутового господарського начиння тощо.

В цілому перелік товарів із вмістом хризотил-азбесту включав близько 3000 найменувань. Водночас найширше хризотил-азбест використовувався під час виготовлення шиферу, яким в регіоні донедавна покривали дахи будинків, робили з нього паркани й господарські споруди. Статистичні дані щодо кількості відходів, що містять азбест, які утворюються на території Івано-Франківської області відсутні.

Система управління відходами, що містять азбест.

Система управління відходами, що містять азбест, на території Івано-Франківської області відсутня, оскільки зупинено виробництво.

Інфраструктура управління відходами, що містять азбест.

Об'єкти інфраструктури управління відходами, що містять азбест, на території Івано-Франківської області відсутні.

Проблеми та загрози, пов'язані з відходами, що містять азбест.

На сьогодні в Україні азбестовмісні відходи захоронюють на полігонах разом із побутовими відходами, які пересипають шаром ґрунту, що запобігає розпилюванню дрібних частинок. Згідно з Європейськими практиками для таких відходів має існувати окрема процедура захоронення - окремі полігони або ділянки на полігонах. Відходи азбесту є канцерогенним – суттєво підвищує ризики виникнення злоякісних новоутворень (ракових пухлин). При цьому шкідливі не самі вироби з азбесту, а дрібні уламки та пил, який утворюється при його руйнуванні.

2.2.5.5. Відходи, що містять поліхлоровані дифеніли / поліхлоровані терфеніли, непридатні до використання хімічні засоби захисту рослин.

Поліхлоровані дифеніли/поліхлоровані терфеніли відносяться до Переліку небезпечних компонентів відходів, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2023 року № 1102 «Про затвердження Порядку класифікації відходів та Національного переліку відходів» (із внесеними змінами).

Джерела утворення та обсяги відходів, що містять поліхлоровані дифеніли/поліхлоровані терфеніли, непридатні до використання хімічні засоби захисту рослин

Відповідно до Порядку класифікації відходів, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2023 року № 1102 «Про затвердження Порядку класифікації відходів та Національного переліку відходів»: поліхлоровані біфеніли і поліхлоровані терфеніли – речовини або суміші, що містять більше ніж 0,005 відсотка за масою поліхлорованих біфенілів, поліхлорованих терфенілів, монометил-тетрахлордифеніл метан,

монометил-дихлор-дифеніл метан, монометил-дибромо-дифеніл метан.

Відходи що містять поліхлоровані дифеніли/поліхлоровані терфеніли що утворюються при ремонті виробів побутового призначення збираються та обробляються сервісними центрами ремонту побутової техніки та автомобілів, а відходи які утворюються на промислових підприємствах – такими підприємствами.

Непридатні до використання і заборонені до застосування хімічні засоби захисту рослин на території регіону відсутні.

Статистичні дані щодо кількості відходів, що містять поліхлоровані дифеніли/поліхлоровані терфеніли, непридатні до використання хімічні засоби захисту рослин, які утворюються на території Івано-Франківської області відсутні.

Система управління відходами, що містять поліхлоровані дифеніли/поліхлоровані терфеніли, непридатні до використання хімічні засоби захисту рослин.

Система управління відходами, що містять поліхлоровані дифеніли/поліхлоровані терфеніли, непридатні до використання хімічні засоби захисту рослин, на території Івано-Франківської області відсутня.

Інфраструктура управління відходами, що містять поліхлоровані дифеніли/поліхлоровані терфеніли, непридатні до використання хімічні засоби захисту рослин.

Об'єкти інфраструктури управління відходами, що містять поліхлоровані дифеніли/поліхлоровані терфеніли, непридатні до використання хімічні засоби захисту рослин, на території Івано-Франківської області відсутні.

Проблеми та загрози, пов'язані з відходами, що містять поліхлоровані дифеніли/поліхлоровані терфеніли, непридатні до використання хімічні засоби захисту рослин.

Поліхлоровані дифеніли – це висококанцерогенні органічні сполуки хлору, що використовуються як теплоносії, в електричних трансформаторах і конденсаторах, а також як добавки до фарб, безвуглецевого копіювального паперу та пластмас. Це з'єднання накопичується в будь-яких об'єктах навколишнього середовища. В організм людини поліхлоровані дифеніли потрапляють через воду, повітря, м'ясо, овочі, фрукти, гриби. Нагромаджені речовини втручаються в гормональний фон, провокують необоротні ендокринні порушення. Основна небезпека ПХД – здатність до пригнічення імунітету, що призводить до виникнення «хімічного» СНІДу, і підвищенню ризику онкологічних захворювань.

2.2.6. Транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився

Транспортні засоби, які не відповідають встановленим законодавством України технічним вимогам, вимогам безпеки та шкодять навколишньому середовищу і несуть загрозу життю та здоров'ю людей, вважаються такими,

що підлягають зняттю з експлуатації.

Оброблення транспортних засобів, знятих з обліку – комплекс робіт з приймання, зберігання, перевезення, демонтажу та розбирання транспортних засобів, знятих з обліку, на складові частини та елементи і сортування з метою подальшої їх оброблення відповідно до вимог законодавства про відходи.

Закон України «Про оброблення транспортних засобів, знятих з обліку» визначає правові, організаційні та економічні засади діяльності, пов'язаної з відновленням транспортних засобів на території України з метою забезпечення екологічної безпеки, охорони навколишнього природного середовища, життя та здоров'я громадян.

Джерела утворення та обсяги відходів транспортних засобів, строк експлуатації яких закінчився

Джерелами утворення знятих з експлуатації (обліку) транспортних засобів є населення, суб'єкти господарювання, інші організації і установи, які володіють транспортними засобами, які відпрацювали свій ресурс або вийшли з ладу та яких їх власник позбавляється. Передача транспортного засобу, що утилізується, до пункту прийому здійснюється власником транспортного засобу або уповноваженою ним особою після зняття такого транспортного засобу з обліку у відповідному підрозділі центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері безпеки дорожнього руху, або у підрозділах уповноваженого органу, яким проведено відомчу реєстрацію транспортного засобу.

За даними Регіонального сервісного центру ГСЦ МВС у Львівській, Івано-Франківській та Закарпатській областях (Філія ГСЦ МВС) згідно баз даних Єдиного державного реєстру ТЗ МВС України про склад парку та середній вік транспортних засобів на території Івано-Франківської області, склад парку транспортних засобів наведений у таблиці.

Таблиця 2.2.6.1. Склад парку та середній вік транспортних засобів на території області станом на 31 грудня 2024 року, одиниць

Тип автомобіля	2024				
	всього	від 2 до 2 років	від 3,1 до 5 років	від 5,1 до 10 років	більше 10 років
Автомобілі – всього	246473	3235	8759	31747	201927
Легкові автомобілі	230507	3093	8501	29872	188322
Вантажні бортові	3116	24	36	178	2867
Самоскиди	3079	7	57	102	2900
Сідлові тягачі	4996	17	23	1374	3572
Спеціальні автомобілі	1436	39	55	81	1231
Пасажирські автобуси	3339	55	87	140	3035
Інші транспортні засоби (мопеди, мотоцикли)	17641	2310	5555	3711	5090

Таблиця 2.2.6.2. Обсяги утворення відходів від непридатних транспортних засобів протягом 2014-2023 років, тонн

Рік	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Обсяг утворених відходів	2,0	-	647,9	-	-	10,0	3,8	4,4	-	-
Обсяг відновлених відходів	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Обсяг спалених відходів	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Обсяг видалених відходів	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Статистичні дані щодо обсягу відходів, пов'язаних з відновленням транспортних засобів, знятих з обліку, на території Івано-Франківської області відсутні. За даними Регіонального сервісного центру ГСЦ МВС у Львівській, Івано-Франківській та Закарпатській областях (Філія ГСЦ МВС) за період 2023 року згідно Єдиного державного реєстру транспортних засобів знято з обліку фізичними особами 292 одиниці транспортних засобів та 244 одиниці транспортних засобів юридичними установами зареєстрованими на території Івано-франківської області.

Система управління відходами транспортних засобів, строк експлуатації яких закінчився

В області відсутня система управління відходами, пов'язаними з відновленням транспортних засобів, знятих з обліку.

У 2018 році усі суб'єкти господарювання на території Івано-Франківської області, які здійснювали управління знятими з експлуатації транспортними засобами, виключено з Державного реєстру суб'єктів господарювання, які здійснюють приймання та/або розбирання транспортних засобів, що утилізуються.

Станом на 31 грудня 2024 року на території області відсутні суб'єкти господарювання, що здійснюють збір та оброблення транспортних засобів, знятих з обліку.

Інфраструктура управління відходами транспортних засобів, строк експлуатації яких закінчився

Інфраструктура управління відходами, пов'язаними з відновленням транспортних засобів, знятих з обліку на території Івано-Франківської області відсутня.

Зняття транспортних засобів, з обліку здійснюється відповідно до Закону України «Про оброблення транспортних засобів, знятих з обліку».

Проблеми та загрози, пов'язані з транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився

Проблеми	Загрози
<i>Санітарно-екологічні</i>	
Розбирання транспортних засобів не у спеціальних пунктах (в тому числі, відпрацьованих мастильних матеріалів (ВММ), котрі на сьогодні є найбільш розповсюдженими техногенними відходами), що призводить до забруднення ґрунтів, атмосферного повітря шкідливими речовинами.	Підвищення рівня екологічної небезпеки на прилеглих територіях, де розбирають транспортні засоби без належної інфраструктури.
<i>Соціально-економічні</i>	
Залишення власниками транспортних засобів, які потребують відновлення, у непризначених для цього місцях (наприклад, обабіч автомобільних доріг, біля полів у селах).	Підвищення рівня екологічної небезпеки на прилеглих територіях, де власники залишили транспортні засоби.
<i>Інституційні</i>	
Обмежена та неефективна координація діяльності зацікавлених сторін.	Відсутність повної та об'єктивної інформації щодо обсягів утворення відходів, відсутність координації та співпраці.
Недостатні зв'язки з приватними компаніями перевізниками.	Накопичення не оброблених відходів транспортних засобів.
Відсутність стратегічного підходу в питанні наближення до правового поля ЄС.	Відсутність інформації щодо обсягів утворення відходів, відсутність економічних інструментів.
1. Відсутність на території області підприємств, які здійснюють приймання та/або розбирання транспортних засобів, що утилізуються (за даними Державного реєстру суб'єктів господарювання, які здійснюють приймання та/або розбирання транспортних засобів, що утилізуються). 2. Відсутність ефективних фінансових стимулів щодо відновлення старих транспортних засобів.	Неконтрольованість управління відходами транспортних засобів.

2.2.7. Відходи, що біологічно розкладаються, з інших джерел

Органічні матеріали, які можуть бути розкладені мікроорганізмами в природний спосіб до простих, елементарних компонентів – біологічно розкладні відходи. Зазвичай ці відходи походять з рослинних або тваринних

джерел домогосподарств, або ж є залишками промислового виробництва.

Згідно статистичних даних кількість діючих суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності, зокрема за КВЕД-2010 сільське, лісове та рибне господарство на території області у 2023 році 1384 суб'єктами, із яких 743 – підприємства, 641 – фізичні особи-підприємці.

2.2.7.1. Відходи деревообробної промисловості

До відходів, які утворюються в деревообробному виробництві належать: мобапіл, зрізки, короткомір, стружка, тирса, відходи виробництва технологічної тріски, деревний порошок, кора тощо.

Джерела утворення та обсяги відходів деревообробної промисловості

Всього промисловими підприємствами у 2023 році реалізовано продукції на суму 101,5 млрд грн, в структурі обсягу реалізованої продукції питома вага галузі виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність, займає 8,1 %. Серед інших виробників деревообробної продукції є ТОВ «Свісс Кроно», ТОВ «Уніплит» ТОВ «ЦБМ «Осмолода», Надвірнянська філія ТОВ «Свиспан Лімітед», ТОВ «Віва Декор», ПП «Сивуля» та інші підприємства та суб'єкти господарювання у сфері деревообробної та меблевої промисловості. Приріст виробництва промислової продукції у виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічної діяльності у 2023 році складає 7,4 % у порівнянні з попередній роком.

За даними Каталогу компаній України (<https://catalog.youcontrol.market/mebleva-promyslovist/ivano-frankivska-oblast>) на території Івано-Франківської області:

деревообробна промисловість всього представлена 1947 компаніями, з них – 682 діючі компанії та 1265 – діючі ФОП;

меблева промисловість всього представлена 445 компаніями, з них – 78 діючі компанії, та 367 діючих ФОП.

За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області обсяги утворення та управління категорії відходів «Деревні відходи» у Івано-Франківській області у 2014- 2023 роках наведено у таблиці 2.2.7.1.1.

Таблиця 2.2.7.1.1. Утворення та управління категорії відходів «Деревні відходи» у Івано-Франківській області за період 2014- 2023 років, тонн

Найменування	Рік									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Утворено	94061,853	107445,17	220413,883	124881,	126637,50	122326,23	54054,3	55477,4	49186,4	38746,579
Отримано зі сторони	21726,212	23364,67	18761,197	21022,45	18709,898	-	-	-	-	-
Зібрано	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9317,441
Експортовано та імпортовано	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Підготовлено до відновлення та їх відновлено	39,26	35,694	3735,213	3486,002	2365,099	2422,16	1784,2	1884,2	2035,4	860,414

Спалено	98661,897	112230,327	114096,793	114795,8	121345,86	129925,13	48371,0	48706,4	45220,3	35067,971
Передано іншим суб'єктам господарювання	16415,04	16499,848	117340,578	18144,09	18709,89	-				11621,921
Видалено у спеціально відведені місця	1012,12	2313,298	2517,311	6876,514	970,23	2945,228	411,0	258,5	275,5	-

Джерело: Головне управління статистики в Івано-Франківській області

Динаміка утворення відходів деревообробної промисловості представлена на рисунку 2.2.12.

Рисунок 2.2.12. Динаміка утворення відходів деревообробної промисловості

Аналізуючи динаміку утворення, а також статистичні дані щодо управління відходами деревообробної промисловості вбачається, що основна частина деревних відходів (90,5 % від кількості утворених відходів) спалюється з метою виробництва енергії або матеріальних продуктів.

Система управління відходами деревообробної промисловості

Управління відходами деревообробної промисловості здійснюється на загальних засадах управління промисловими відходами.

Інфраструктура управління відходами деревообробної промисловості

Підприємства-накопичувачі відходів деревообробної промисловості здійснюють управління відходами відповідно до чинного законодавства.

Проблеми та загрози, пов'язані з відходами деревообробної промисловості

Проблеми	Загрози
Санітарно-екологічні	
Деревні відходи легко займисті, особливо в суху погоду, що збільшує ризик пожеж.	Деревний пил, внаслідок потрапляння у навколишнє природне середовище може викликати алергічні реакції, захворювання органів

	дихання (астма, бронхіт) та подразнення слизових оболонок.
<i>Соціально-економічні</i>	
Відсутність належних технологій та інфраструктури для оброблення призводить до марнування корисних матеріалів.	Не раціональне використання корисних матеріалів.
<i>Інституційні</i>	
Метод спалювання з метою виробництва енергії або матеріальних ресурсів, такий процес вимагає належної організації задля запобігання надходження продуктів згоряння до атмосферного повітря.	Забруднення атмосферного повітря.
Обмежена та неефективна координація діяльності зацікавлених сторін.	Не належний контроль за управлінням відходами деревообробної промисловості.
Відсутність належної системи контролю за суб'єктами господарювання у сфері управління відходами деревообробної промисловості.	Не належний контроль за управлінням відходами деревообробної промисловості.
Відсутність екологічних стандартів для деревообробних підприємств.	Не чітке виконання міжнародного законодавства.

2.2.7.2. Відходи сільського господарства

До відходів сільського господарства відносяться відходи, що утворюються внаслідок вирощування рослин (відходи рослинного походження), розведення тварин (відходи тваринного походження), тваринні екскременти, сеча та гній.

У цьому підрозділі розглядаються:

- відходи тваринного походження та змішані харчові відходи, до яких відносяться тваринні відходи від приготування їжі та продуктів, відходи тваринних тканин, осад від миття та чистки; змішані відходи від приготування їжі та продуктів, відходи від консервантів, відходи кухонь та їдалень, що біологічно розкладаються;

- відходи рослинного походження, до яких відносяться зелені відходи, серед них відходи лісового господарства, відходи, що біологічно розкладаються; рослинні відходи відприготування їжі та продуктів, серед них осад від миття та чистки, центрифугування та сепарації, відходи рослинних тканин, матеріали, непридатні для споживання чи оброблення, відходи від перегонки спиртних напоїв;

- тваринні екскременти, сеча та гній, до яких відносяться шлам та гній, серед них тваринні екскременти, сеча та гній (включаючи гнилу соломку),

стоки, зібрані роздільно та оброблені за межами збору.

Біовідходи – відходи, що мають властивість піддаватися анаеробному або аеробному розкладу, такі як відходи харчових продуктів або відходи харчової промисловості на всіх етапах виробництва та споживання, відходи від зелених насаджень.

Установка спалювання відходів – будь-яка стаціонарна або мобільна технічна одиниця та обладнання, призначене для термічного оброблення відходів, з відновленням утворюваного при горінні тепла або без нього, з метою видалення шляхом спалювання за допомогою окислення, а також інших процесів термічного оброблення, таких як піроліз, газифікація, плазмовий процес, якщо речовини, що утворюються в результаті термічного оброблення, у подальшому спалюються.

Джерела утворення та обсяги відходів сільського господарства

Агропромисловий комплекс Прикарпаття має вагомий вплив на розвиток та стабільне функціонування економіки регіону, забезпечує населення продуктами харчування. Його частка у валовій доданій вартості регіону складає майже 13,0 %.

Найбільшими агропромисловими підприємствами Прикарпаття, які мають значну частку у загальному обсязі валового виробництва продукції сільського господарства, є:

ТОВ «Гудвеллі Україна» (у галузі свинарства, вирощування зернових і технічних культур та сфері відновлювальних джерел енергії);

ПСП «Рідна земля», ПФГ «Поточище», ФГ «Персей Агро», ФГ «Прометей», ТОВ АПФ «Родник Плюс» та ТОВ ім. Грушевського (у галузі молочного скотарства);

ФГ «Прометей» і «Торо» (у галузі м'ясного скотарства);

філія «Птахофабрика «Авіс» ПрАТ «Агрохолдинг Авангард», ТОВ «УПГ-інвест», ТОВ «Снятинська птахофабрика» (у галузі птахівництва);

філія ПрАТ «Зернопродукт МХП» «Перспектив», ТОВ «Акріс-Захід», ТОВ «Мрія Фармінг Карпати», ТОВ «Штерн Агро» (у вирощуванні зернових та технічних культур);

ПП «Аронія», ПФГ «Поточище», ПП «Степан Мельничук», ПП «Сади Ценяви», ФГ «Еко-Беррі» (у галузі садівництва та ягідництва) та багато інших.

Основа сільськогосподарського виробництва – це сільськогосподарські угіддя, які займають 621,1 тис. га, що становить майже 45,0 % території області або 1,5 % сільгоспугідь України. Із загальної кількості сільгоспугідь 64,5 % (400,7 тис. га) припадає на рілля, 19,5 % – на пасовища, 13,2 % – на сіножаті, 2,5 % – на багаторічні насадження, 0,3 % – на перелogi.

Основу агропромислового комплексу області станом на 2017 рік складало 714 сільськогосподарських підприємств, 516 фермерських господарств.

У 2020 році у сільському господарстві Івано-Франківської області налічувалось 749 сільсько-господарських підприємств, з них 462 фермерські господарства та 257 тисяч особистих селянських господарств.

Індекс обсягу сільськогосподарського виробництва за 2020 рік, у

порівнянні з 2019 роком, склав 103,2 % (3 місце по Україні), у тому числі продукції рослинництва – 105,5 %, тваринництва – 100,0 %.

У постійних цінах 2021 року індекс сільськогосподарської продукції за 2022 рік, у порівнянні з попереднім роком, склав 98,1 %. За 2023 рік індекс сільськогосподарської продукції склав 102,7 % (у т.ч. рослинництва – 103,7 %, тваринництва – 100,9 %), з них у сільськогосподарських підприємствах – 108,9%, у господарствах населення – 97,4 %.

Індекс обсягу сільськогосподарського виробництва (у постійних цінах 2021 року) у 2024 році в порівнянні з 2023 роком склав 102,5 %, у тому числі у рослинництві – 105,2 %, тваринництві – 97,7 %, із них у сільськогосподарських підприємствах – 107,8 %, у господарствах населення – 97,4 %.

У галузі рослинництва в 2020 році аграрії Прикарпаття зібрали 795,5 тис. т зернових та зернобобових культур, у тому числі пшениці – 290,5 тис. тонн, кукурудзи на зерно – 348,4 тис. т; картоплі – 999,1 тис. т; овочів – 183,9 тис. т; плодів і ягід – 52,4 тис. т; сої – 99,8 тис. т; соняшника – 66,5 тис. т; ріпака – 62,3 тис. т, що достатньо для забезпечення продовольчої безпеки регіону.

У галузі тваринництва за 2020 рік всіма категоріями господарств вироблено м'яса (у забійній масі) 94,5 тис. т, яєць – 556,8 млн штук, молока – 410,5 тис. т, вовни – 20,0 т. У 2024 року усіма категоріями господарств вироблено м'яса (у забійній масі) 108,8 тис.т, молока – 305,5 тис. т, яєць – 292,8 млн штук, вовни – 23 тонн.

Усіма категоріями господарств у 2020 році утримувалось 121,9 тис. голів великої рогатої худоби, в тому числі 75,7 тис. голів корів; птиці – 4,3 млн голів, свиней – 305,8 тис. голів, овець та кіз – 26,7 тис. голів.

Під посівами сільськогосподарських культур у 2024 році у всіх категоріях господарств було зайнято 378,1 тис. гектарів.

Усіма сільськогосподарськими товаровиробниками області у 2024 році зібрано 920,2 тис. т зерна (у масі після доробки), що на 4,4 % більше, ніж у 2023 році, урожайність зерна склала 66,9 ц з 1 га (у 2023 року – 62,5 ц). У тому числі пшениці вироблено 299,3 тис. т, ячменю – 101,2 тис. т, кукурудзи – 491,4 тис. т, жита – 4,3 тис. т, вівса 10,8 тис. т, гречки – 1,3 тис. т, зернобобових культур – 11,7 тис. тонн.

Крім того, сільськогосподарські товаровиробники зібрали 1061,8 тис. т картоплі (на 18,1 тис. т або на 1,7 % більше), овочів – 217,5 тис. т (на 10,1 тис. т або на 4,9 % більше), ріпаку – 69,9 тис. т (на 11,3 тис. т або на 13,9 % менше), сої – 254,4 тис. т (на 48,0 тис. т або на 23,3 % більше), соняшнику – 39,5 тис. т (на 15,8 тис. т або на 28,6 % менше), цукрового буряку – 61,4 тис. т (на 42,7 тис. т або в 3,3 раза більше), плодів і ягід – 63,7 тис. тон (на 48 тис. т або на 8,1 % більше).

У 216 виробників харчових продуктів рослинного та тваринного походження впроваджена система управління безпечністю харчових продуктів (НАССР).

Завдяки залученню інвестицій у регіоні реалізуються проекти щодо

створення нових і реконструкції існуючих виробничих потужностей агропромислових підприємств.

Зокрема, приватне підприємство «Агрофірма «Вільхівці» в місті Городенка завершило будівництво і здало в експлуатацію третю чергу зернового елеватора ємкістю 47,0 тис. тонн, загальна ємкість елеватора складає 122,0 тис. тонн. Це найбільший елеватор в області.

Фермерське господарство «Прометей» (село Перерив Коломийського району) завершило будівництво зерносховища в селі Борцівська Турка Коломийського району потужністю 1,982 тис. кв. метрів.

Фермерське господарство «Еко Беррі» (село Тишківці Коломийського району) завершило будівництво холодильника потужністю 5,25 тис. куб. метрів з лінією шокової заморозки, розфасовки і зберігання плодів та ягід.

Фермерське господарство «Агроекотехнології» (село Олеша Івано-Франківського району) ввело в експлуатацію виробничу лінію для технологічного процесу сушіння плодоовочевої продукції методом сублімації та виготовлення фруктових і овочевих чіпсів, сухих натуральних порошків для подальшого їх використання у харчовій промисловості.

Першочерговими завданнями в агропромисловому комплексі є забезпечення розвитку інфраструктури на селі шляхом створення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів та сімейних ферм, впровадження інвестиційних проектів. Кожна із 95 сімейних ферм області утримує 5 і більше корів.

Станом на 2024 рік в аграрному секторі економіки області аграрним виробництвом займалось 597 сільськогосподарських підприємств, із них 414 фермерські господарства та майже 261 тис. особистих селянських господарств.

Усіма категоріями господарств у 2024 році посіяно зернових та зернобобових культур на площі 138,2 тис. га. Технічні культури займають 106,3 тис. га, під картоплею та овочами – 73,1 тис. гектарів. Загалом, з урахуванням кормових культур, вся посівна площа складає 376,5 тис. гектарів.

Для зберігання картоплі, овочів та фруктів наявні 13 овоче- та 9 картоплесховищ загальною ємкістю відповідно 8,0 та 4,5 тис. тонн. Для зберігання плодів – 4 фруктосховища на 3,8 тис. тонн. Для зберігання зерна використовується 11 елеваторів загальною ємністю 521,3 тис. тонн.

У 2024 році всіма категоріями господарств утримувалось 100,4 тис. голів великої рогатої худоби, в тому числі 59,5 тис. голів корів; 333,4 тис. голів свиней; 32,3 тис. голів овець та кіз; 4,37 млн голів птиці.

Першочерговими завданнями в агропромисловому комплексі є забезпечення розвитку інфраструктури на селі шляхом створення сільськогосподарських кооперативів та сімейних ферм, популяризація органічного виробництва, виробництво сільськогосподарської продукції з доданою вартістю.

Для надання селянам послуг з обробітку землі, збирання врожаю, заготівлі овочів, плодів, м'яса та молока в області функціонують 136 сільськогосподарських кооперативів та 204 сімейних фермерських господарств, в яких

утримується 5 і більше корів.

В області спостерігається позитивне зростання кількості операторів органічного ринку, діяльність здійснюють 20 операторів ринку органічної продукції.

Потенціал аграрного сектору області в достатній мірі забезпечує сировиною підприємства харчової та переробної промисловості.

Як вбачається, динаміка розвитку аграрного комплексу постійно змінюється.

Динаміка утворення відходів сільського господарства, зокрема відходи тваринного походження та змішані харчові відходи, відходи рослинного походження, тваринні екскременти, сеча та гній представлено у таблиці 2.2.7.2.1.

Обсяги утворення та управління відходами сільського господарства у Івано-Франківській області за період з 2014 по 2023 роки наведено у таблиці 2.2.7.2.1.

Таблиця 2.2.7.2.1. Динаміка утворення відходів сільського господарства в Івано-Франківській області протягом 2014-2023 років, тонн

Категорії відходів за матеріалом	Загальний обсяг утворення відходів, т									
	Роки									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Всі категорії відходів за матеріалом	1608717,199	2124785,945	1935377,113	1948835,731	1969801,953	2991,70	1729811,5	790466,2	650021,8	729180,1
Відходи тваринного походження та змішані харчові відходи	10417,276	7532,096	9518,588	7433,521	22993,211	8326,418	4443,2	3157,7	2958,8	7279,7
Відходи рослинного походження	50294,95	115713,07	64718,369	58375,263	44509,287	50641,536	46181,9	45730,3	47330,3	6875,1
Тваринні екскременти, сеча та гній	319339,942	494660,952	423881,33	477510,344	414754,858	443112,794	451239,7	427411,7	369241,4	506628,2

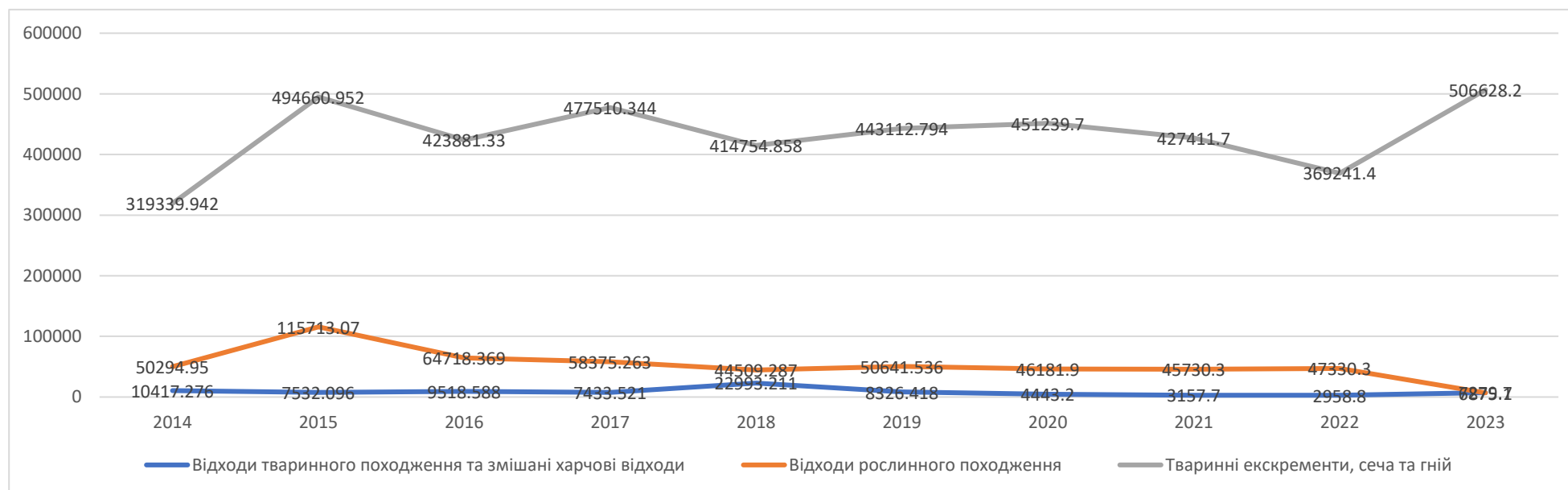

Рисунок 2.2.13. Динаміка утворення відходів сільського господарства за видами походження у 2014-2023 роках, тонн

Таблиця 2.2.7.2.2. Динаміка управління відходами сільського господарства у 2014-2023 роках, тонн

Управління відходами	Рік									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Утворено	380052,168	617906,118	498118,287	543319,128	482257,356	103080,748	501864,8	476299,7	419530,5	520783
Отримано зі сторони	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
Утилізовано, оброблено (перероблено)	321800,481	518745,625	455357,607	504900,21	424398,464	433554,391	479800,3	460456	412188,9	8079,982
Спалено	-	-	40,0	45,0	935,501	944,426	1604,4	628,1	593,8	615,85
Передано на сторону	59084,771	98788,453	37977,731	41027,685	54011,085	-	-	-	-	-
Видалено в спеціально відведені місця та об'єкти	0,000	2,35	2,0	2,0	2,0	0,000	0,000	0,7	0,000	0,000
Видалено у місця неорганізованого зберігання	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Вилучено відходів внаслідок витікання, випаровування, пожеж, крадіжок	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Дані: Сайт Головного управління статистики в Івано-Франківській області

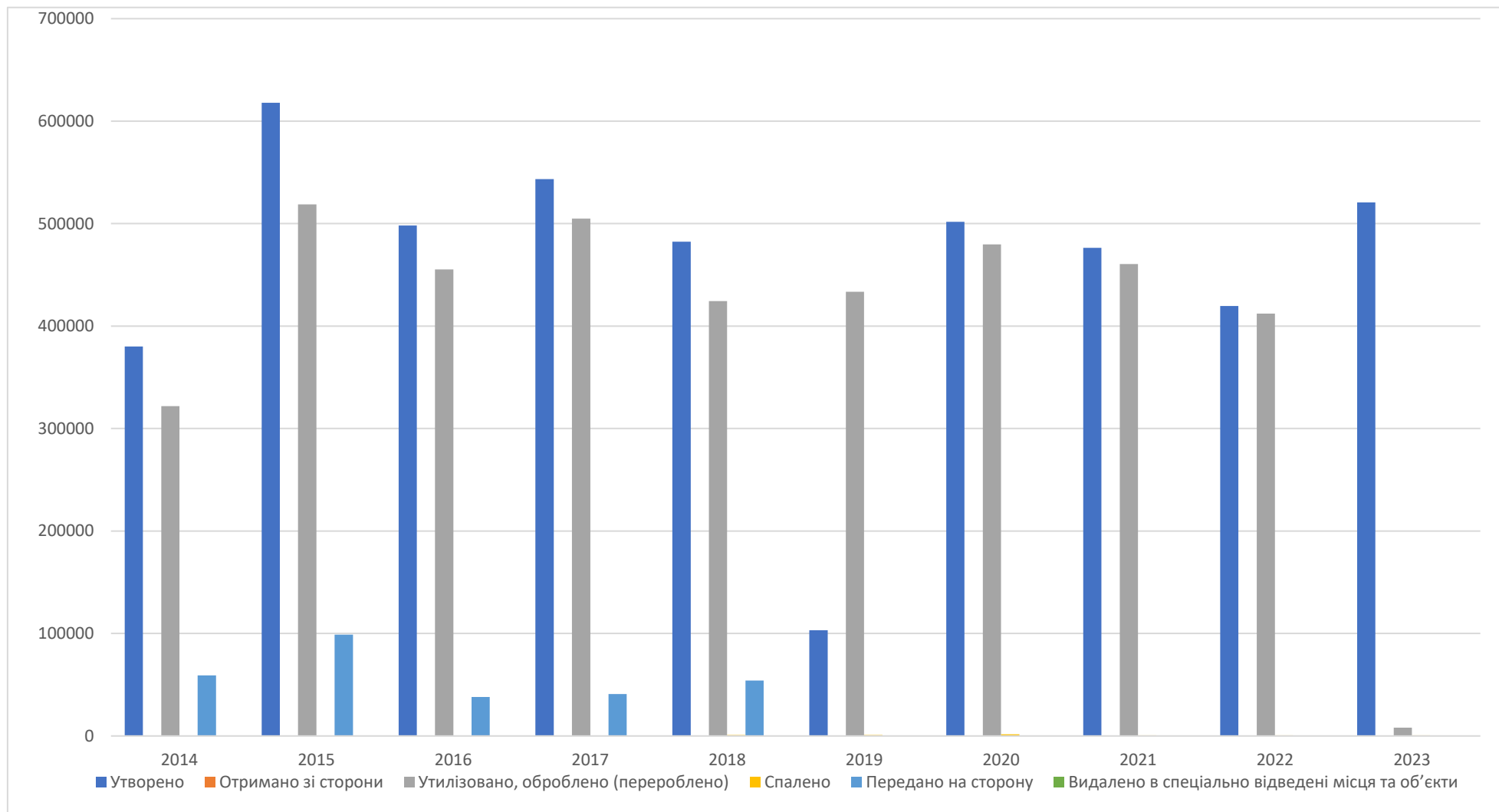

Рисунок 2.2.14. Динаміка управління відходами сільського господарства у 2014-2023 роках, тонн

Система управління відходами сільського господарства

Суб'єкти господарювання самостійно у відповідності до вимог чинного законодавства здійснюють операції зі збирання, перевезення та оброблення відходів рослинного походження та операції зі збирання, перевезення та оброблення відходів тваринного походження.

Основними законами у сфері управління відходами сільського господарства окрім ЗУ «Про управління відходами» є Закони «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною»; Про державну підтримку сільського господарства України»; «Про пестициди та агрохімікати»; «Про ветеринарну медицину».

Окремі відходи тваринництва передаються на ветсанзаводи або захороняються в худобомогильниках або біотермічних ямах. Улаштування нових худобомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин у населених пунктах України заборонено.

Інфраструктура управління відходами сільського господарства

Інфраструктура управління відходами сільського господарства здійснюється відповідно на загальних засадах управління відходами, а також до норм чинного законодавства.

Зокрема на території Івано-Франківської області налічуються наступні установки:

1 установка з анаеробного розкладання відходів рослинного та тваринного походження, яку експлуатує ТзОВ «Гудвеллі Україна».

3 об'єкти з оброблення побічних продуктів тваринного походження:

- утилізатор термічний ФЛЕШ-р 1500 Д – ТзОВ «Гудвеллі Україна» (с. Копанки Калуський район);
- утилізатор термічний ФЛЕШ-р 750 Д – ТзОВ «Гудвеллі Україна» (с. Лука Калуський район);
- утилізатор термічний УТ 500 ДТ – ТОВ «Агропромислова фірма Родник Плюс» (м. Снятині Коломийський район).

2 об'єкти зі оброблення побічних продуктів тваринного походження:

- інсинератор ТВ АВ фірми «Addfield Environmental Systems Limited» (Великобританія) – ТзОВ «Гудвеллі Україна» (урочище Котилева, 2, с. Тустань Дубовецька ТГ Івано-Франківський район);

1 об'єкт для спалювання відходів виробництва, а саме пір'я птиці (індика):

- котел-утилізатор УТ-300 – ТОВ «М'ясник Прикарпаття» (м. Долина Калуський район);

1 об'єкт для спалювання відходів при виробництві:

- утилізатор УТ-300 – ТОВ «Раківчицькі ковбаси» (село Раківчик Коломийський район).

Проблеми та загрози відходів сільського господарства

Проблеми	Загрози
<i>Санітарно-екологічні</i>	
Неконтрольованість утворення відходів сільського господарства.	Створення джерел емісії парникових газів.
Мікробіологічне, вірусологічне забруднення ґрунтів та підземних вод.	Зростання мікробіологічного, вірусологічного забруднення ґрунтів та підземних вод.
<i>Соціально-економічні</i>	
Значна відстань до ветсанзаводів.	Поява несанкціонованих місць захоронення відходів тваринництва.
Відсутність діючого ветсанзаводу.	Перевантаження сусідніх до області ветсанзаводів.
<i>Інституційні</i>	
Небажання співпрацювати заводів з підприємствами з малим об'ємом відходів.	Відсутність стимулювання співпраці з підприємствами з малим об'ємом відходів та неконтрольованість управління відходами.

2.2.7.3. Відходи лісового господарства

Джерела утворення та обсяги відходів лісового господарства

За даними основних лісокористувачів станом на 31 грудня 2023 рік землі лісового фонду Івано-Франківської області складають 639,9 тис. га, з яких вкрито лісовою рослинністю 551,4 тис. га, що складає 45 % від адміністративної площі області. Ліси на території області розміщені нерівномірно і знаходяться в основному в гірських районах (73 % лісів області належить до гірських). Тому лісистість різних районів коливається від 11 % до 68 %.

Лісовий фонд Івано-Франківської області закріплений за постійними лісокористувачами: 75 % земель лісового фонду надано в постійне користування філіями ДСПГ «Ліси України», 25 % земель лісового фонду закріплено за іншими користувачами, а саме:

- спеціалізованим підприємством ОКП «Івано-Франківськблагроліс» – 73,8 тис. га;
- національними природними парками і природним заповідником Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України – 51,5 тис. га (ПЗ «Горгани» – 5,3 тис. га;
- НПП «Гуцульщина» – 7,6 тис. га;
- Карпатський НПП – 38,3 тис. га;
- НПП «Верховинський» – 12 тис. га;

- Галицький 42 НПП – 14,7 тис. га);
- НПП «Синьогора» – 10,9 тис. га;
- ДП «Прикарпатський військовий лісгосп» Міністерства оборони України – 8,0 тис. гектарів.

Ліси Івано-Франківської області поділені за категоріями: природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення (займають 19 % від вкритої лісом площі), рекреаційно-оздоровчі ліси – 13 %, захисні ліси – 23 %, експлуатаційні ліси – 45 %. Більша частина лісів області віднесена до лісів з особливими захисними функціями, де обмежено режим лісокористування. На території лісового фонду області більше 368 об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 59605,39 гектарів.

За віковими групами постійних лісокористувачів поділяються на молодняки, які складають 17,3 % (93,72 тис. га), середньовікові 50,6 % (275,52 тис. га), пристигаючі 14,2 % (77,54 тис. га) та стиглі і перестійні 17,9 % (97,28 тис. га).

За породним складом в лісах області переважають хвойні породи, що складають 56 % або 314,7 тис. га, твердолистяні деревостани складають 37 % – 206 тис. га, м'яколистяні 7 % – 45 тис. гектарів.

На території області функціонує 13 філій державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України», координуються Карпатським лісовим офісом. Філії ведуть лісове та мисливське господарство на загальній площі 443,9 тисяч гектарів.

Філіями Карпатського лісового офісу в Івано-Франківській області у 2023 році заготовлено від усіх видів рубок 879657 м³ деревини, із неї ліквідної – 735252 м³.

Від рубок головного користування заготовлено 222052 м³ ліквідної деревини, використання розрахункової лісосіки становить 39 %. Рубки догляду виконано на площі 5736,4 га при плані на рік 5256 га (виконання плану 109 %), заготовлено 197000 м³ при плані 168928 м³ (виконання 117 %). В тому числі:

- освітлення проведено на площі 556,1 га при плані 526 га (виконання 106 %);
- прочищення - на площі 197,8 га при плані 1182 га (виконання 101 %);
- проріджування - на площі 588 га при плані 563 (виконання 96 %);
- прохідні рубки - на площі 3394,5 га при запланованих 2985 гектарів (виконання 114 %).

Інші види рубок формування і оздоровлення лісів та інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства виконано на площі 7127,5 га при запланованих 7016 га (виконання 102 %), заготовлено 422996 м³ деревини при 45 запланованих 399670 м³ (виконання 106 %).

Таблиця 2.2.7.3.1. Землі лісогосподарського призначення Івано-Франківської області станом на 01 січня 2024 року*

№ з/п		Одиниця виміру	Кількість
1	Загальна площа земель лісогосподарського призначення :	тис. га	639,9
	у тому числі :		
1.1	площа земель лісогосподарського призначення державних лісогосподарських підприємств	тис. га	456,2
1.2	площа земель лісогосподарського призначення комунальних лісогосподарських підприємств	тис. га	73,8
1.3	площа земель лісогосподарського призначення, що не надана в користування	тис. га	-
2	Площа земель лісогосподарського призначення, що вкрита лісовою рослинністю	тис. га	551,4
3	Лісистість (відношення покритої лісом площі до загальної площі області)	%	40,5

Джерело: * За даними лісокористувачів області

У лісовому господарстві утворюються кілька видів відходів, які можна класифікувати за походженням та характером: лісосічні відходи, деревні обрізки, кора, стружка, листя та хвоя, деревний пил і волокна. Утворюються також відходи від лісопосадкових робіт та після лісових пожеж (вугілля та попіл).

Аналіз даних про причини втрат лісових площ області свідчить, що найбільший прояв мають: пошкодження лісів шкідливими комахами, хвороби лісу, вплив несприятливих погодних умов, лісові пожежі. Очевидно, що всі наведені чинники створюють певну кількість відходів, що біологічно розкладаються, переважно у вигляді залишків деревини, або продуктів їх згоряння. Офіційні дані про обсяги утворення відходів за КВЕД у галузі лісового господарства в Івано - Франківській області відсутні.

Система управління відходами лісового господарства

Управління відходами лісового господарства у Івано-Франківській області здійснюється на загальних засадах управління відходами рослинного та тваринного походження. Суб'єкти господарювання самостійно у відповідності до вимог чинного законодавства здійснюють операції зі збирання, перевезення та оброблення відходів лісового господарства.

Інфраструктура управління відходами лісового господарства

В Івано-Франківській області функціонує 13 філій державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України», координуються Карпатським лісовим офісом. Філії ведуть лісове та мисливське господарство на загальній площі 443,9 тисяч гектарів. У 2023 році заготівля лісових ресурсів побічного користування та другорядних лісових матеріалів здійснювалася на

підставі лімітів, затверджених розпорядженням Івано-Франківської обласної державної адміністрації від 30 березня 2023 року № 115 та рішенням Івано-Франківської обласної ради від 09 червня 2023 року № 682-22/2023 «Про погодження лімітів використання лісових ресурсів під час заготівлі другорядних лісових матеріалів та здійснення побічних лісових користувань». Перелік видів рослин, обсяги заготівлі, промислова заготівля на території області лімітуються, а любительський збір здійснюється за спеціальними дозволами та обов'язково узгоджується з користувачами угідь.

Проблеми та загрози, пов'язані з відходами лісового господарства

Проблеми	Загрози
<i>Санітарно-екологічні</i>	
Викиди шкідливих речовин, які можуть утворюватися під час горіння лісу, або розкладання органічних залишків (рослинного і тваринного походження).	Негативний вплив на здоров'я населення.
Недотримання правил і норм використання лісових ресурсів	Зниження оздоровчих і захисних властивостей лісів.
<i>Соціально-економічні</i>	
Місцеві громади не залучені до процесу ухвалення рішень або не отримують належної вигоди від ресурсів лісу.	Існування соціальної напруги в регіоні.
Зменшення приросту деревини, часткова втрата крон, всихання окремих дерев і насаджень.	Зниження туристичної привабливості регіону через погіршення стану довкілля.
<i>Інституційні</i>	
Відсутність оптимального управління лісовими відходами.	Може привести до економічних збитків.

2.2.7.4. Відходи харчопереробної промисловості

Харчова промисловість сприяє розвитку органічного землеробства і екологічно чистого виробництва. Проте, важливо забезпечити відповідне управління відходами та контроль за екологічними стандартами. Розвиток харчової промисловості сприяє покращенню якості життя населення, забезпечуючи їх якісними продуктами харчування.

Джерела утворення та обсяги відходів харчопереробної промисловості

Галузь харчопереробної промисловості включає виробництво різноманітних продуктів харчування, напоїв, а також оброблення сільськогосподарської сировини.

Основні напрями та підприємства:

1. Молочна промисловість: ТДВ «Івано-Франківський міськсолокозавод».
2. М'ясна промисловість: ТОВ «М'ЯСО-ІФ», ТОВ «Рогатинський м'ясокомбінат».
3. Хлібопекарська та кондитерська промисловість: ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат», ТОВ «Калуський комбінат хлібопродуктів».
4. Переробка фруктів та овочів: ТОВ «ОФХ «УКР СТАНДАРД» - ГАЛИЧИНА».
5. Алкогольна промисловість: ТОВ «Карпатська горілчана компанія».

Харчова промисловість сприяє розвитку органічного землеробства і екологічно чистого виробництва. Проте, важливо забезпечити відповідне управління відходами та контроль за екологічними стандартами. Розвиток харчової промисловості сприяє покращенню якості життя населення, забезпечуючи їх якісними продуктами харчування.

Крім того, на території Івано-Франківської області здійснюють діяльність велика кількість малих підприємств та фізичних осіб-підприємців, що обробляють невеликі обсяги сільськогосподарської продукції, займаються виробництвом хліба та хлібобулочних виробів; крафтових алкогольних напоїв, пива, сирів, кондитерських та ковбасних виробів.

Промисловими підприємствами регіону у 2023 році реалізовано промислової продукції на суму 101,5 млрд гривень. Питома вага в структурі обсягу реалізованої продукції виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів складає 6,7 %.

За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області обсяги утворення та управління категорії відходів «Відходи тваринного походження та змішані харчові відходи» у Івано-Франківській області у 2023 році, тонн.

Таблиця 2.2.7.4.1. Обсяги утворення та управління категорії відходів «Відходи тваринного походження та змішані харчові відходи» у Івано-Франківській області у 2023 році, тонн.

Найменування	2023 рік
Утворено	7279,731
Зібрано	-
Експортовано та імпортовано	-
Підготовлено до відновлення та їх відновлено	2836,957
Спалено	590,850
Передано іншим суб'єктам господарювання	3851,924
Видалено у спеціально відведені місця та об'єкти	-

Основна частка утворених у 2023 році відходів цієї категорії була відновлена (39 %), передана іншим суб'єктам господарювання (52,9 %), відсоток спалення такого виду відходів склав 8,1 %.

Система управління відходами харчопереробної промисловості

Управління відходами харчопереробної промисловості у Івано-Франківській області здійснюється на загальних засадах управління відходами. Суб'єкти господарювання самостійно у відповідності до вимог чинного законодавства здійснюють операції зі збирання, перевезення та оброблення відходів харчопереробної промисловості.

Інфраструктура управління відходами харчопереробної промисловості

Комплексне використання відходів на всіх стадіях продовольчого ланцюгу «від виробництва до споживання» є перспективним вектором ресурсозбереження в аграрному секторі економіки. У площині комплексного використання сировини харчової промисловості перебуває ідея впровадження у виробництво не тільки маловідходних і безвідходних технологій в окремих технологічних процесах суб'єктів господарювання, але й використання відходів як вторинної сировини в інтегрованих підприємствах, їх об'єднаннях та інших галузях національної економіки. Застосування відходів у процесі виробництва продукції дає змогу перетворювати їх у цінну, часом навіть дефіцитну сировину, що використовується у сільському господарстві найчастіше як корми у тваринництві та добриво у рослинництві; в інших галузях промисловості та оброблення на тому ж підприємстві, де вони отримані.

Окрема інфраструктура управління відходами харчопереробної промисловості відсутня.

Проблеми та загрози, пов'язані з відходами харчопереробної промисловості

Проблеми	Загрози
<i>Санітарно-екологічні</i>	
Більша частина відходів харчопереробної промисловості включає органічні матеріали, що швидко розкладаються.	Високий ризик забруднення ґрунтів, водних ресурсів, а також виникнення неприємних запахів.
<i>Соціально-економічні</i>	
Недостатнє відновлення такого виду відходів.	Втрати цінних ресурсів, які могли б бути використані для виробництва кормів, біогазу чи інших продуктів.
<i>Інституційні</i>	
Відсутність достатньої інфраструктури для оброблення	Ризик накопичення відходів, який може посилюватися.

відходів промисловості.	харчопереробної	
----------------------------	-----------------	--

2.2.7.5. Осади стічних вод

Осади стічних вод – осади, що утворюються на очисних спорудах систем водовідведення в процесі очищення стічних вод.

Осади стічних вод – це суспензії, що виділяються в процесі механічної, біологічної, фізико–хімічної та реагентної очистки побутових (господарсько-фекальних), виробничих (промислових) і дощових (атмосферних) стічних вод. Основними утворювачами осадів стічних вод є підприємства житлово–комунального господарства.

Джерела утворення та обсяги відходів осадів стічних вод

Джерелами утворення осадів від підприємств очисних споруд є каналізаційні очисні споруди населених пунктів Івано-Франківської області.

Найбільш характерними і небезпечними забруднюючими речовинами промислових стічних вод є екстрагуючі речовини (переважно нафтопродукти), феноли, синтетичні поверхнево-активні речовини, важкі метали, органічні речовини з тривалим терміном розкладання, в тому числі різні пестициди.

Таблиця 2.2.7.5.1. Скидання зворотних вод та забруднюючих речовин основними водокористувачами-забруднювачами поверхневих водних об'єктів

Найменування водокористувача-забруднювача	Наявність, потужність (м³/добу), ефективність (використання потужності) очисних споруд	2021			2022			2023		
		об'єм скидання зворотних вод, тис.м³	у тому числі об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньо очищених зворотних вод, тис. м³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, т	об'єм скидання зворотних вод, тис. м³	у тому числі об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньо очищених зворотних вод, тис. м³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, т	об'єм скидання зворотних вод, тис. м³	у тому числі об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньо очищених зворотних вод, тис. м³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, т
р. Чорний Черемош										
Верховинське ВКП	7	19,0	19,0	14,36	20,0	20,0	14,262	21	21	16,567
р. Турянка										
ЦРЛ м. Долина	24,0	5,0	5,0	2,31	4,0	4,0	1,710	3	3	1,2061
р. Прут										
КП«Селищенекомунальне підприємство»Ворохта	100,0	-	-	-	-	-	-	17	17	9,3312
КП «Водоканал»,Снятин	-	162,0	15,0	88,36	-	-	-	-	-	-
р. Рибниця										
МКП «Косівміськводосервіс»	730,0	-	-		-	-	-	-	-	-
р. Гнила Липа										
ВП «Бурштинська ТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго»	-	-	-		-	-	-	1665	487	134,2811
ПрАТ «Більшівці «Риба»	-	899,0	899,0	646,2				-	-	-
р. Тлумачик										
КП«Тлумачкомунсервіс»	657,0	88,0	58,0	103	88,0	59,0	134,659	91	60	119,6281
р. Чернява										
ККП с-ще Гвіздець	100,0	-	-		-	-	-	11	11	10,1341
стр. Турка										
КП «Сільський водник»	200,0	3,0	3,0	2,10	4,0	4,0	2,506	4	4	2,8117
р. Саджава										
ТОВ «Уніплит»	4012,0	799,0	102,0	442,1	748,0	93,0	364,429	742	307	319,9652
р. Бистриця Солотвинська										
Солотвинське ЖКГ	18,0	3,0	3,0	2,71	2,0	2,0	1,717	2	2	1,9178
ДДО «Резиденція Синьогора»	150,0	7,0	7,0	1,80	3,0	3,0	0,4	5	5	0,5
р. Сівка										
КП «Водотеплосервіс»	72,0	-	-	-	-	-	-	6	6	5,1197
КП «ЖЕК» Брошнів-Осадської селищної ради	620,0	155,0	155,0	104,53	-	-	-	140	140	94,3774
р. Косачівка										
ЖКП «Техносервіс»	200,0	13,0	13,0	10,35	12,0	12,0	13,854	11	11	8,0327
ПрАТ «Коломийське заводоуправління будівельних матеріалів»	-	1,0	-	0,300	-	-	-	-	-	-
р. Стебник										
КП«Богородчанське ВУВКТ»	1450,0	11,0	11,0	8,43	-	-	-	-	-	-

Джерело: За даними Екологічного паспорта Івано-Франківської області за 2023 рік

Таблиця 2.2.7.5.2. Підприємства області у сфері управління осадів стічних вод

№ з/п	Назва підприємства	Найменування відходу	Клас небезпеки	Накопичено відходів станом на початок звітнього періоду, т	Фактично утворилось відходів на підприємстві за 2023 рік, т	Накопичено відходів станом на кінець звітнього року, т	Місце накопичення відходів
1	2	3	4	5	6	7	8
1	КП «Івано-Франківськводокотехпром»	Відходи тверді первинного фільтрування та просіювання у т. ч. солі важких металів	IV	47 982,65	188,9	48171,55	800 м на південний захід від с. Черніїв, 12 км від м. Івано-Франківська Івано-Франківський р-н
2	КП «Івано-Франківськводокотехпром»	Шлам від очищення вод стічних комунальних (міських)	IV	455 781,534	11276,398	467057,932	750 м на північний-захід від с. Ямниця, 10 км від м. Івано-Франківськ, Івано-Франківський р-н
3	КП «Богородчанське виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства» Богородчанської селищної ради	Шлам від очищення вод стічних комунальних (міських)	IV	2489,77	71,89	2561,66	Східна частина смт. Богородчани, на відстані 200 м від житлової та громадської забудови, Івано-Франківський р-н
4	КП «Водоканал» Долинської міської ради	Шлам від очищення вод стічних комунальних (міських)	IV	11953,53	265,78	12219,31	100 м. від р. Саджава вул. Заводська, 5, м. Долина, Калуський р-н
5	КП «Городенкаводоканал»	Мул активний надлишковий	IV	88,500	29,9	-	0,5 км від с. Серафінці, Коломийський р-н
6	КП «Надвірнаводоканал»	Шлам від очищення вод стічних комунальних (міських)	IV	2053,00	219,00	2272,00	вул. Рамішвілі, 10 м. Надвірна, Надвірнянський р-н

Таблиця 2.2.7.5.3. Динаміка утворення відходів осадів стічних вод протягом 2014-2023 років, тонн

Показник утворення	Рік									
Показник утворення	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Осад промислових стоків	17215,677	21368,146	19479,721	45114,96	33735,367	28050,482	24097,8	18872,8	15176,7	13252,54
Шлами та рідкі відходи очисних споруд	287,07	265,057	232,356	416,312	429,25	916,262	4356,2	810,4	652,5	285,649
Звичайний осад	4472,631	4627,915	3957,815	4009,317	4096,324	4047,398	4268,1	4162,6	3713,3	3923,659

Джерело: Головне управління статистики в Івано-Франківській області

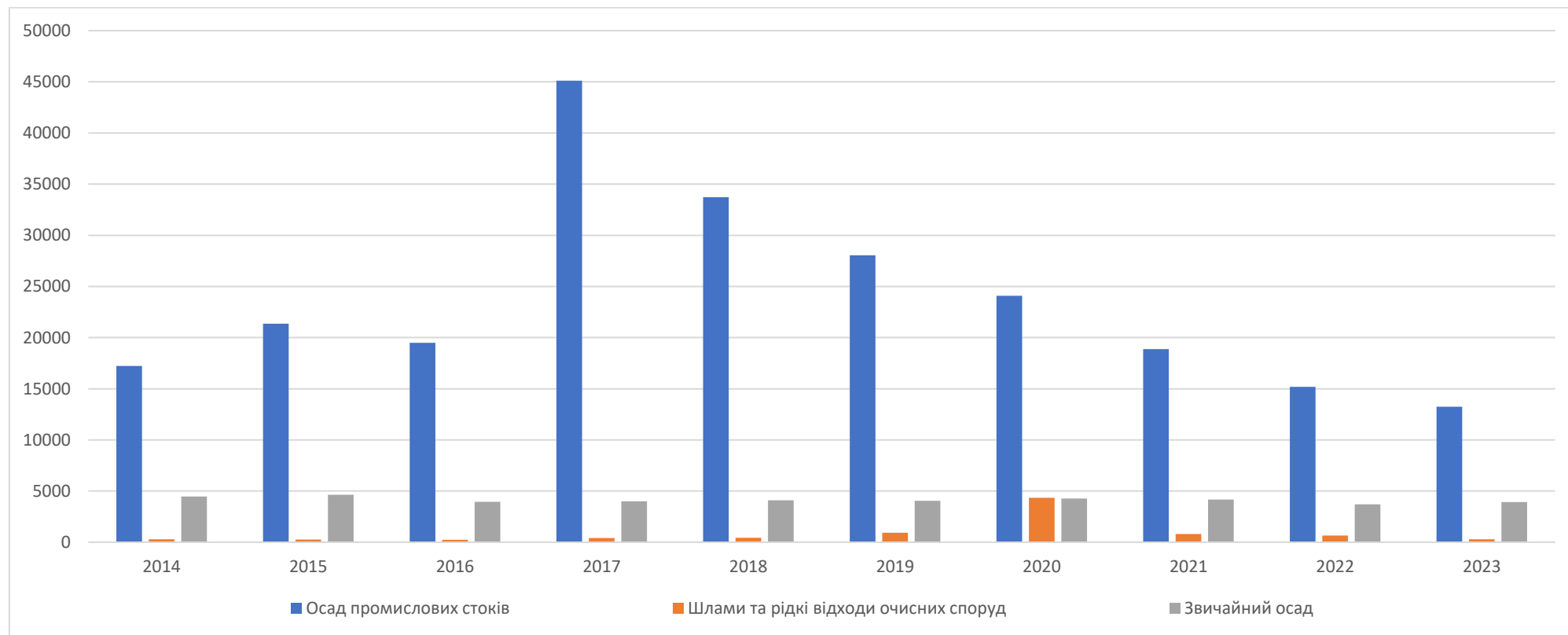

Рисунок 2.2.15. Динаміка утворення відходів осадів стічних вод протягом 2014-2023 років, тонн

Таблиця 2.2.7.5.4. Утворення та управління відходами осадів стічних вод у 2014-2023 роках, тонн

Управління відходами	Рік									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Утворено	21975,378	26261,118	23669,892	49540,589	38260,941	29014,142	32722,1	23845,8	19542,5	17461,848
Отримано зі сторони	10861,63	747,982	335,391	4079,24	4671,29	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Утилізовано, оброблено (перероблено)	3419,976	4732,359	3414,391	2370,972	3242,363	3145,5	301,5	274,0	320,7	271,890
Спалено	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Передано на сторону	20168,016	7954,285	6852,79	11116,474	3310,582	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Видалено в спеціально відведені місця та об'єкти	11470,644	17042,235	32586,396	37095,29	32955,085	21312,5	25755,4	21825,2	17619,6	15862,028
Видалено у місця неорганізованого зберігання	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Накопичено протягом експлуатації у місцях видалення відходів	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Вилучено відходів внаслідок витікання, випаровування, пожеж, крадіжок	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Джерело: Головне управління статистики в Івано-Франківській області

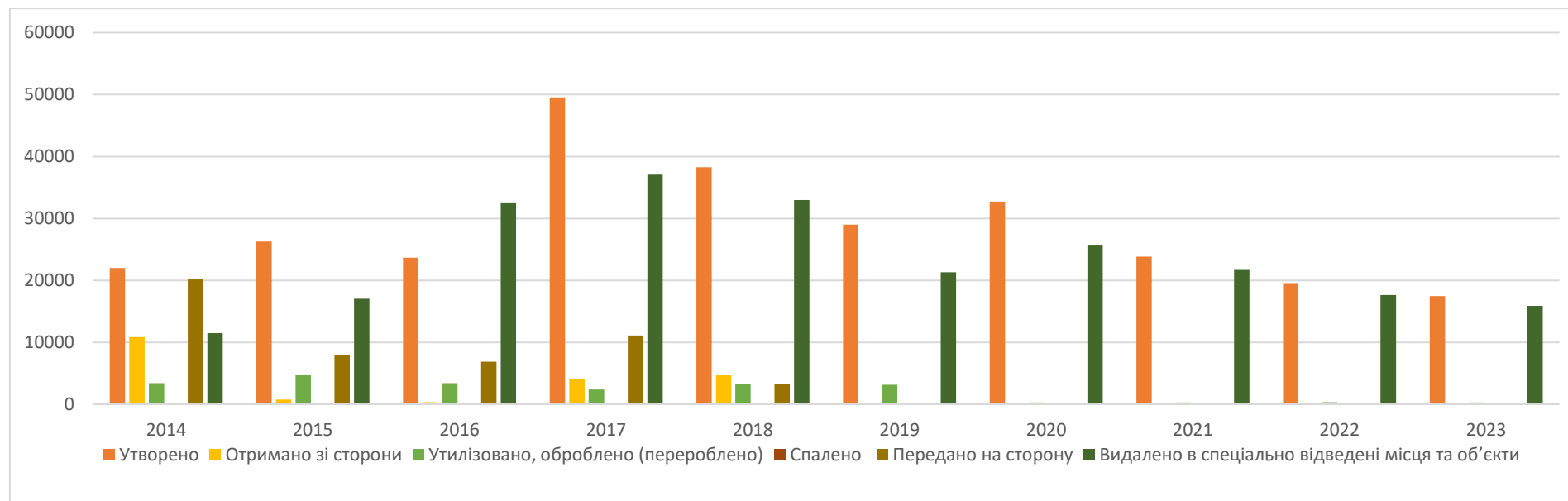

Рисунок 2.2.16. Динаміка утворення та управління відходами осадів стічних вод за 2014-2023 рік

Система управління відходами осадів стічних вод

Система управління здійснюється самими підприємства водопровідно-увнвлізаційного господарства в рамках технологічного регламенту, а саме відбувається зневоднення на мулових майданчиках, скидання на рельєф чи інші прийоми, де осади зберігаються протягом тривалого часу. Відповідно до та Директиви Ради 91/271/ЄЕС «Про очистку міських стічних вод» осад повинен за можливості повторно використовуватись. Управління осадами стічних вод здійснюється на загальних засадах управління промисловими відходами.

Інфраструктура управління відходами осадів стічних вод

Осади стічних вод переважно складаються на спеціальних майданчиках для їх зневоднення.

Захід, який передбачає створення нових та збільшення потужностей існуючих об'єктів/установок оброблення осаду стічних вод, включений до Плану заходів проекту Національного плану управління відходами до 2033 року, на виконання завдання зі створення ефективної системи управління осадом стічних вод та інфраструктури для оброблення осаду стічних вод.

Проблеми та загрози, пов'язані з відходами осадів стічних вод

Проблеми	Загрози
Санітарно-екологічні	
1. Перевантаження мулових майданчиків.	При відсутності технологій обробки осаду, що вже накопичився на мулових майданчиках, та осаду, що утворюється, є ризик виникнення екологічної катастрофи у місцях складування.
2. Території, на яких зберігають осад стічних вод, є постійним джерелом забруднення ґрунту, поверхневих і підземних вод та атмосфери такими небезпечними речовинами як сірководень, аміак, продукти гниття білків тощо.	
3. Висока забрудненість осаду патогенною мікробіотою та життєздатними яйцями гельмінтів потребує додаткового оброблення, що здорожує процес використання осаду, як добрива для рослин.	
4. Виникнення неприємних запахів у місцях складування осадів.	
5. Викиди парникових газів від висушеного осаду на майданчиках.	
Соціально-економічні	
1. Зменшення площ вільних земель, які могли б використовуватись за	Відсутність площ вільних земель для складування осаду.

іншим призначенням, ніж для складування осаду.	
2. Повторного використання в достатній мірі обробленого осаду в Україні практично немає.	
Інституційні	
1. Моніторинг якості осаду не проводиться.	Без систематичного моніторингу якості осаду важко визначити перспективи його подальшого використання.
2. Статистика стосовно об'ємів обробленого осаду не збирається на державному рівні.	
3. Державних стандартів, які вимагають повторного використання осаду, який не представляє небезпеки для здоров'я людини, немає.	

2.3. Аналіз земельних ресурсів

Згідно даних Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Івано-Франківській області за 2023 рік загальна площа земель станом на 01 січня 2024 рік складає 1392,7 тис. га, із них сільськогосподарські угіддя – 630,5 тис. га (45,3 % від загальної площі території області), в тому числі:

- рілля – 397,2 тис. га (28,5 % від загальної площі території області);
- перелоги – 6,8 тис. га (0,5 % від загальної площі території області);
- багаторічні насадження – 16,3 тис. га (1,17 % від загальної площі території області);
- сіножаті і пасовища – 210,2 тис. га (15,09 % від загальної площі території області).

Площа лісів та інших лісовкритих площ складає – 635,7 тис. гектарів (45,65 % від загальної площі території області).

Інформація про кількість діючих місць видалення ПВ, 2023 рік

Таблиця 2.3.1. Кількість діючих місць видалення ПВ, 2023 рік

№ п/п	Назва одиниці адміністративно-територіального устрою	Кількість	Площі під твердими побутовими відходами, га	Зміни площі (+/-) у відношенні до попереднього року
1	Верховинський район	-	-	-
2	Івано-Франківський район	6	35,0505	-
3	Калуський район	5	29,446	-
4	Коломийський район	3	17,3	-
5	Косівський район	-	-	-
6	Надвірнянський район	1	3,8	-
	Всього	15	84,7965	-

Таблиця 2.3.2 Інформація про земельні ділянки під розміщення об'єктів управління відходами на території Івано-Франківської області

№ з/п	Найменування територіальної громади	Місце розташування	Площа земельної ділянки, га	Кадастровий номер	Цільове призначення земельної ділянки
1	Бурштинська міська рада	Івано-Франківська область, Івано-Франківський район, село Різдяни	0,9000	2621286600:03:001:1366	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості
	Бурштинська міська рада	Івано-Франківська область, Івано-Франківський район, село Різдяни	4,0905	2621286600:03:001:1357	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості
2	Городенківська міська рада	Івано-Франківська область, Коломийський район, село Котиківка	6,000	2621681600:02:001:0007	11.06 Земельні ділянки запасу (земельні ділянки, які не надані у власність або користування громадянам чи юридичним особам)
3	Калуська* міська рада	Івано-Франківська область, Калуський район,	-	-	-
4	Косівська** міська рада	Івано-Франківська область, Косівський район, село Черганівка, по вул. Кобаківська	4,0000	-	11.08 – Земельні ділянки загального користування, відведені для цілей поводження з відходами
5	Надвірнянська міська рада	Івано-Франківська область, Надвірнянський район, місто Надвірна	9,7728	2624010100:12:001:0005	11.08 – Земельні ділянки загального користування, відведені для цілей поводження з відходами

Джерело: інформація територіальних громад Івано-Франківської області

Таким чином, у 2023 році площа земельних ресурсів під побутовими відходами у розмірі 84,7965 га була зовсім мала та становила 0,00006% від загальної площі земель регіону. Більше всього полігонів розташовано у Калуському районі, які не завжди в повній мірі відповідають вимогам безпеки. Наприклад, проммайданчик, який розташований на околиці м. Долина на земельній ділянці площею 1,0626 га, відстань до найближчої забудови 436 м, на півдні від майданчика протікає річка Саджава.

Згідно з Екологічним паспортом Івано-Франківської області за 2023 рік, стан обліку та паспортизації полігонів на 01 січня 2024 року характеризується наступною таблицею.

Таблиця 2.3.3. Стан обліку та паспортизації полігонів на 01 січня 2024 року

№ з/п	Назва одиниці адміністративно-територіального устрою регіону (район)	Кількість непаспортизованих МВВ, одиниць	Кількість паспортизованих МВВ, одиниць	Паспортизовано МВВ за звітний період, одиниць
1	Верховинський	1	-	-
2	Івано-Франківський	3	13	-
3	Калуський	3	20	10
4	Коломийський	3	4	1
5	Косівський	-	-	-
6	Надвірнянський	-	4	-
	Усього	10	41	11

Міськими радами прийняті рішення про виділення земельних ділянок під будівництво регіональних об'єктів управління відходами й виготовляється технічна та містобудівна документації. Такі земельні ділянки є на території Городенківської, Бурштинської, Надвірнянської, Калуської та Івано-Франківської громад, а також на території Долинської громади.

При цьому визначення місць розташування об'єктів управління відходами здійснюється з урахуванням:

- пріоритету вимог екологічної безпеки (відповідно до ст. 3 Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища» та «Про охорону земель»);
- необхідності збереження природоохоронних територій та об'єктів (зокрема природно-заповідного фонду, територій екомережі, територій Смарагдової мережі);
- дотримання вимог природоохоронного, земельного, містобудівного та іншого законодавства;
- відповідності затвердженій у встановленому порядку містобудівній документації.

Також, у звіті про стратегічну екологічну оцінку буде наведено:

- повні відомості про наявність (чи відсутність) природоохоронних територій та об'єктів відповідно до п. 9 додатку до Закону України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних»;

- інформацію про території Смарагдової мережі та їх потенційне залучення до зони впливу планованої діяльності;
- заходи щодо запобігання, зменшення та пом'якшення негативного впливу на території Смарагдової мережі;
- оцінку відповідності рекультивації місць видалення відходів вимогам законів України «Про землеустрій» (ст. 54 та ін.), «Про охорону земель» (ст. 46, 52), «Про управління відходами» (ст. 40 та ін.), а також Правил розроблення робочих проектів землеустрою, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02 лютого 2022 року № 86 «Про затвердження Правил розроблення робочих проектів землеустрою».

Екомережа

Івано-Франківською обласною державною (військовою) адміністрацією розроблено проект схеми регіональної екологічної мережі Івано-Франківської області. В результаті проведеної роботи визначено об'єкти і структурні елементи екомережі області. Загальна площа регіональної екомережі Івано-Франківської області становитиме орієнтовно 806,3 тис. га, у тому числі: макроекокоридори – 502,1 тис. га, базові ключові території національного значення в їх складі – 280,5 тис. гектарів. Решта територій буде представлена природними ядрами та екокоридорами регіонального та локального значення, буферними та відновними територіями.

Відповідно до ст. 17 Закону України «Про екологічну мережу України» включення територій та об'єктів екомережі до відповідних переліків здійснюється на підставі рішень органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень у порядку, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 року № 1196 «Про затвердження Порядку включення територій та об'єктів до переліків територій та об'єктів екологічної мережі».

Водно-болотні угіддя міжнародного значення

На виконання домовленостей України в рамках Рамсарської конвенції статус водно-болотних угідь міжнародного значення в Івано-Франківській області отримали: Бурштинське водосховище, Витоки ріки Погорілець, Витоки ріки Прут, Ріка Дністер (в межах Галицького району).

Водночас в області зосереджено 2,6 тис. га збережених водно-болотних угідь, частина яких входить до складу природно-заповідного фонду. Всього заповідано 87 боліт площею 1160,0 гектарів.

Болота зосереджені переважно у стариці ріки Дністер у Івано-Франківському та Коломийському районах. В межиріччях і на терасах гірських річок, у замкнутих котловинах утворились сфагнові болота. Такі болота охороняються у Калуському районах. Серед них – гідрологічні пам'ятки природи загальнодержавного значення: «Болото Ширковець», «Болото Мшана», «Болото «Висяче», гідрологічний заказник загальнодержавного значення «Турова дача», ландшафтний заказник місцевого значення «Саджавський».

Пріоритетами в напрямку відтворення водно-болотних систем на території Івано-Франківської області є виявлення і забезпечення охорони

цінних об'єктів, а також екологічно безпечне використання їх ресурсів.

Водно-болотні угіддя міжнародного значення

На території Івано-Франківської області відсутні території та об'єкти, які в установленому порядку зарезервовані для подальшого заповідання, тобто не передбачено рішень органів виконавчої влади або місцевого самоврядування щодо резервування земельних ділянок з метою створення нових територій та об'єктів природно-заповідного фонду, як це визначено частиною першою ст. 51 Закону України «Про природно-заповідний фонд України», відповідно до якої земельні ділянки можуть бути зарезервовані для заповідання виключно за рішенням органів державної влади або місцевого самоврядування із внесенням відповідної інформації до Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Таким чином, у межах реалізації Регіонального плану управління відходами відсутні обмеження, пов'язані із необхідністю узгодження проектних рішень з режимами таких зарезервованих територій, однак подальше планування все одно здійснюється з дотриманням загальних вимог охорони довкілля, встановлених статтями 3, 35 і 51 вищезгаданого закону, а також врахуванням положень законів «Про екологічну мережу України», «Про охорону земель» та інших нормативно-правових актів у сфері охорони природи.

Варіанти розміщення об'єктів управління відходами буде більш детально розглядатися в розділі III РПУВ Івано-Франківської області.

Таблиця 2.3.4. Кількість установок для оброблення відходів та полігонів для видалення відходів у Івано-Франківській області

Кількість установок для оброблення відходів та полігонів для видалення відходів	Кількість по рокам, одиниць			
	2020	2021	2022	2023
Установки для сумісного спалювання з метою виробництва енергії або матеріальних продуктів	1	5	4	5
Установки для спалювання відходів з метою термічного оброблення	-	2	2	3
Установки для відновлення відходів	4	2	2	2
Інші установки для постійного зберігання відходів	-	-	-	-
Полігони	52	51	49	46
у тому числі для видалення побутових відходів	12	12	11	12

Джерело: (за даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області)

2.4. SWOT-аналіз системи управління відходами

Дані про внутрішні сильні та слабкі сторони, зовнішні можливості та загрози при реалізації регіонального плану управління відходами наведені в таблиці.

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Наявність у місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування попереднього позитивного досвіду стратегічного та оперативного планування у сфері управління відходами. Високий ступінь виконання наявних програм. 2. Наявність позитивного досвіду співфінансування з бюджетів різних рівнів ініціатив громад у сфері управління відходами. 3. Наявність у місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування досвіду створення об'єктів управління відходами. 4. Наявність у суб'єктів господарювання усталеної практики управління власними відходами: промислові, небезпечні та сільського господарства. 5. Розвиток інформаційної політики серед населення стосовно управління відходами, у тому числі роздільного збирання. 6. Зменшення забруднення довкілля за рахунок збільшення обсягів оброблення відходів будівництва та знесення, видалення з них всіх небезпечних складових. 7. Наявність в області паспортизованих полігонів. 8. Підвищується щорічно рівень обсягу відновлених відходів. 9. Налагоджена система управління медичними відходами, які передавались іншим організаціям, що мають ліцензію на управління	1. Збір статистичних даних у сфері управління з відходами йде в розріз з європейськими вимогами стосовно планів управління відходами. 2. Недостатнє фінансування місцевих програм, які покликані вирішувати питання управління відходами. 3. Недосконала інфраструктура управління відходами, відсутність сміттєпереробних заводів. 4. Непрозорість системи управління відходами будівництва та знесення. 5. Застарілість методів управління будівельними підприємствами. 6. Низька якість первинного обліку, узагальнення та аналізу даних щодо потоків відходів на усіх етапах управління відходами. 7. Низький організаційний рівень послуги управління відходами в багатьох населених пунктах не у відповідності до вимог чинного законодавства; низький рівень поінформованості населення щодо управління відходами для різних вікових груп. 8. Незначний залишковий ресурс місць захоронення побутових відходів. 9. Низький рівень охоплення населених пунктів послугами з роздільного збирання побутових відходів. 10. Відсутність моніторингу впливу на довкілля на більшості місць захоронення відходів; не достатньо залучені сучасні цифрові можливості. 11. Відсутність (або значний дефіцит) в області об'єктів інфраструктури оброблення відходів: батарей та

небезпечними відходами. 10. Наявність суб'єктів господарювання, що здійснюють збирання, заготівлю ресурсоцінних відходів.	акумуляторів, електричного та електронного обладнання, відпрацьованих батарейок, медичних відходів, небезпечних (які надають послуги у відповідності до законодавчо встановлених вимог). 12. Недостатній рівень фінансування заходів у сфері управління відходами; недостатньо розроблений механізм фінансування через штрафування населення щодо утворення локацій стихійного скупчення сміття. 13. Низький рівень оброблення відходів з метою отримання ресурсоцінних компонентів. 14. Відсутність дієвих механізмів стимулювання оброблення відходів.
Можливості	Загрози
1. Створення ефективної інфраструктури управління побутовими та промисловими відходами. 2. Створення потужностей з оброблення побутових та промислових відходів. Залучення інвестицій у сферу управління відходами. 3. Можливість урахування досвіду та успішних практик у сфері управління відходами. 4. Співпраця з міжнародними організаціями та отримання грантів. 5. Створення нових робочих місць. 6. Підвищення екологічної свідомості населення. 7. Удосконалення збору статистичної інформації у сфері управління відходами. 8. Запровадження роздільного збору побутових відходів. 9. Вилучення ресурсоцінних компонентів з відходів та організація належної інфраструктури їх оброблення з отриманням вигод для	1. Погіршення екологічної ситуації з уже існуючими полігонами побутових відходів. 2. Постійне накопичення відходів, у тому числі відходів електричного та електронного обладнання. 3. Небажання певних категорій населення роздільно збирати побутові відходи. 4. Вилучення земель задля розміщення відходів будівництва та знесення. 5. Забруднення довкілля небезпечними речовинами, що містяться у відходах будівництва та знесення (азбест, свинець, кадмій та інші). 6. Виникнення надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру на об'єктах управління відходами при невирішені проблем з обробленням в тому числі у зв'язку з військовими діями. 7. Ріст рівня екологічних і техногенних катастроф при невирішені проблем з обробленням відходів. 8. Значні фінансові витрати на розвиток сфери управління відходами. 9. Захоронення небезпечних відходів у

мешканців області. 10. Організація отримання енергії з відходів для зменшення використання викопного палива. 11. Зменшення вартості будівельних матеріалів та будівельних робіт за рахунок використання відходів будівництва та знесення та золошлакових відходів Бурштинської ТЕС; використання золошлакових відходів в якості в'язучих компонентів. 12. Оброблення осадів очисних споруд з отриманням енергії. 13. Створення сфер застосування з високою вартістю для відновлених матеріалів з відходів будівництва та знесення (таких як бетон і цегла) та відвернення їх від сфер застосування з низькою вартістю (наприклад, стабілізація ґрунтів). 14. Створення потужностей з оброблення побутових відходів. 15. Підвищення рівня екологічної безпеки.	складі побутових на полігонах. 10. Загострення (продовження) збройної агресії російської федерації проти України.
--	---

РОЗДІЛ III ПЛАНУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ В ОБЛАСТІ

3.1. Цілі та цільові показники

Цільові показники щодо управління відходами встановлено з урахуванням вимог та цільових показників, визначених Національною Стратегією управління відходами в Україні до 2030 року, Національним планом управління відходами до 2033 року (НПУВ), а також результатами SWOT-аналізу системи управління відходами в регіоні та скориговано з урахуванням фінансової спроможності області.

З метою реалізації РПУВ до 2034 року визначено наступні пріоритетні цілі:

ціль 1 – упровадження економічних інструментів для удосконалення сфери управління відходами;

ціль 2 – удосконалення інституційної структури та зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами;

ціль 3 – реформування системи інформаційного забезпечення у сфері управління відходами;

ціль 4 – забезпечення розбудови та модернізації інфраструктури управління відходами;

ціль 5 – підвищення обізнаності населення щодо управління відходами.

Відповідно до визначених пріоритетних цілей РПУВ передбачає виконання загальних завдань та заходів, які стосуються вдосконалення інституційної структури, інформаційного забезпечення сфери управління відходами загалом, створення інфраструктури.

Реалізація завдань та заходів, викладених у РПУВ, відповідно до сформульованих цілей та принципів управління відходами має забезпечити впровадження цілісної та ефективної системи управління відходами.

Досягнення цілей запропоновано здійснити наступними шляхами:

1) впровадження економічних та інших інструментів для досягнення цільових показників управління відходами передбачає:

- розроблення планів управління відходами на місцевому рівні, а також на рівні підприємств, установ та організацій;

- впровадження найкращих доступних методів і технологій управління відходами;

- стимулювання запобігання та зведення до мінімуму утворення відходів, повторне використання, відновлення, у тому числі рециклінгу відходів;

2) будівництво інфраструктури управління відходами та впровадження інноваційних технологій передбачає:

- для кожного потоку відходів заходи із управління відходами згідно із п'ятирівневою ієрархією відходів;

- створення інфраструктури збирання, зберігання, відновлення та видалення побутових відходів на основі регіонального (кластерного) підходу;

- 3) підвищення обізнаності про управління відходами;
- 4) здійснення постійного моніторингу та оцінювання ефективності РПУВ.

Цілі та цільові показники РПУВ наведені в таблиці «Цілі та цільові показники РПУВ» (Додаток 3).

Значення цільових показників національного рівня, прийнятих для регіону, наведені у таблиці Цільові показники НПУВ, прийняті для РПУВ (Додаток 4).

3.2. Управління потоками відходів

Ситуація, яку сьогодні спостерігаємо у контексті утворення, збирання (включаючи зберігання), перевезення, відновлення та захоронення відходів, посилює екологічні загрози і тому потребує якнайшвидшого вирішення. Погіршенню стану справ у даній сфері сприяють наслідки проведення військових дій на значній частині території України через широкомасштабне вторгнення Російської Федерації.

Екологічна політика Європейського Союзу виходить із завдань запобігання утворення відходів, сприяння повторному використанню, обробленню та відновленню відходів з метою зменшення їхнього впливу на навколишнє природне середовище. Пріоритетною метою при цьому постає перетворення відходів на ресурси і зниження обсягів їх утворення.

В Україні здійснюється імплементація європейського законодавства, при цьому, такі фундаментальні речі, як вимоги до учасників системи управління відходами, класифікація відходів – мають повністю відповідати стандартам ЄС.

До базових орієнтирів, які встановлюються вимогами законодавства Європейського Союзу у сфері управління відходами, відносяться такі:

інтеграція завдань захисту довкілля та здоров'я людей із заходами по максимальному використанню ресурсного потенціалу відходів; встановлення ієрархії пріоритетів щодо управління відходами(у порядку пріоритетності):

- 1) запобігання утворенню відходів;
- 2) підготовки відходів до повторного використання;
- 3) рециклінг (оброблення);
- 4) відновлення відходів (у тому числі виробництво енергії);
- 5) видалення відходів.

Ієрархія управління відходами впроваджується центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, які провадять свою діяльність відповідно до норм Господарського кодексу України.

Основними пріоритетами системи управління відходами є:

1) підвищення ступеня використання відходів як вторинної сировини, їх оброблення з метою якомога повнішого вилучення корисних компонентів і оброблення;

- 2) мінімізація утворення відходів за рахунок впровадження

маловідходних технологій і виробництв;

3) зменшення і запобігання ризику негативної дії відходів на природне середовище і здоров'я населення;

4) підвищення ефективності управління відходами, виконання вимог законодавства і, в першу чергу, поліпшення економічного механізму системи управління небезпечними і ресурсоцінними компонентами.

Рисунок 3.2.1. Ієрархія управління відходами
Джерело: <https://mepr.gov.ua/upravlinnya-vidhodamy/>

Дані щодо сценаріїв регіонального управління побутовими відходами

Згідно Методичних рекомендацій з розроблення регіональних планів управління відходами, затверджених наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 16 квітня 2024 року № 403, при формуванні територіальних меж кластерів рекомендовано застосовувати наступні критерії визначення:

основні:

- а) рекомендоване охоплення населення від 150 тис. мешканців і більше;
- б) можливість створення регіонального полігону для захоронення побутових відходів у кожному кластері;
- в) перспективи створення об'єктів поглибленого оброблення побутових відходів (у т. ч. з отриманням енергії), орієнтованих на обслуговування усієї або щонайменше значної території в межах кластеру;
- г) мінімізація витрат на перевезення та видалення відходів;
- г) мінімізація обсягів захоронення відходів;

додаткові:

1) врахування поточної адміністративної структури регіону, усталені зв'язки між громадами;

2) місцеві обмеження щодо розташування полігону для захоронення побутових відходів через геологічні/гідрогеологічні умови, схильні до затоплення території, близькість до природоохоронних зон тощо.

Згідно затверджених наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 10 лютого 2025 року № 263 «Про затвердження Правил технічної експлуатації полігонів, припинення експлуатації, рекультивації та догляду за полігонами після припинення їх експлуатації», який зареєстровано у Міністерстві юстиції України 23 березня 2025 року за № 405/43811 набрали чинності Правила технічної експлуатації полігонів, припинення експлуатації, рекультивації та догляду за полігонами після припинення їх експлуатації.

Ці Правила визначають організаційно-технічні вимоги для забезпечення безпечної експлуатації полігонів впродовж всього їх життєвого циклу з метою запобігання чи зменшення негативного впливу полігонів на навколишнє природне середовище, ризиків для здоров'я людей та поступового скорочення обсягів відходів, захоронених на полігонах, зокрема тих, які придатні для підготовки до повторного використання, рециклінгу та інших операцій з відновлення відходів.

Ці Правила є обов'язковими для виконання всіма суб'єктами господарювання незалежно від форм власності та організаційно-правових форм, що здійснюють діяльність, пов'язану з експлуатацією полігонів, припиненням їх експлуатації, рекультивацією та доглядом за полігонами після припинення їх експлуатації.

При розробленні Регіонального плану управління відходами в Івано-Франківській області до 2034 року, особлива увага приділяється екологічним та правовим засадам вибору місць розташування об'єктів інфраструктури управління відходами (полігонів, станцій перевантаження, об'єктів оброблення відходів тощо). Зазначене здійснюється з урахуванням таких ключових положень:

Пріоритет вимог екологічної безпеки — відповідно до статті 3 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та статті 3 і 46 Закону України «Про охорону земель», усі рішення щодо розміщення об'єктів повинні базуватися на принципі превентивності та мінімізації впливу на довкілля і здоров'я населення. Екологічна безпека визначається як невід'ємна частина національної безпеки держави, що накладає особливу відповідальність на органи виконавчої влади та місцевого самоврядування при плануванні таких об'єктів.

Збереження природоохоронних територій та об'єктів — не допускається розміщення об'єктів управління відходами на територіях та в межах об'єктів природно-заповідного фонду, екомережі, територій Смарагдової мережі Європи, водно-болотних угідь міжнародного значення, прибережно-захисних смуг тощо. Визначення таких територій здійснюється

на основі актуальної інформації з кадастрів, зокрема Державного земельного кадастру, Екологічного кадастру, кадастру територій ПЗФ та Смарагдової мережі.

Дотримання вимог природоохоронного, земельного, містобудівного та іншого законодавства — процес розміщення передбачає комплексну оцінку правових, екологічних, санітарно-гігієнічних, соціальних та техніко-економічних аспектів, відповідно до вимог законів України «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про оцінку впливу на довкілля», «Про стратегічну екологічну оцінку», а також державних будівельних норм (ДБН) щодо планування та забудови територій.

Відповідність затвердженій містобудівній документації — нові об'єкти управління відходами можуть розміщуватись виключно в межах функціонального призначення територій, визначених генеральними планами населених пунктів, детальними планами територій або схемами планування територій, затвердженими у встановленому порядку. У випадку відсутності відповідних положень у наявній документації, обов'язковим є внесення змін до містобудівних документів з урахуванням результатів оцінки впливу на довкілля та громадських слухань.

Таким чином, підхід до визначення локацій для інфраструктури управління відходами базується на принципах збалансованого розвитку, екологічної відповідальності та правової визначеності.

При формуванні територіальних меж кластерів Івано-Франківської області використовувались наступні критерії:

- охоплення населення від 150 тис. мешканців і більше;
- аналіз існуючої ситуації з управління відходами;
- врахування поточної адміністративної структури регіону, меж територіальних громад та усталені зв'язки між ними;
- стан автомобільних доріг;
- мінімізацію витрат на перевезення та видалення відходів;
- максимальна відстань до регіонального об'єкту управління відходами від населених пунктів або сміттєперевантажувальної станції 50-60 км;
- оцінка поточних та майбутніх потреб з управління відходами;
- збільшення кількості відходів, які спрямовуються на рециклінг, відновлення, попереднє оброблення та зменшення кількості відходів, які видаляються на полігонах.

До уваги також, було взято та узагальнено дані, отримані від Головного управління статистики в Івано-Франківській області щодо утворення та управління відходами на території області в 2022 році, що подано у таблиці 3.2.1.

Таблиця 3.2.1. Утворення та управління відходами по районах у 2022 році, тонн

Область	Утворено відходів	Утилізовано відходів	Спалено відходів	Видалено відходів у спеціально відведені місця
	650021,8	453023,6	45814,2	146536,8
Верховинський	14687,6	9602,0	—	—
Івано-Франківський	147052,3	12493,9	3545,1	106285,0
Калуський	451020,0	392376,9	39739,7	24935,6
Коломийський	25605,2	29560,8	2529,4	10294,6
Косівський	152,3	—	—	—
Надвірнянський	11504,4	8990,0	—	5021,6

Джерело: Дані надані територіальними громадами області

На території області відсутні пункти роздільного збирання побутових відходів та сміттєперевантажувальні станції, централізована система збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів, в тому числі пересувні пункти збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів.

Для оброблення відходів в населених пунктах відсутні об'єкти з рециклінгу відходів, що біологічно розкладаються, сміттєспалювальні заводи, піролізні установки, об'єкти, що використовують відходи як альтернативне паливо, об'єкти з механіко-біологічного оброблення.

Відсутній системний ефективний роздільний збір та ефективне вилучення компонентів із маси побутових відходів з метою їх подальшого рециклінгу. Всі ці заходи необхідно врахувати у РПУВ та реалізувати в межах побудови ефективної системи управління відходами.

Маючи точний морфологічний склад відходів можна визначити яку кількість контейнерів необхідно встановити в територіальній громаді, яких відходів утворюється найбільше, і запланувати подальше управління цими відходами. Морфологічний склад та фізико-хімічні властивості побутових відходів забезпечують основну інформацію, необхідну для планування й оптимізації системи управління, екологічної оцінки управління відходами.

Враховуючи, що точна інформація про склад побутових відходів в населених пунктах Івано-Франківської області та кількісні показники управління побутовими відходами відсутні, то для розроблення регіонального плану показники щодо обсягів утворення побутових відходів і їх морфологічного складу було визначено за підходом «прийнятих припущень».

У варіантах поділу області на кластери розглядалось обов'язкове запровадження роздільного збирання мінімум за 2-х контейнерною схемою (1-й контейнер для змішаних побутових відходів, 2-й контейнер для ресурсоцінних відходів). Не виключається з часом поява так званого жовтого мішка після прийняття необхідної нормативно-правової бази, збір якого буде здійснюватися окремо. Найпростіший варіант призводить до формування 2-х потоків побутових відходів для перевезення. При цьому ресурсоцінні відходи

можна збирати із застосуванням інших технологічних схем, за окремими видами побутових відходів, як то скло, пластик, картон та папір тощо збільшивши кількість контейнерів на майданчику.

Основні два потоки побутових відходів з розподілом можна припустити близько 50 на 50 відсотків, беручи до уваги морфологічний склад, де до 40 відсотків відходів становлять органічні, за умови якісного первинного роздільного збирання, перевозитимуться залежно від відстані до регіональних об'єктів одразу, або через сміттесортувальню-перевантажувальні пункти.

У територіальних громадах передбачається створення та функціонування пунктів роздільного збирання побутових відходів, де ресурсоцінні відходи, крім змішаних побутових відходів, можна накопичувати протягом певного періоду для формування необхідної об'єму з метою здешевлення їх перевезення для подальшого оброблення.

Після сортування відходів зібраних з контейнерів для ресурсоцінних компонентів змішані залишки («хвости») будуть транспортуватися до регіональних об'єктів на підприємство механіко-біологічного оброблення (МБО) побутових відходів. До складу підприємства МБО, що обслуговуватиме кластер в якому він знаходиться буде включатися сортувальна лінія. При цьому розглядається можливість «глибокого» сортування та підготовки відходів для отримання RDF/SRF палива. Також регіональний об'єкт включатиме регіональний полігон, який буде збудований з метою закриття існуючих полігонів та сміттєзвалищ, і де будуть оброблюватись відходи.

Отримане паливо із відходів (RDF/SRF) направлятиметься на об'єкт з використання відходів на енергетичні цілі. З досвіду європейських країн, допускається очікування близько 40 % палива від загального обсягу утворених побутових відходів. Якість, а отже ціна палива залежатиме від обсягу вилучення ресурсоцінних компонентів, зокрема пластику, та обраної технології сортування відходів.

Після підприємства, яке використовуватиме RDF/SRF шлак після спалювання можливо використовувати у дорожньому будівництві, в інших галузях або захоронювати на полігонах, використовуючи як інертний матеріал.

Загальний обсяг захоронення відходів після сортування на МБО (залишкові відходи – «хвости» каміння, бите скло тощо) та спалювання (шлак та зола) очікується до 20-30 % від загального обсягу утворених побутових відходів.

Площа Івано-Франківської області становить 13,9 тис. км². Протяжність області з заходу на схід складає 150 км, а з півночі на південь – 185 кілометрів.

Враховуючи вищенаведені критерії та стан сфери управління відходами проведені оцінки задля створення системи логістичних та управлінських мереж, організації створення інфраструктури збирання, перевезення та оброблення відходів. При цьому враховано діючу співпрацю і налагодженні зв'язків між різними органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання та населенням Івано-Франківської області РПУВ, наявність

та реальну можливість відведення земельних ділянок для створення регіональних об'єктів. За результатами проведеної роботи розглянуто 2 альтернативні варіанти поділу області на кластери.

Альтернатива 1 – поділ Івано-Франківської області на 6 кластерів з наступними основними населеними пунктами: Бурштинський (м. Бурштин), Городенківський (м. Городенка), Івано-Франківський (м. Івано-Франківськ), Долинський (м. Долина), Косівський (м. Косів), Надвірнянський (м. Надвірна). Склад кластеру за розподілом територіальних громад подано у таблиці 3.2.2.

Таблиця 3.2.2. Альтернатива 1. Поділ області на 6 кластерів.

Найменування кластеру	Бурштинський	Городенківський	Івано-Франківський	Калуський	Косівський	Надвірнянський
Перелік територіальних громад, які входять до кластеру	Бурштинська, Більшівцівська Букачівська, Войнилівська Галицька, Дубовецька, Рогатинська	Городенська, Гвіздецька, Заболотівська, Коломийська, Коршівська, Матеївецька, Нижньовербізька Обертинська, Олешанська Отинійська, Печеніжинська Підгайчиківська П'ядицька, Снятинська, Чернелицька	Івано-Франківська, Богородчанська, Дзвиняцька, Єзупільська, Загвіздянська, Лисецька, Старобогородчанська, Тисменицька Угринівська, Ямницька Тлумацька	Калуська, Болехівська, Брошнів-Осадська, Верхнянська Вигодська, Витвицька, Долинська, Дубівська, Новицька Перегінська, Рожнятівська Спаська	Косівська, Білоберізька Верховинська Зеленська, Космацька, Кутська, Рожнівська Яблунівська	Надвірнянська, Ворохтянська, Делятинська, Ланчинська, Пасічнянська, Переріслянська Поляницька, Солотвинська Яремчанська
Кількість громад всього 62	7	15	11	12	8	9
Чисельність населення всього 1349,1 тис. осіб станом 2022 рік	69329	292756	405972	291579	120716	170793
Обсяг утворених відходів у 2022 році відповідно до експертної (тонн)	25305	106856	148180	106426	44061	62340

Джерело: міські, селищні, сільські ради

Географічне розміщення 6 кластерів Альтернатива 1 подано на рисунку 3.2.2.

Рисунок 3.2.2– Альтернатива 1, поділ області на 6 кластерів

Альтернатива 2 – поділ Івано-Франківської області врахуванням логістичних маршрутів, економічної доцільності, наявних (перспективних) земельних ділянок для розміщення об’єктів оброблення відходів на 5 кластерів з наступними основними населеними пунктами (таблиця 3.2.3): Івано-Франківський (м. Івано-Франківськ), Долинський (м. Долина), Косівський (м. Косів), Надвірнянський (м. Надвірна), Коломийський (м. Городенка). Склад кластеру за розподілом територіальних громад подано у таблиці 3.2.3, на рисунку 3.2.2.

Таблиця 3.2.3. Альтернатива 2. Поділ області на 5 кластерів

Найменування кластеру	Івано-Франківський	Долинський	Коломийський	Косівський	Надвірнянський
Перелік територіальних громад, які входять до кластеру	Івано-Франківська, Богородчанська, Дзвиняцька, Єзупільська, Загвіздянська, Лисецька, Старобогородчанська, Тисменицька, Угринівська, Ямницька Бурштинська, Більшівцівська, Букачівська, Галицька, Дубовецька, Рогатинська Тлумацька, Олешанська	Калуська, Болахівська, Брошнів-Осадська, Верхнянська, Вигодська, Витвицька, Войнилівська, Долинська, Дубівська, Новицька, Перегінська, Рожнятівська, Спаська	Городенка, Гвіздецька, Заболотівська, Коломийська, Коршівська, Матеївецька, Нижньовербізька Обертинська, Отинійська, Печеніжинська, Підчайчиківська П'ядицька, Снятинська, Чернелицька	Косівська, Білоберізька, Верховинська, Зеленська, Космацька, Кутська, Рожнівська Яблунівська	Надвірнянська, Ворохтянська, Делятинська, Ланчинська, Пасічнянська, Переріслянська Поляницька, Солотвинська, Яремчанська
Кількість громад всього 62	18	13	14	8	9
Чисельність населення станом 2022 рік 1349,1 тис. осіб	545,9	280,1	272,3	122,2	128,6
Прогноз чисельності населення на 2030 рік 1454,395 тис. осіб	552,550	282,284	305,792	129,44	183,849
Обсяг утворених всіх відходів у 2022 році 650021,8 тонн	147052,3	451020,0	25605,2	14839,9	11504,4

Джерело: міські, селищні, сільські ради

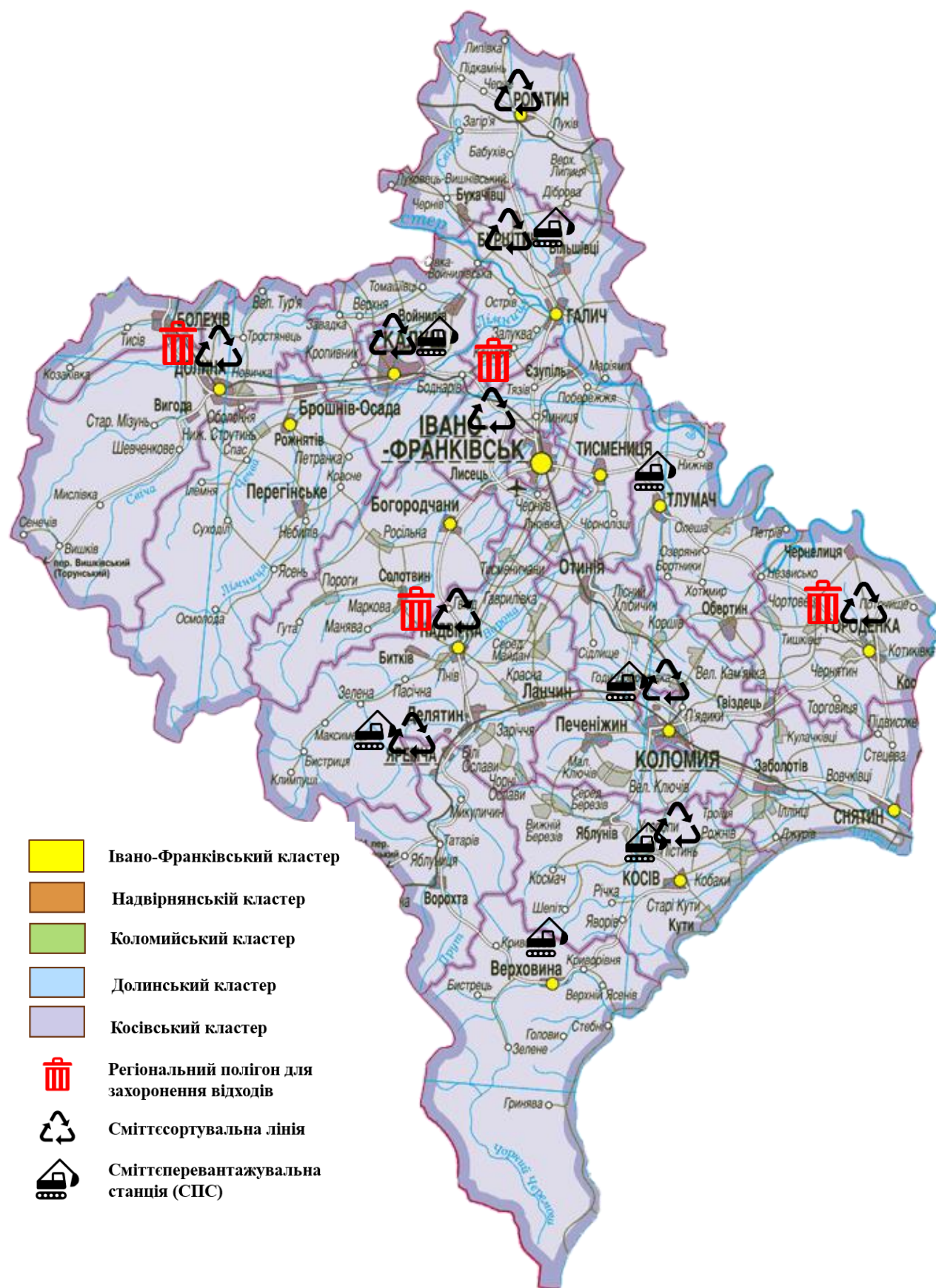

Рисунок 3.2.3 Альтернатива 2, поділ області на 5 кластерів

За результатами розгляду вищенаведених варіантів поділу для Регіонального плану управління відходами в Івано-Франківській області до 2034 року було обрано Альтернативу 2 поділу області на кластери, враховуючи особливості збирання та перевезення відходів у гірській місцевості, а також розташування районів у Івано-Франківській області. Таким чином, враховуючи територіальне розміщення та існуюче шляхове сполучення, взято до уваги середні відстані між запланованими об'єктами оброблення відходів та їх перевантаження. Враховуючи ефективну відстань перевезення відходів до 50 км, у випадках її перевищення випадках запропонована двоетапна система перевезення з використанням станцій перевантаження, сортувальних ліній з метою зменшення обсягу перевезення відходів та відбору ресурсоцінних компонентів, які зазвичай займають великий об'єм при відносно малій вазі.

Косівський кластер із населенням 122,2 тис. осіб, включає два райони – Верховинський та Косівський. У ньому передбачається створення сміттесортувально-перевантажувального об'єкту з метою забезпечення логістики до регіонального об'єкту управління відходами у Коломийському кластері. Виокремлення цього кластеру обумовлюється тим, що райони, які в нього входять є виключно гірськими, що значно ускладнює збір відходів та його перевезення. Відповідно, беручи до уваги складний рельєф, наявність важко прохідних ділянок, погодні умови, зокрема осінньо-зимового періоду і значними опадами, виникає необхідність застосування невеликих сміттєвозів, у тому числі з підвищеною прохідністю. При цьому відстань від запланованого сміттесортувального перевантажувального об'єкту до регіонального об'єкту управління відходами становить 63 км. Від селища Верховина, в якому проживає 1/3 населення району, до сміттесортувального перевантажувального об'єкту близько 40 кілометрів.

Дані щодо об'єктів управління відходами, які будуть забезпечувати реалізацію РПУВ, у тому числі створення або реконструкція яких планується у період планування за РПУВ, наведено у Додатку 5 та на рисунку 3.2.4 з урахуванням об'єктів інфраструктури управління побутовими відходами передбаченими РПУВ, що зазначені у Додатку 7.

Рисунок 3.2.4 Об'єкти інфраструктури управління побутовими відходами у громадах області, передбачені РПУВ

Основними об'єктами інфраструктури управління відходами, що орієнтовані на обслуговування усієї території в межах кластеру або її більшої частини, можуть бути:

- регіональні полігони побутових відходів;
- сортувально-переробні комплекси (СПК), які можуть бути на основі технологій механіко-біологічного оброблення (МБО) або термічного оброблення (ТЗ), в тому числі з виробництвом RDF та/або SRF палива з висококалорійного залишку;
- сортувально-перевантажувальні або сміттєперевантажувальні станції (СПС);
- сортувальні станції / лінії (СС) стаціонарні або мобільні.

Відповідно, основними критеріями, що використовувались для визначення територіальних меж кластерів, є наступні:

- чисельність охопленого населення;
- потенційна можливість створення у кожному кластері регіонального полігону для захоронення відходів;
- перспектива створення у кожному кластері (або їх більшості) регіонального об'єкту оброблення відходів (РООВ) із комплексною технологією;
- мінімізація поточних витрат на перевезення відходів та капітальних й експлуатаційних затрат на захоронення відходів;
- технологічно-організаційна можливість мінімізації обсягів захоронення відходів.

Допоміжними критеріями, що використовувались для визначення територіальних меж кластерів, є наступні: сформовані взаємозв'язки між громадами та існуючі проекти співробітництва територіальних громад тощо.

Порівняльна таблиця для обраних варіантів кластерування подано у таблиці 3.2.4.

Таблиця 3.2.4. Порівняльна таблиця для обраних варіантів кластерування

Критерії поділу	Альтернатива 1	Альтернатива 2
Територіальні умови	Кластеризація за даною альтернативою розроблена за допомогою розрахунків	Кластеризація за даною альтернативою розроблена за допомогою розрахунків, а також із погодженням з територіальними громадами
Адміністративні умови	Центри кластерів частково співпадають із центрами територіальних громад	Центри кластерів частково співпадають із центрами територіальних громад. Було взято до уваги поточну адміністративну структуру регіону, меж територіальних громад та установлені зв'язки між ними.
Рекомендоване охоплення населення	У кожному кластері проживає більше 150 тис. осіб, за винятком Косівського та Надвірнянського кластеру, оскільки дані кластери є гірськими та туристичними	У кожному кластері проживає більше 150 тис. осіб, за винятком Косівського та Надвірнянського кластеру, оскільки дані кластери є гірськими та туристичними
Можливість створення регіонального полігону побутових відходів	Обсяги утворення відходів для створення регіональних полігонів для двох із шести кластерів становить менше 100 т/рік	Обсяги утворення відходів для створення регіональних полігонів для всіх кластерів становлять більше 100 т/рік
Максимальні відстані при перевезенні відходів	Максимальна відстань від населеного пункту до регіонального полігону становить більше 130 км	Максимальна відстань до регіонального полігону становить до 100 км, за винятком окремих малочисельних населених пунктів Верховинського району
Дорожня інфраструктура	Потрібен аналіз маршрутів для оптимізації відстаней	Потрібен аналіз маршрутів для оптимізації відстаней
Перспективи створення об'єктів поглибленого оброблення (ОПП) побутових відходів	Необхідне проведення економічного обґрунтування доцільності створення ОПП в кожному кластері	Необхідне проведення економічного обґрунтування доцільності створення ОПП в кожному кластері
Налагоджені зв'язки між територіальними громадами	У межах запропонованих кластерів недостатньо сформовані зв'язки між територіальними громадами	У межах кожного кластеру формуються нові зв'язки між територіальними громадами
Спеціалізація територій	У запропонованих кластерах виникає потреба проведення всебічної комплексної оцінки ресурсного потенціалу для кожного кластеру	Запропоновані кластери характеризуються як за найкращим адміністративним розташуванням, так і за господарсько-промисловими критеріями об'єднання територіальних громад у п'ять кластерів. Це дозволить скористатись специфікою кожного кластеру для визначення пріоритетних напрямків розвитку сфери управління відходами та розробити плани управління відходами у цих зонах.

Джерело: складено да результатами кластерування

Національним планом управління відходами до 2033 року закріплено, що середньостатистичний мешканець України утворює близько 1 кг побутових відходів за день, що включає обсяги утворення відходів з площі зеленого насадження на прибудинковій території. Таким чином, за рік одна особа утворює в середньому 350 кг побутових відходів, що в порівнянні з середньоєвропейськими показниками значно менше, та 38 кг великогабаритних та ремонтних відходів.

Сценарії щодо способів збирання, перевезення та оброблення побутових відходів у межах визначених кластерів

Організація збирання та перевезення побутових відходів

Організація роздільного збирання побутових відходів здійснюється виконавчими органами місцевого самоврядування згідно Методики роздільного збирання побутових відходів, затвердженого наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 13 грудня 2023 року № 1130. У документі наведено рекомендації щодо етапів впровадження роздільного збирання, розрахунків кількості компонентів побутових відходів як вторинної сировини та необхідної кількості контейнерів, технологічні схеми, за якими рекомендовано здійснювати роздільне збирання побутових відходів, короткі рекомендації щодо організації проведення агітаційної роботи щодо безпечного в санітарно-епідемічному та екологічному відношенні управління побутових відходів.

Цей наказ надає настанови як потрібно організовувати роздільне збирання побутових відходів. У зв'язку з вище наведеним, сценарії оброблення мають ґрунтуватися на запровадженні роздільного збирання сухої вторинної сировини та отримання від неї максимальної вигоди.

Роздільне збирання побутових відходів допомагає комплексно вирішити проблеми в наступних напрямках:

Екологічний – забезпечується зменшення використання природних ресурсів завдяки поверненню ресурсоцінних відходів у виробничі цикли та подовження терміну дії існуючих полігонів побутових відходів за рахунок зменшення обсягів відходів, які надходять на захоронення.

Естетичний – роздільне збирання передбачає використання сучасного устаткування, а саме контейнерів та спеціально обладнаних транспортних засобів для перевезення побутових відходів (із заднім завантаженням), які відповідають вимогам європейських стандартів. Вони більш гармонійно вписуються до інфраструктури населених пунктів та забезпечують захист від забруднення території під час збирання та перевезення побутових відходів.

Економічний – від реалізації ресурсоцінних відходів буде отримано додатковий дохід, який може бути використаний на розвиток системи управління побутовими відходами у населеному пункті. Зменшуються також витрати на перевезення та захоронення побутових відходів.

Роздільне збирання побутових відходів доцільно здійснювати з метою сприяння підготовці побутових відходів до повторного використання,

рециклінгу для зменшення кількості побутових відходів, що захоронюються на полігонах, запобігання їх негативному впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище.

В РПУВ розглядається обов'язкове запровадження роздільного збирання побутових відходів.

Для сприяння відновленню відходів забезпечується їх роздільне збирання. Змішування відходів з іншими відходами чи матеріалами, якщо такі дії ускладнюють операції з відновлення, забороняється.

Утворювачі або власники відходів, які не є суб'єктами господарювання у сфері управління відходами, зобов'язані забезпечувати зберігання відходів у спосіб, що є безпечним для здоров'я людини та навколишнього природного середовища, та передавати відходи суб'єктам господарювання у сфері управління відходами протягом одного року з моменту їх утворення.

Роздільне збирання відходів у населених пунктах здійснюється для таких видів відходів, як папір і картон, пластик, скло, метал. При цьому створюються умови для забезпечення роздільного збирання біовідходів, текстилю, небезпечних відходів у складі побутових та інших видів відходів, що підлягають роздільному збиранню.

Роздільно зібрані відходи, призначені для підготовки до повторного використання та рециклінгу, не можуть видалятися шляхом спалювання чи в інший спосіб, крім відходів, що утворюються внаслідок сортування або інших операцій з оброблення роздільно зібраних відходів та відходів, непридатних до повторного використання та рециклінгу.

Відповідно до статті 26 Закону України «Про управління відходами», органи місцевого самоврядування у сфері управління з відходами:

- створюють пункти роздільного збирання побутових відходів;
- запроваджують роздільне збирання побутових відходів;
- забезпечують виконання цільових показників щодо підготовки для повторного використання та рециклінгу побутових відходів;
- організовують роботи пунктів роздільного збирання побутових відходів;
- встановлюють тарифи на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифів на збирання, перевезення, відновлення, видалення побутових відходів окремо за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні);

- укладають договори з організаціями розширеної відповідальності виробників щодо запровадження приймання та роздільного збирання видів побутових відходів, на які поширюється розширена відповідальність виробника;

- капітальні інвестиції державних унітарних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі (крім банків), комунальних унітарних підприємств, установ, організацій, крім тих, які здійснюються за рахунок власних коштів таких підприємств, товариств, установ і організацій, що спрямовуються на створення (придбання), реконструкцію, технічне переоснащення основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів,

очікуваний строк корисної експлуатації яких перевищує один рік, а також виплати за договорами, укладеними в рамках державно-приватного партнерства.

Великогабаритні та ремонтні відходи рекомендується збирати окремо в контейнерах місткістю не менше 5 м³, які розташовуються на контейнерних майданчиках та пунктах роздільного збирання побутових відходів, а також за заявкою споживача.

Ремонтні відходи, за можливості, рекомендується пакувати у спеціальні поліетиленові мішки з метою унеможливлення виділення пилу.

Збирання відходів зелених насаджень рекомендується здійснювати за заявкою споживача.

При збиранні біовідходів доцільно використовувати спеціальні контейнери, призначені для цього. Рекомендується налагодити окреме збирання біовідходів із закладів харчування, а також продуктових або сільськогосподарських ринків та ярмарок.

Основний компонент побутових відходів – харчові відходи. Під час розкладання даного компоненту відбувається збільшення у складі побутових відходів вологої та гниючої маси, яка не підлягає сортуванню та забруднює інші ресурсо-цінні компоненти, що є у складі побутових відходів. При цьому, якщо мешканці забезпечать роздільне збирання у джерела утворення побутових відходів, а саме безпосередньо у квартирах або домоволодіннях, можливо відібрати близько 70 % умовно чистих ресурсоцінних компонентів відходів.

Досвід впровадження роздільного збирання побутових відходів у населених пунктах України доводить, що вже на початковому етапі роздільного збирання, кількість відходів, які раніше вивозили на полігони побутових відходів, зменшується на 20-30 %.

З метою здійснення вибору системи роздільного збирання для кожного виду побутових відходів та довгострокового прогнозування обсягів утворення ресурсоцінних відходів проводиться дослідження кількості кожного виду побутових відходів у складі побутових відходів та визначається технологічна схема з необхідною кількістю контейнерів/пластикових пакетів, відповідно до Методики роздільного збирання побутових відходів, затвердженої наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 13 грудня 2023 року № 1130, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 02 лютого 2024 року за № 168/41513.

Як правило застосовуються типові металеві або пластмасові контейнери заводського виготовлення. Доцільно використовувати контейнери обладнані кришками та з пристроєм для відкривання кришки за допомогою ніг. Для збирання ресурсоцінних відходів рекомендується використовувати контейнери із спеціальними отворами з кришкою, що замикається, або контейнери закритого типу, які пофарбовані (або мати пофарбовану основну частину чи кришку, або наліпку розмірами 150 × 450 мм) в такий колір (рисунки 3.2.5):

- жовтий – для пластику;
- зелений – для скла;
- синій – для паперу та картону;

- блакитний – для ресурсоцінних відходів;
- коричневий – для біовідходів;
- сірий – для змішаних побутових відходів;
- червоний – для небезпечних відходів у складі побутових відходів.

Рисунок 3.2.5. Приклад контейнерів для збирання ресурсоцінних відходів

При застосуванні підземних та напівпідземних контейнерів – їх рекомендується встановлювати на вільних від інженерних комунікацій місцях об'єктів благоустрою, поблизу багатоквартирних житлових будинків. Підземну камеру, у якій розташовані контейнери, рекомендується обладнувати таким перекриттям, яке не буде заважати пішохідному та дорожньому руху. Рекомендується забезпечити умови для вологого прибирання підземної камери, відведення стічних, талих та зливових вод. З метою унеможливлення надходження зливових вод у підземну камеру, де розміщені контейнери, рекомендується облаштування її зверху бетонним обведенням профільної форми.

За контейнерною системою побутові відходи як правило збирають окремо у контейнери різної місткості, розміщені на контейнерному майданчику або на стаціонарних пунктах роздільного збирання побутових відходів.

Система збирання побутових відходів, що передбачена РПУВ, включає наступні етапи:

- збирання змішаних побутових відходів;
- роздільне збирання ресурсоцінних компонентів побутових відходів: скла, пластику, паперу, металів та за економічної доцільності з 2026 року – відходів, що біологічно розкладаються (органіки);
- роздільне збирання небезпечних відходів у складі побутових;
- роздільне збирання відходів батарейок та ВЕЕО в рамках пілотних проектів та їх системне збирання з моменту запровадження в Україні принципу розширеної відповідальності виробника;

- роздільне збирання інших специфічних відходів: великогабаритних відходів, відходів будівництва та знесення тощо.

Система збирання побутових відходів включає обов'язкове облаштування контейнерних майданчиків у відповідності до вимог чинного законодавства.

Роздільне збирання відходів, що біологічно розкладаються (органіка) здійснюється на місцевому рівні та може включати:

- встановлення окремих контейнерів для ресурсоцінних компонентів за економічної доцільності та наявності майданчика для компостування;
- створення громадських майданчиків для компостування;
- створення пунктів роздільного збирання побутових відходів.

Роздільне збирання небезпечних відходів у складі побутових здійснюється відповідно до затвердженої Методики роздільного збирання побутових відходів. Небезпечні відходи у складі побутових відходів збираються окремо від інших видів побутових відходів за такими системами збирання побутових відходів: контейнерною системою, у пунктах роздільного збирання побутових відходів (в тому числі мобільних – оснащених транспортних засобах), або за заявкою споживача, і передаються суб'єктам господарювання, що отримали ліцензії на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами.

Маркування зібраних небезпечних відходів у складі побутових відходів здійснюється суб'єктом господарювання у сфері управління відходами протягом однієї доби після їх збирання.

Спосіб організації збирання визначається самостійно відповідними органами місцевого самоврядування та закріплюється у правилах благоустрою населених пунктів та/або місцевих планах управління відходами. Перед впровадженням збирання небезпечних відходів у складі побутових необхідно переконатись у наявності підприємств, які забезпечать оброблення цих відходів та які мають на здійснення таких операцій всі необхідні дозвільні документи й ліцензію на здійснення операцій з небезпечними відходами.

Роздільне збирання відходів батарейок та ВЕЕО до моменту запровадження в Україні принципу розширеної відповідальності виробника й впровадження системного збирання на національному рівні може здійснюватися в рамках пілотних проектів шляхом:

- створення окремих стаціонарних пунктів приймання небезпечних відходів;
- створення пунктів роздільного збирання побутових відходів;
- створення мобільних (пересувних) пунктів приймання небезпечних відходів;
- проведення регулярних акцій зі збирання окремих компонентів небезпечних відходів у складі побутових.

Перед впровадженням збирання небезпечних відходів у складі побутових

необхідно переконатись в наявності підприємств, які забезпечать оброблення цих відходів. Спосіб організації збирання визначається самостійно відповідними органами місцевого самоврядування та закріплюється у правилах благоустрою населених пунктів та/або місцевих планах управління відходами.

Роздільне збирання інших специфічних відходів: великогабаритних відходів, відходів будівництва та знесення тощо. Спосіб організації збирання визначається самостійно відповідними органами місцевого самоврядування та закріплюється у правилах благоустрою населених пунктів та/або місцевих планах управління відходами та може включати:

- створення пунктів приймання відходів;
- збирання ремонтних відходів на контейнерні майданчики для побутових відходів.

Перевезення побутових відходів

Передбачається, що до введення в експлуатацію нових регіональних полігонів відходів буде здійснюватися на так звані «перехідні полігони відходів».

Після будівництва та введення в експлуатацію регіональних об'єктів управління відходами відходи, там де це доцільно, будуть перевозитись через сміттєперевантажувальні станції. Під час першого етапу доцільно розробити ТЕО під кожну з запланованих сміттєперевантажувальних станцій та уточнити місця їх розташування.

Перевантажувальні станції доцільно будувати тільки там, де вони допоможуть знизити загальні транспортні витрати на перевезення від місця утворення відходів до об'єктів з відновлення або видалення відходів в невеликих територіальних громадах.

Фактична кількість сміттєвозів буде залежати від організації послуги управління відходами на місцевому рівні, частоти вивезення та системи збирання ПВ і може уточнюватись при перегляді плану. За даними звітності за формою 1-ТПВ у 2023 році всього в області налічувалось 107 сміттєвозів зі ступенем зношеності 62 %. Також доцільно враховувати те, що в деяких населених пунктах відходи вивозяться тракторами або за допомогою транспортних засобів приватних підприємств.

Орієнтовна потреба у придбанні сміттєвозів для Івано-Франківської області з урахуванням оновлення наявного автопарку та потреба у придбанні контейнерів для збирання побутових відходів (з урахуванням оновлення наявного контейнерного парку) відображена в таблиці 3.2.6 (Додаток 16). За даними, отриманими від опитування представників органів місцевого самоврядування Івано-Франківської області, необхідним для громад станом на січень 2025 рік є у придбанні ще 60 сміттєвозів та 13362 контейнери.

Кількість контейнерів може бути уточнена під час перегляду РПУВ і буде залежати від обраної на місцевому рівні системи збирання ПВ. Важливим є попереднє узгодження типу контейнерів та їх об'єму із сміттєвозами, які наявні або планується придбати у громаді/населених пунктах.

Кінцева кількість сміттєвозів та контейнерів буде визначатися з урахуванням матеріального балансу та проведення розрахунків.

Перевезення небезпечних відходів у складі побутових має здійснюватися спеціальним автотранспортом. Для організації діяльності із збирання небезпечних відходів у складі побутових надавач послуг повинен отримати відповідні ліцензії.

Параметри інфраструктури збирання та перевезення побутових відходів

Пункти роздільного збирання побутових відходів

Об'єкти інфраструктури системи збирання побутових відходів включають:

- стаціонарні пункти роздільного збирання побутових відходів;
- пункти збирання для повторного використання товарів, які були у вжитку;
- сміттєперевантажувальні станції;
- центри зі збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання;
- пункти та/або контейнерна система для роздільного збирання побутових відходів;
- контейнерні майданчики для збирання побутових відходів.

Органи місцевого самоврядування можуть створювати пункти роздільного збирання побутових відходів згідно із Законом України «Про управління відходами». Кількість, розташування, а також спосіб організації діяльності пунктів роздільного збирання побутових відходів та джерела фінансування витрат на здійснення роздільного збирання побутових відходів у пунктах роздільного збирання побутових відходів у межах територіальної громади визначаються місцевим планом управління відходами.

Стаціонарні пункти роздільного збирання побутових відходів слід облаштовувати з дотриманням вимог, передбачених Методикою роздільного збирання побутових відходів, затвердженої наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 13 грудня 2023 року № 1130, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 02 лютого 2024 року за № 168/41513, а саме:

- відстань від меж земельних ділянок закладів освіти та лікувально-профілактичних закладів, стін житлових та громадських будівель і споруд, майданчиків для ігор дітей та відпочинку населення повинна становити не менше 30 м;

- відстань від меж присадибних ділянок із сторони вулиць на території садибної забудови в межах території територіальних громад повинна становити не менш 8 м;

- наявність твердої та рівної основи (покриття), зокрема з бетону чи асфальту;

- наявність облаштованого в'їзду та під'їзних доріг, що забезпечують безперешкодний проїзд транспортних засобів спеціального призначення;

- наявність системи організованого відведення води, що утворюється внаслідок випадання атмосферних опадів (у разі потреби).

У разі застосування мобільних пунктів роздільного збирання побутових відходів, для яких виконавчі органи сільських, селищних, міських рад погоджують графік перебування такого пункту за відповідною адресою та за видами побутових відходів, рекомендується використовувати транспортні засоби спеціального призначення, кваліфікований персонал, відповідне технологічне обладнання для збирання та перевезення окремих видів побутових відходів.

З метою вибору місць стоянки транспортних засобів спеціального призначення для збирання відходів при використанні мобільних пунктів роздільного збирання побутових відходів рекомендується враховувати критерії за наявністю достатньої кількості населення та очікувані обсяги збирання цих відходів, характеристику місця стоянки, її віддаленість від шкіл, дитячих садків, лікарень тощо, можливість безперешкодного в'їзду, стоянки та вїзду транспортного засобу спеціального призначення, унеможливлення перешкод руху іншим транспортним засобам.

Необхідно попередньо повідомляти населення про графік транспортного засобу спеціального призначення для збирання відходів, місце і тривалість його стоянки.

Інформацію для населення щодо діючих пунктів роздільного збирання відходів, у тому числі мобільних, та їх графік, рекомендується поширювати через медіа, вебсайти органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання у сфері управління відходами.

Строк зберігання змішаних побутових відходів у контейнерах на контейнерних майданчиках та території пунктів роздільного збирання побутових відходів не повинен перевищувати норми, встановлені Державними санітарними нормами та правилами утримання територій населених місць, затвердженими наказом Міністерства охорони здоров'я України № 145 від 17 березня 2011 року, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 05 квітня 2011 року за № 457/19195.

Зокрема, термін зберігання в холодний період року (при середньодобовій температурі – 5 С і нижче) повинен бути не більше ніж три доби, а в теплий період року (при середньодобовій температурі більше ніж + 5 С) – не більше ніж одна доба (щоденне перевезення).

Параметри інфраструктури збирання побутових відходів. Для налагодження роботи системи роздільного збирання необхідно забезпечити створення необхідної інфраструктури, що складається з спеціальних об'єктів послуг у сфері управління відходами, а саме (таблиця 3.2.7):

- пункти роздільного збирання побутових відходів;
- пункти збирання для повторного використання товарів, які були у вжитку;
- центри зі збирання відходів та їх ремонту з метою повторного використання.

Пункти роздільного збирання побутових відходів можуть передбачатися

для створення органами місцевого самоврядування. Враховуючи чисельність населення в ТГ області, передбачається створення пунктів роздільного збирання відходів у всіх ТГ області, у м. Івано-Франківську – 2 таких пункти. Кількість, характеристики, а також необхідні інвестиційні витрати на створення пунктів роздільного збирання побутових відходів будуть визначатися органами місцевого самоврядування на етапі реалізації РПУВ (рисунок 3.2.4).

У відповідності до п. 11.2.4 ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» (ДБН, 2019) у населених пунктах слід передбачати місця для встановлення пунктів приймання відходів паперу, пластику, скла, відходів упаковки, відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів, електричного і електронного обладнання та шин. Згідно ДБН Б.2.2-12:2019 пункт площею 30 м² призначений для обслуговування 10 тис. осіб населення. За умови дотримання відповідних ліцензійних умов такі пункти можуть використовуватися також для збирання небезпечних відходів у складі побутових. Передбачається, що органами місцевого самоврядування у межах їх компетенції та з урахуванням вимог законодавства (у т. ч. тих, що будуть прийняті в майбутньому) щодо управління специфічними відходами, будуть створені об'єкти зі збирання таких відходів на території відповідних населених пунктів. Перелік і необхідна кількість пунктів роздільного збирання відходів визначатиметься органами місцевого самоврядування на етапі реалізації РПУВ та на основі морфології побутових відходів.

Пункти збирання для повторного використання товарів, які були у вжитку. Передбачається необхідність створення мережі пунктів збирання для повторного використання меблів, побутової техніки, одягу та інших товарів, які були у вжитку. Створення таких об'єктів рекомендується здійснювати у складі пунктів роздільного збирання побутових відходів. Кількість, характеристики, а також необхідні інвестиційні витрати на їх створення будуть визначатися органами місцевого самоврядування на етапі реалізації РПУВ.

Центри зі збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання (насамперед відходів електричного та електронного обладнання), також доцільно створювати в рамках пунктів роздільного збирання побутових відходів після необхідного обґрунтування; їх кількість, характеристики, а також необхідні інвестиційні витрати будуть визначатися відповідними органами місцевого самоврядування на етапі реалізації РПУВ.

Таблиця 3.2.5. Параметри інфраструктури збирання побутових відходів (планові показники станом на 2030 рік)

Найменування кластерів	Кількість населення, осіб тис. осіб	Стаціонарні пункти роздільного збирання відходів, одиниць (в громадах)	Пункти збирання відходів для повторного використання, одиниць	Центри із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання, одиниць
Долинський кластер	282,284	13	4	3
Коломийський кластер	305,792	14	3	2
Івано-Франківський кластер	552,550	19	7	5
Надвірнянський кластер	183,849	9	6	1
Косівський кластер	129,44	8	2	2
Всього по області	1454,395	63	22	13

З метою оптимізації витрат та технічного облаштування доцільно поєднати мобільні пункти збирання відходів із центрами збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання (насамперед відходів електричного та електронного обладнання) та пунктів збирання для повторного використання меблів, побутової техніки, одягу та інших товарів, які були у вжитку. Таким чином населення буде більш вмотивоване приносити відходи до таких пунктів, одночасно отримуючи можливість віддати непотрібні речі або надати їх для ремонту.

Об'єкти інфраструктури зі збирання побутових відходів, що створюються на місцевому рівні, визначаються у правилах благоустрою населених пунктів та/або місцевих планах управління відходами.

Для міських та селищних населених пунктів встановлюватимуться на майданчиках для збирання відходів контейнери для роздільного збирання відходів. В сільських населених пунктах з меншою кількістю та щільністю населення пропонується встановлювати пункти роздільного збирання ПВ. Вимоги до облаштування цих пунктів визначені п.11.2.4. ДБН Б.2.2.-12:2019 «Планування та забудова територій».

Враховуючи, що роздільним збиранням побутових відходів станом на 2023 рік охоплено близько 36 % населення територіальних громад, то передбачається, що до 2034 року поступово роздільне збирання буде впроваджено у всіх населених пунктах області.

Перелік і необхідна кількість пунктів роздільного збирання відходів визначатиметься органами місцевого самоврядування на етапі реалізації РПУВ з урахуванням реалізованої технології у регіональних об'єктах управління відходами.

Параметри інфраструктури перевезення побутових відходів

У відповідності до Національної Стратегії управління відходами в Україні до 2030 року передбачено будівництво сміттєперевантажувальних

станцій.

При формуванні та обранні сценаріїв щодо способів перевезення побутових відходів використовувались наступні критерії:

- транспортна інфраструктура та стан доріг;
- максимальні відстані при перевезенні відходів. Максимальна відстань до регіонального об'єкту управління відходами або сміттєперевантажувальної станції – 50 км;
- у разі розгляду доцільності встановлення сміттєперевантажувальної станції враховано поєднання двох факторів: обсяг відходів, який транспортуватиметься до сміттєперевантажувальної станції та відстань від сміттєперевантажувальної станції до регіонального об'єкту управління відходами.

РПУВ заплановано будівництво сміттєперевантажувальних станцій у Івано-Франківському та Косівському кластерах (таблиця 3.2.6).

Таблиця 3.2.6. Плановані сміттєперевантажувальні станції у кластері

Найменування	Івано-Франківський		Долинський	Коломийський	Косівський		Надвірнянський
Назва населеного пункту, в якому пропонується розташування сміттєперевантажувальної станції	м. Тлумач	м. Бурштин	м. Калуш	м. Коломия	с-ще Верховина	м. Косів	м. Яремча
Населення, що обслуговуватиметься сміттєперевантажувальною станцією, тис. осіб	37,0	96,0	127,42	177,71	33,6	129,9	37,1
Обсяг відходів, що транспортується до сміттєперевантажувальної станції, тис. т/рік*	11,56	29,97	39,76	55,46	10,49	40,55	11,58
Місце розташування регіонального об'єкту управління відходами	с. Рибне	с. Рибне	с. Тростянець/ Долина	м. Городенка	м. Городенка	м. Городенка	м. Надвірна

*Потужність сміттєперевантажувальних станцій наведено з припущення 100% охоплення населення послугою з вивезення утворених відходів.

При реалізації РПУВ доцільно провести додаткові розрахунки економічної доцільності створення СПС у тому числі і в інших населених пунктах, враховуючи туристичну завантаженість місцевості, з поправкою на фактичні обсяги утворення відходів, з урахуванням ефективності їх створення для зменшення транспортних витрат. Враховуючи стан доріг, на місцевому рівні доцільно розглянути створення СПС або закупівлю нових смітєвозів.

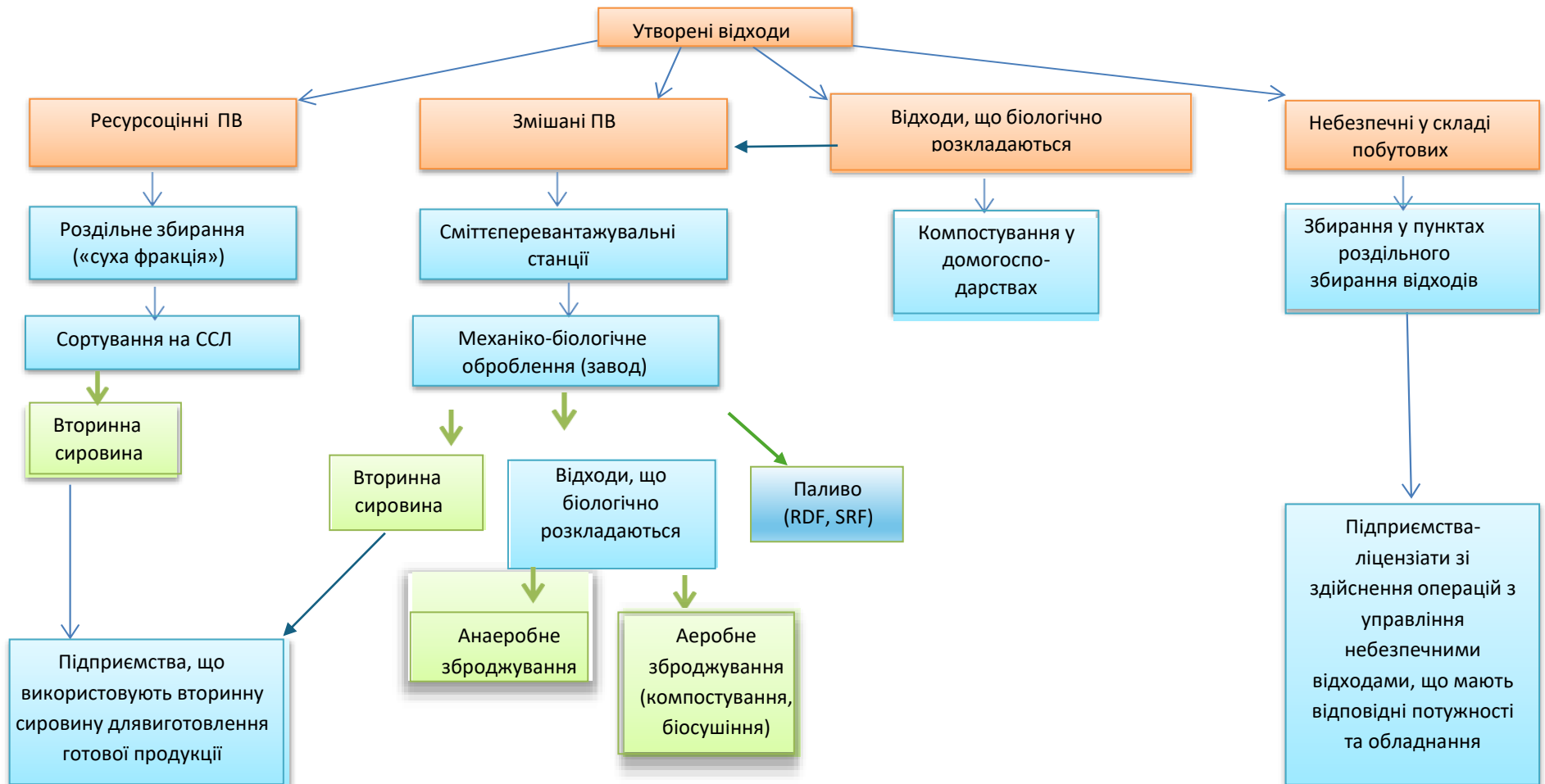

Рисунок 3.2.6. Схема управління побутовими відходами в Івано-Франківській області

Параметри інфраструктури оброблення побутових відходів

Для РПУВ обрано системний підхід, що включатиме наступні елементи:

- об'єкт механіко-біологічного оброблення відходів;
- об'єкти централізованого біологічного оброблення (компостування);
- сміттесортувальні лінії;
- сміттєперевантажувальні станції;
- полігони побутових відходів;
- об'єкти індивідуального компостування відходів;
- пункти роздільного збирання відходів.

Сміттєсортувальні лінії

Потреба у сміттєсортувальних лініях визначалась з урахуванням наступних факторів:

- наявність функціонуючих сортувальних ліній в області;
- наявність мінімального обсягу роздільно зібраних відходів (5-7 тис. т/рік вхідного потоку);
- розташування якнайближче до найбільшого населеного пункту;
- обсяг роздільно зібраних побутових відходів.

Дані усередненого морфологічного складу побутових відходів свідчать про достатній вторинний ресурсний потенціал Івано-Франківської області (Таблиця 3.2.7).

Таблиця 3.2.7. Матеріально-ресурсний потенціал побутових відходів Івано-Франківської області

Найменування	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Обсяг утворення відходів, т, у т.ч.:	403447,5	419373,1	435298,6	451224,2	467149,8	483075,3	499000,9	514926,4	530852,0
Папір, картон	16138,4	16774,7	17411,5	18049,4	18686,8	19323,6	19961,4	20598,1	21234,7
Метали	8068,5	8388,1	8705,7	9024,7	9342,6	9660,9	9979,0	10298,1	10615,5
Скло	32275,3	33549,5	34824,4	36097,2	37371,9	38645,4	39919,4	41194,3	42467,5
Полімери	36310,9	37743,5	39177,3	40610,4	42044,0	43476,7	44910,6	46343,4	47776,2
Відходи, що біологічно розкладаються	165413,5	171943,0	178472,0	185002,5	191531,7	198060,1	204589,8	211118,9	217649,8
Інше	145240,9	150974,2	156707,7	162441,5	168174,4	173906,9	179640,7	185373,6	191108,4
Вміст ресурсоцінних компонентів, т	92793,1	96455,9	100118,9	103781,7	107445,3	111106,6	114770,4	118432,1	122095,7

Будівництво сортувальних ліній дозволяє збільшити обсяг ресурсоцінних компонентів та отримати вторинну сировину кращої якості. Ці фактори впливають на економічні показники функціонування сортувальних ліній.

При аналізі варіантів технологічного обладнання сортувальних ліній розглядаються стандартні рішення, які мають підтвердження щодо їх

запровадження на території України.

Перелік сміттесортувальних ліній, передбачених РПУВ наведено у таблиці 3.2.8.

Таблиця 3.2.8. Інфраструктура сортування ПВ

Найменування кластеру	Івано-Франківський	Долинський	Коломийський	Косівський	Надвірнянський
Назва населеного пункту, де планується розташування сміттесортувальної лінії	поблизу с. Рибне, м. Бурштин, Рогатин	м. Долина, м. Калуш	м. Коломия, м. Городенка	м. Косів	м. Надвірна, м. Яремче
Потужність сортувальної лінії (виходячи з припущень розрахунку матеріального балансу)*	27239 т/р	42792,2 т/р	64865 т/р	35165 т/р	13546,2 т/р

Об'єкти оброблення відходів

У відповідності до Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року необхідно досягнути цільового показника 30 % захоронення ПВ, тобто забезпечити зменшення обсягу захоронення за допомогою комплексу заходів із роздільного збирання ПВ з вилучення ресурсоцінних компонентів та подальшим їх спрямуванням на оброблення, компостування органічної складової відходів, що біологічно розкладаються в приватних домогосподарствах та заходів з оброблення змішаних відходів. Питання роздільного збирання та сортування висвітлено у розділах вище. Комплекс заходів з оброблення ПВ наведений нижче у цьому розділі.

Об'єкти централізованого біологічного оброблення (компостування)

Національним планом управління відходами до 2033 року пропонується будівництво об'єктів для компостування відходів в територіальних громадах (зокрема з використанням інструменту співробітництва територіальних громад) з чисельністю населення від 100 тис. мешканців із середньою оптимальною потужністю 5 тис. тонн готового компосту на рік. Створення об'єктів для компостування у складі комплексів об'єктів механіко-біологічного або регіональних пунктів роздільного збирання відходів суттєво скоротить процес їх проектування та будівництва, оскільки зникне потреба в процедурах відведення земельних ділянок та розроблення і погодження проектної документації, а також суттєво скоротяться логістичні та експлуатаційні витрати.

Здійснення компостування та вибір технології визначається регіональними та місцевими планами управління відходами. У територіальних громадах чисельністю до 100 тис. осіб доцільно здійснювати компостування на

спеціалізованих компостних майданчиках, а в невеликих територіальних громадах — компостування в місцях видалення відходів у буртах або «рукавах».

РПУВ передбачається, що об'єкти для компостування відходів будуть створені в кожному кластері по 1-му об'єкту на кластер.

На першому етапі реалізації РПУВ необхідно виконати детальне техніко-економічне обґрунтування конкретних рішень, що будуть реалізовані. За цією причиною чинна редакція РПУВ не містить конкретних технологічних параметрів установок біологічного оброблення біовідходів та економічних показників їх експлуатації, лише індикативні дані. Витрати на створення об'єктів біологічного оброблення біовідходів можуть змінюватися в досить широкому діапазоні в залежності від прийнятих технічних рішень і будуть визначатися за результатами виконання ТЕО на етапі реалізації РПУВ.

Об'єкти індивідуального компостування відходів

Індивідуальне компостування біовідходів буде здійснюватися у населених пунктах області їх утворювачами на присадибних, дачних та садових ділянках.

Кількість та параметри обладнання для індивідуального компостування відходів, що біологічно розкладаються, визначається власниками домогосподарств, виходячи з їх потреби. Індивідуальне компостування впроваджується шляхом встановлення на подвір'ях домогосподарств індивідуальних компостерів та паралельним проведенням потужної інформаційної роботи з населенням. Паралельно потрібно налагодити систему обліку (розрахунків) відходів, що компостуватимуться для подальшої звітності на обласному рівні щодо виконання цільових показників, визначених Національним планом управління відходами.

Об'єкт механіко-біологічного оброблення відходів

Пропонується створення об'єктів МБО на регіональних об'єктах управління відходами поруч з регіональними полігонами для захоронення відходів. Завод з механіко-біологічного оброблення відходів (МБО) пропонується побудувати першочергово біля м. Івано-Франківськ, оскільки у цьому кластері наявний найбільший обсяг відходів для завантаження об'єкту на повну потужність до 200 тис. тонн на рік. Також пропонується створення об'єктів МБО на регіональних об'єктах управління відходами у Долинському, Коломийському та Надвірнянському кластерах. Відстань до всіх об'єктів МБО від станцій перевантаження або сортувальних ліній не перевищує 50 км.

При реалізації будь-якого з варіантів технології оброблення відходів на МБО у кожному кластері впроваджується роздільне збирання побутових відходів і роздільно зібрані компоненти спрямовуються на сортування з подальшою передачею вторинної сировини на підприємства, які використовують її для виробництва власної продукції.

Можливі різні технологічні схеми реалізації МБО. Як найбільш розповсюджений варіант пропонується МБО, що включає наступні блоки:

- блок механічного оброблення (сортування та подрібнення);

- блок біологічного оброблення, який залежно від реалізованої технології передбачатиме аеробний або анаеробний розклад.

У результаті МБО буде отримано наступні продукти:

- відходи, що підлягають відновленню;
- тверде паливо – RDF/SRF;
- біогаз (з розрахунку 130 м³ на 1 т органічної складової ПВ, вміст метану у 1 м³ біогазу становить 55 %);
- органічні залишки після аеробного (компост) або анаеробного розкладу;
- залишки відходів, непридатні до подальшого використання, що спрямовується на захоронення на полігон.

Параметри застосування МБО представлені у таблиці 3.2.9.

У випадку застосування компостування органічної складової можливим є отримання компосту або компостоподібного продукту. Проте практика показує, що під час компостування органічної фракції, відсортованої зі змішаних побутових відходів, отримати якісний компост, придатний до широкого застосування, зазвичай неможливо. У більшості випадків утворюється компостоподібний продукт, який може бути використаний переважно під час рекультивації сміттєзвалищ і полігонів та практично не має комерційної цінності.

Можливі ринки збуту/ використання отриманих вихідних продуктів.

1. Вторинна сировина. В Івано-Франківській та сусідніх областях знаходяться наступні кінцеві підприємства, що використовують вторинну сировину:

- макулатура – ТОВ «Картонно-паперова компанія» (Львівська область);
- скло – Рокитнівський скляний завод, Костопільський завод скловиробів (Рівненська область), ПрАТ «БІО МЕД СКЛО», ПрАТ «Мар'янівський склозавод» (Житомирська область);
- полімери (перелік компаній потребує уточнення) – ТзОВ «Вторсервіс», «ЄвролПЕТ» (Львівська область), ТОВ «СІБ-Пласт» (Хмельницька область) тощо.

Також у регіоні працюють місцеві підприємства-посередники, які можуть забезпечувати логістику та постачання вторинної сировини на переробні заводи.

2. Тверде паливо (RDF/SRF). Найбільш розповсюдженим методом використання RDF/SRF є його використання в цементній промисловості. В Івано-Франківській області знаходиться ПрАТ «Івано-Франківськцемент» (відстань до м. Івано-Франківськ становить 8 км), що є сприятливим фактором для реалізації проекту. Однак, цементна промисловість вимагає високоякісного стандартизованого палива SRF за якістю не менше 3-го класу згідно з ДСТУ EN 15359:2018 (таблиця 3.2.10). Крім того, потребує вирішення питання оплати – на яких умовах підприємство готове приймати SRF, що потребує заключення договорів, узгодження та дослідження калорійності відходів та палива з відходів, визначення обсягів поставок SRF.

3. Біогаз – може використовуватись для виробництва електроенергії.

4. Зброжений осад та рідина. Рідина потребуватиме очищення, а осад

може бути змішаний зі свіжою фракцією органіки (зелені відходи) та пройти додаткове компостування/ або спрямовуватиметься на полігон.

5. Компостоподібний продукт – може бути використаний для рекультивації полігону або в інших цілях, з врахуванням його властивостей.

Таблиця 3.2.9. Параметри застосування МБО(матеріальний баланс)

Показник	Одиниці виміру	Значення		
		Варіант 1	Варіант 2	Варіант 3
Обсяг надходження ПВ на МБО	т/рік	485306,1	485306,1	485306,1
	%	до 92 (залежно від частки вилученої вторинної сировини при роздільному зборі)		
Вилучення ресурсоцінних компонентів	т/рік	106170,4	106170,4	106170,4
	%	20		
Виробництво Палива з відходів	т/рік	-	132713,0	132713,0
	%	-	25	25
Залишок, що спрямовується на захоронення	т/рік	307894,2	193761,0	156601,3
		58	36,5	29,5

Таблиця 3.2.10. Класифікація палива з відходів відповідно до ДСТУ EN 15359:2018

Параметри	Значення	Одиниця виміру	Клас				
			1	2	3	4	5
Найнижча теплота згорання Q _v	Середньоарифметичне	МДж/кг	≥25	≥20	≥15	≥10	≥5
Вміст Хлору, Cl	Середньоарифметичне	%	≤0,2	≤0,6	≤1,0	≤1,5	≤3
Вміст Ртуті, Hg	Усереднене	мг/МДж	≥0,02	≥0,03	≥0,08	≥0,15	≥0,50
	80% значення	мг/МДж	≤0,04	≤0,06	0,16≤	≤0,30	≤1,00

Враховуючи відносно низьку якість вихідних даних (а саме відсутність повної та достовірної інформації про обсяги і склад відходів в області), фактичну вартість будівництва об'єктів, фактичні показники можуть відрізнятися від закладених у розрахунки, це не буде мати значного впливу на реалізацію РПУВ, оскільки дані можуть коригуватись на етапі перегляду РПУВ.

Полігони побутових відходів

При визначенні місць розміщення регіональних полігонів, бралися до уваги наступні чинники:

- можливість використання діючих потужностей полігону як регіонального при одночасному будівництві нового полігону (або розширення існуючого шляхом створення нових карт). В усіх випадках створення регіональних полігонів потребуватиме будівництво нового полігону (або карти). Діючі полігони будуть експлуатуватися до вичерпання їх потужності та рекультивовані;

- існуючий потенціал для використання земельних ресурсів поблизу діючого об'єкту для створення нових потужностей;
- можливі ризики соціального несприйняття будівництва нового полігону в новому місці.

За результатами аналізу та консультацій в якості потенційних регіональних полігонів захоронення відходів, що не є небезпечними, можуть розглядатися 4 місця та зазначені у таблиці 3.2.11.

Таблиця 3.2.11 Перелік полігонів, які розглядаються як регіональні об'єкти

№ з/п	Кластер	Населений пункт	Поточний статус полігону	планування
1	Івано-Франківський	поблизу с. Рибне	діючий	розширення та реконструкція
2	Долинський	с. Тростянець	діючий	розширення та реконструкція
3	Коломийський	с. Котиківка	діючий	розширення та реконструкція
4	Надвірнянський	м. Надвірна	-	будівництво нового об'єкта

Зазначені місця розглядаються як найбільш ймовірні. При цьому допускається, що на етапі реалізації РПУВ в конкретному кластері може бути прийнято рішення щодо розташування регіонального полігону в іншому місці.

Потужність полігонів визначається з урахуванням планованого зменшення захоронення відходів за рахунок вжиття заходів, передбачених планом (механіко-біологічне оброблення, компостування, роздільне збирання тощо.)

Доцільність створення саме регіональних полігонів потужністю понад 50 тис. т/рік, а не більшої кількості полігонів меншої потужністю обумовлена принципом економії за рахунок масштабу (при належному облаштуванні регіональних полігонів витрати у перерахунку на 1 т відходів будуть більшими для місцевих полігонів меншої потужності). Також створення регіональних полігонів дозволить забезпечити спрямування всіх відходів кожного кластеру до одного об'єкту, що є перспективним з точки зору створення регіональних об'єктів з оброблення побутових відходів.

Потужності регіональних полігонів розраховані виходячи зі строку експлуатації 20 років у декілька черг, залежно від їх заповнюваності. Будівництво полігонів пропонується на базі вже існуючих (Долинський, Коломийський кластери), поблизу з існуючим (Івано-Франківський кластер) на новій земельній ділянці (Надвірнянський кластер). В усіх випадках створення регіональних полігонів буде потребувати будівництва нового полігону (або реконструкції). При цьому вважається, що діючі полігони будуть експлуатуватися до вичерпання їх потужності з подальшою рекультивацією.

Витрати на будівництво, експлуатацію, закриття та догляд після закриття регіональних полігонів

Для розрахунку витрат включено такі складові:

- витрати на будівництво полігону;

- витрати на закупівлю обладнання;
- витрати на експлуатацію полігону;
- витрати на закриття та рекультивацію;
- витрати на догляд після закриття (цей критерій враховано відповідно до завдань Національної Стратегії управління відходами, Національного плану управління відходами та заплановані зміни законодавства щодо наближення нормативно-правового регулювання України щодо відходів до вимог Директиви 1999/31/ЄС про захоронення відходів).

Фактична величина інвестиційних витрат на створення регіональних полігонів може змінюватися в широкому діапазоні оскільки:

- можуть відрізнятися базові умови створення полігону;
- проект може передбачати різні технічні рішення та рівень оснащення;
- на етапі виконання будівельно-монтажних робіт можливі відхилення фактичних витрат від планових.

Закриття несанкціонованих сміттєзвалищ, сміттєзвалищ та полігонів побутових відходів, що не відповідають санітарним та екологічним вимогам

Необхідність закриття та рекультивації сміттєзвалищ та полігонів, які не відповідають належним санітарним та екологічним вимогам, визначена Національним планом управління відходами до 2033 року. Детальний перелік заходів, що мають бути виконані на обласному та місцевому рівні, наведено у таблиці 3.2.12.

З метою захоронення відходів на облаштованих регіональних полігонах, необхідно, щоб були закриті та рекультивовані існуючі сміттєзвалища та полігони побутових відходів, що не відповідають вимогам законодавства, та які недоцільно з економічної та технічної точки зору приводити у відповідність до належних вимог. Крім того, результати аналізу стану існуючих полігонів та сміттєзвалищ (на підставі наявних даних) свідчать про гостру необхідність закриття та рекультивацію перевантажених сміттєзвалищ та полігонів побутових відходів. Зазначені заходи необхідно здійснювати паралельно з введенням в експлуатацію нових регіональних полігонів.

Зазначені заходи мають виконуватися паралельно із введенням в експлуатацію нових регіональних полігонів.

Таблиця 3.2.12. Перелік заходів, передбачених Національним планом управління відходами до 2033 року

з/п	Назва заходу	Строки виконання
1	Проведення інвентаризації полігонів відходів, що не є небезпечними	у дворічний строк після затвердження положення про порядок проведення інвентаризації об'єктів з оброблення відходів
2	Проведення оцінки ризику полігонів відходів, що не є небезпечними	у дворічний строк після затвердження методики проведення оцінки ризику для довкілля від об'єктів з оброблення відходів

3	Підготовка та затвердження переліку полігонів відходів, що не є небезпечними, експлуатація яких повинна бути припинена, та переліку полігонів відходів, що не є небезпечними, що повинні бути приведені у відповідність із встановленими вимогами	у шестимісячний строк після проведення інвентаризації та оцінки ризику
4	Розроблення та затвердження планів заходів щодо приведення полігонів відходів, що не є небезпечними, у відповідність із встановленими вимогами	у шестимісячний строк після затвердження переліку полігонів побутових відходів, експлуатація яких повинна бути припинена, та переліку полігонів побутових відходів, що повинні бути приведені у відповідність з вимогами законодавства
5	Припинення експлуатації/закриття сміттєзвалищ і полігонів відходів, що не є небезпечними, які не відповідають встановленим вимогам	одночасно із введенням в експлуатацію нових регіональних полігонів побутових відходів
6	Розроблення проектів рекультивації сміттєзвалищ і полігонів відходів, що не є небезпечними, які не відповідають встановленим вимогам	після затвердження переліку полігонів побутових відходів, що повинні бути закриті, та переліку полігонів побутових відходів, що повинні бути приведені у відповідність із встановленими вимогами
7	Проведення рекультивації сміттєзвалищ і полігонів відходів, що не є небезпечними, які не відповідають встановленим вимогам	після погодження проектів рекультивації полігонів побутових відходів і сміттєзвалищ, які не відповідають встановленим вимогам

Під час планування та реалізації заходів з рекультивації місць видалення відходів в Івано-Франківській області до 2034 року, передбачено обов'язкове дотримання вимог чинного законодавства України, а саме:

- **Закону України «Про землеустрій»** – відповідно до статті 54, рекультивація земель здійснюється на основі робочих проектів землеустрою, які мають враховувати заходи з відновлення родючості ґрунтів, екологічну безпеку та подальше раціональне використання земельних ресурсів.

- **Закону України «Про охорону земель»** – зокрема, статті 46 і 52 визначають обов'язок землекористувачів здійснювати рекультивацію порушених земель та відновлювати їх екологічний і господарський потенціал. Рекультивація повинна проводитись у строки, погоджені з органами державного нагляду у сфері охорони земель.

- **Закону України «Про управління відходами»** – згідно зі статтею 40, суб'єкти господарювання, що експлуатують об'єкти з видалення відходів, зобов'язані розробляти та виконувати програми або плани рекультивації таких об'єктів після завершення їх експлуатації, забезпечуючи екологічну безпеку для населення та довкілля.

- **Правил розроблення робочих проектів землеустрою**, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02 лютого 2022 року № 86 – встановлюють чіткий порядок розроблення, погодження та затвердження таких

проектів, включно з розділами, які визначають заходи з технічної та біологічної рекультивації.

У рамках реалізації регіонального плану передбачено:

- інвентаризацію існуючих місць видалення відходів;
- оцінку стану порушених земель;
- розроблення та реалізацію робочих проектів землеустрою з рекультивації;
- інтеграцію відновлених територій у соціально-економічну інфраструктуру області.

Таким чином, кожен проект рекультивації має бути юридично та екологічно обґрунтованим, узгодженим з місцевими громадами та затвердженим відповідно до національних стандартів.

З усіх полігонів, наявних на території області, виділяються такі, для яких припускається можливим їх експлуатація до моменту вичерпання їх технологічного ресурсу, або до введення в експлуатацію регіонального полігону відповідного кластеру.

Відбір полігонів виконаний за наступними критеріями:

- полігони, що мають проектно-конструкторську документацію;
- полігони, площа яких більша 2 га;
- найбільші полігони, що розташовані на території ТГ, і які розглядаються як єдина можливість для захоронення ПВ на період до вирішення питання щодо альтернативи.

В Івано-Франківській області налічується 15 постійно діючих полігонів та сміттєзвалищ. Кожне з них перевищує площу 2 гектарів. Тому запропоновано, щоб ці полігони функціонували до введення в експлуатацію нових регіональних полігонів. На першому етапі доцільно провести рекультивацію тих сміттєзвалищ та полігонів, стан яких за результатами проведеної інвентаризації буде найбільш критичним. Враховуючи організаційні і фінансові обмеження, обов'язковим має бути закриття полігонів та сміттєзвалищ у відповідності до графіку (таблиця 3.2.15) з метою недопущення захоронення на них відходів, та поступова їх рекультивація у відповідності фінансової спроможності.

Для первинної індикативної оцінки площі рекультивації був проведений аналіз наявних сміттєзвалищ та полігонів. Визначено, що загальна площа рекультивації становить 79,5802 га, зокрема: Долинський кластер – 24,4352 га, Івано-Франківський кластер – 25,645 га, Коломийський кластер – 25,7 га, Надвірнянський кластер – 3,8 гектарів. Уточнення площі сміттєзвалищ та полігонів, що підлягатиме рекультивації має бути проведене в рамках інвентаризації полігонів та сміттєзвалищ протягом року після затвердження відповідної методики.

Окрім того, на території області наявні сміттєзвалища на території Верховинської, Войнилівської, Заболотівської, Ланчинської, Отинійської, Печеніжинської селищних територіальних громад, Косівської міської територіальної громади, які потребують додаткових досліджень та вивчення, з метою визначення площі, які підлягатимуть рекультивації.

У розрахунок витрат закладено потребу у фінансуванні – 8897 тис. грн

на 1 га, вартість під час виконання робіт може зростати до +30 – 40 % залежно від запропонованого рішення проектом рекультивації та стану сміттєзвалищ (таблиця 3.2.13).

Загальний обсяг витрат становитиме 708 млн гривень.

Таблиця 3.2.13. Індикативна оцінка вартості рекультивації наявних полігонів та сміттєзвалищ івано-Франківської області (Потребує уточнення)

Показники	2031-2033 роки
Долинський кластер	-
Кількість сміттєзвалищ, од.	5
Площа рекультивації, га	24,4352
Обсяг витрат, грн	133298 000
Івано-Франківський кластер	-
Кількість сміттєзвалищ, од.	5
Площа рекультивації, га	25,645
Обсяг витрат, грн	366168000
Коломийський кластер	
Кількість сміттєзвалищ, од.	4
Площа рекультивації, га	25,7
Обсяг витрат, грн	174 732 800
Надвірнянський кластер	
Кількість сміттєзвалищ, од.	1
Площа рекультивації, га	3,8
Обсяг витрат, грн	33 843 522
Всього	-
Кількість сміттєзвалищ, од.	15
Площа рекультивації, га	79,5802
Обсяг витрат, грн	708 042 322
Обсяг витрат, євро	16 1091 871

Також слід брати до уваги, що під час проведення інвентаризації з великою вірогідністю буде виявлено нові сміттєзвалища, що потребуватимуть закриття та рекультивації, відтак обсяг витрат за зазначеним напрямом може зрости.

Орієнтовний тариф на послуги з управління побутовими відходами

Відповідно до Закону України «Про управління відходами» тариф на послугу з управління побутовими відходами є середньозваженим тарифом, що формується на основі тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів. Витрати на адміністрування послуги з управління побутовими відходами розраховуються окремо у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, та включаються до середньозваженого тарифу виконавця послуги.

Тариф на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифи на збирання, перевезення, відновлення, видалення побутових відходів встановлюються органом місцевого самоврядування окремо за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні, відходи зелених насаджень).

Розрахунок тарифу на послугу з управління побутовими відходами здійснює виконавець послуги. Розрахунок тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів здійснюють суб'єкти господарювання, які здійснюють відповідні операції.

Визначальними для величини тарифу на послуги з управління побутовими відходами є витрати на збирання відходів та їх перевезення до регіонального об'єкту управління ПВ та витрати, пов'язані з захороненням відповідної частини відходів.

При аналізі величини тарифу приймаємо припущення, що витрати на збирання, перевезення та оброблення ресурсоцінних компонентів побутових відходів покриваються за рахунок реалізації отриманої продукції та через механізм розширеної відповідальності виробника (після прийняття відповідних нормативно-правових актів).

Витрати на вивезення відходів визначатимуться в рамках реалізації РПУВ на місцевому рівні у залежності від реалізованої технології збирання, перевезення, оброблення відходів, наявності ринків збуту, вартості вторинної сировини, попиту та вартості на RDF-паливо.

Параметри інфраструктури управління побутовими відходами

Інфраструктура управління побутовими відходами включає:

- об'єкти інфраструктури збирання та перевезення побутових відходів;
- об'єкти інфраструктури відновлення побутових відходів;
- об'єкти інфраструктури захоронення побутових відходів.

Є важливим, щоб діяльність із розвитку об'єктів інфраструктури управління відходами була синхронізована з процесом розвитку надання послуг з управління побутовими відходами в населених пунктах області.

Для створення об'єктів інфраструктури обов'язковим є наявність умов для ефективного і сталого функціонування відповідних об'єктів у довгостроковій перспективі. Однією з умов є забезпеченість визначених об'єктів інфраструктури необхідною кількістю відходів, що будуть оброблятися. Створення усіх з запланованих об'єктів потребує запровадження та ефективного функціонування системи роздільного збирання ПВ.

Розвиток інфраструктури збирання та перевезення побутових відходів

Згідно положень Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року передбачається створення об'єктів інфраструктури збирання відходів, зокрема мережі пунктів збирання для повторного використання меблів, побутової техніки, одягу та інших товарів, які були у вжитку, а також створення центрів із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання (насамперед відходів електричного та електронного обладнання).

Створення об'єктів інфраструктури збирання відходів здійснюється як елемент розвитку систем управління побутовими відходами відповідних територій. Кількість, характеристики, а також необхідні інвестиційні витрати на створення об'єктів інфраструктури збирання відходів, будуть визначатися органами місцевого самоврядування на етапі реалізації РПУВ.

Розвиток інфраструктури оброблення побутових відходів РПУВ передбачено експлуатацію діючих та створення нових об'єктів інфраструктури управління побутовими відходами. Перелік об'єктів інфраструктури оброблення відходів наведений у додатку 7.

Сміттесортувальні лінії

Фінансово-економічні показники функціонування сміттесортувальних ліній значною мірою залежать від обсягів відходів, що будуть надходити на сортування, та якісних характеристик відходів.

Капітальні витрати на створення сміттесортувальної лінії включають наступні витрати:

- проектування, що включає розроблення містобудівної, земельної, проектної документації у т. ч. оцінка впливу на довкілля (ОВД);
- придбання обладнання;
- будівельно-монтажні роботи;
- інші капітальні витрати, у т. ч. непередбачені.

Слід зазначити, що при розробленні РПУВ були відсутні достовірні та повні дані щодо обсягів утворення відходів та їх складу. Розрахунки щодо визначення доцільності створення сортувальних ліній та прогнозних параметрів їх функціонування виконувалися з використанням ряду припущень.

Враховуючи вищенаведене, створення сортувальних ліній планується здійснювати лише при гарантованому охопленні кластерів роздільним збиранням ПВ у відповідності до встановлених у РПУВ цільових показників. Запропонована кількість сміттесортувальних ліній враховує наявну сортувальну лінію.

Об'єкти централізованого біологічного оброблення біовідходів

РПУВ передбачається, що в області повинні бути створені об'єкти централізованого біологічного оброблення біовідходів, на яких буде отримуватися цільовий продукт, що буде направлений на рециклінг, а не на захоронення.

Розвиток інфраструктури об'єктів централізованого оброблення відходів, що біологічно розкладаються повинен починатись після розроблення ТЕО та створення пілотного об'єкту.

Об'єкт механіко-біологічного оброблення ПВ

Варіант створення МБО обрано пріоритетним сценарієм. Передбачається, що такий варіант буде відпрацьований на рівні ТЕО та з урахуванням перемовин з місцевим підприємством з виробництва цементу щодо використання виробленого на МБО палива з відходів. На підставі зазначених факторів буде прийматися кінцеве рішення щодо можливості та доцільності створення заводу з МБО в Івано-Франківській області та уточнення його потужності з урахування готовності Долинського кластеру спрямовувати ПВ на МБО Івано-Франківського кластеру. Тому РПУВ передбачено на першому етапі розроблення ТЕО зі створення МБО. Будівництво заводу заплановано детального вивчення та дослідження умов щодо доцільності діяльності такого об'єкту.

Узагальнену інформацію щодо будівництва, реконструкції, модернізації об'єктів інфраструктури управління побутовими відходами наведено у додатку 8.

РПВУ передбачається будівництво пунктів роздільного збирання відходів у кожній територіальній громаді.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з побутовими відходами, досягається шляхом реалізації комплексу заходів з дотриманням ієрархії методів управління відходами.

Запобігання утворенню відходів

Оскільки обсяги утворення побутових відходів та їх склад визначаються переважно структурою споживання населення, основним управлінським механізмом, що застосовується в цій сфері є інформаційно-просвітницька діяльність, спрямована на пропаганду ощадливого споживання та застосування відповідних методів та підходів. В якості запобігання утворенню відходів, від яких необхідно позбавлятися, розглядається запровадження (або розширення використання) індивідуального компостування біовідходів у приватних домогосподарствах сільської місцевості, а також малих міст і селищ.

Підготовка до повторного використання відходів

Діяльність за напрямом включає запровадження у населених пунктах роздільного збирання відходів, які придатні до повторного використання, створення об'єктів інфраструктури для збирання для повторного використання меблів, побутової техніки, одягу та інших товарів, які були у вжитку, а також організацію та проведення інформаційно-просвітницької діяльності, спрямованої на пропаганду розширення повторного використання товарів, які були у вжитку.

Рециклінг

Діяльність за напрямом включає:

- запровадження та розширення роздільного збирання побутових відходів, включаючи створення об'єктів інфраструктури збирання відходів;
- створення та забезпечення функціонування об'єктів інфраструктури сортування побутових відходів та підготування ресурсоцінних відходів для їх подальшого оброблення;
- створення та забезпечення функціонування об'єктів централізованого біологічного оброблення біовідходів;
- сприяння створенню потужностей з оброблення ресурсоцінних відходів;
- організацію та проведення інформаційно-просвітницької діяльності, спрямованої на підвищення рівня участі населення в роздільному збиранні відходів.

Інші види відновлення відходів, у тому числі виробництво енергії

Діяльність за напрямом включає створення та забезпечення функціонування об'єкту поглибленого оброблення побутових відходів,

спрямованого на використання енергетичного потенціалу відходів (МБО).

Видалення відходів

Діяльність за напрямом включає зменшення кількості місць для видалення побутових відходів та створення мережі регіональних полігонів побутових відходів.

3.2.1. Управління побутовими відходами

Забезпечення функціонування ефективної системи управління побутовими відходами включає наступні компоненти:

Інституційне вдосконалення та підтримання регіональної системи управління відходами, яке забезпечуватиметься за рахунок:

- запровадження механізмів фінансової та організаційної підтримки реалізації заходів РПУВ в межах кластерів;
- інтеграції завдань РПУВ у місцеві програми управління відходами та охорони навколишнього природного середовища;
- зміцнення інституційної спроможності громад з питань управління побутовими відходами шляхом підвищення рівня кваліфікації фахівців ОМС;
- регулярного перегляду та оновлення РПУВ, Узгодження з РПУВ містобудівної документації (рівень області, ТГ);
- встановлення на місцевому рівні економічно обґрунтованих тарифів на послуги із управління побутовими відходами з урахуванням за потреби інвестиційної складової;
- удосконалення механізму збирання та обліку інформації щодо управління побутовими відходами на місцевому рівні.

Впровадження ієрархії управління відходами, яка передбачає:

Запобігання утворенню відходів, що досягається за рахунок інформаційно-просвітницької роботи:

- з населенням, з питань зваженого підходу при обранні продукції для споживання (її якості, відходоємності, вмісту шкідливих компонентів, придатності до багаторазового використання та ремонту, можливості подальшого оброблення);
- з представниками бізнесу (заклади громадського харчування) з питань стимулювання клієнтів до використання багаторазової тари для напоїв;
- підтримки інших ініціатив, що сприяють зменшенню утворення побутових відходів.

Підготовку до повторного використання, що включає:

- створення пунктів збирання для повторного використання меблів, побутової техніки, одягу та інших товарів, які були у вжитку;
- інформаційно-просвітницьку роботу з населенням.

Оброблення відходів, що передбачає низку заходів в рамках завдання «розвиток інфраструктури з оброблення побутових відходів»:

- розширення охоплення населення послугою із роздільного збирання відходів;
- створення пунктів приймання/збирання побутових відходів в населених

пунктах з чисельністю понад 50 тис. осіб;

- будівництво сміттесортувальних ліній;
- розширення практики з компостування в приватних домогосподарствах відходів, що біологічно розкладаються;
- створення об'єктів з централізованого біологічного оброблення відходів, що біологічно розкладаються;
- інформаційно-просвітницьку роботу з населенням з питань роздільного збирання відходів та компостування.

Інші види відновлення, зокрема енергетичне відновлення відходів, що передбачає низку заходів в рамках завдання «розвиток інфраструктури з оброблення відходів»:

- розроблення ТЕО та будівництво об'єктів з оброблення відходів, а саме з їх механіко-біологічного оброблення.

Видалення (у т.ч. захоронення) побутових відходів, що передбачає низку заходів в рамках завдання «розвиток інфраструктури з видалення (захоронення) відходів»:

- проведення інвентаризації наявних полігонів й сміттєзвалищ та оцінка їх ризику для довкілля та здоров'я населення;
- визначення полігонів та сміттєзвалищ, що мають бути закриті й рекультивовані, та тих, що мають бути приведені у відповідність до належних вимог;
- закриття та рекультивація сміттєзвалищ, які не відповідають вимогам чинного законодавства;
- створення регіональних полігонів для відходів, що не є небезпечними, які відповідатимуть вимогам екобезпеки та ДБН. Передбачається, що поступово ці полігони будуть використовуватись для захоронення відходів після їх попереднього оброблення.

Невід'ємною частиною впровадження ієрархії управління відходами є **Розвиток інфраструктури збирання побутових відходів**, який передбачає:

- збільшення охоплення населення послугою з вивезення відходів;
- оновлення парку спецавтотранспорту;
- оновлення контейнерного парку;
- розроблення ТЕО на будівництво пунктів роздільного збирання відходів.

3.2.1.1. Управління відходами упаковки

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами упаковки

Відходи упаковки – упаковка чи пакувальний матеріал, що належить до відходів, за винятком відходів виробництва упаковки та відходів, що утворюються в процесі пакування товару.

Цільові показники з управління відходами упаковки визначаються законодавством про упаковку та відходи упаковки й будуть впроваджені після прийняття відповідного законодавства.

Відповідно до міжнародних директив: 94/62/ЄС «Про упаковку та відходи упаковки»; 2018/852/ЄС про внесення змін до директиви щодо упаковки та відходів упаковки в рамках сприяння переходу ЄС буде внесено зміни до економіки замкненого циклу. Закон України «Про управління відходами» містить вимогу до запровадження системи розширеної відповідальності виробника для виробників товарів, зокрема товарів в упаковці.

Національним планом управління відходам до 2033 року встановлюються кількісні показники, строки досягнення яких відповідають діючому законодавству, що передбачають організацію схеми розширеної відповідальності виробника для відходів упаковки, загальний рівень рециклінгу яких має становити 45 % на 5-й рік введення в дію відповідного закону (орієнтовно 2030 року); 60 % – на 9-й рік (орієнтовно до 2033 року).

Станом на сьогодні, достовірні дані щодо утворення відходів упаковки на території Івано-Франківської області відсутні. З метою прогнозування утворення відходів від упаковки необхідно провести додаткове вивчення та дослідження щодо їх утворення в області.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами

Одним із найкращих методів зменшення утворення відходів упаковки – це запровадження системи розширеної відповідальності виробника.

Однак, РПУВ розглядається запровадження роздільного збирання відходів упаковки, шляхом встановлення додаткових контейнерів з відповідним маркуванням та позначками, які відходи приймаються.

Інформаційне забезпечення

Впровадження роздільного збирання відходів має передбачати:

- постійне інформування та комунікацію з мешканцями про перебіг реалізації проекту;
- залучення та участь мешканців до роздільного збирання побутових відходів та проведення толок та інші заходи.

3.2.1.2. Управління відходами електричного та електронного обладнання

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами електричного та електронного обладнання

Відходи електричного та електронного обладнання – відносно новий тип відходів, утворений через зростання ринку електронної та електричної техніки. ВЕЕО з часом не розкладаються, а накопичуються у навколишньому природному середовищі, забруднюючи його важкими металами та іншими токсичними речовинами. Більшість електронних відходів відносяться до категорій небезпечних відходів (наприклад, люмінесцентні лампи, відпрацьовані хімічні речовини, джерела струму), тому потребують окремого збирання та належного оброблення.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами

Національним планом управління відходами до 2033 року встановлюються цільові показники для виробників електричного та електронного обладнання, а також суб'єктів господарювання у сфері управління відходами, що здійснюють відновлення ВЕЕО, на наступний рік після введення в дію Закону України «Про електричне обладнання та відходи електричного та електронного обладнання», зокрема 65 % ваги обладнання повинно бути відновлене, з нього – 55 % ваги обладнання повинно бути підготовлене для повторного використання і рециклінгу.

На території Івано-Франківської області відсутні підприємства, які здійснюють збирання відходів електричного та електронного обладнання.

Впровадження системи зменшення негативного впливу ВЕЕО на навколишнє природне середовище можливе за сприяння на державному рівні затвердженням законодавства про ВЕЕО та запровадженням відповідного законопроекту «Про відходи електричного та електронного обладнання», який встановлюватиме розширену відповідальність виробника для відходів електричного та електронного обладнання.

РПУВ передбачається створення окремих контейнерів для відходів електричного та електронного обладнання із відповідним маркуванням контейнера.

Інформаційне забезпечення

Інформування населення про шкоду від неправильного управління із пристроями щоденного вжитку – є одним із основних завдань сьогодення.

Необхідно створювати пункти прийому ВЕЕО з метою недопущення їх накопичення на полігонах та утворення несанкціонованих сміттєзвалищ.

Також, необхідно створити інформаційну кампанію, як правильно викидати у контейнери небезпечні відходи, а за можливості їх повторне використання.

3.2.1.3. Управління відходами батарей і акумуляторів

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами батарей та акумуляторів

Батареї та акумулятори – це небезпечні відходи, які підлягають обробці та відновленню, відповідно до законодавства України. Відходи батарей та акумуляторів містять у собі токсичні хімічні елементи: кадмій, ртуть, свинець, сірчана кислота, а також небезпечний електроліт.

Національним планом управління відходами до 2033 року встановлено, що цільові показники з управління відходами батарей і акумуляторів визначаються законодавством про батареї та акумулятори і будуть впроваджені після прийняття закону про батареї, акумулятори та відходи батарей та акумуляторів. Відповідний законопроект передбачатиме встановлення системи розширеної відповідальності виробника, за якої той, хто виготовив товар або випустив його на ринок, нестиме відповідальність за весь життєвий цикл виробу та покликаний забезпечити високий рівень рециркулювання і повернення в

економічний обіг ресурсоцінних відходів, а отже зменшити обсяги накопичення необроблених відходів батарей та акумуляторів.

Національним планом управління відходами до 2033 року прогноуються зростання обсягів даного виду відходів, у зв'язку із розвитком сонячної енергетики. Зростання кількості відходів пов'язане також із переходом на «зелену енергетику» – електрифікація транспорту, а отже збільшення і виробництва акумуляторів до них.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами батарей та акумуляторів

Відходи батарей та акумуляторів містять у собі токсичні хімічні елементи: кадмій, ртуть, свинець, сірчана кислота, а також небезпечний електроліт.

Єдиним способом убезпечити навколишнє природне середовище та здоров'я людини від згубності відходів акумуляторів є їх відновлення. В процесі оброблення нейтралізується електроліт, батарейки проходять хімічну, фізичну та термічну обробку, після чого основна частина відпрацьованого акумулятора використовується повторно. Відпрацьовані акумулятори і акумуляторні батарей можуть здаватися на переробку/оброблення в зборі або в розібраному стані.

Якщо акумулятори розбираються, то утворюються наступні види відходів:

- 1) лом кольорових металів (залежно від типу акумулятора);
- 2) пластмаса (пластмасовий корпус батареї);
- 3) осад від нейтралізації електроліту.

Аналізуючи статистичні дані області щодо утворення, збору та оброблення батарей та акумуляторів, встановлено, що суб'єкти підприємницької діяльності передають такі відходи, згідно укладених договорів суб'єктам господарювання, які мають ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами.

Окрім цього, на території області торгівельними закладами здійснюється збір відпрацьованих батарей, зокрема, торгівельною мережею АТБ та іншими закладами, де встановлено пункти збору з подальшим передаванням іншим організаціям.

РПУВ пропонується організувати збір небезпечних відходів у населення області шляхом встановлення відповідних контейнерів у пунктах роздільного збирання побутових відходів. Оскільки на території області наявні населені пункти, які розміщені понад 60 км від планованих регіональних об'єктів управління відходами, доцільно створити графік вивезення таких відходів.

Інформаційне забезпечення

Регіональним планом управління відходами передбачається ряд заходів, спрямованих на підвищення рівня інформаційного забезпечення системи управління відходами, зокрема:

- проведення необхідних досліджень;
- створення, підтримання та поліпшення інформаційних баз даних;
- створення та забезпечення функціонування системи з підвищення рівня

обізнаності щодо управління відходами;

- розміщення інформаційних матеріалів на сайтах органів виконавчої влади, підприємств, установ і організацій, подання інформації на місцевих телеканалах, інформаційних табло в комунальному громадському транспорті, на дошках оголошень житлових будинків, гаражних кооперативів, садових товариств щодо:

- системи роздільного збору відходів, насамперед небезпечних відходів у складі побутових;

- місць розташування пунктів прийому небезпечних відходів від населення, зокрема батарейок, акумуляторів від телефонів та ноутбуків, ртутновмісних ламп та термометрів, зіпсованого та відпрацьованого електронного та електричного обладнання;

- графіків роботи і маршрутів руху мобільних установок прийому небезпечних відходів;

- місць розташування підприємств і організацій, що приймають небезпечні відходи в рамках розширеної відповідальності виробника тощо;

- інформування утворювачів відходів про заходи для запобігання утворенню відходів, про придатність до повторного використання та рециклінгу, про наявні системи для приймання та роздільного збору відходів, що утворились внаслідок виробничої діяльності;

- створення та забезпечення функціонування системи моніторингу, забезпечення доступу до інформації зацікавлених сторін;

- організацію інформаційно-просвітницької діяльності тощо.

3.2.2. Управління відходами промисловості

В сучасних умовах регіональна промислова політика спрямована на збереження і ефективну реалізацію виробничого потенціалу підприємств області, переорієнтацію структури виробництва відповідно до вимог військового часу, проведення ефективних заходів з метою забезпечення відновлення діяльності релокованих суб'єктів господарювання, розширення мережі індустріальних парків як основних майданчиків для залучення інвестиційних ресурсів та створення нових робочих місць.

Також, Івано-Франківська область відноситься до однієї із промислово-аграрних регіонів України, у валовій доданій вартості найбільшу питому вагу мають промисловість та сільське господарство. Індекс промислової продукції у 2023 році становив – 101,9 %. У промисловому комплексі області працює 1324 підприємства (включаючи малі підприємства), які здійснюють виробництво промислової продукції. Провідні галузі промисловості області – виробництво та постачання електроенергії; хімічна промисловість; виробництво будматеріалів; харчова промисловість; виготовлення виробів з деревини; виробництво меблів; текстильна та добувна промисловість.

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами промисловості

Найбільшими промисловими виробництвами області є: ВП «Бурштинська

ТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго», ПрАТ «Івано-Франківськцемент»; АТ «Оріана», ТОВ «Карпатнафтохім», ПрАТ «Шкіряник», ТОВ «Уніплит», НГВУ «Долинанaftогаз» АТ «Укрнафта», ТОВ «Свісс Кроно»; ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття», НГВУ «Надвірнанaftогаз», ТОВ «Свиспан Лімітед», ТОВ «Карпат Смоли», ДП «Калуський дослідно-експериментальний завод» інституту хімії поверхні Національної академії наук України, ТОВ «Завод ДК «Орісіл», ПрАТ «Завод ТОС «Барва», ТОВ «Падана Кемікал Компаундс», ТОВ «Голд-Дроп-Україна», ТОВ «Поліком» та інші.

З метою належного управління відходами утворених у процесі оброблення нафтових відходів, на території підприємства НГВУ «Долинанaftогаз» АТ «Укрнафта» діє установка по обробленню нафтошламів UKR HEI OS-IO-15, з установленою потужністю – 16949 т /рік. Оброблення нафтошламів в рік складає – 2750 т/рік.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами

Управління промисловими відходами на сьогодні регулюються Державними санітарними правилами та нормами «Гігієнічні вимоги щодо поводження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення» затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01 липня 1999 року № 29.

Однак, власникам відходів промисловості необхідно:

- провести інвентаризацію та оцінку ризику існуючих об'єктів оброблення промислових відходів;
- створити реєстр та забезпечити ведення бази даних об'єктів утворення і оброблення промислових відходів;
- привести у відповідність або припинити експлуатацію об'єктів оброблення промислових відходів, які не відповідають встановленим вимогам;
- напрацювати рішення щодо оброблення/повторного використання відходів промисловості;
- провести рекультивацію або закриття полігонів промислових відходів, які не відповідають встановленим вимогам;
- запровадити механізми стимулювання ефективного управління утворенням відходами на рівні підприємств, впровадження систем екологічного менеджменту;
- забезпечити розроблення планів управління відходами на підприємстві.

Інформаційне забезпечення

З метою здійснення інформаційного забезпечення необхідно запровадити:

- застосування кращих практик та технологій управління промисловими відходами;
- ефективне використання вторинних ресурсів;
- максимальне оброблення відходів промисловості;
- розвиток інфраструктури з оброблення промислових відходів, використання існуючих промислових підприємств, як інфраструктурної бази

для оброблення відходів виробництва.

3.2.2.1. Відходи видобувної промисловості

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами промисловості

Івано-Франківська область має значний гірничодобувний потенціал, зокрема розвідані родовища нафти та газу, озокериту, кам'яної і калійної солей, сірки, сировини для будівельних матеріалів, а також є сприятливі умови для видобування мідноколчеданних та поліметалічних руд, наявні мінеральні води з бальнеологічними властивостями.

Сировинна база області складається з корисних копалин паливно-енергетичного напрямку (газ, нафта, конденсат, торф) – 24,1 %, сировина для виробництва будівельних матеріалів – 54,7 %, підземні води та грязі – 15,6 %, гірничо-хімічні корисні копалини (кам'яна, калійна та магнеєва солі, карбонатна сировина для вапнування кислих ґрунтів, карбонатна сировина для цукрової промисловості, сірка) – 4,4 %, гірничорудні корисні копалини – 1,0 %. Область повністю забезпечена розвіданими запасами солі кухонної, цементної сировини, вапняку для випалювання вапна, гіпсу, піщано-гравійних матеріалів, цегельно-черепичної та керамзитової сировини. Мінеральні води представлені водами без специфічних компонентів, особливості яких визначаються основним іонним складом і загальною мінералізацією.

В області відсутні об'єктивні дані про вплив цих полігонів на довкілля та їх відповідність до вимог чинного законодавства. Відносно даних об'єктів в РПУВ передбачені кроки, визначені Національним планом управління відходами до 2033 року, а також управління відходами видобувної промисловості передбачається проектом Закону України «Про відходи видобувної промисловості».

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами

Для управління відходами видобувної промисловості необхідно:

- провести інвентаризацію хвостосховищ промислових відходів та кар'єрів на території області;
- провести оцінку ризику хвостосховищ промислових відходів та кар'єрів на території області;
- сформулювати перелік хвостосховищ, які повинні бути приведені у відповідність із встановленими вимогами, а також закриті;
- розробити та затвердити план заходів щодо приведення хвостосховищ промислових відходів кар'єрів у відповідність із встановленими вимогами;
- забезпечити припинення експлуатації/закриття хвостосховищ промислових відходів, які не відповідають встановленим вимогам;
- розробити проекти та провести рекультивацію хвостосховищ промислових відходів, які не відповідають встановленим вимогам.

Інформаційне забезпечення

З метою здійснення інформаційного забезпечення необхідно запровадити:

застосування кращих практик та технологій управління відходами видобувної промисловості;
ефективне використання вторинних ресурсів та розширену відповідальність виробника.

3.2.3. Управління відходами будівництва та знесення

В області відсутня система управління відходами будівництва та знесення, управління якими здійснюється суб'єктами господарювання (власниками відходів) в рамках діючого законодавства.

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами

Відходи будівництва та знесення утворюються при будівництві, будівельному ремонті, знесенні будівель, будівництві та демонтажі доріг і мостів, а також при виконанні робіт з демонтажу будинків та споруд і включають такі компоненти як бетон, цеглу, деревину, метал, асфальт, гіпсокартон та інші (скло, папір, пластик тощо).

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами

Національним планом управління відходами в Україні до 2033 року передбачається створення об'єктів з оброблення відходів будівництва та знесення в населених пунктах з чисельністю населення понад 100 тис. осіб.

Відповідно до пункту 7 статті 13 Закону України «Про управління відходами» суб'єкти господарювання, що здійснюють будівництво або знесення будівель та інженерних споруд, зобов'язані забезпечити роздільне збирання відходів будівництва та знесення, їх облік та передачу суб'єктам господарювання у сфері управління відходами для забезпечення їх оброблення. Відходи будівництва та знесення, що не є небезпечними, підлягають підготовці до повторного використання, рециклінгу, іншому матеріальному відновленню, включаючи зворотне заповнення.

Основна частина відходів будівництва та знесення надходить від приватних підприємств, які є відповідальними за їх відновлення і видалення.

Видалення таких відходів відбувається на спеціалізованих полігонах, які можуть бути у комунальній власності.

Загалом, ефективне управління відходами будівництва та знесення потребує впровадження сучасних методів оброблення, а також розробки відповідних планів на державному та місцевому рівні.

З метою мінімізації навантаження на довкілля необхідно:

- зменшити обсяги утворення відходів будівництва та знесення шляхом забезпечення якісного проектування об'єктів будівництва;
- надати перевагу промисловому виробництву готових будівельних конструкцій, елементів та їх частин, матеріалів та їх сумішей;
- зменшити частку виробництва і налаштування елементів для будівництва безпосередньо на будівельному майданчику;
- забезпечити функціонування мережі мобільних дробильних установок.

3.2.3.1. Управління відходами руйнувань

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами

У період з 2022 року по теперішній час на території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації утворилась ще одна категорія відходів – відходи руйнувань.

Відходи від руйнувань – частини (уламки) пошкоджених (зруйнованих) об'єктів, а також матеріали, предмети, які були всередині або поряд з такими об'єктами в момент пошкодження (руйнування) та/або виконання робіт з демонтажу та які повністю або частково втратили свої споживчі властивості та не можуть у подальшому використовуватись за місцем їх утворення чи виявлення.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2022 року № 473 «Про затвердження Порядку виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд», постанови Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2022 року № 474 «Про затвердження Порядку виконання робіт з демонтажу об'єктів, пошкоджених або зруйнованих внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів» передбачено, що управління відходами від руйнувань, що утворились під час виконання робіт з демонтажу, здійснюється відповідно до Порядку управління відходами, що утворилися у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2022 року № 1073, де закладені базові вимоги та інструкції до роздільного збору відходів від руйнувань та можливості їх подальшого використання.

Відходи від руйнувань внаслідок ворожих обстрілів по мірі їх можливості, на території області використовуються повторно.

Інформаційне забезпечення

На відміну від відходів будівництва та знесення, утворення яких має переважно контрольований характер, відходи від руйнувань утворюються абсолютно безконтрольно, а їх вміст становлять найрізноманітніші предмети та матеріали.

Необхідне постійне інформування населення про потребу сортування відходів від руйнувань, враховуючи, що в їхньому складі є багато небезпечних речовин і матеріалів: і тих, що перебували у складі будівельних конструкцій (наприклад азбест), і побутових (електроніка, лакофарбові матеріали, ртутні термометри таке інше), так і залишки боєприпасів.

3.2.4. Управління медичними відходами

Створення та забезпечення функціонування системи управління

Медичні відходи – відходи, пов'язані з доглядом за новонародженими,

діагностикою, лікуванням чи профілактикою захворювань у людей ([підгрупа 18 01](#) Національного переліку відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2023 року № 1102).

Управління медичними відходами здійснюється відповідно до Державних санітарних норм та правил «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31 жовтня 2024 року № 1827 Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів» (далі – Державні санітарні норми та правила).

Згідно даних Державних санітарних норм та правил:

система управління відходами — комплекс заходів, які здійснює утворювач відходів, що включає роздільне збирання та маркування відходів, їхнє перенесення у корпусні/міжкорпусні (накопичувальні) приміщення зберігання відходів на території утворювача відходів (далі – приміщення тимчасового зберігання відходів), оброблення відходів (за необхідності) та передавання відходів суб'єкту господарювання у сфері управління відходами з метою їхнього відновлення/видалення;

утворювач відходів — заклади охорони здоров'я, фізичні особи — підприємці, які зареєстровані в установленому законом порядку та одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, державні спеціалізовані установи, що здійснюють судово-експертну діяльність та неурядові організації, які здійснюють діяльність у сфері протидії поширенню хвороб, зумовлених ВІЛ.

Дані Державні санітарні норми та правила передбачають:

- загальні вимоги до організації управління відходами;
- вимоги до управління відходами, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції;
- вимоги до управління відходами хімічних препаратів, що складаються або містять небезпечні речовини та відходами цитотоксичних/цитостатичних лікарських препаратів;
- вимоги до управління відходами амальгам для стоматологічних цілей;
- вимоги до управління відходами гострих інструментів;
- вимоги до управління відходами частин тіл та органів, включаючи посудини з кров'ю та консервовану кров
- вимоги до управління відходами, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції.

Джерелами утворення медичних відходів у Івано-Франківській області є: медичні комунальні заклади, їхні структурні підрозділи та приватні медичні заклади області. Відповідальність за оброблення медичних відходів несуть медичні заклади

Впродовж 2022-2024 років зусилля медиків спрямовуються на організацію

належної медичної допомоги військовослужбовцям та особам, які постраждали від військової агресії, що у свою чергу призводить до збільшення утворення відходів від медичної допомоги.

За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області у 2023 році утворилось 124,405 тонн медичних відходів. Медичні відходи, які утворюються на території області, збираються та передаються на оброблення суб'єктам господарювання, які мають ліцензію з управління небезпечними відходами.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами

В Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України ситуація щодо утворення медичних відходів йде до збільшення.

Також, Національним планом управління відходами до 2033 року прогнозується щорічне зростання медичних відходів. Управління з медичними відходами в Україні регламентують Державні санітарні норми та правила «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів», затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31 жовтня 2024 року № 1827. Управління медичними відходами здійснюється закладами охорони здоров'я, фізичними особами-підприємцями, які зареєстровані в установленому законом порядку та одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, державними спеціалізованими установами, що здійснюють судово-експертну діяльність, неурядовими організаціями, які здійснюють діяльність у сфері протидії поширенню хвороб, зумовлених ВІЛ, суб'єктами господарювання у сфері управління відходами, які мають дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів та ліцензію на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами, суб'єктами господарювання, які отримали ліцензію на внутрішні перевезення небезпечних відходів вантажними автомобілями.

Однак, Державні санітарні норми та правила не поширюються на підприємства з виробництва фармацевтичної продукції і медичні відходи, що утворюються у ветеринарній практиці та у побуті.

Для забезпечення виконання вимог РПУВ передбачається проведення семінарів та тренінгів для працівників медичних закладів з питань управління відходами.

Національним планом управління відходами в Україні до 2033 року передбачається проведення дослідження щодо визначення потреби у збільшенні наявних потужностей та створенні додаткових об'єктів з оброблення медичних відходів. У сфері управління медичними відходами необхідно забезпечити:

- удосконалення системи збирання відходів всередині закладів та відповідне сортування за категоріями;
- достовірність первинного обліку відходів;
- чітке маркування медичних відходів;

- налагодити систему знезараження, а також дотримання вимог під час перевезення відходів як в межах закладу, так і до місця оброблення;
- контроль за наявністю ліцензій у суб'єктів господарювання, з якими укладено договори.

Інформаційне забезпечення

Департаменту охорони здоров'я Івано-Франківської обласної державної адміністрації та іншим медичним закладам області забезпечити:

- координацію та інформаційно-консультативний супровід закладів і установ охорони здоров'я та закладів громадського здоров'я з організації управління медичними відходами;
- координацію та інформаційно-консультативний супровід закладів громадського здоров'я з організації та проведення моніторингу дотримання вимог управління медичними відходами.

3.2.5 Управління небезпечними відходами з інших джерел

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами

Відповідно до Закону України «Про управління відходами» та постанови Кабінету Міністрів України від 05 грудня 2023 року № 1278 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами», суб'єктам господарювання для здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами необхідно отримувати ліцензії на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами. Реєстру виданих ліцензій на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами розміщується на сайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України та постійно оновлюється.

Відповідно до вимог Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 08 серпня 2023 року № 835, небезпечні відходи у складі побутових відходів мають збиратися окремо від інших видів побутових відходів, а також повинні відокремлюватися на етапі збирання чи сортування і передаватися споживачами та виконавцями послуг з перевезення побутових відходів спеціалізованим підприємствам, що одержали ліцензії на здійснення операцій у сфері управління з небезпечними відходами.

Відповідно до Методичних рекомендацій щодо безпечного управління з компонентами (складовими) небезпечних відходів у складі побутових відходів, затверджених Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30 серпня 2013 року № 423, до компонентів (складових) небезпечних відходів у складі побутових відходів можуть бути віднесені матеріали, які утворюються при роздільному збиранні побутових відходів, що містять будь-який із складових (елементів) потенційно небезпечних відходів, передбачених Інструкцією з отримання Міжнародного

коду ідентифікації відходів, затвердженої Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 16 жовтня 2000 року № 165.

З метою ефективного збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів рекомендується проводити навчання населення щодо впровадження системи роздільного збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів.

Управління небезпечними відходами включає заходи відповідно для небезпечних відходів у складі побутових та небезпечних відходів від суб'єктів господарювання, окремо відпрацьовані нафтопродукти та відходи, що містять СОЗ.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного із відходами

На території області наявні наступні підприємства, які в процесі своєї діяльності, природних чи соціальних умов характеризуються певним рівнем екологічного ризику і таким чином створюють потенційну або пряму загрозу для довкілля, життя та здоров'я людини, зокрема:

ВП «Бурштинська ТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго» (виробництво електроенергії);

ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття», ТОВ «Карпатнафтохім», (хімічна і нафтохімічна промисловість);

ПрАТ «Івано-Франківськцемент» (виробництво будівельних матеріалів, добувна);

НГВУ «Надвірнанафтогаз», АТ «Укрнафта» НГВУ «Долинанафтогаз» (добувна промисловість);

ТОВ «Уніплит», ТОВ «Свісс Кроно», ТОВ «Свиспан Лімітед» (деревообробна промисловість);

ТзОВ «Гудвеллі Україна» (сільське господарство);

КП «Івано-Франківськводокотехпром», Філія «Калуська ТЕЦ» ТОВ «Костанза», КП «Полігон ТПВ» (житлово-комунальне господарство).

У світовій практиці існує кілька способів і методів оброблення нафтошламів, а саме:

термічні – оброблення високою температурою або спалювання, з подальшим отриманням бітумінозних залишків;

фізичні – примусове розділення або сепарація у відцентровому полі, відстоювання, фільтрування;

хімічні – екстрагування за допомогою розчинників, затвердіння за допомогою додавання органічних і неорганічних реагентів;

фізико-хімічні – спеціальне оброблення додатковими реагентами, які змінюють фізико-хімічні властивості (коагулянти, флокулянти);

біологічні – мікробіологічне чи біотермічне розкладання нафтових вуглеводнів за допомогою мікроорганізмів і з додаванням спеціальних біопрепаратів. Спосіб безпечного оброблення обирає власник відходів та, відповідно здійснює за власні кошти.

3.2.5.1. Управління відпрацьованими нафтопродуктами

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами

Відпрацьований нафтопродукт - нафтопродукт, під час експлуатації якого відбулися зміни деяких властивостей, регламентованих нормативною документацією.

До відходів, що містять нафтопродукти, відносяться:

- відпрацьовані масла, мастила моторні, трансмісійні;
- фільтри (масляні, паливні, повітряні тощо);
- мул автомийок;
- пісок промаслений;
- суміші масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії;
- змащувально-охолоджувальні рідини (ЗОР, МОР);
- обтиральні матеріали промаслені (ганчір'я).

Основними джерелами утворення відпрацьованих нафтопродуктів є:

- обслуговування автотранспорту (заміна автомобільних мастил);
- обслуговування механічного та гідравлічного промислового обладнання (заміна мастил);
- обслуговування електротрансформаторів та іншого силового електрообладнання (заміна мастил).

Перелік відпрацьованих мастил (олив), що підлягають збиранню, перевезенню, обробленню визначений відповідним Порядком, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2012 року № 1221.

В Івано-Франківській області існують нафтошламонакопичувачі, які створені ще за радянських часів. В них накопичений нафтошлам механічного очищення стічних вод та відходи від зачистки нафтових і мазутних резервуарів, які характеризуються сильною токсичною дією.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного із відходами

Надання послуг у сфері управління відпрацьованими нафтопродуктами відноситься до ліцензованих видів діяльності. Діяльність у сфері управління відпрацьованими нафтопродуктами полягає у забезпеченні дотримання суб'єктами господарювання відповідних вимог законодавства.

Однією з головних проблем у сфері управління відпрацьованими нафтопродуктами є брак інформації про фактичні обсяги утворення відпрацьованих нафтопродуктів в області.

Для управління відпрацьованими нафтопродуктами необхідно забезпечити:

- інвентаризацію та оцінку ризиків нафтошламонакопичувачів;
- передачу відпрацьованих нафтопродуктів ліцензованим організаціям;
- підготовку переліку нафтошламонакопичувачів для закриття або приведення у відповідність до чинного законодавства;
- припинення експлуатації та рекультивація нафтошламонакопичувачів, що не відповідають вимогам.

Надання послуг у сфері управління з небезпечними відходами (у тому числі відпрацьованими нафтопродуктами) відноситься до видів діяльності, що підлягають ліцензуванню.

Інформаційне забезпечення

Однією з проблем у сфері управління відпрацьованими нафтопродуктами є низька якість інформації про фактичні обсяги утворення відпрацьованих нафтопродуктів в області, а також інформації про фактичний рух небезпечних відходів після їх передачі власниками спеціалізованим організаціям.

РПУВ передбачається вдосконалення системи узагальнення даних обліку відпрацьованих нафтопродуктів.

3.2.5.2. Управління відходами, що містять стійкі органічні забруднення

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами

Стойкі органічні забруднювачі (СОЗ) мають токсичні властивості, виявляють стійкість до розкладання, характеризуються біоаккумуляцією і є об'єктом транскордонного перенесення по повітрю, воді й мігруючими видами, а також осаджуються на великій відстані від джерела їхнього викиду, нагромаджуючись в екосистемах суші та водних екосистемах.

Стойкі органічні забруднювальні речовини – це клас високо небезпечних хімічних речовин, що представляють собою серйозну глобальну загрозу здоров'ю людини і навколишньому природному середовищу.

Україна є однією зі сторін Стокгольмської конвенції про СОЗ, згідно з якою вона має перелік зобов'язань у сфері їх управління ними та чітко зазначені терміни їх виконання.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного із відходами

Джерелами утворення СОЗ, здебільшого, є промисловість, включаючи хімічну промисловість, сільське господарство (пестициди), енергетичний сектор, техніка (електричне та електронне обладнання). Ненавмисне утворення СОЗ (діоксини) відбувається під час термічних процесів спалювання викопного палива та відходів. Крім того, стійкі органічні забруднювачі (СОЗ) потрапляють у навколишнє природне середовище під час використання в домогосподарствах трансформаторів, генераторів, компресорів, спалювання викопного палива, а також при застосуванні пестицидів та інсектицидів для обробки городньої та садової рослинності.

Для управління відходами, що містять СОЗ, необхідно забезпечити:

- запобігання утворенню відходів, що містять СОЗ;
- у разі виявлення відходів, що містять СОЗ необхідно забезпечити:
- передачу суб'єктами господарювання небезпечних відходів повному обсязі спеціалізованим організаціям, що мають відповідні ліцензії;
- забезпечення оброблення відходів у спосіб, що забезпечує захист довкілля у відповідності до чинних вимог законодавства.

Уся відповідальність за управління небезпечними відходами покладається

на їх власників.

При виборі рішень в напрямі управління відходами, що містять СОЗ, необхідно забезпечити вивезення відходів за межі області/держави для подальшого оброблення (пріоритетний варіант).

В Івано-Франківській області не виявлені відходи, що містять СОЗ.

Інформаційне забезпечення

Надання послуг у сфері управління небезпечними відходами, що містять СОЗ, відноситься до ліцензованих видів діяльності.

3.2.5.3. Управління відходами, що містять ртуть

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами

Основними джерелами утворення відходів, що містить ртуть є пристрої, предмети, інструменти, які використовуються в електроенергетиці, промисловості та домашніх господарствах, наприклад, термостати, барометри, манометри, ртутні вимикачі, люмінесцентні лампи тощо. Значні обсяги відходів ртуті утворюються як побічний продукт у процесі виробництва або обробки. Збирання ртутьвмісних відходів, що утворюються в домогосподарствах, зокрема ламп та термометрів, здійснюється лише в деяких населених пунктах.

Здійснення управління ртутьвмісних відходів здійснюється за методологією аналогічною управління медичними відходами та іншими небезпечними відходами.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного із відходами

Для збирання та тимчасового зберігання компонентів (складових) небезпечних відходів у складі побутових відходів, що вміщують ртуть або забруднені ртуттю, рекомендується застосовувати змінні герметичні металеві контейнери червоного кольору, розміщені на контейнерних майданчиках. Контейнери для збирання та тимчасового зберігання компонентів (складових) небезпечних відходів у складі побутових відходів, що вміщують ртуть або забруднені ртуттю, у загальному випадку рекомендується виготовляти з холоднокатаної сталі товщиною від 0,45 до 1,5 мм з конструкцією завантажувального пристрою контейнера, а також його конструкцією усередині, що може забезпечувати цілісність під час завантаження, перевезення та вивантаження компонентів (складових) небезпечних відходів у складі побутових відходів, що вміщують ртуть або забруднені ртуттю (забезпечується виробником). Якщо компоненти (складові) небезпечних відходів у складі побутових відходів, що вміщують ртуть або забруднені ртуттю, будуть пошкоджені у контейнері під час завантаження, перевезення або вивантаження, проводиться демеркуризація контейнера. На змінних контейнерах для збирання компонентів (складових) небезпечних відходів у складі побутових відходів, що вміщують ртуть або забруднені ртуттю, рекомендується також наносити відповідний знак. При облаштуванні контейнерних майданчиків, на яких розміщуються контейнери для збирання компонентів (складових) небезпечних

відходів у складі побутових відходів, необхідно враховувати вимоги Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 березня 2011 року № 145. З метою ефективного роздільного збирання компонентів (складових) небезпечних відходів у складі побутових відходів рекомендується одночасно розпочинати агітаційну роботу щодо впровадження системи роздільного збирання компонентів (складових) небезпечних відходів у складі побутових відходів, у тому числі шляхом проведення експериментів в окремих районах населеного пункту. Під час агітаційної роботи рекомендується застосовувати етапи та використовувати засоби агітаційної роботи щодо безпечного в санітарно-епідемічному та екологічному значенні в управлінні побутовими відходами. Для підвищення результативності роздільного збирання компонентів (складових) небезпечних відходів у складі побутових відходів та дієвості агітаційної роботи на контейнерах для збирання компонентів (складових) небезпечних відходів у складі побутових відходів рекомендується наносити перелік товарів (виробів, пристроїв, приладів), що вміщують небезпечні компоненти (складові), та знаки, які нанесені на цих товарах або їх упаковці, за якими можливо ідентифікувати компоненти (складові) небезпечних відходів у складі побутових відходів.

3.2.5.4. Управління відходами, що містять азбест

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами

Використання азбесту та інших шкідливих для навколишнього природного середовища речовин під час будівництва багатоквартирних будинків та приватних домівок в Україні досі є поширеною практикою. Найпоширенішими азбестовмісними матеріалами зосереджені у будівельних матеріалах (покрівельний шифер), трубах для водопостачання та каналізації, звукоізоляції в будівельному секторі та промисловості тощо. Через канцерогенні властивості азбестових волокон азбестовмісних матеріалів вважаються небезпечними відходами, як тільки вони видаляються або знищуються.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного із відходами

Заборона використання азбесту передбачена Законом України «Про систему громадського здоров'я», наказом Міністерства охорони здоров'я України № 1013 від 05 червня 2023 року «Про затвердження Державних санітарних норм і правил «Про безпеку та захист працівників від шкідливого впливу азбесту та матеріалів і виробів, що містять азбест» доповнює заборону на використання азбесту та встановлює рекомендації щодо зменшення ризиків, пов'язаних з негативним впливом азбесту на здоров'я працівників у всіх видах трудової діяльності, де працівники піддаються або можуть піддаватися впливу азбестового пилу або пилу, що виділяється з виробів і матеріалів, які містять азбест.

Інформаційне забезпечення

З метою здійснення інформаційного забезпечення системи управління

небезпечними відходами, необхідно:

- створити систему із підвищення рівня обізнаності населення щодо управління небезпечними відходами;
- запровадити інформаційні кампанії щодо управління небезпечними відходами;
- запровадити систему роздільного збирання відходів, зокрема небезпечних відходів в складі побутових;
- створити пункти прийому небезпечних відходів від населення;
- створити та забезпечити функціонування та вільного доступу до баз даних щодо утворювачів небезпечних відходів з розрізі суб'єктів господарювання різних форм власності з наявністю інформації щодо обсягів, видів, напрямків управління небезпечними відходами;
- забезпечити інформування утворювачів відходів про заходи для запобігання утворення відходів, про придатність до повторного використання та рециклінгу, про наявні системи для приймання та роздільного збирання відходів, що утворились внаслідок виробничої діяльності.

3.2.6. Управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами

На даний час в Україні відсутній єдиний закон, який регламентує діяльність з рециклінгу, відновлення транспортних засобів, які вийшли з експлуатації, складових частин і відходів, що утворюються в процесі експлуатації автомобілів. Національним планом управління відходами до 2033 року запропоновано, що після 6 років після прийняття закону, який впроваджує розширену відповідальність виробника на зняті з експлуатації транспортні засоби для всіх транспортних засобів, термін експлуатації яких закінчився, повторне використання та відновлення повинно бути збільшено до 85 % від середньої ваги на транспортний засіб на рік.

У наступні роки прогнозується збільшення обсягу відходів, утворених внаслідок зняття з експлуатації транспортних засобів, що пов'язано зі старінням автопарку, прогнозованим ростом купівлі транспортних засобів, а також це може бути пов'язано із військовими діями на території України.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного із відходами

В ході реалізації РПУВ на території Івано-Франківської області у відповідності до Закону України «Про оброблення транспортних засобів, знятих з обліку» передбачається наступне:

- створити реєстр суб'єктів господарювання, які здійснюють приймання транспортних засобів, строк експлуатації яких закінчився;
- створити пункти приймання транспортних засобів, строк експлуатації яких закінчився;
- створити пункти розбирання транспортних засобів, строк експлуатації яких закінчився;

– розробити програми повторного використання та оброблення транспортних засобів та програми з оброблення окремих компонентів із транспортних засобів (акумуляторів, шин тощо).

Інформаційне забезпечення

Впровадження інформаційної системи з питань виробництва, реалізації, використання, відновлення та оброблення окремих видів автотransпортних відходів та матеріалів їх оброблення.

Проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу серед населення та суб'єктів господарювання щодо системи обліку знятих з експлуатації транспортних засобів, за їхнім рухом та обробленням.

3.2.7 Управління відходами, що біологічно розкладаються, з інших джерел

3.2.7.1 Відходи деревообробної промисловості

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами

До відходів, які утворюються в деревообробному виробництві належать: обапіл, рейки, зрізки, короткомір, стружка, тирса, відходи виробництва технологічної тріски, деревний порошок, кора тощо.

Всього промисловими підприємствами у 2023 році реалізовано продукції на суму 90,0 млрд грн, в структурі обсягу реалізованої продукції питома вага галузі виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність, яка зокрема представлена такими підприємствами, як ТОВ «Свісс Кроно», ТОВ «Уніплит» займає 8,5 %. Серед інших виробників деревообробної продукції є ТОВ «ЦБМ «Осмолода», Надвірнянська філія ТОВ «Свиспан Лімітед», ТОВ «Віва Декор», ТОВ «Солід Україна», ПП «Сивуля» та інші підприємства та суб'єкти господарювання у сфері деревообробної та меблевої промисловості.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного із відходами

РПУВ не включає окремих заходів щодо управління відходами деревообробної промисловості. Управління даними відходами буде здійснюватись на загальних засадах управління відходами.

3.2.7.2 Управління відходами сільського господарства

До відходів сільського господарства відносяться відходи, що утворюються внаслідок вирощування рослин (відходи рослинного походження), розведення тварин (відходи тваринного походження), тваринні екскременти, сеча та гній.

У цьому підрозділі розглядаються:

- відходи тваринного походження та побутові відходи, до яких відносяться тваринні відходи від приготування їжі та продуктів, відходи тваринних тканин, осад від миття та чистки; побутові відходи від приготування їжі та продуктів, відходи від консервантів, відходи кухонь та їдалень, що біологічно розкладаються.

- відходи рослинного походження, до яких відносяться зелені відходи, серед них відходи лісового господарства, відходи, що біологічно розкладаються; рослинні відходи відприготування їжі та продуктів, серед них осад від миття та чистки, центрифугування та сепарації, відходи рослинних тканин, матеріали, непридатні для споживання чи оброблення, відходи від перегонки спиртних напоїв.

- тваринні екскременти, сеча та гній, до яких відносяться шлам та гній, серед них тваринні екскременти, сеча та гній (включаючи гнилу солому), стоки, зібрані роздільно та оброблені за межами збору.

Агропромисловий комплекс Прикарпаття має вагомий вплив на розвиток та стабільне функціонування економіки регіону, забезпечує населення продуктами харчування. Його частка у валовій доданій вартості регіону складає майже 13,0 %.

Найбільшими агропромисловими підприємствами Прикарпаття, які мають значну частку у загальному обсязі валового виробництва продукції сільського господарства: ТОВ «Гудвеллі Україна», філія ПрАТ «Зернопродукт МХП» «Перспектив», ТОВ «Акріс-Захід», ТОВ Мрія Фармінг Карпати», ПСП «Рідна земля», ПФГ «Поточище», ФГ «Персей Агро», ФГ «Прометей», ТОВ АПФ «Родник Плюс», ТОВ ім. Грушевського, СФГ «Тиблевич», ФГ «Торо», філія «Птахофабрика «Авіс» ПрАТ «Агрохолдинг Авангард», ТОВ «УПГ-івест», ТОВ «Снятинська птахофабрика», ТОВ «Штерн Агро», ПП «Аронія», ПП «Степан Мельничук» та багато інших.

Основа сільськогосподарського виробництва – це сільськогосподарські угіддя, які займають 621,1 тис. га, що становить майже 45,0 % території області або 1,5 % сільгоспугідь України.

Управління відходами рослинного походження

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами

Управління відходами сільського господарства рослинного походження здійснюється на загальних засадах управління відходами.

Національним планом управління відходами до 2033 року передбачаються наступні заходи, що повинні бути реалізовані в регіонах:

- сприяння використанню біомаси сільськогосподарських відходів для виробництва енергії;
- створення умов для впровадження процесів анаеробного та аеробного розкладення відходів рослинного походження у суб'єктів господарювання сільськогосподарського сектору;
- реалізація пілотних проєктів з будівництва когенераційних електростанцій області;
- забезпечення наявності мобільних спалювальних установок;
- підвищення інформованості населення у сфері управління сільськогосподарськими відходами.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного із відходами

Національним планом управління відходами до 2033 року передбачаються

наступні заходи, що повинні бути реалізовані в регіонах:

- створення об'єктів з анаеробного розкладання відходів рослинного походження;

- створення об'єктів для рециклінгу відходів рослинного походження.

Найбільш прийнятними напрямками розвитку технологій обробки відходів сільського господарства рослинного походження слід вважати: компостування, аеробне розкладання, спалювання біомаси.

Спалювання біомаси для виробництва електроенергії є перевіреним та доступним технологічним процесом, застосування якого можливе до 100 МВт потужності. Біомаса, яка придатна для спалювання з метою виробництва енергії, має бути тільки рослинного походження.

Анаеробне розкладання являє собою процес, який відбувається під дією тепла, вологи та мікроорганізмів в умовах нестачі повітря. В результаті здійснення процесу утворюється біогаз. Біогаз являє собою суміш метану (CH_4), двоокису вуглецю (CO_2), а також містить інші другорядні домішки, такі як азот, амоній, двоокис сірки, сірководень і водень.

Біогаз після очищення можна використовувати як паливо для двигунів внутрішнього згоряння, малопотужних парових турбін, газових турбін і паливних елементів, або поліпшити біогаз до стану біометану, який можна додавати до газу в газовій мережі.

Продукт розкладання містить стабілізовані органічні речовини і поживні речовини, тому може використовуватися для поліпшення родючості ґрунту як добриво.

Анаеробне розкладання придатне для оброблення рослинних відходів і гною, до яких можна додавати деякі відходи тваринного походження. Технологія анаеробного розкладання менш придатна для оброблення тушок тварин.

Також, на території області наявна 1 установка з анаеробного розкладання відходів рослинного та тваринного походження, яку експлуатує ТзОВ «Гудвеллі Україна».

РПУВ включає заходи щодо створення станції компостування на регіональних полігонах області. Тому, суб'єкти господарювання, у виробництві яких утворюються рослинні відходи, за умови реалізації проекту компостування відходів в області, можуть розглядати передачу відходів рослинного походження на компостування.

Управління відходами тваринного походження

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами

Організаційні та правові засади діяльності фізичних та юридичних осіб, пов'язаної з утворенням, збиранням (у тому числі зберіганням), перевезенням, обробленням побічних продуктів тваринного походження, не призначених або визнаних непридатними для споживання людиною, продуктів оброблення, регулюються Законом України «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною».

Операції зі збирання, перевезення та оброблення сільськогосподарських відходів тваринного походження здійснюються суб'єктами господарювання (утворювачами відходів самостійно).

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного із відходами

У сфері управління відходами тваринного походження необхідно забезпечити:

- дотримання вимог екологічної та ветеринарно-санітарної безпеки в місцях зберігання відходів тваринного походження (у т. ч. побічних продуктів тваринного походження);
- оброблення відходів тваринного походження (у т. ч. побічних продуктів тваринного походження) з отриманням цільових продуктів шляхом розвитку відповідної інфраструктури;
- видалення відходів тваринного походження (у т. ч. побічних продуктів тваринного походження), таких, що не підлягають захороненню, шляхом розвитку відповідної інфраструктури;
- дотримання вимог екологічної та ветеринарно-санітарної безпеки існуючих худобомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин.

Відповідно до Закону України «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною», побічні продукти тваринного походження, що належать до категорії I, підлягають виключно видаленню, власники таких відходів тваринного походження (у т. ч. побічних продуктів тваринного походження) повинні мати можливості для видалення відповідних відходів. Такі можливості забезпечуються наявністю відповідних об'єктів інфраструктури або у власних господарствах або у сторонніх суб'єктів господарювання, що надають відповідні послуги.

Видалення побічних продуктів тваринного походження можливо наступними способами:

- спалювання в спеціалізованому обладнанні;
- захоронення (в худобомогильниках або в біотермічних ямах).

Зокрема, на території області налічуються наступні установи для обробки відходів тваринного походження:

3 (три) об'єкти з оброблення побічних продуктів тваринного походження:

- утилізатор термічний ФЛЕШ-р 1500 Д – ТзОВ «Гудвеллі Україна» (с. Копанки Калуський район);
- утилізатор термічний ФЛЕШ-р 750 Д – ТзОВ «Гудвеллі Україна» (с. Лука Калуський район);
- утилізатор термічний УТ 500 ДТ – ТОВ «Агропромислова фірма Родник Плюс» (м. Снятині Коломийський район);

2 (два) об'єкти зі знешкодження побічних продуктів тваринного походження:

- інсинератор ТВ АВ фірми «Addfield Environmental Systems Limited» (Великобританія) – ТзОВ «Гудвеллі Україна» (с. Тустань Дубовецька ТГ Івано-Франківський район);

1 (один) об'єкт для спалювання відходів виробництва, а саме пір'я птиці (індика):

- котел-утилізатор УТ-300 – ТОВ «М'ясник Прикарпаття» (м. Долина Калуський район).

РПУВ пропонується об'єкти з оброблення відходів сільського господарства тваринного походження можуть бути створені суб'єктами господарювання, як частина їх особистої стратегії розвитку власної комерційної діяльності.

Управління відходами лісового господарства

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами

Згідно з даними Форми №1- відходи (річна) у 2023 році утворилося відходів у підприємств за КВЕД «Лісове господарство та лісозаготівлі» 1530,1 тонн.

За даними основних лісокористувачів станом на 31 грудня 2023 року землі лісового фонду Івано-Франківської області складають 639,9 тис. га, з яких вкрито лісовою рослинністю 551,4 тис. га, що складає 45 % від адміністративної площі області. Ліси на території області розміщені нерівномірно і знаходяться в основному в гірських районах (73 % лісів області належить до гірських). Тому лісистість різних районів коливається від 11 % до 68 %.

Лісовий фонд Івано-Франківської області закріплений за постійними лісокористувачами: 75 % земель лісового фонду надано в постійне користування філіями ДСПГ «Ліси України», 25 % земель лісового фонду закріплено за іншими користувачами.

Управління відходами харчопереробної промисловості

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами

До харчових продуктів належать напої (у тому числі вода питна), жувальні гумки та будь-які інші речовини, що навмисно додані до харчового продукту під час виробництва або оброблення. До харчових продуктів також належить вода питна, якщо вона перетнула (залишила) місце, яке є пунктом відповідності якості питної води.

Основними напрями на території області є: молочна промисловість, м'ясна промисловість, хлібопекарська та кондитерська промисловість, переробка фруктів та овочів.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного із відходами

Для харчової промисловості, на яку припадає значна частка економіки області, рішення щодо перенаправлення відходів зі звалищ є легко застосованими. Існують перевірені рішення для оброблення біологічних відходів на місці утворення або поза ним: компостування та/або метанізація.

Переробка молочної продукції традиційними методами на різні харчові продукти (вершкове масло, сир, йогурт, та інші) пов'язана з одержанням вторинної сировини у вигляді знежиреного молока, скотин і молочної

сироватки. Проблема раціонального використання сколотин і знежиреного молока на харчові й кормові цілі нині в основному вирішується. Що ж стосується молочної сироватки, то її втрачається більше половини, яку скидають у каналізацію, однак її можна повторно використати.

Управління відходами осадів стічних вод

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами

Згідно з ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування» осади, що утворюються в процесі очищення стічних вод, мають проходити обробку, яка забезпечує їх повторне використання, раціональне використання території, захист ґрунту, ґрунтових вод й атмосфер.

Джерелами утворення осадів від комунальних очисних споруд є каналізаційні очисні споруди населених пунктів Івано-Франківської області.

Система управління здійснюється самими підприємства ВКГ в рамках технологічного регламенту, а саме відбувається зневоднення на мулових майданчиках, скидання на рельєф чи інші прийоми, де осади зберігаються протягом тривалого часу.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного із відходами

Згідно з ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування» осади, що утворюються в процесі очищення стічних вод, мають проходити обробку, яка забезпечує їх повторне використання, раціональне використання території, захист ґрунту, ґрунтових вод й атмосфери, можливість вилучення та знешкодження біогазу (для населених пунктів з навантаженням понад 300 000,0 еквівалентних жителів).

Підприємства централізованого водовідведення зобов'язані вживати заходів для повторного використання очищених стічних вод та осаду за умови мінімізації їх негативного впливу на навколишнє природне середовище.

Порядком повторного використання очищених стічних вод та осаду стічних вод за умови дотримання нормативів гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 12 грудня 2018 року № 341, встановлено, осади стічних вод, які пройшли необхідні технологічні стадії обробки, можуть використовуватися:

1) для удобрення ґрунтів, відповідно до Закону України «Про охорону земель» з урахуванням особливостей;

2) як альтернативний вид палива, відповідно до Закону України «Про альтернативні джерела енергії».

При підготовці осадів для повторного використання з метою удобрення ґрунтів та використання як альтернативного виду палива впровадження технологічних стадій знезараження та сушки осадів є обов'язковим.

Осади стічних вод, що використовуються для удобрення, повинні відповідати вимогам ДСТУ 7369:2013 та мати позитивний висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи.

Загалом на очисних спорудах застосовують наступні процеси обробки

осадів стічних вод:

- попереднє ущільнення (або згущення);
- аеробну стабілізацію в стабілізаторах при продуктивності станції 64-100 тис. м³ /добу чи анаеробну стабілізацію в метантенках при продуктивності станції понад 100 тис.м³ /добу;
- механічне зневоднення з попереднім кондиціонуванням осадів на вакуум-фільтрах, фільтр-пресах або центрифугах;
- зневоднення на мулових майданчиках;
- термічну обробку шляхом сушіння і спалювання.

Економічно вигіднішими технологіями обробки стічних вод є компостування у валках і тунельне компостування. Метод забезпечує необхідні характеристики для використання осадів як органічного добрива. Його альтернатива – вермікомпостування – становить собою сучасну, недорогу і екологічно чисту біотехнологію, в якій дощові черв'яки використовуються в якості природних біореакторів для розкладання органічних речовин.

В Україні сьогодні державних стандартів безпеки повторного використання осаду немає. В Україні діє стандарт, який встановлює вимоги до якості стічних вод, які використовуються для удобрення: ДСТУ 7369:2013 Стічні води. Вимоги до стічних вод і їхніх осадів для зрошування та удобрення.

Також діє ДСТУ 8727:2017 Осад стічних вод. Підготування органо-мінеральної суміші з осаду стічних вод.

РПУВ не включає окремих заходів щодо управління цією категорією відходів. Управління осадами стічних вод здійснюється на загальних засадах управління промисловими відходами.

Управління осадами стічних вод здійснюється самими підприємства водопостачання та водовідведення в рамках технологічного регламенту, а саме зневоднення на мулових майданчиках, скидання на рельєф чи інші прийоми, де осади зберігаються протягом тривалого часу.

Відповідно до Порядку повторного використання очищених стічних вод та Директиви Ради 91/271/ЄЕС «Про очистку міських стічних вод» осад повинен за можливості повторно використовуватись.

Осади стічних вод переважно складаються на спеціальних майданчиках для їх зневоднення.

РПУВ рекомендується на етапі будівництва або модернізації очисних споруд визначити спосіб управління осадом очисних споруд та спроектувати відповідні установки для оброблення осадів очисних споруд з метою отримання бажаних властивостей, що дозволить здійснювати екологічно безпечне управління ними.

Осад від діючих очисних споруд рекомендується провести лабораторний аналіз якості осаду, на вміст важких металів, для визначення можливості подальшого використання відходів.

Доцільно було би використовувати осад стічних вод в якості удобрення ґрунтів, так як в області на високому рівні розвинуто сільське господарство.

Управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд повинно

забезпечити:

- стимулювання підприємств водопостачання та водовідведення до використання сучасних методів обробки осади після прийняття відповідних нормативних документів на державному рівні;
- скорочення кількості утворюваних осадів та рекультивацію земель під ними;
- розроблення та впровадження обласної системи моніторингу за осадами стічних вод від комунальних очисних споруд, які утворюються в області, після прийняття на державному рівні нормативних документів, які регулюватимуть Порядок моніторингу за осадами стічних вод, які утворюються;
- розроблення та впровадження плану рекультивації існуючих мулових полів та при підготовці проектів передбачати заходи з рекультивації існуючих мулових полів.

Інформаційне забезпечення

Інформувати громадськість та залучати її до обговорення з метою пошуку шляхів вирішення наявних проблем у роботі системи водовідведення та проводити дієву інформаційно-роз'яснювальну роботу серед населення.

3.3. Забезпечення реалізації

Створення, вдосконалення та підтримання функціонування системи управління відходами на рівні кластерів

РПУВ передбачає створення системи управління відходами на рівні кластерів. Така система охоплює територію певної кількості громад, а її створення і підтримання потребує узгодженості управлінських і технічних рішень. Організаційною основою діяльності в зазначеному форматі є законодавчо визначені принципи та форми співробітництва територіальних громад (Закон України «Про співробітництво територіальних громад», 2014).

РПУВ передбачає розроблення місцевих планів управління відходами. Також, доцільно на рівні кожного із кластерів створити орган (інституційну структуру), який буде мати права та повноваження приймати рішення з питань управління відходами від імені усіх громад, що входять в кластер. Такі органи можуть бути створені на рівні кластерів координаційні ради з питань управління відходами. Передбачається, що представники, які входять в координаційну раду будуть працювати на громадських засадах, або в межах загального фінансування їх основної діяльності (для представників виконавчих структур ОМС).

Для реалізації форм співробітництва відповідно до Закону України «Про співробітництво територіальних громад» в рамках кожного з кластерів необхідною є постійна інформаційна підтримка та проведення навчання.

Функціонування системи управління відходами на рівні кластерів потребує ухвалення низки поточних управлінських рішень, зокрема таких, що вимагають попереднього експертного опрацювання. Подібна діяльність може здійснюватися як у межах загального фінансування відповідних представників

виконавчих органів місцевого самоврядування, так і шляхом залучення зовнішніх фахівців на комерційних засадах — за рахунок місцевих бюджетів громад, що входять до відповідного кластера, відповідно до механізмів міжмуніципального співробітництва або в інший передбачений законодавством спосіб.

Система управління відходами в Україні та її регіонах тільки починає формуватися у новому напрямку, та характеризується наступними особливостями:

а) суб'єкти господарювання, які займаються відходами, розосереджені та нерівномірно розміщені;

б) інфраструктура промислового відновлення відходів розвинена недостатньо і потребує суттєвого нарощування потужностей для здійснення технологічних операцій з їх оброблення;

в) більшість суб'єктів господарювання, які працюють на ринку послуг у сфері управління відходами, спеціалізується переважно на збиранні, перевезенні та зберіганні відходів;

г) спостерігається низький рівень якості надання послуг у сфері управління відходами;

г) фінансова активність підприємств, що функціонують на цьому ринку, значною мірою залежить від обсягів оброблення відходів та наявності відповідних технологічних потужностей, придбання чи модернізація яких вимагає значних інвестиційних ресурсів;

д) можливості органів місцевого самоврядування щодо економічного стимулювання суб'єктів господарювання є обмеженими (зокрема щодо пільгового оподаткування, кредитування, тарифної політики та бюджетного фінансування);

е) суб'єкти господарювання — утворювачі відходів — у більшості випадків не впроваджують сучасні технології їх оброблення у власних виробничих процесах та часто ігнорують екологічні вимоги щодо належного розміщення відходів на промислових майданчиках.

Важливими завданнями для розвитку ринку оброблення відходів є:

- завершення процесу формування нормативно-правового забезпечення сфери управління відходами шляхом доповнення рамкового закону галузевими підзаконними актами, які дозволять ефективно регулювати процес управління відходами;

- впровадження обов'язкового роздільного збирання побутових відходів;

- впровадження розширеної відповідальності виробників у тісній співпраці з органами місцевого самоврядування;

- підвищення контролю та відповідальності в сфері управління відходами, шляхом значного підвищення розмірів штрафів та нульової толерантності до порушників;

- підвищення рівня обізнаності населення щодо культури управління відходами на побутовому рівні, а також просвітницька діяльність;

- розроблення та впровадження місцевих планів управління відходами та

планів управління відходами для підприємств, які мають стати практичними дорожніми картами для стимулювання розвитку сфери управління відходами;

- практичне впровадження та застосування ієрархії управління відходами;
- оновлення та розбудова інфраструктурних об'єктів сфери управління відходами;
- забезпечення прозорості даних у сфері управління відходами.

3.4. Фінансово-економічне забезпечення системи

Фінансово-економічне забезпечення системи управління відходами охоплює дві основні частини: визначення витрат на реалізацію заходів РПУВ та формування джерел їх покриття.

Джерелами фінансування заходів в межах РПУВ є:

1) державний бюджет, а саме:

- державний фонд охорони навколишнього природного середовища;
- державний фонд регіонального розвитку;
- інші кошти державного бюджету;

2) місцеві бюджети, а саме:

- фонд охорони навколишнього природного середовища обласного бюджету;
- інші кошти обласного бюджету;
- фонд охорони навколишнього природного середовища сільських, селищних, міських бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад;
- інші кошти сільських, селищних, міських бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад;
- власні кошти суб'єктів господарювання;
- публічні інвестиційні кошти;
- кредитні кошти;
- надходження за надані послуги та реалізовану продукцію;
- фінансування за принципом розширеної відповідальності виробника;
- інші джерела фінансування, не заборонені законодавством.

3.4.1. Витрати на впровадження заходів управління побутовими відходами

Фінансове забезпечення діяльності у сфері управління побутовими відходами включають покриття витрат на:

- 1) створення, вдосконалення та підтримання функціонування системи управління відходами на рівні кластерів (інституційні і організаційні аспекти);
- 2) забезпечення надання послуг у сфері управління побутовими відходами:
 - покриття капітальних витрат;
 - покриття поточних витрат;
- 3) створення та експлуатація об'єктів інфраструктури оброблення побутових відходів;
- 4) будівництво та облаштування регіональних полігонів відходів, що не є небезпечними;

5) припинення експлуатації/закриття та рекультивація сміттєзвалищ і полігонів відходів, що не є небезпечними, які не відповідають встановленим вимогам;

6) проведення інформаційно-просвітницької діяльності.

Значна кількість заходів виходить за рамки спроможності місцевих бюджетів, тому запропоновано підтримувати за рахунок спеціального фонду обласного бюджету ті проекти, які будуть реалізовуватись через механізм співробітництва територіальних громад, що дозволить акумулювати достатні обсяги коштів та прискорити реалізацію РПУВ.

Основою фінансування заходів з реалізації РПУВ є фонди ОНПС місцевих бюджетів. Протягом 2016-2020 років в області діяла Обласна програма охорони навколишнього природного середовища до 2020 року, яка включала у себе підпрограму «Поводження з промисловими і побутовими відходами». За період дії Програми реалізовано 164 заходи, спрямованих на Управління промисловими та побутовими відходами, з обласного та державного фондів охорони навколишнього природного середовища освоєно понад 87,6 млн гривень.

Придбано: 47 одиниць спецтехніки для населених пунктів області; близько 10000 контейнерів для збору побутових відходів для 118 адміністративно-територіальних одиниць області; сортувально-подрібнюючий комплекс для сортування побутових відходів на полігон ПВ поблизу с. Рибне Івано-Франківського району та сортувального комплексу (лінії) для сортування ПВ на території м. Яремче.

Рішенням обласної ради від 23 грудня 2020 року № 30-2/2020 затверджено Програму охорони навколишнього природного середовища Івано-Франківської області до 2025 року, яка включає у себе підпрограму «Раціональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів» (зі змінами).

Організація збирання побутових відходів здійснюється у відповідності до рішень, прийнятих на етапі розроблення локальних планів управління відходами (або програм управління відходами до моменту врегулювання правового статусу місцевих планів управління відходами) для кластерів та потребує створення додаткових об'єктів інфраструктури (додаток 7). При цьому, в області відсутній досвід створення подібних об'єктів, що потребує попереднього уточнення, як технічних параметрів об'єктів, так і концепції їх функціонування (організаційних, технологічних, фінансових аспектів). Це стосується створення пунктів збирання відходів, центрів із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання (насамперед відходів електричного та електронного обладнання) та пунктів збирання для повторного використання меблів, побутової техніки, одягу та інших товарів, які були у вжитку.

Даним РПУВ пропонується об'єднати вищезазначені пункти та центри в один об'єкт для мінімізації витрат на його утримання. Необхідні витрати на створення таких об'єктів будуть визначатися на етапі реалізації РПУВ.

Зокрема, передбачається створення 13 пунктів роздільного збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання, у тому числі в Івано-Франківській міській територіальній громаді – 2 таких пункти. Створення пунктів фінансується з місцевих бюджетів. Територіальні громади можуть залучати додаткові джерела співфінансування. Необхідні витрати на створення таких пунктів будуть визначатися на етапі реалізації РПУВ.

Створення інших об'єктів інфраструктури збирання відходів здійснюється за рахунок бюджетів громад із залученням додаткових джерел співфінансування.

Фінансування розширення та оновлення матеріально-технічної бази (парк спецавтотранспорту, придбання контейнерів) планується здійснювати за рахунок органів місцевого самоврядування, а також надавачів послуг у сфері управління побутовими відходами і відшкодовуються за рахунок включення відповідної амортизаційної складової до тарифу на надання послуг із управління ПВ. Надавачі послуг для фінансування зазначених витрат можуть використовувати такі інструменти фінансування, як лізинг, займи тощо. Якщо надавачем послуг є комунальні підприємства, у фінансуванні зазначених витрат можуть бути задіяні бюджетні кошти, у т. ч. за механізмами співробітництва територіальних громад. РПУВ передбачається покриття витрат на оновлення матеріально-технічної бази (парк спецавтотранспорту, придбання контейнерів).

Враховуючи необхідність у значних фінансових витратах на реалізацію РПУВ, фінансування витрат на придбання парку спецавтотранспорту та контейнерів рекомендується здійснювати через механізми позик, оновлення – за рахунок доходів від поточної діяльності.

Фінансування СПС передбачається за рахунок місцевих бюджетів (зокрема, через механізм співробітництва територіальних громад) – 70 % та з часткових залученням коштів обласного ФОНПС (30 %). Фактична вартість будівництва СПС визначається на етапі розроблення ПКД.

Створення об'єктів інфраструктури оброблення та захоронення побутових відходів

Дані щодо орієнтовних витрат на створення об'єктів інфраструктури оброблення та захоронення наведені в розділі 3.4.

Щодо створення об'єктів централізованого біологічного оброблення біовідходів на даному етапі важко визначити потребу у фінансуванні, оскільки рішення стосовно застосування конкретних технологій та визначення параметрів об'єктів буде прийматися на етапі реалізації РПУВ. Вартість об'єктів і фінансово-економічні показники їх функціонування можуть змінюватися в достатньо широкому діапазоні.

Припинення експлуатації/закриття та рекультивації сміттєзвалищ і полігонів побутових відходів

В Івано-Франківській області налічується 15 постійно діючих полігонів побутових відходів та сміттєзвалищ, а також 5 сміттєзвалищ, які закриті. Запропоновано, щоб ці полігони функціонували до введення в експлуатацію

нових регіональних полігонів. Враховуючи організаційні і фінансові обмеження, обов'язковим має бути закриття полігонів у відповідності до графіку з метою недопущення захоронення на них відходів та поступова їх рекультивація у відповідності до фінансової спроможності.

Фактична вартість закриття та рекультивації об'єктів захоронення відходів визначається на етапі розроблення ПКД. За результатами первинної індикативної оцінки загальна потреба у фінансуванні рекультивації та закриття сміттєзвалищ становить 708 млн грн, з розрахунку 8897 тис. грн на 1 гектар. Ця сума перевищує загальні сукупні обсяги фінансування, доступні для місцевих бюджетів та спеціального фонду обласного бюджету.

Уточнення фактичних обсягів необхідного фінансування та доступності залучення державної фінансової допомоги будуть визначати фактичні терміни досягнення встановлених цільових показників за напрямом.

Зазвичай кредитні кошти на рекультивацію полігонів можуть надаватись МФІ, якщо це стосується рекультивації старої черги полігону з одночасним будівництвом за кредитні кошти нової черги регіонального полігону. В подальшому після внесення змін до законодавства витрати на рекультивацію мають включатись до тарифу на захоронення відходів від першого дня експлуатації полігону.

Проведення інформаційно-просвітницької діяльності

Рекомендовано визначити фіксовану частину видатків з місцевих та обласного бюджетів на просвітницьку кампанію та роботу з підвищення кваліфікації органів місцевого самоврядування з питань управління відходами на рівні від 5 % від загального обсягу надходжень до спецфондів. Для просвітницької діяльності пропонується залучати грантові кошти, великі місцеві компанії (як спосіб реалізації корпоративної соціальної відповідальності) та «людський ресурс» через реалізацію проектів. Для того, щоб цей компонент був успішно реалізований, доцільно налагодити відносини з місцевими ГО та регулярно відстежувати грантові пропозиції та проекти, навчити персонал належним чином оформлювати заявки. Для визначення потреби у коштах необхідно розробити комунікаційний план на рівні громад, як внутрішній робочий документ. Для впровадження проектів важливо мати підтримку органів місцевого самоврядування, оскільки деякі грантові проекти потребують співфінансування.

Управління відходами упаковки

Управління відходами упаковки фінансується відповідними власниками відходів за власний рахунок, а також за рахунок фінансових надходжень від реалізації продуктів оброблення відходів упаковки. Законом України «Про управління відходами» встановлюється розширена відповідальність виробників продукції, у результаті споживання/використання якої утворюються відходи упаковки, електричного та електронного обладнання, батарей і акумуляторів, транспортних засобів, знятих з експлуатації, мастил (олив), шин, текстилю тощо, та запроваджується, у тому числі шляхом створення систем розширеної

відповідальності виробника відповідно до вимог та порядку, визначених законом.

Система розширеної відповідальності виробника включає:

1) приймання та/або збирання на всій території України відходів, що утворилися внаслідок використання продукції, а також подальше управління цими відходами та фінансову відповідальність за таку діяльність;

2) інформування утворювачів відходів від продукції, на яку поширюється розширена відповідальність виробника, про заходи, яких вони можуть вживати для запобігання утворенню відходів, про придатність відходів до повторного використання та рециклінгу, про наявні системи для приймання та роздільного збирання відходів, що утворилися внаслідок використання продукції;

3) здійснення заходів для розроблення продукції та її складових (компонентів) з урахуванням мінімізації негативного впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище, запобігання та зменшення обсягів утворення відходів у процесі виробництва та використання продукції, виробництва довговічної продукції, придатної для ремонту та повторного використання, а також максимального залучення у виробництво вторинної сировини.

Управління відходами електричного та електронного обладнання
Управління відходами електричного та електронного обладнання фінансується відповідними власниками відходів за власний рахунок, а також за рахунок фінансових надходжень від реалізації продуктів оброблення відходів електронного та електричного обладнання. Законом України «Про управління відходами» встановлена розширена відповідальність виробників продукції, з'явилося додаткове джерело фінансування в сфері управління відходами електричного та електронного обладнання.

Управління відпрацьованими батарейками, батареями та акумуляторами. Управління відпрацьованими батарейками, батареями та акумуляторами фінансується відповідними власниками відходів за власний рахунок, а також за рахунок фінансових надходжень від реалізації продуктів оброблення відходів. Законом України «Про управління відходами» встановлена розширена відповідальність виробників продукції, з'явилося додаткове джерело фінансування в сфері управління відпрацьованими батарейками, батареями та акумуляторами.

3.4.2. Фінансування управління відходами суб'єктів господарювання

Управління відходами промисловості

Фінансування управління промисловими відходами здійснюється відповідними суб'єктами господарювання за власний рахунок.

Управління відходами будівництва та знесення

Фінансування управління відходами будівництва та знесення здійснюється відповідними власниками відходів за власний рахунок.

РПУВ передбачається створення пунктів відходів будівництва та знесення з метою подальшого сортування та подрібнення таких відходів на

регіональному об'єкті управління відходами. Передбачається, що така діяльність буде фінансуватися з місцевого бюджету або шляхом залучення додаткового фінансування.

Управління медичними відходами

В рамках реалізації РПУВ передбачається проведення дослідження щодо визначення потреби у збільшенні наявних потужностей та створенні нових об'єктів з оброблення медичних відходів.

Управління небезпечними відходами з інших джерел

Фінансування системи управління небезпечними відходами у складі побутових відходів здійснюється на загальних принципах управління побутовими відходами.

Фінансування управління небезпечними відходами суб'єктів господарювання здійснюється відповідними суб'єктами господарювання за власний рахунок.

Управління відходами, що містять СОЗ. В Івано-Франківській області не виявлені відходи, що містять СОЗ, тому РПУВ не передбачає заходів.

Управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився

Механізми фінансування діяльності з управління знятими з експлуатації транспортними засобами будуть визначені на етапі реалізації РПУВ.

Управління відходами, що біологічно розкладаються, з інших джерел

Поточні витрати на управління відходами сільського господарства фінансується відповідними власниками відходів за власний рахунок, а також за рахунок фінансових надходжень від реалізації продуктів оброблення окремих видів відходів.

Створення об'єктів оброблення відходів тваринного походження фінансується власниками відповідних об'єктів.

Управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд фінансується відповідними власниками відходів за власний рахунок.

Загальну потребу у фінансуванні заходів РПУВ наведено у додатку 9.

З урахуванням визначених потреб у фінансуванні заходів РПУВ, фінансових можливостей місцевих бюджетів та специфіки заходів РПУВ визначено структуру фінансування заходів за розділами РПУВ.

Інформація щодо структури фінансування діяльності зі створення об'єктів оброблення та захоронення побутових відходів наведена у додатку 10.

Дані щодо планового розподілу обсягів фінансування РПУВ за джерелами фінансування наведено у додатку 11. Ці дані доцільно узгоджувати із визначеною фінансовою спроможністю місцевих бюджетів.

3.4.3. Інвестиційні сценарії для можливих технологічних рішень

Інфраструктура перевезення відходів передбачає створення об'єктів перевантаження та сортування, регіональних об'єктів МБО та регіональних полігонів. Відповідно до прийнятих припущень у складі відходів близько 40 % становить органічна складова, ресурсоцінні відходи становлять понад 40 %, з яких близько 20 % можливо відсортувати, ще близько 20 % невідсортованого пластику, текстилю, деревини, паперу та інших горючих складових може бути відібрано на RDF-паливо.

Оцінка проводиться відносно наступних варіантів:

Варіант 1 – Механіко-біологічне оброблення (МБО) 100 % зібраних побутових відходів з проведенням компостування органічних фракцій, з проведенням біосушіння та розміщенням на полігоні залишкових фракцій.

Варіант 2 – Механіко-біологічне оброблення (МБО) 100 % зібраних побутових відходів з проведенням з проведенням компостування органічних фракцій, аеробного зброджування відсортованих органічних фракцій, виробництвом RDF-палива та розміщенням на полігоні залишкових фракцій.

Варіант 3 – Механіко-біологічне оброблення (МБО) 100 % зібраних побутових відходів з проведенням з проведенням компостування органічних фракцій, проведенням анаеробного зброджування відсортованих органічних фракцій з отриманням біогазу, виробництвом RDF/SRF палива та розміщенням на полігоні залишкових фракцій.

Варіант 1. Механіко-біологічне оброблення (МБО) 100 % зібраних побутових відходів з проведенням компостування органічних фракцій, з проведенням біосушіння та розміщенням на полігоні залишкових фракцій.

Згідно з варіантом 1, весь обсяг зібраних змішаних відходів йде безпосередньо на механіко-біологічне оброблення (МБО) з проведенням біосушіння. Припускаючи, що 20 % побутових відходів відбирається як ресурсоцінні відходи на різних етапах, в тому числі, на МБО та сміттесортувальних лініях, при цьому 25 %, з них відсортовуються, як не придатні для повторного використання і захоронюються на полігоні. 10 % збирається окремо як біовідходи для компостування в приватних домогосподарствах, тощо. 60 % органічних відходів після компостування та решта невідсортованого залишку розміщається на полігоні. Зведені дані щодо обсягів побутових відходів на кожен кластер та кожен об'єкт управління відходами, вказані в наступній таблиці 3.4.1.

Таблиця 3.4.1. Дані щодо обсягів побутових відходів

Кластер	Чисельність населення (2034 р.)	Побутові відходи (2034 р.)	Небезпечні відходи у складі побутових, відходи електроніки, відходи будівництва	Біовідходи для компостування, 10%.	МБО		Полігон	
					Ресурсоцінні відходи	Біовідходи		
					20%	30%		
		(т/р)	(т/р)	(т/р)	(т/р)	(т/р)	(т/р)	%
Всього	1453,8	530852	23888,3	53085,2	106170,4	159255,6	284005,8	53,5
Івано-Франківський	542,4	197966,1	8908,5	19796,6	39593,2	59389,8	105911,8	53,5
Долинський	292,4	106740,9	4803,3	10674,09	21348,18	32022,3	57106,4	53,5
Коломийський (включно з Косівським)	435,2	159042	7156,9	15904,2	31808,4	47712,6	85087,5	53,5
Надвірнянський	183,8	67103	3019,6	6710,3	13420,6	20130,9	35900,1	53,5

Беручи до уваги зазначені дані, зведені орієнтовні розрахунки щодо необхідних для варіанту 1 інвестицій вказані в наступній таблиці 3.4.2.

Таблиця 3.4.2. Розрахунок інвестицій для об'єктів управління відходами – варіант 1

Кластер	Об'єкт	Потужність	Орієнтовна сума інвестицій
		(т/р)	(млн євро)
Всього			140,56
Івано-Франківський	регіональний МБО	162249,8	24,34
	сортувальна лінія	7011,3	0,56
	станції перевантаження	34523,7	0,21
	компостування	59389,8	2,08
	полігон	105911,8	25,42
Долинський	МБО	81962,2	12,29
	сортувальна лінія	9301,4	0,74
	станції перевантаження	30462,0	0,18
	компостування	32022,3	1,12
	полігон	57106,4	13,71
Коломийський (включно з Косівським)	МБО	113522,6	17,03
	сортувальна лінія	31808,4	2,54
	станції перевантаження	76004,6	0,46
	компостування	47712,6	1,67
	полігон	85087,5	20,42
Надвірнянський	МБО	54663,7	8,20
	сортувальна лінія	2709,2	0,22
	станції перевантаження	8872,8	0,05
	компостування	20130,9	0,70
	полігон	35900,1	8,62

За базову вартість для розрахунку вартості інвестицій були використані наступні цифри:

об'єкт мбо: 150 євро/т потужності в рік;
 компостування: 35 євро/т потужності в рік;
 сортувальна лінія: 80 євро/т потужності в рік;
 полігон: 12 євро/ т місткості у розрахунку на термін експлуатації 20 років;
 комплекс для анаеробного зброджування та виробництва електроенергії: 300 євро/т потужності в рік;
 перевантажувальний пункт: 6 євро/т потужності в рік.

Таблиця 3.4.3. Аналіз отриманих розрахункових результатів варіанту 1 поставленим цілям.

Ціль	Можливість досягнення
Загальна частка переробки відходів повинна становити 11% від всього обсягу побутових відходів	Так
Мінімальна частка переробки від всього обсягу відходів пакувальних матеріалів і тари повинна становити 65%	Залежить від ефективності роботи МБО
Доповнення процесу управління побутовими відходами за рахунок створення об'єктів з виробництва RDF-/ SRF-палива з відходів на базі об'єктів МБО	Ні
Розміщення на полігонах лише попередньо оброблених відходів	Ні
Поступове скорочення обсягів розміщення на полігонах відходів, що піддаються біологічному розкладанню: 35% у довгостроковій перспективі	Так

Варіант 2. Механіко-біологічне оброблення (МБО) 100 % зібраних побутових відходів з проведенням з проведенням компостування органічних фракцій, аеробного зброджування відсортованих органічних фракцій, виробництвом RDF-палива та розміщенням на полігоні залишкових фракцій.

Згідно з варіантом 2, весь обсяг зібраних змішаних відходів йде безпосередньо на механіко-біологічне оброблення (МБО) з проведенням біосушіння і отриманням RDF-палива.

Припускаючи, що 20 % побутових відходів відбирається як ресурсоцінні відходи на різних етапах, в тому числі, на МБО та сміттесортувальних лініях, при цьому 15 %, з них відсортовуються, як не придатні для повторного використання і частково використовується для виробництва RDF-палива. 10 % збирається окремо як біовідходи для компостування в приватних домогосподарствах, тощо. 60 % органічних відходів після компостування та решта невідсортованого залишку розміщається на полігоні.

Зведені дані щодо обсягів побутових відходів на кожен кластер та кожен об'єкт управління відходами, вказані в наступній таблиці 3.4.4.

Таблиця 3.4.4. Дані щодо обсягів побутових відходів

Кластер	Чисельність населення (2034 р.)	Побутові відходи (2034 р.)	Небезпечні відходи у складі побутових, відходи електроніки, відходи будівництва	Біовідходи для компостування, 10%	МБО		Відходи, що спалюються з метою отримання енергії (15%)	Полігон	
					Ресурсоцінні відходи	Біовідходи			
					20%	35%			
		(т/р)	(т/р)	(т/р)	(т/р)	(т/р)	(т/р)	(т/р)	%
Всього	1453,8	530852	23888,3	53085,2	106170,4	159255,6	79627,8	204378,2	38,5
Івано-Франківський	542,4	197966,1	8908,5	19796,6	39593,2	59389,8	29694,9	76216,0	38,5
Долинський	292,4	106740,9	4803,3	10674,09	21348,18	32022,3	16011,1	41095,3	38,5
Коломийський (включно з Косівським)	435,2	159042	7156,9	15904,2	31808,4	47712,6	23856,3	61231,2	38,5
Надвірнянський	183,8	67103	3019,6	6710,3	13420,6	20130,9	10065,5	25834,7	38,5

Беручи до уваги зазначені дані, зведені орієнтовні розрахунки щодо необхідних для варіанту 2 інвестицій вказані в наступній таблиці 3.4.5.

Таблиця 3.4.5. Розрахунок інвестицій для об'єктів управління відходами – варіант 2

Кластер	Об'єкт	Потужність	Орієнтовна сума інвестицій
		(т/р)	(млн євро)
Всього			121,45
Івано-Франківський	МБО	162249,8	24,34
	сортувальна лінія	7011,3	0,56
	станції перевантаження	34523,7	0,21
	компостування	59389,8	2,08
	полігон	76216,0	18,29
Долинський	МБО	81962,2	12,29
	сортувальна лінія	9301,4	0,74
	станції перевантаження	30462,0	0,18
	компостування	32022,3	1,12
	полігон	41095,3	9,86
Коломийський (включно з Косівським)	МБО	113522,6	17,03
	сортувальна лінія	31808,4	2,54
	станції перевантаження	76004,6	0,46
	компостування	47712,6	1,67
	полігон	61231,2	14,70
Надвірнянський	МБО	54663,7	8,20
	сортувальна лінія	2709,2	0,22
	станції перевантаження	8872,8	0,05
	компостування	20130,9	0,70
	полігон	25834,7	6,20

Таблиця 3.4.6. Аналіз отриманих розрахункових результатів варіанту 2 поставленим цілям.

Ціль	Можливість досягнення
Загальна частка переробки відходів повинна становити 11% від всього обсягу побутових відходів	Так
Мінімальна частка переробки від всього обсягу відходів повинна становити 65 %	Залежить від ефективності роботи МБО
Доповнення процесу управління побутовими відходами за рахунок створення об'єктів з виробництва RDF-/ SRF-палива з відходів на базі об'єктів МБО	Так
Розміщення на полігонах лише попередньо оброблених відходів	Так
Поступове скорочення обсягів розміщення на полігонах відходів, що піддаються біологічному розкладанню: 35 % у довгостроковій перспективі	Так

Варіант 3. Механіко-біологічне оброблення (МБО) 100 % зібраних побутових відходів з проведенням анаеробного зброджування відсортованих органічних фракцій з отриманням біогазу, виробництвом RDF/ SRF-палива.

Згідно з варіантом 3, весь обсяг зібраних змішаних відходів йде безпосередньо на механіко-біологічне оброблення (МБО) з проведенням анаеробного зброджування і отриманням RDF/SRF палива.

Припускаючи, що 20 % побутових відходів відбирається як ресурсоцінні відходи на різних етапах, в тому числі, на МБО, 10 % збирається окремо як біовідходи для компостування. Вироблене паливо може використовуватись на діючих в області ТЕС або цементному заводі. Завдяки проведенню анаеробного зброджування отримується біогаз який може використовуватися, в тому числі, для генерації електроенергії, а теплова енергія в ході її виробництва для підсушування RDF-палива та органічних залишків після бродіння. У результатів можна отримати якісніше вторинне паливо SRF, а також продукти бродіння органічного залишку з можливістю подальшої його реалізації чи використання. За негативних прогнозів, на полігоні можуть розміщуватися невідсортовані залишки (хвости), рештки від бродіння органічної складової – до 50 %.

Зведені дані щодо обсягів побутових відходів на кожен кластер та кожен об'єкт управління відходами, вказані в наступній таблиці 3.4.7.

Таблиця 3.4.7. Дані щодо обсягів побутових відходів

Кластер	Чисельність населення (2034 р.)	Побутові відходи (2034 р.)	Небезпечні відходи у складі побутових, відходи електроніки, відходи будівництва	Біовідходи для компостування, 10%	МБО		Відходи, що спалюються з метою отримання енергії (20%)	Полігон (включно з золошлаковими відходами)	
					Ресурсоінні відходи	Біовідходи			
					20%	35%			
		(т/р)	(т/р)	(т/р)	(т/р)	(т/р)	(т/р)	(т/р)	%
Всього	1453,91	530852	23888,3	26542,6	106170,4	185798,2	106170,4	171896,5	30,5
Івано-Франківський	552,55	201681	9075,6	10084,1	40336,2	70588,4	39593,2	60379,7	30,5
Долинський	282,28	103026	4636,2	5151,3	20605,2	36059,1	21348,2	35758,2	30,5
Коломийський (включно з Косівським)	435,23	159042	7156,9	7952,1	31808,4	55664,7	31808,4	53279,1	30,5
Надвірнянський	183,85	67103	3019,6	3355,2	13420,6	23486,1	13420,6	22479,5	30,5

Беручи до уваги зазначені дані, зведені орієнтовні розрахунки щодо необхідних для варіанту 3 інвестицій вказані в наступній таблиці 3.4.8.

Таблиця 3.4.8. Розрахунок інвестицій для об'єктів управління відходами – варіант 3

Кластер	Об'єкт	Потужність	Орієнтовна сума інвестицій
		(т/р)	(млн євро)
Всього			163,65
Івано-Франківський	МБО	162249,8	24,34
	сортувальна лінія	7011,3	0,56
	станції перевантаження	34523,7	0,21
	анаеробне зброджування	59389,8	17,82
	полігон	60379,7	18,29
Долинський	МБО	81962,2	12,29
	сортувальна лінія	9301,4	0,74
	станції перевантаження	30462,0	0,18
	компостування	32022,3	9,61
	полігон	35758,2	9,86
Коломийський (включно з Косівським)	МБО	113522,6	17,03
	сортувальна лінія	31808,4	2,54
	станції перевантаження	76004,6	0,46
	компостування	47712,6	14,31
	полігон	53279,1	14,70
Надвірнянський	МБО	54663,7	8,20
	сортувальна лінія	2709,2	0,22
	станції перевантаження	8872,8	0,05
	компостування	20130,9	6,04
	полігон	22479,5	6,20

Таблиця 3.4.9. Аналіз отриманих розрахункових результатів варіанту 3 поставленим цілям

Ціль	Можливість досягнення
Загальна частка переробки відходів повинна становити 11 % від всього обсягу побутових відходів	Так
Мінімальна частка переробки від всього обсягу відходів повинна становити 65 %	Залежить від ефективності роботи МБО
Доповнення процесу управління побутовими відходами за рахунок створення об'єктів з виробництва RDF-/ SRF-палива з відходів на базі об'єктів МБО	Так
Розміщення на полігонах лише попередньо оброблених відходів	Так
Поступове скорочення обсягів розміщення на полігонах відходів, що піддаються біологічному розкладанню: 35 % у довгостроковій перспективі	Так

3.5. Регіональний план дій

РПУВ включає планові показники, завдання та заходи щодо створення та розвитку інституційної структури регіональної системи управління відходами, включаючи управління окремими потоками відходів.

Об'єкти інфраструктури управління відходами наведено у додатку 1.

Планові кількісні показники реалізації РПУВ наведено у додатку 12.

Перелік завдань та заходів РПУВ наведено у додатку 13.

РОЗДІЛ IV МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОНАННЯ РПУВ

Система моніторингу та оцінки – це сукупність організаційних структур, процесів управління, стандартів, стратегій, планів, показників, інформаційних систем, звітності та зв'язків, що дозволяє національним та регіональним органам влади, муніципалітетам та іншим установам ефективно виконувати свої функції з моніторингу та оцінки. Оцінка та моніторинг – це періодичне відстеження відповідних індикаторів, яке здійснюється з метою забезпечення своєчасної та належної реалізації плану управління відходами.

Основна мета системи моніторингу та оцінки регіонального плану управління відходами – запропонувати стратегічний інструмент для підвищення ефективності реалізації Плану шляхом підвищення актуальності, ефективності, доцільності, сталості та його впливу.

Система оцінки реалізації регіонального плану управління відходами включає ряд кількісних індикаторів, які показують хід та результативність впровадження передбачених заходів, досягнення очікуваних результатів – встановлених цільових показників тощо. Індикатори визначались на основі аналізу поточного стану управління відходами, виходячи з цільових показників, наведених у підрозділі 3.1, заходів регіонального плану, наведених в підрозділі 3.5, на основі Закону України «Про управління відходами», Національної стратегії управління відходами до 2030 року, Національного плану управління відходами до 2033 року та з урахуванням регіональної специфіки системи управління відходами в Івано-Франківській області.

Під час моніторингу та виконання Регіонального плану управління відходами, враховувати вимоги в частині охорони та використання земель для запобігання їх забрудненню та засміченню відходами, які унормовані:

- статтями 20, 26 п. 7 Закону України «Про управління відходами»;
- Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні»;
- Законом України «Про місцеві державні адміністрації»;
- Законом України «Про благоустрій населених пунктів»;
- Законом України «Про охорону земель»;
- Земельним Кодексом України.

Індикатори, які відбираються для здійснення оцінки регіонального плану управління відходами, мають відповідати наступним критеріям: відповідність, вимірюваність, досяжність, чутливість, доступність, надійність, простота, практичність, об'єктивність, ощадливість та обмеженість в часі.

Індикатори виконання заходів Регіонального плану управління відходами в Івано-Франківській області наведені у таблиці 4.1.

Таблиця 4.1. Індикатори виконання заходів РПУВ в Івано-Франківській області до 2034 року

Найменування показника	Одиниці	Періодичність
Індикаторами оцінки виконання Регіонального плану є:		
кількість затверджених місцевих планів управління відходами	одиниць	щорічно
кількість та площа рекультивованих місць розміщення відходів	одиниць / га	щорічно
кількість, площа та потужність полігонів за класами, які відповідають вимогам законодавства	одиниць / га / тис. т/рік	щорічно
кількість і площа місць розміщення відходів (полігонів, звалищ), які не відповідають вимогам законодавства	одиниць / га	щорічно
кількість та потужність об'єктів оброблення відходів за окремими технологіями оброблення	одиниць / тис. т/рік	щорічно
обсяг відходів, на які поширюється розширена відповідальність виробника, введених в обіг	тис. т	щорічно
Індикаторами, які застосовуються до кожного потоку відходів, зазначених у Регіональному плані, є:		
обсяг відходів, що утворюються	тис. т / тис. м ³	щорічно
обсяг утворених відходів, щодо яких здійснено операції з рециклінгу	тис. т	щорічно
обсяг утворених відходів, щодо яких здійснено операції з відновлення	тис. т	щорічно
обсяг утворених відходів, щодо яких здійснено операції з відновлення (спалювання з отриманням енергії)	тис. т	щорічно
обсяг утворених відходів, щодо яких здійснено операції із захоронення	тис. т	щорічно
обсяг утворених відходів, щодо яких здійснено інші операції з видалення	тис. т	щорічно
обсяг продукції, яка оголошена як побічний продукт	тис. т	щорічно
обсяг утворених відходів, щодо яких оголошено припинення статусу відходів	тис. т	щорічно
обсяг утворених відходів, щодо яких здійснено операції з видалення без попереднього оброблення	тис. т	щорічно
Індикаторами, які застосовуються до побутових відходів, є:		
охоплення населення послугами з управління побутовими відходами; охоплення населення роздільним збиранням побутових відходів	відсоток	щорічно
кількість пунктів роздільного збирання побутових відходів (окремо стаціонарних та мобільних)	одиниць	щорічно

Моніторинг Регіонального плану

Моніторинг є процесом регулярного збору ключових кількісних даних для визначення прогресу в досягненні встановлених цільових показників та попередженні небажаних результатів, відставання тощо.

Моніторинг здійснюється за принципами достовірності, добросовісності, відповідності та актуальності інформації та обов'язкового врахування.

Моніторинг реалізації РПУВ проводиться щорічно за визначеними в розділі IV індикаторами.

Організація та здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування Регіонального плану управління відходами на території Івано-Франківської області здійснюватиметься у відповідності до Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 року № 1272.

На основі узагальнених даних моніторингу щорічно готується звіт з моніторингу, результати якого використовуються для коригування чи оновлення РПУВ, планування діяльності, прийняття рішень тощо.

РОЗДІЛ V ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Регіональний план управління відходами у Івано-Франківській області є документом державного планування та підлягає стратегічній екологічній оцінці в порядку, встановленому Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Стратегічна екологічна оцінка здійснюється за етапами (пункт 1 статті 9 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»):

- 1) визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки;
- 2) складання звіту про стратегічну екологічну оцінку;
- 3) проведення громадського обговорення та консультацій у порядку, передбаченому статтями 12 та 13 цього Закону, транскордонних консультацій у порядку, передбаченому статтею 14 цього Закону;
- 4) врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій;
- 5) інформування про затвердження документа державного планування;
- 6) моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

У Єдиному реєстрі стратегічної екологічної оцінки було оприлюднено заяву про визначення обсягу СЕО (реєстраційний номер № 30-01-13290-25). За період громадського обговорення заяви про визначення обсягу СЕО (з 30 січня 2025 року по 09 лютого 2025 року) зауважень і пропозицій до Заяви не надходило.

Проект документа державного планування, звіт про СЕО та повідомлення про оприлюднення зазначених документів, з метою проведення консультацій з органами, зазначеними у статтях 6-8 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» було внесено до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки.

Зазначені документи оприлюднено в порядку, передбаченому частиною четвертою ст. 12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Проект РПУВ пройшов процедуру громадського обговорення та консультацій з уповноваженими органами виконавчої влади, що реалізують політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та у сфері охорони здоров'я щодо стратегічної екологічної оцінки.

До Проекту ДДП та звіту про СЕО, в процесі консультацій з уповноваженими органами, що реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я та у сфері охорони навколишнього природного середовища, через Єдиний реєстр стратегічної екологічної оцінки надійшов лист Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 25 червня 2025 року № 25/7-21/8891-25.

ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Директиви ЄС

1. Директива 2008/98/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 19 листопада 2008 року «Про відходи та скасування деяких директив».
2. Директива 2006/21/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 15 березня 2006 року «Про управління відходами видобувної промисловості та про внесення змін до Директиви 2004/35-ЄС».
3. Директива 1999/31/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 26 квітня 1999 року «Про захоронення відходів».
4. Директива 2004/12/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 11.02.2004. «Про упаковку та відходи упаковки» цією Директивою внесено зміни до Директиви Європейського Парламенту і Ради 94/62/ЄС від 20 грудня 1994 року про пакування та відходи пакування, що чинна і до якої внесено ще 6 змін.
5. Директива 2012/19/ЄС Європейського парламенту і Ради від 4 липня 2012 року «Про відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО)».
6. Директива 2006/66/ЄС Європейського парламенту і Ради від 6 вересня 2006 року «Про батареї і акумулятори та відпрацьовані батареї і акумулятори та про скасування Директиви 91/157/ЄЕС».

Кодекси і Закони України, Постанови Кабінету Міністрів України

7. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 року від 25.06.1991 № 1264-XII з подальшими змінами.
8. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII.
9. Закон України «Про управління відходами» від 20.06.2022 № 2320-IX
10. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР з подальшими змінами.
11. Закон України «Про житлово-комунальні послуги» від 09 листопада 2017 року № 2189- VIII з подальшими змінами.
12. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23 травня 2017 року № 2059- VIII з подальшими змінами.
13. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20 березня 2018 року № 2354- VIII з подальшими змінами.
14. Закон України «Про благоустрій населених пунктів» від 06 вересня 2005 року № 2807-IV з подальшими змінами.
15. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 5 лютого 2015 року № 157-VIII з подальшими змінами.
16. Закон України «Про систему громадського здоров'я» від 06 вересня 2022 року № 2573-IX.
17. Закон України «Про екологічну мережу України» від 24 червня 2004 року № 1864- IV.

18. Закон України «Про основи містобудування» від 16 листопада 1992 року № 2780-XII.

19. Закон України «Про охорону земель» від 19 червня 2003 року № 962-IV.

20. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» від 16 червня 1992 року № 2456-XII.

21. Закон України «Про рослинний світ» від 09 квітня 1999 року № 591-XIV.

22. Закон України «Про землеустрій» від 22 травня 2003 року № 858-IV.

23. Закон України від 01 червня 2000 року № 1775-III «Про ліцензування певних видів господарської діяльності».

24. Водний кодекс України від 06 червня 1995 року № 213/95-ВР з подальшими змінами. Постанова Верховної Ради України від 06 червня 1995 року № 214/95-ВР «Про введення в дію Водного Кодексу України».

25. Кодекс України про надра від 27 липня 1994 року № 123/94-ВР з подальшими змінами. Постанова Верховної Ради України від 27 липня 1994 року № 133/94-ВР «Про введення в дію Кодексу України про надра».

26. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III з подальшими змінами.

27. Постанова Кабінету Міністрів України від 16 червня 2005 року № 481 «Про затвердження Порядку встановлення тимчасових норм споживання, нормативів якості та режимів надання житлово-комунальних послуг».

28. Постанова від 01 серпня 2006 року № 1045 «Про затвердження Порядку видалення зелених насаджень у населених пунктах».

29. Постанова Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2012 року № 1221 «Деякі питання збирання, перевезення, зберігання, оброблення (перероблення), утилізації та/або знешкодження відпрацьованих мастил (олив)».

30. Постанова Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 року № 409 «Про встановлення державних соціальних стандартів у сфері житлово-комунального обслуговування».

31. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2021 року № 1065 «Про Єдину екологічну платформу «ЕкоСистема».

32. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2022 року № 473 «Про затвердження Порядку виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд».

33. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2022 року № 1073 «Про затвердження Порядку управління відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків».

34. Постанова Кабінету Міністрів України від 07 травня 2023 року № 556 «Деякі питання подання декларації про відходи».

35. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 червня 2023 року № 625

«Деякі питання управління побутовими відходами в особливих умовах».

36. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 червня 2023 року № 667 «Про затвердження Порядку розроблення та затвердження регіональних планів управління відходами».

37. Постанова Кабінету Міністрів України від 07 липня 2023 року № 695 «Деякі питання виконання інвестиційних програм у сфері управління побутовими відходами».

38. Постанова Кабінету Міністрів України від 07 липня 2023 року № 733 «Про внесення до деяких постанов Кабінету Міністрів України змін з питань управління побутовими відходами».

39. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 липня 2023 року № 721 «Про затвердження Порядку зарахування коштів на спеціальні рахунки для виконання інвестиційних програм у сфері управління побутовими відходами, використання зазначених коштів і здійснення контролю за їх витрачанням».

40. Постанова Кабінету Міністрів України від 08 серпня 2023 року № 827 «Деякі питання оголошення припинення статусу відходів».

41. Постанова Кабінету Міністрів України від 08 серпня 2023 року № 835 «Про затвердження Порядку формування середньозваженого тарифу на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів».

42. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2023 року № 918 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів».

43. Постанова Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2023 року № 941 «Про затвердження Порядку визначення суб'єктів господарювання, які здійснюють відновлення та видалення побутових відходів».

44. Постанова Кабінету Міністрів України від 05 вересня 2023 року № 947 «Про затвердження Порядку розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами».

45. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2023 року № 1031 «Про затвердження Порядку формування середньозваженого тарифу на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів».

46. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2023 року № 1102 «Про затвердження Порядку класифікації відходів та Національного переліку відходів».

47. Постанова Кабінету Міністрів України від 07 листопада 2023 року № 1166 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу об'єкта оброблення відходів».

48. Постанова Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2023 року № 1214 «Деякі питання віднесення речовин або предметів до побічних продуктів».

49. Постанова Кабінету Міністрів України від 05 грудня 2023 року № 1278 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської

діяльності з управління небезпечними відходами».

50. Постанова Кабінету Міністрів України від 05 грудня 2023 року № 1279 «Про затвердження Порядку створення та адміністрування інформаційної системи управління відходами».

51. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 грудня 2023 року № 1328 «Про затвердження Порядку видачі, відмови у видачі, припинення дії дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів».

52. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 року № 1003 «Про реалізацію експериментального проекту щодо спрощеного порядку отримання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів».

Методичні рекомендації, вимоги

53. Вимоги до розділів проекту регіонального плану управління відходами, наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 22 січня 2024 року № 81.

54. Методика роздільного збирання побутових відходів, наказ Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України 13 грудня 2023 року № 1130.

55. Методичні рекомендації з розроблення місцевих планів управління відходами, наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів від 15 березня 2024 року № 288.

56. Методичні рекомендації з розроблення регіональних планів управління відходами, наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 16 квітня 2024 року № 403

57. Методичні рекомендації з визначення морфологічного складу побутових відходів, наказ Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 03 травня 2024 року № 409.

58. Методичні рекомендації з підвищення обізнаності громадськості стосовно сучасного управління побутовими відходами, наказ Мінінфраструктури наказ від 20 червня 2024 року № 551.

59. Методика розрахунку цільових показників щодо підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів, порядок та форми подання звітності щодо їх виконання встановлюються центральним органом виконавчої влади, наказ Мінінфраструктури від 27 червня 2024 року № 581.

60. Методичні рекомендації з організації збирання та перевезення побутових відходів, наказ Мінінфраструктури від 23 жовтня 2024 року № 1172.

Державні будівельні та санітарні норми і правила, стандарти, посібники

61. Правила проведення утилізації та знищення неякісних лікарських засобів, до складу яких входять наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори, наказ Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 19 березня 1999 року № 67/59.

62. Правила визначення норм надання послуги з управління побутовими відходами, наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 30 липня 2010 року № 259.

63. Правила експлуатації полігонів побутових відходів, наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01 грудня 2010 року № 435.

64. Правила експлуатації об'єктів поводження з побутовими відходами, наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 04 травня 2012 року № 196.

65. Правила утилізації та знищення лікарських засобів, наказ Міністерства охорони здоров'я України від 24 квітня 2015 року № 242.

66. Правила компостування біовідходів їх утворювачами на присадибних, дачних і садових ділянках, наказ Мінінфраструктури від 13 червня 2023 року № 489.

67. Порядок подання звітів підприємств, що виробляють (виготовляють) транспортні засоби та взяли на себе зобов'язання забезпечити утилізацію транспортних засобів власного виробництва, наказ Міністерства промислової політики України від 25 листопада 2013 року № 63.

68. Порядок інформування споживачів про намір зміни цін/тарифів на комунальні послуги з обґрунтуванням такої необхідності, наказ Мінрегіону від 05 червня 2018 року № 130.

69. Порядок розгляду органами місцевого самоврядування розрахунків тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, а також розрахунків тарифів на комунальні послуги, поданих для їх встановлення, наказ Мінрегіону від 12 вересня 2018 року № 239.

70. Порядок повторного використання очищених стічних вод та осаду за умови дотримання нормативів гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин, наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 12 грудня 2018 року № 341.

71. Порядок розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері управління побутовими відходами, наказ Мінінфраструктури від 08 вересня 2023 року № 800.

72. Порядок розроблення планів управління відходами підприємств, установ та організацій, наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів від 09 серпня 2024 року № 1003.

73. Норми часу на роботи із збирання та перевезення побутових відходів, наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01 червня 2010 року № 170.

74. Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів, наказ Міністерства охорони здоров'я України від 19 червня 1996 року № 173.

75. Державні санітарні правила та норми. 2. Комунальна гігієна. 2.7. Грунт, очистка населених місць, побутові та промислові відходи, санітарна охорона ґрунту. «Гігієнічні вимоги щодо поводження з

промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення», постанова Головного державного санітарного лікаря України від 01 липня 1999 року № 29.

76. Державні санітарні норми та правила утримання територій населених місць, наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17 березня 2011 року № 145.

77. Державні санітарні норми та правила «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів», наказ Міністерства охорони здоров'я України від 31 жовтня 2024 року № 1827.

78. Форми та порядок подання звітів підприємств, що виробляють (виготовляють) транспортні засоби та взяли на себе зобов'язання забезпечити утилізацію транспортних засобів власного виробництва, наказ Міністерства промислової політики України від 25 листопада 2013 року № 63.

79. Про затвердження форми державного статистичного спостереження № 1-відходи (річна) «Звіт про відходи», наказ Державна служба статистики України від 02 травня 2023 року № 167.

80. ГБН «Будинки і споруди. Підприємства сортування та перероблення твердих побутових відходів. Вимоги технологічного проектування», наказ Мінжитлокомунгоспу від 21 лютого 2011 року № 14.

81. ДБН Б.2.2-5:2011 Благоустрій територій.

82. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій.

83. ДБН В.2.4-2-2005 Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування.

84. ДСТУ-Н Б Б.2.2-7:2013 Настанова з улаштування контейнерних майданчиків.

85. ДСТУ 8476:2015 «Контейнери для побутових відходів. Загальні технічні вимоги» .

86. СОУ ЖКГ 03.09-014:2010 «Побутові відходи. Технологія перероблення органічної речовини, що є в складі побутових відходів».

87. ДСТУ 7369:2013 Стічні води. Вимоги до стічних вод і їхніх осадів для зрошування та удобрення.

88. ДСТУ EN 1501-2:2019 (EN 1501-1:2011 + A1:2015, IDT) Сміттєвози та їхні підіймальні пристрої. Загальні технічні вимоги та вимоги щодо безпеки. Частина 1. Сміттєвози з титульним завантаженням. ДСТУ EN 1501-2:2019 (EN 1501-3:2008, IDT).Сміттєвози та їхні підіймальні пристрої. Загальні технічні вимоги щодо безпеки. Частина 3. Сміттєвози з фронтальним завантаженням. Сміттєвози з боковим завантаженням.

89. Морфологічний склад побутових відходів. Узагальнені дані населених пунктів України. Програма «U-LEAD з Європою», Лазненко Д.О. 2024 р.

90. Колодійчук І. А. Формування територіально збалансованих систем управління відходами: регіональний вимір : монографія. Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України», 2020. 524 с.

91. Послуги поводження з побутовими відходами в громадах/О.П.Ігнатенко, Л.М.Ткачук. Практичний посібник. - К.: ПМГ ГЕФ, 2019. – 48 с.

92. Визначення параметрів утворення побутових відходів у населених пунктах України для цілей регіонального планування. DESPRO, Лазненко Д.О. К.: 2019 р.

93. Ігнатенко О.П. Будівництво та експлуатація об'єктів поводження побутових відходів. Практичний посібник / О.П.Ігнатенко. – К.: СПД Ткачук Л.М., 2015. – 159 с.

94. Ігнатенко О. П. Розділяй та володарюй - принципи побутових відходів: практичний посібник / О.П.Ігнатенко. – К.: СПД Ткачук Л.М., 2013. – 173 с.

95. Міщенко В. С., Маковецька Ю. М., Омеляненко Т. Л. Інституціональний розвиток сфери поводження з відходами в Україні: на шляху європейської інтеграції. Київ: ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України», 2013. 192 с.

Стратегії, програми, плани

96. Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 року № 820-р).

97. Національний план управління відходами до 2033 року (розпорядження Кабінету Міністрів України № 1353-р від 27 грудня 2024 року.).

98. Програма охорони навколишнього природного середовища Івано-Франківської області до 2025 року(рішення Івано-Франківської Обласної ради від 23 грудня 2020 року № 30-2/2020).

99. Обласна цільова протипаводкова програма на період до 2025 року (рішення Івано-Франківської Обласної ради від 09 липня 2021 року № 181-7/2021).

100. Програма «Здоров'я населення Прикарпаття на 2021-2025 роки» (рішення Івано-Франківської Обласної ради від 23 грудня 2020 року).

101. Стратегія розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки (рішення Івано-Франківської Обласної ради від 21 лютого 2020 року № 1381-34/2020).

102. Комплексна цільова соціальна програма розвитку цивільного захисту Івано-Франківської області на 2022-2025 роки (рішення Івано-Франківської Обласної ради від 23 квітня 2021 року № 147-6/2021).

103. Про Комплексну програму розвитку агропромислового комплексу та сільських територій Івано-Франківської області на 2022-2025 роки (рішення Івано-Франківської Обласної ради від 17 грудня 2021 року № 337-11/2021).

104. Регіональна цільова програма розвитку малого та середнього підприємництва в Івано-Франківській області на 2024-2027 роки (рішення Івано-Франківської Обласної ради від 22 грудня 2023 року № 822-28/2023).

105. Регіональна цільова програма розвитку міжнародного

співробітництва та промоції Івано-Франківської області на 2022-2026 роки (рішення Івано-Франківської обласної ради від 12 листопада 2021 року № 281-10/2021).

106. Щорічні Регіональні доповіді про стан навколишнього природного середовища Івано-Франківської області.

107. Екологічний паспорт Івано-Франківської області за 2023 рік (2022 рік, 2020 рік).

108. <https://mtu.gov.ua/>

109. <https://mspu.gov.ua/>

110. <https://minfin.com.ua/>

111. <https://www.if.gov.ua/>

112. <https://www.ifstat.gov.ua/>

113. <https://karpatireg.dei.gov.ua/>

ДОДАТКИ
до Регіонального плану управління відходами
в Івано-Франківській області до 2034 року

Додаток 1

(додаток 6 до Методичних рекомендацій з розроблення регіональних планів управління відходами)

Таблиця. Об'єкти інфраструктури управління відходами

№	Найменування об'єкту	Кількість, одиниць				
		Усього	Експлуатуються	Будуються	Проектуються	Пошкоджені або зруйновані
1	2	3	4	5	6	7
1	Об'єкти інфраструктури збирання та перевезення відходів	364	1	-	-	-
1.1	Пункти роздільного збирання побутових відходів ¹	363	363	-	-	-
1.2	Місця тимчасового зберігання відходів від руйнувань	-	-	-	-	-
1.3	Сміттеперевантажувальні станції	-	-	-	-	-
2	Об'єкти інфраструктури підготовки відходів до повторного використання	-	-	-	-	-
3	Об'єкти інфраструктури відновлення відходів	3	3	-	-	-
3.1	Об'єкти зі здійснення попередніх операцій з відходами для подальшого їх відновлення*	1	1	-	-	-
3.2	Об'єкти рециклінгу відходів	-	-	-	-	-
3.3	Об'єкти іншого відновлення відходів (виробництва енергії та перетворення відходів у матеріали, що можуть бути використані як паливо або для іншого виробництва енергії)	2	2	-	-	-
4	Об'єкти інфраструктури видалення відходів	59	52	-	-	-
4.1	Об'єкти зі здійснення попередніх операцій з відходами для подальшого їх видалення**	6	6	-	-	-
4.2	Полігони для небезпечних відходів	-	-	-	-	-
4.3	Полігони для відходів, що не є небезпечними	20	15	-	-	-
4.4	Полігони для інертних відходів	-	-	-	-	-
4.5	Інші об'єкти видалення відходів	33	31			

Джерело: міські, селищні, сільські ради

Додаток 2

(додаток 7 до Методичних рекомендацій з розроблення регіональних планів управління відходами)

Таблиця. Дані щодо управління відходами на території регіону за 2023 рік

№	Види відходів	Одиниці виміру, тонн	Параметри управління відходами					
			Утворення відходів	Збирання та перевезення відходів на полігоні	Ввезення відходів на територію регіону	Вивезення відходів на територію регіону	Відновлення відходів	Видалення відходів
1	Побутові відходи	тонн	142357,016	284837,923	0	0	13,230	149897,219
2	Небезпечні відходи	тонн	657,462	877,9	0	0	25,719	0
3	Відходи промисловості	тонн	4509,516	29426,581	0	0	263,283	2502,44
4	Рослинні відходи сільського та лісового господарства, харчопереробної промисловості, деревні відходи, біовідходи	тонн	47027,313	9317,441	0	0	1885,254	360,321
5	Відходи упаковки	тонн	3109,055	941,977	0	0	52,979	0
6	Відходи електричного та електронного обладнання	тонн	15,598	0	0	0	0	0
7	Відходи батарей і акумуляторів	тонн	10,045	0	0	0	0	0
8	Медичні відходи	тонн	124,405	0	0	0	0,032	0
9	Транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився	тонн	0	0	0	0	0	0
10	Осади стічних вод від комунальних очисних споруд	тонн	17461,848	3837,950	0	0	271,89	15862,028
11	Відходи, що біологічно розкладаються	тонн	513907,931	0	0	0	509465,157	0
	Усього		729180,189	329239,772	0	0	511977,544	168622,008

Джерело: Дані сформовано на підставі державної статистичної звітності за І-відходи (річна)

Додаток 3

(додаток 12 до Методичних рекомендацій з розроблення регіональних планів управління відходами)

Таблиця. Цілі та цільові показники

№ з/п	Цілі	Цільові показники	Фактичне значення	Значення цільових показників		
			2024 рік	2025-2026	2027-2030	2031-2034
1	2	3	4	5	6	7
1	Інституційна структура регіональної системи управління відходами					
1.1	Удосконалення інституційної інфраструктури	Розробка та затвердження місцевих планів управління відходами, підприємств, установ та організацій, включення заходів з мінімізації відходів у обласні та місцеві стратегічні програми, відсотків	2 %	100 %		
		Отримання дозволів на здійснення операцій з оброблення відходів суб'єктами господарювання, що здійснюють свою діяльність на території області, у відсотках	2 %	100 %		
1.2.	Зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами	Проведення навчання підвищення знань працівників сфери управління відходами, кількість заходів		Щорічно не менше 5 заходів	Щорічно не менше 5 заходів	Щорічно не менше 5 заходів
		Проведення інформаційних кампаній, заходів, використання реклами, з метою поширення знань щодо управління населенням відходами, кількість заходів		Щорічно не менше 5 заходів	Щорічно не менше 5 заходів	Щорічно не менше 5 заходів
		Проведення навчання населення щодо екологічно-безпечного управління відходами, кількість навчань		Щорічно 10-12 занять	Щорічно 10-12 занять	Щорічно 10-12 занять
		Залучення мешканців до екологічних акцій, толок, прибирання територій, кількість заходів		Щорічно не менше 1-2 заходи	Щорічно не менше 1-2 заходи	Щорічно не менше 1-2 заходи
		Проведення навчання мешканців області, школярів, дітей дошкільного віку щодо правильного сортування побутових відходів, кількість занять		Щорічно 10-15 занять в закладах освіти	Щорічно 10-15 занять в закладах освіти	Щорічно 10-15 занять в закладах освіти
2.	Управління побутовими відходами					
2.1	Створення та забезпечення функціонування	Збільшення рівня підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів, у відсотках	3 %	10 %	20 %	25 %

	комплексної регіональної системи управління відходами, з метою мінімізації навантаження на довкілля					
		Збільшення охоплення послугами з управління побутовими відходами:	76 %			
		міське населення, у відсотках	-	-	-	95 %
		сільське населення, у відсотках	-	-	-	90 %
		впровадження системи роздільного збирання відходів що підлягають рециклінгу, у відсотках	10 %	25 %	45 %	70 %
		міста Івано-Франківськ, у відсотках	-	-	-	100 %
		інших міст області, у відсотках	-	-	-	90 %
		сільське населення, у відсотках	-	-	-	75 %
2.2.	Створення інфраструктури управління побутовими відходами	Забезпечення можливості роздільного збирання побутових відходів, шляхом придбання та встановлення контейнерів, кількість контейнерів		4562	5400	3400
		Придбання транспорту для перевезення побутових відходів, одиниць		20	20	20
		Приведено об'єкти побутових відходів у відповідність до встановлених законодавством вимог, у відсотках	-	-	30 %	90 %
		Припинено експлуатацію/закрито та рекультивовано об'єкти оброблення відходів, які не відповідають встановленим вимогам, відсотків до потреби	-	10 %	40 %	90 %
		Будівництво об'єктів механіко-біологічного оброблення побутових відходів, у відсотках	-	-	30 %	90 %
		Придбання та встановлення сміттесортувальних ліній, у відсотках	-	-	30 %	90 %
		Облаштування сміттєперевантажувальних пунктів (СПП), у відсотках	-	-	30 %	90 %
		Розроблення та затвердження проектів рекультивації та догляду після припинення експлуатації місць розміщення побутових відходів (полігонів, звалищ), експлуатація яких повинна бути припинена згідно з переліком об'єктів	-	40 %	80%	100 %

		оброблення відходів за результатами проведеної інвентаризації, у відсотках				
		Проведення рекультивації місць розміщення побутових відходів (полігонів, звалищ), які не відповідають встановленим вимогам законодавства та догляд за ними після припинення експлуатації, у відсотках	-	40 %	80 %	100 %
		Пунктів роздільного збирання та підготовки до повторного використання побутових відходів, для яких не встановлено системи розширеної відповідальності виробника, у відсотках	-	30 %	50 %	100 %
		Створення потужностей з централізованого біологічного оброблення (у т. ч. компостування) біовідходів, в одиниць	-	-	-	4
3.	Управління відходами промисловості					
3.1.	Забезпечення екологічно безпечного функціонування місць видалення промислових відходів та запровадження технологій їх оброблення	Проведення комплексних досліджень та впровадження існуючих напрацювань і найкращих доступних технологій з управління відходами, їх повторного використання, у відсотках	-	10 %	50 %	100 %
		Розроблення та затвердження планів управління відходами видобувної промисловості, відсотків	-	-	-	100 %
4.	Управління відходами будівництва та знесення					
4.1.	Забезпечення функціонування системи управління відходами будівництва та знесення	Повторне використання, рециклінгу та відновлення матеріалів, у відсотках	-	15 %	55 %	70 %
5.	Управління медичними відходами					
5.1	Забезпечення функціонування системи управління медичними відходами	Збір, дезінфекція, перевезення, безпечне зберігання медичних відходів усіх категорій, у відсотках	45 %	55 %	85 %	100 %
		Забезпечення укладення договорів медичних лікувальних установ з суб'єктами підприємницької діяльності, що	75 %	85 %	95 %	100 %

		здійснюють оброблення небезпечних клінічних відходів, у відсотках				
6.	Управління небезпечними відходами з інших джерел					
6.1.	Забезпечення функціонування системи з управління відходами відпрацьованих мастил (олив)	Забезпечення збору суб'єктами господарювання з управління відходами відпрацьованих мастил (олив), відсоткове значення з загального обсягу мастил (олив), у відсотках	Відсутні дані	50 %	60 %	70 %
6.2.	Забезпечення функціонування системи з управління відходами батарей та акумуляторів	Забезпечення збору та сортування відходів, шляхом придбання та встановлення контейнерів, кількість контейнерів, у відсотках	Відсутні дані		80 %	90 %
		Забезпечення передачі ліцензованим суб'єктам господарювання зібраних батарей та акумуляторів на оброблення, у відсотках	Відсутні дані	15 %	85 %	90 %
6.3.	Забезпечення функціонування системи з управління відходами електричного та електронного обладнання	Забезпечення збору та сортування відходів, шляхом придбання та встановлення контейнерів, у відсотках	Відсутні дані	15 %	85 %	90 %
		Забезпечення передачі ліцензованим суб'єктам господарювання зібраних електричного та електронного обладнання на оброблення, у відсотках	Відсутні дані	15 %	75 %	90 %
6.4.	Забезпечення управління відходами промисловості	Проведення комплексних досліджень та впровадження існуючих напрацювань і найкращих доступних технологій з управління відходами нафтошламів, їх повторного використання, у відсотках	Відсутні дані	20 %	50 %	100 %
		Забезпечення повторного використання відходів, відсотків	Відсутні дані	20 %	50 %	100 %
		Приведено об'єкти оброблення відходів у відповідність до встановлених законодавством вимог, у відсотках	Відсутні дані	-	-	100 %
6.5.	Вивезення накопичених непридатних до застосування ХЗР на	Інвентаризація місць накопичення непридатних до застосування ХЗР	-	-	-	-

	оброблення за межі області із подальшим очищенням та реабілітацією забруднених земельних ділянок					
		Вивезено накопичені непридатні до застосування ХЗЗР на оброблення за межі області/ оброблено, відсотків до обсягу, у відсотках	-	-	-	100 %
		Очищено та реабілітовано земельні ділянки, забруднені непридатними до застосування ХЗЗР, відсотків до площ	-	-	-	100 %
7.	Управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився					
	Забезпечення функціонування системи з управління відходами	Забезпечення повторного використання, рециклінгу та відновлення відходів, відсоток від середньої ваги на транспортний засіб/рік ² , у відсотках	-	-	-	85 %
8.	Управління відходами, що біологічно розкладаються, з інших джерел					
8.1	Створення та забезпечення належного функціонування комплексної регіональної системи управління відходами, яка забезпечить мінімізацію навантаження на довкілля	Запровадження повторного використання відходів с/г, відсотків до загального обсягу, у відсотках	-	30 %	90 %	100 %
8.2.		Збільшення повторного використання осадів стічних вод від комунальних очисних споруд, відсотків до загального обсягу	-	25 %	80 %	100 %

1. Після прийняття Закону України «Про управління відходами видобувної промисловості»

2. Цільові показники з повторного використання, рециклінгу та відновлення відходів знятих з експлуатації транспортних засобів впроваджуються після прийняття законодавства, яке встановлює розширену відповідальність виробника на зняті з експлуатації транспортні засоби.

Через 6 років після прийняття закону, який впроваджує розширену відповідальність виробника на зняті з експлуатації транспортні засоби для всіх транспортних засобів, термін експлуатації яких закінчився, повторне використання та відновлення повинні бути збільшені до мінімум 85% від середньої ваги на транспортний засіб та рік. У той самий термін повторне використання та рециклінг повинні бути збільшені щонайменше 80% від середньої ваги на транспортний засіб за рік;

Додаток 4

(додаток 13 до Методичних рекомендацій з розроблення регіональних планів управління відходами)

Таблиця. Цільові показники НПУВ, прийняті для РПУВ

Цільові показники (у відсотках)	Значення локалізованих цільових показників НПУВ			Значення цільових показників, прийнятих для РПУВ		
	2025	2026-2030	2031-2033	2024-2025	2026-2030	2031-2034
Зменшення захоронення біовідходів від обсягу біовідходів, які утворюються у складі побутових відходів, %	-	на 10 %	до 15 %	-	10 %	15 %
Створення мережі регіональних полігонів для видалення побутових відходів	-	-	100 %	-	50 %	100 %
Збільшення підготовки до повторного використання, рециклінгу та іншого відновлення матеріалів, ВБЗ, що не є небезпечними	-	-	70 %	-	-	70 %
Кількість утворених побутових відходів на одну особу, кг/особа/рік	343,3 кг/рік	-	240,5 кг/рік	343,3 кг/рік	-	240,5 кг/рік
Організація схеми РВВ для відходів упаковки, їх рециклінг	-	Цільові показники з управління відходами упаковки визначаються законодавством про упаковку та відходи упаковки і будуть впроваджені після прийняття Закону України «Про упаковку та відходи упаковки».				
Організація компостування зелених відходів з громадських парків та садів до 2030 року для всіх населених пунктів з населенням понад 100 тис. мешканців	-	-	для всіх населених пунктів з населенням понад 100 тис. населення	-	-	для всіх населених пунктів з населенням понад 100 тис. населення
З підготовки до повторного використання, рециклінгу та відновлення ВЕЕО	-	Цільові показники з управління (збирання, підготовка та повторне використання, рециклінг та відновлення) відходами електричного та електронного обладнання будуть впроваджені після прийняття закону, який встановлюватиме розширену відповідальність				

		виробника для відходів електричного та електронного обладнання.				
Забезпечення повторного використання, рециклінгу та відновлення відходів. Відсоток від середньої ваги на транспортний засіб/рік	-	Цільові показники з повторного використання, рециклінгу та відновлення відходів знятих з експлуатації транспортних засобів впроваджуються після прийняття законодавства, яке встановлює розширену відповідальність виробника на зняті з експлуатації транспортні засоби.				
Забезпечення збору суб'єктами господарювання з управління відходами відпрацьованих мастил (олив), відсоткове значення з загального обсягу мастил (олив)	-	Цільові показники будуть встановлюватися після прийняття законодавства про розширену відповідальність виробника.				
Відновлення шин, у відсотках	-	Цільові показники з повторного використання, рециклінгу та відновлення відходів знятих з експлуатації транспортних засобів впроваджуються після прийняття законодавства, яке встановлює розширену відповідальність виробника на зняті з експлуатації транспортні засоби.				
Очікувані кількісні і якісні показники у результаті реалізації Національного плану	-		-	-	-	
Підвищення рівня підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів, у відсотках	10 %	20 %	25 %	10 %	20 %	25 %
Щорічне збільшення охоплення послугою з управління побутовими відходами, у відсотках	36 %	-	до 85 %	-	-	до 85 %
Впровадження у населених пунктах системи роздільного збирання побутових відходів із щорічним збільшенням на 10 відсотків охоплення населення починаючи з другого року дії місцевих планів управління відходами, у відсотках	-	40 %	70 %	-	40 %	70 %
Організація компостування зелених відходів з громадських парків та садів до 2030 року для всіх населених пунктів з населенням понад 100 тис. мешканців (ціль не встановлює обмеження щодо впровадження компостування в інших менших населених пунктах)	-	-	41	-	-	2
Створення загальнонаціональної мережі регіональних полігонів для видалення побутових відходів до 2033 року (необхідно 146 полігонів), одиниць	-	-	146	-	-	4
Підвищення рівня підготовки до повторного використання, рециклінгу та іншого відновлення матеріалів, відходів будівництва та знесення, що не є	-	-	70 %	-	-	70 %

небезпечними щонайменше						
-------------------------	--	--	--	--	--	--

Цільові показники, встановлені Національним планом управління відходами, а саме:

«Співвідношення спожитих фізичних обсягів природних ресурсів, утворених відходів та викидів забруднюючих речовин до обсягу валового внутрішнього продукту, % до рівня 2015 року» та «Обсяг утворених відходів від усіх видів економічної діяльності на одиницю валового внутрішнього продукту, розраховану на основі паритету купівельної спроможності 2011 року, кг на 1000 дол. США», не переносяться до РПУВ з таких причин:

- валовий внутрішній продукт є загальнонаціональним макроекономічним показником і не може бути коректно використаний для оцінки ефективності управління відходами на регіональному рівні;
- утворення відходів та викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря часто відбувається на території одного регіону, але є результатом економічної діяльності суб'єктів господарювання, орієнтованих на забезпечення потреб інших регіонів або національного ринку в цілому;
- зазначені індикатори не враховують міжрегіональні економічні зв'язки, переміщення сировини, продукції та відходів, що істотно впливає на територіальний розподіл екологічного навантаження;
- на регіональному рівні відсутні інструменти прямого впливу на загальнонаціональні економічні процеси, від яких залежить динаміка ВВП.

У зв'язку з цим забезпечення досягнення зазначених цільових показників на регіональному рівні є методологічно некоректним та практично неможливим.

Додаток 5

(додаток 14 до Методичних рекомендацій з розроблення регіональних планів управління відходами)

Таблиця. Дані щодо об'єктів управління відходами, передбачені РПУВ

Найменування об'єкта	Місце розташування	Види відходів, що приймаються на об'єкт	Територія обслуговування	Планована продуктивність за відходами, що приймаються на об'єкт		Площа земельної ділянки/ місця розміщення об'єкту	Право власності на землю	Відповідність земельної ділянки вимогам до розміщення об'єкту	Примітка
				тонн/ добу	тонн/ рік				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Івано-Франківський кластер									
Сміттєзвалище	село Різдвяни, Івано-Франківська область, Івано-Франківський район	побутові відходи, будівельні відходи, великогабаритні відходи, що біологічно розкладаються	Бурштинська міська громада, Більшівцівська селищна громада, Букачівська селищна громада, Войнилівська селищна громада, Галицька міська громада, Дубовецька сільська громада, Рогатинська міська громада	-	-	3.745 га	комунальна власність	так	закриття після створення регіонального полігону
Сміттєсортувальна лінія	село Різдвяни, Івано-Франківська область, Івано-Франківський район	побутові відходи, будівельні відходи, великогабаритні відходи, що біологічно розкладаються	Бурштинська міська громада, Більшівцівська селищна громада, Букачівська селищна громада, Войнилівська селищна громада, Галицька міська громада, Дубовецька сільська громада, Рогатинська міська	-	-	4.9905 га	комунальна власність	так	-

			група						
Полігон твердих побутових відходів (ТПВ) для м. Івано-Франківськ поблизу с. Рибне	поблизу села Рибне, Івано- Франківський район Івано-Франківська область	побутові відходи	Івано-Франківська міська громада Тисменицька міська громада, Ямницька сільська громада, Угринівська сільська громада, Загвіздянська сільська громада, Лисецька сільська громада	-	-	13 га	комунальна власність	так	продовження строку експлуатації за умови виготовлення та виконання плану приведення у відповідність до вимог законодавства
Гідровідвал (карти гідронамиву) після днопоглиблюючих робіт на водосховищі-охолоджувачі ВП БУРШТИНСЬКА ТЕС АТ «ДТЕК ЗАХІДЕНЕРГО»	площадка гідровідвалу (карт гідронамиву – 2 шт.) межує з правим берегом ріки Гнила Липа в хвостовій частині водосховища-охолоджувача і прилягає до її правобережної огорожуючої дамби, Івано-Франківський район, Івано-Франківська область	шлам, що утворюється від освітлення води	Відокремлений підрозділ «БУРШТИНСЬКА ТЕС» Акціонерного товариства «ДТЕК ЗАХІДЕНЕРГО»	-	-	118.03 га	ВП «БУРШТИНСЬКА ТЕС» АТ «ДТЕК ЗАХІДЕНЕРГО»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів
Шлаковідвал ВП БУРШТИНСЬКА ТЕС АТ «ДТЕК ЗАХІДЕНЕРГО»	площадка шлаковідвалу межує із золовідвалом № 1 і 2 біля греблі водосховища-охолоджувача і знаходиться на віддалі 1,0 км від димової труби № 1 АТ «ДТЕК ЗАХІДЕНЕРГО» ВП БУРШТИНСЬКА ТЕС, Івано-Франківський район, Івано-Франківська область	шлак паливний	Відокремлений підрозділ «БУРШТИНСЬКА ТЕС» Акціонерного товариства «ДТЕК ЗАХІДЕНЕРГО»	-	-	12.35 га	ВП «БУРШТИНСЬКА ТЕС» АТ «ДТЕК ЗАХІДЕНЕРГО»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів
Золовідвал № 1, 2 ВП	площадка золовідвалу № 1, 2 знаходиться	пил зольний вугільний	Відокремлений підрозділ	-	-	72.3 га	ВП «БУРШТИНСЬКА	-	продовження строку

БУРШТИНСЬКА ТЕС АТ «ДТЕК ЗАХІДЕНЕРГО»	навпроти греблі водосховища- охолоджувача, на віддалі 1,0 км від димової труби № 1 АТ «ДТЕК ЗАХІДЕНЕРГО» ВП БУРШТИНСЬКА ТЕС, Івано-Франківський район, Івано-Франківська область		«БУРШТИНСЬКА ТЕС» Акціонерного товариства «ДТЕК ЗАХІДЕНЕРГО»				ТЕС» АТ «ДТЕК ЗАХІДЕНЕРГО»		експлуатації за умови отримання дозвільних документів
Золівдвал № 3 ДТЕК БУРШТИНСЬКА ТЕС	золівдвал № 3, розміщений на відстані 6,0 км, південніше АТ «ДТЕК ЗАХІДЕНЕРГО» ВП БУРШТИНСЬКА ТЕС, Івано-Франківський район, Івано-Франківська область	пил зольний вугільний	Відокремлений підрозділ «БУРШТИНСЬКА ТЕС» Акціонерного товариства «ДТЕК ЗАХІДЕНЕРГО»	-	-	103 га	ВП «БУРШТИНСЬКА ТЕС» АТ «ДТЕК ЗАХІДЕНЕРГО»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів
Полігон ТПВ с. Залужжя	село Залужжя Рогатинської міської ради, Івано-Франківський район, Івано-Франківська область	побутові відходи	Рогатинська міська грумада, Букачівська селищна грумада.; Новострілищанська грумада: с. Нові Стрілища	-	-	4.4 га	комунальна власність	так	закриття після виготовлення ПКД та приведення у відповідність до чинного законодавства
Полігон для захоронення побутових відходів	село Скобичівка, Івано- Франківська область, Івано-Франківський район	побутові відходи, будівельні відходи, великогабаритні відходи	Івано-Франківська міська грумада, Богородчанська селищна грумада, Дзвиняцька сільська грумада, Єзупільська селищна грумада, Загвіздянська сільська грумада, Лисецька селищна грумада, Старобогородчанська сільська грумада, Тисменицька міська	-	-	2.0209 га	комунальна власність	так	закриття після виготовлення ПКД та приведення у відповідність до чинного законодавства

			громада, Угринівська сільська громада, Ямницька сільська громада						
Сміттєзвалище	урочище «Гіракова Яма», місто Тлумач Івано-Франківський район, Івано-Франківська область	побутові відходи	Тлумацька територіальна громада (населення, юридичні особи)	-	-	2.5 га	комунальна власність	-	закриття після виготовлення ПКД та приведення у відповідність до чинного законодавства
Шламонакопичувач	800 м на південний захід від села Черніїв, 12 км від м. Івано-Франківськ, Івано-Франківський район, Івано-Франківська область	відходи тверді, первинного фільтрування та просіювання, в т. ч. солі важких металів	Івано-Франківська міська територіальна громада	-	-	8.3 га	КП «Івано- Франківськводоеко техпром»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів
Муловий став- накопичувач шламу КП «Івано- Франківськво- доекотехпром»	750 м на північний-захід від с. Ямниця, 10 км від м. Івано-Франківськ, Івано-Франківський район, Івано-Франківська область	шлам від очищення вод стічних комунальних (міських)	Івано-Франківська міська громада			14.09 га	КП «Івано- Франківськводоеко техпром»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів
Відвал для сухих солей ПАТ «Завод тонкого органічного синтезу «Барва»	1550 м на північний захід від с. Ямниця, Івано-Франківський район, Івано-Франківська область	відходи виробничо- технологічні виробництва хімікатів основних органічних; відходи виробничо- технологічні інші, не позначені іншим способом або відходи від комбінованих процесів; зола летка від спалювання	ПАТ «Завод тонкого органічного синтезу «Барва»			2.8 га	ПАТ «Завод тонкого органічного синтезу «Барва»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів

		відходів що містять небезпечні речовини; відходи вхідних компонентів які використовуються у будівництві; відходи одержані в процесі очищення вулиць місць загального використання інші; відходи вторинні від фізико-хімічного оброблення відходів; відходи вторинні від фізико-хімічного оброблення відходів; відходи виробничо-технологічні виробництва барвників та пігментів,; відходи кінцевої продукції виробництва хімікатів основних органічних,							
Шламонакопичувач поз.415-3 ПАТ «Завод тонкого органічного синтезу «Барва»	1890 м на північний захід від с. Ямниця Івано-Франківський район, Івано-Франківська область	шлам що утворюється у процесі очищення стічних вод на підприємстві	ПАТ «Завод тонкого органічного синтезу «Барва»			1.1 га	ПАТ «Завод тонкого органічного синтезу «Барва»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів

Муловий майданчик КП «Богородчанське ВУВКГ»	східна частина смт. Богородчани, на відстані 200 м від житлової та громадської забудови, Івано-Франківський район Івано-Франківська область	шлам від очищення вод стічних комунальних (міських); відходи комунальні (міські), змішані у т. ч. сміття з урн пісок зіпсований, забруднений або неідентифікований його залишки, які не можуть бути використані за призначення	Богородчанська селищна територіальна громада			0.096 га	КП «Богородчанське ВУВКГ»	так	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів
Долинський кластер									
Полігон твердих токсичних відходів (к.852)	1350 м на північний захід від с. Мостище, Калуський район, Івано-Франківська область	смоли, які містять гексахлорбензол виробництва перхлор- вуглеводнів; шлам, що утворюється в процесі очистки стічних вод на підприємстві; шлами інші	-	-	-	4.5 га	-	-	закриття після приведення у відповідність до норм чинного законодавства
Полігон твердих технологічних і побутових відходів	2,1 км на північ від с. Кропивник Калуський район, Івано-Франківська область	відходи діяльності установ громадського харчування, технічного обслуговування і ремонт обладнання, приладів та виробів інших, відходи комунальні й аналогічні	ТОВ «Карпатнафтохім»	-	-	6.06 га	ТОВ «Карпатнафтохім»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів

		неспецифічні промислові інші							
Шламонакопичувач очистки гіпохлоритних стічних вод	0,7 км на північ від с. Мостище, Калуський район, Івано-Франківська область	шлам що утворюється в процесі очистки стічних вод на підприємстві	ТОВ «Карпатнафтохім»	-	-	8 га	ТОВ «Карпатнафтохім»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів
Шламонакопичувач очистки промводи	0,7 км на захід від с. Мостище, Калуський район, Івано-Франківська область	шлам що утворюється при освітленні води	ТОВ «Карпатнафтохім»	-	-	9.6 га	ТОВ «Карпатнафтохім»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів
Золошлаковідвал	0,8 км на північ с. Мостище, Івано-Франківська область	пил зольний вугільний	Філія «Калуська ТЕЦ» ТОВ «Костанза»	-	-	114.7118 га	Філія «Калуська ТЕЦ» ТОВ «Костанза»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів
Муловий став-накопичувач КП «Водоканал» Долинської міської ради	100 м. від р. Саджава,, вул. Заводська, 5, м. Долина, Калуський район, Івано-Франківська область	шлам від очищення вод стічних комунальних (міських)	Долинська міська територіальна громада	-	-	0.56 га	КП «Водоканал» Долинської міської ради	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів
Екологічний ставок (буферний амбар) ЦППН	740 м на пд. сх. від села Яворів і 90 м від потічка «Яр», Калуський район, Івано-Франківська область	нафтошлам механічної очистки вод стічних	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долинанафтогаз» АТ «Укрнафта»	-	-	0.351 га	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долинанафтогаз» АТ «Укрнафта»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів
Ставок-нагромаджувач № 3 КНС-2 ПД (технологічний)	790 м на північ від села Яворів і 650 м від р. Турянка; Калуський район,	нафтошлам механічної очистки вод стічних	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долинанафтогаз» АТ «Укрнафта»	-	-	0.14 га	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долинанафтогаз»	-	продовження строку експлуатації за умови

	Івано-Франківська область						АТ «Укрнафта»		отримання дозвільних документів
Ставок-нагромаджувач № 2-Стр ЦВНГ № 2	250 м на пн. зх. від села Іванівка і 70 м. від р. «Смерека» Калуський район, Івано-Франківська область	нафтошлам механічної очистки вод стічних	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долиналифтогаз» АТ «Укрнафта»	-	-	0.13 га	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долиналифтогаз» АТ «Укрнафта»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів
Ставок-нагромаджувач № 1 ЦВНГ № 1 (КНС-7)	1010 м на пд. зх. від села Діброва і 430 м від лівої притоки р. «Турянка» Калуський район, Івано-Франківська область	нафтошлам механічної очистки вод стічних	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долиналифтогаз» АТ «Укрнафта»	-	-	0.2 га	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долиналифтогаз» АТ «Укрнафта»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів
Ставок-нагромаджувач № 2 (технологічний) ЦВНГ № 1 (КНС-7)	960 м на пд. зх. від села Діброва і 340 м від лівої притоки р. «Турянка» Калуський район, Івано-Франківська область	нафтошлам механічної очистки вод стічних	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долиналифтогаз» АТ «Укрнафта»	-	-	0.19 га	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долиналифтогаз» АТ «Укрнафта»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів
Ставок-нагромаджувач № 4 ЦППН	550 м на пд. сх. від села Яворів і 80 м від потічка «Яр», Калуський район, Івано-Франківська область	нафтошлам механічної очистки вод стічних	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долиналифтогаз» АТ «Укрнафта»	-	-	0.36 га	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долиналифтогаз» АТ «Укрнафта»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів
Ставок-нагромаджувач № 2 (технологічний) ЦППН	740 м на пд. сх. від села Яворів і 90 м від потічка «Яр» Калуський район, Івано-Франківська область	нафтошлам механічної очистки вод стічних	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долиналифтогаз» АТ «Укрнафта»	-	-	0.23 га	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долиналифтогаз» АТ «Укрнафта»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів
Ставок-нагромаджувач № 1	900 м на пд. сх. від села Яворів і 50 м від потічка «Яр»	нафтошлам механічної очистки вод стічних	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долиналифтогаз»	-	-	0.57 га	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ)	-	продовження строку експлуатації

(технологічний) ЦППН	Калуський район, Івано-Франківська область		АТ «Укрнафта»				«Долиналифтогаз» АТ «Укрнафта»		за умови отримання дозвільних документів
Ставок- нагромаджувач № 1-Стр ЦППН	10 0 м на пн. зх. від села Іванівка і 130 м р. «Смерека» Калуський район, Івано-Франківська область	нафтошлам механічної очистки вод стічних	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долиналифтогаз» АТ «Укрнафта»	-	-	0.08 га	Нафтогазовидо- бувне управління (НГВУ) «Долиналифтогаз» АТ «Укрнафта»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів
Ставок- нагромаджувач № 1 КНС-2 ПД	790 м на північ від села Яворів і 650 м р. Турянка, Калуський район, Івано-Франківська область	нафтошлам механічної очистки вод стічних	Нафтогазовидобувне управління (НГВУ) «Долиналифтогаз» АТ «Укрнафта»	-	-	0.17 га	Нафтогазовидо- бувне управління (НГВУ) «Долиналифтогаз» АТ «Укрнафта»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів
Полігон для складування побутових відходів у м. Калуш в районі «Височанка- Залісся». Розширення існуючого полігону	розташований в районі Височанка-Залісся у лісовому масиві урочища Забаня на віддалі 5,15 км на пн..сх. від будинку «Пошта.Телефон. Телеграф» м. Калуша і на віддалі 2,2 км на пн.. з. від поста ДАІ, Калуський район, Івано-Франківська область	побутові відходи	Калуська територіальна громада	-	-	4.12	комунальна власність	так	закриття після виготовлення ПКД та приведення до норм чинного законодавства
Полігон твердих побутових відходів для міста Болехова в урочищі «Криве»	урочище «Криве» місто Болехів, Калуський район, Івано-Франківська область	побутові відходи	Болехівська територіальна громада	-	-	3.744 га	комунальна власність	ні	закриття після виготовлення ПКД та приведення до норм чинного законодавства
«Полігон ТПВ для м. Долина на землях Рахинського лісництва. Реконструкція»	полігон ТПВ для м. Долина розташований на землях Рахинського лісництва не сільськогосподарського	побутові відходи	Долинська територіальна громада	-	-	5.0 га	комунальна власність	-	реконструкція з метою розширення до рівня регіонального

	призначення на місці виробленого глиняного кар'єру, Калуський район, Івано-Франківська область								
Сміттєзвалище	урочище «Сміттєзвалище», селище Брошнів-Осада Калуський район, Івано-Франківська область;	змішані побутові відходи, будівельні відходи	с-ще Брошнів-Осада, с. Брошнів, с. Кадобна, с. Креховичі, с. Раків	-	-	2.2 га	комунальна власність	ні	закриття після виготовлення ПКД та приведення до норм чинного законодавства
Сміттєзвалище	сmt. Войнилів, урочище «Крижик», Калуський район, Івано-Франківська область	-	-	-	-	-	-	ні	закриття після виготовлення ПКД та приведення до норм чинного законодавства
Сміттєзвалище	урочище «Мочар», селище Рожнятів, Калуський район, Івано-Франківська область	побутові відходи	селище Рожнятів, с. Нижній Струтинь, с. Верхній Струтинь, с. Сваричів, с. Рівня, с. Петранка, с. Камінь, с. Вербівка, с. Топільське, с. Слобода Рівнянська			5.4892 га	комунальна власність	ні	закриття після виготовлення ПКД та приведення до норм чинного законодавства
Коломийський кластер									
Полігон для захоронення побутових відходів	село Котиківка, Коломийський район, Івано-Франківська область	побутові відходи, будівельні відходи, великогабаритні відходи, що біологічно розкладаються	Городенка міська громада, Гвіздецька селищна громада, Заболотівська селищна громада, Коломийська міська громада, Коршівська сільська громада, Матеївецька сільська громада, Нижньовербізька сільська громада, Обертинська селищна громада, Отинійська селищна громада,	-	-	6,0000 га	комунальна власність	так	будівництво нового регіонального полігону на місці діючого полігону після виготовлення ПКД

			Печеніжинська селищна громада, Підгайчиківська сільська громада, П'ятицька сільська громада, Снятинська міська громада, Чернелицька селищна громада						
Полігон ТПВ в м. Коломия по вул. Шарлая	в східній околиці міста Коломия (район вул. Шарлая) на відстані 500 м до м. Коломия Коломийський район, Івано-Франківська область	відходи діяльності установ громадського харчування, технічного обслуговування і ремонту обладнання, приладів та виробів інших, відходи комунальні й аналогічні неспецифічні промислові інші	Коломийська міська територіальна громада	-	-	14.0 га	комунальна власність	-	закриття після розроблення ПКД та у відповідності до вимог законодавства
Полігон ТПВ урочище «Деренівка»	урочище Деренівка, с. Котиківка, Коломийський район, Івано-Франківська область	побутові відходи	Городенківська міська громада	-	-	2.7 га	комунальна власність	-	закриття після розроблення ПКД та у відповідності до вимог законодавства
Полігон по захороненню твердих побутових відходів та сільськогосподарських відходів розміщений в урочищі «Сміттєзвалище» на території Снятинської міської	урочище «Сміттєзвалище» на землях запасу Снятинської міської ради у відпрацьованому глиняному кар'єрі, Коломийський район, Івано-Франківська область	побутові відходи	Снятинська міська громада	-	-	7.0 га	комунальна власність	-	закриття після розроблення ПКД та у відповідності до вимог законодавства

ради									
Сміттезвалище в с. Обертин	урочище «Бавки» за межами населеного пункту, село Обертин, Івано-Франківський район, Івано-Франківська область	побутові відходи	Обертинська селищна територіальна громада	-	-	2.0 га	комунальна власність	-	закриття після розроблення ПКД та у відповідності до вимог законодавства
Сміттезвалище	сmt. Заболотів, (с. Іллінці), Івано-Франківська область	-	-	-	-	-	-	-	закриття після розроблення ПКД та у відповідності до вимог законодавства
Сміттезвалище	сmt. Отинія, Івано-Франківська область	-	-	-	-	-	-	-	закриття після розроблення ПКД та у відповідності до вимог законодавства
Сміттезвалище	с. Печеніжин, Івано-Франківська область	-	-	-	-	-	-	-	закриття після розроблення ПКД та у відповідності до вимог законодавства
Мул очисних споруд КП «Городенкаводо-канал»	0,5 км від с. Серафінці Коломийський район, Івано-Франківська область	мул активний надлишковий	Городенківська міська територіальна громада	-	-	0.15 га	КП «Городенка Водоканал»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів
Косівський кластер									
Сміттезвалище	урочище «Усті-П», с. Криворівня, Верховинський район, Івано-Франківська область	побутові відходи	Верховинська селищна територіальна громада	-	-	1,0 га	комунальна власність	так	закриття після розроблення ПКД та у відповідності до вимог законодавства

Сміттесортувальна лінія	село Черганівка, по вул. Кобаківська Косівський район, Івано-Франківська область	побутові відходи, будівельні відходи, великогабаритні відходи	Косівська міська громада, Білоберізька сільська громада, Верховинська селищна громада, Зеленська сільська громада, Космацька сільська громада, Кутська селищна громада, Рожнівська сільська громада, Яблунівська селищна громада	-	-	4,0000 га	комунальна власність	так	будівництво після розроблення ПКД та у відповідності до вимог законодавства
Надвірнянський кластер									
Полігон для захоронення побутових відходів	місто Надвірна, Надвірнянський район, Івано-Франківська область	побутові відходи, будівельні відходи, великогабаритні відходи	Надвірнянська міська громада, Ворохтянська селищна громада, Делятинська селищна громада, Ланчинська селищна громада, Пасічнянська сільська громада, Переріслянська сільська громада, Поляницька сільська громада, Солотвинська селищна громада, Яремчанська міська громада	-	-	9,7728 га	комунальна власність	так	будівництво після розроблення ПКД та у відповідності з вимогами законодавства
Полігон твердих побутових відходів в урочищі «Кар'єр» для м. Надвірна	південно-західна околиця м. Надвірна, на віддалі 250 м на південь від Пнівського замку урочище «Кар'єр» с. Пнів Надвірнянський район, Івано-Франківська область	відходи діяльності установ громадського харчування, відходи комунальні й аналогічні неспецифічні промислові відходи	Надвірнянська територіальна громада	-	-	3.8 га	комунальна власність	-	за умови виготовлення та виконання плану приведення у відповідність до вимог законодавства

Нафтошламонакопичувачі для зберігання нафтошламів споруд механічної очистки стоків	в складі СЗЗ підприємства (1000 м), Надвірнянський район, Івано-Франківська область	осад на дні резервуару; нафтошлам механічного очищення стічних вод	ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття»	-	-	1.5375 га	ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів
Полігон по захороненню твердих побутових відходів ТОВ «ЛК Інтерплит Надвірна», розміщений в урочищі «Кар'єр» на території Пнівської сільської ради	Полігон відходів розташований на території Пнівської сільської ради у відпрацьованому котловані глиняного кар'єру і знаходиться з лівої сторони автодороги Т-0906 Івано-Франківськ-Бистриця, км 37-680, Надвірнянський район, Івано-Франківська область	відходи складу сировини-кора, гниль, деревина, пісок; осад з відстійників; тверді побутові відходи; папір просочений смолами,	ТОВ «СВИСПАН ЛІМІТЕД»	-	-	1.5 га	ТОВ «СВИСПАН ЛІМІТЕД»	-	закриття після розроблення ПКД та у відповідності до вимог законодавства
Компостуючі площадки	вул. Рамішвілі, 10, місто Надвірна, Надвірнянський район, Івано-Франківська область	шлам від очищення вод стічних комунальних (міських)	КП «Надвірнаводоканал»	-	-	0.174 га	КП «Надвірнаводоканал»	-	продовження строку експлуатації за умови отримання дозвільних документів

Джерело: Управління екології та природних ресурсів ІФ ОДА

Додаток 6

(додаток 16 до Методичних рекомендацій з розроблення регіональних планів управління відходами)

Таблиця. Розширення та оновлення матеріально-технічної бази системи збирання побутових відходів (сміттєвози, контейнери)

Кластер/територіальні громади	Кількість населення	Сміттєвози	Контейнери	Сміттєвози	Контейнери
	осіб	одиниць	одиниць	вартість, млн євро	вартість, млн євро
1	2	3	4	5	6
Усього для регіону	1393 642	60	13362	6,94	39,82
Івано-Франківський кластер	530 695	24	5854	2,77	17,44
Івано-Франківська міська територіальна громада	289569	10	3625	1,16	10,80
Більшівцівська селищна територіальна громада	7196	-	50	-	0,15
Богородчанська селищна територіальна громада	29829	-	356	-	1,06
Бурштинська міська територіальна громада	23391	2	260	0,23	0,77
Букачівська селищна територіальна громада	4309	-	54	-	0,16
Галицька міська територіальна громада	21467	1	230	0,12	0,69
Дзвиняцька сільська територіальна громада	8710	-	109	-	0,32
Дубовецька сільська територіальна громада	7211	-	90	-	0,27
Єзупільська селищна територіальна громада	7258	1	50	0,12	0,15
Загвіздянська сільська територіальна громада	6186	-	77	-	0,23
Лисецька селищна територіальна громада	7600	-	95	-	0,28
Олешанська сільська територіальна громада	9311	2	117	0,23	0,35
Рогатинська міська територіальна громада	31089	2	200	0,23	0,60
Старобогородчанська сільська територіальна громада	5642	1	71	0,12	0,21
Тлумацька міська територіальна громада	27291	4	120	0,46	0,36
Тисменицька міська територіальна громада	29942	-	175	-	0,52
Угринівська сільська територіальна громада	6031	-	75	-	0,22

Ямницька сільська територіальна громада	8663	1	100	0,12	0,30
Коломийська кластер	292 469	13	3300	1,50	9,83
Городенківська міська територіальна громада	44614	2	550	0,23	1,64
Гвіздецька селищна територіальна громада	6553	-	80	-	0,24
Заболотівська селищна територіальна громада	20000	-	250	-	0,75
Коломийська міська територіальна громада	83615	3	1050	0,35	3,13
Коршівська сільська територіальна громада	8193	1	20	0,12	0,06
Матеївецька сільська територіальна громада	8417	-	90	-	0,27
Нижньовербізька сільська територіальна громада	17757	1	190	0,12	0,57
Обертинська селищна територіальна громада	7108	-	70	-	0,21
Отинійська селищна територіальна громада	20265	-	220	-	0,66
Печеніжинська селищна територіальна громада	18081	2	190	0,23	0,57
Підгайчиківська сільська територіальна громада	4576	3	50	0,35	0,15
П'ядицька сільська територіальна громада	11344	-	120	-	0,36
Снятинська міська територіальна громада	39358	-	400	-	1,19
Чернелицька селищна територіальна громада	6588	1	20	0,12	0,06
Долинський кластер	281 624	11	1850	1,28	5,52
Калуська міська територіальна громада	87674	-	600	-	1,79
Болехівська міська територіальна громада	16586	-	20	-	0,06
Брошнів-Осадська селищна територіальна громада	11903	1	130	0,12	0,39
Верхнянська сільська територіальна громада	10180	1	110	0,12	0,33
Вигодська селищна територіальна громада	19061	1	200	0,12	0,60
Витвицька сільська територіальна громада	5601	-	60	-	0,18
Войнилівська селищна територіальна громада	9995	1	120	0,12	0,36
Долинська міська територіальна громада	48800	3	130	0,35	0,39
Дубівська сільська територіальна громада	7693	-	50	-	0,15

Новицька сільська територіальна громада	12863	1	110	0,12	0,33
Перегінська селищна територіальна громада	25051	1	100	0,12	0,30
Рожнятівська селищна територіальна громада	20122	1	200	0,12	0,60
Спаська сільська територіальна громада	6095	1	20	0,12	0,06
Косівський кластер	122 186	4	1070	0,46	3,19
Косівська міська територіальна громада	37692	-	400	-	1,19
Білоберізька сільська територіальна громада	8800	-	90	-	0,27
Верховинська селищна територіальна громада	20200	2	40	0,23	0,12
Зеленська сільська територіальна громада	1929	-	20	-	0,06
Космацька сільська територіальна громада	8151	1	80	0,12	0,24
Кутська селищна територіальна громада	17129	-	180	-	0,54
Рожнівська сільська територіальна громада	11939	1	100	0,12	0,30
Яблунівська селищна територіальна громада	16346	-	160	-	0,48
Надвірнянський кластер	166 668	8	1288	0,92	3,84
Надвірнянська міська територіальна громада	46565	3	500	0,35	1,49
Ворохтянська селищна територіальна громада	6162	2	85	0,23	0,25
Деятинська селищна територіальна громада	21573	-	200	-	0,60
Ланчинська селищна територіальна громада	11500	1	125	0,12	0,37
Пасічнянська сільська територіальна громада	21376	-	200	-	0,60
Переріслянська сільська територіальна громада	8485	-	90	-	0,27
Поляницька сільська територіальна громада	7000	-	10	-	0,03
Солотвинська селищна територіальна громада	24707	1	48	0,12	0,14
Яремчанська міська територіальна громада	19300	1	30	0,12	0,09

Додаток 7

(додаток 17 до Методичних рекомендацій з розроблення регіональних планів управління відходами)

Таблиця. Об'єкти інфраструктури управління побутовими відходами, передбачені РПУВ

Найменування територіальної громади	Кількість населення	Об'єкти інфраструктури управління побутовими відходами							
		Найменування об'єкта*	Найменування об'єкта*	Найменування об'єкта*	Найменування об'єкта*	Найменування об'єкта*	Найменування об'єкта*	Найменування об'єкта*	Найменування об'єкта*
		осіб	одиниць	одиниць	одиниць	Одиниць	Одиниць	Одиниць	Одиниць
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Івано-Франківський кластер									
Ямницька сільська ТГ	8684	Регіональний об'єкт управління відходами – регіональний полігон для захоронення відходів	Сміттесортувальна лінія	-	Компостувальна станція полігону	Пункт приймання небезпечних відходів	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Івано-Франківська міська ТГ	298605	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів – 2 од.	Пункт приймання великогабаритних відходів	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання – 2 од.
Богородчанська селищна ТГ	30125	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	Пункт приймання великогабаритних відходів	-

Бурштинська міська ТГ	23676	-	Сміттесортувальна лінія	Сміттеперевантажувальний пункт (СПП)	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	Пункт приймання великогабаритних відходів	-
Галицька міська ТГ	21814	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	Пункт приймання великогабаритних відходів	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання
Рогатинська міська ТГ	31595	-	Сміттесортувальна лінія	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	Пункт приймання великогабаритних відходів	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання
Тлумацька міська ТГ	27714	-	-	Сміттеперевантажувальний пункт (СПП)	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	Пункт приймання великогабаритних відходів	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання
Більшівцівська селищна ТГ	7326	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Букачівська селищна ТГ	4405	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-

Дзвиняцька сільська ТГ	8742	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Дубовецька сільська ТГ	7229	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Єзупільська селищна ТГ	7284	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Загвздяньська сільська ТГ	6197	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Лисецька селищна ТГ	7619	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Олешанська сільська ТГ	9334	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Старобогородча нська сільська ТГ	5679	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Тисменицька міська ТГ	30302	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-

Угринівська сільська ТГ	6043	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Долинський кластер									
Долинська міська ТГ	50720	Регіональний об'єкт управління відходами – регіональний полігон для захоронення відходів	Сміттесортувальна лінія	-	Компостувальна станція полігону	-	Пункт роздільного збирання відходів	Пункт приймання великогабаритних відходів	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання
Калуська міська ТГ	92674	Пункт роздільного збирання відходів	Сміттесортувальна лінія	Сміттеперевантажувальний пункт (СПП)	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	Пункт приймання великогабаритних відходів	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання
Брошнів-Осадська селищна ТГ	12623	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	Пункт приймання великогабаритних відходів	-
Болехівська міська ТГ	17446	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Рожнятівська селищна ТГ	20122	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою

									повторного використання
Верхнянська сільська ТГ	11082	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Вигодська селищна ТГ	19214	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Витвицька сільська ТГ	5601	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Дубівська сільська ТГ	7793	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Новицька сільська ТГ	13483	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Перегінська селищна ТГ	25411	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Спаська сільська ТГ	6095	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Войнилівська селищна ТГ	10177	-	-	-	-	-	Пункт роздільного	-	-

							збирання відходів		
Коломийський кластер									
Городенківська міська ТГ	45210	Регіональний об'єкт управління відходами – регіональний полігон для захоронення відходів	Сміттесортуваль- на лінія	-	Компосту- вальна станція полігону	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання
Коломийська міська ТГ	88615	-	Сміттесортуваль- на лінія	Сміттепереванта- жувальний пункт (СПП)	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	Пункт приймання великогаба- ритних відходів	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання
Снятинська міська ТГ	41158	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	Пункт приймання великогаба- ритних відходів	-
Отинійська селищна ТГ	21895	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Гвіздецька селищна ТГ	6746	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Заболотівська селищна ТГ	20690	-	-	-	-	-	Пункт роздільного	-	-

							збирання відходів		
Коршівська сільська ТГ	8393	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Матеївецька сільська ТГ	8665	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Нижньовербізьк а сільська ТГ	14287	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Обертинська селищна ТГ	7468	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Печеніжинська селищна ТГ	19001	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Підгайчиківська сільська ТГ	4782	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
П'ядицька сільська ТГ	12074	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Чернелицька селищна ТГ	6808	-	-	-	-	-	Пункт роздільного	-	-

							збирання відходів		
Косівський кластер									
Косівська міська ТГ	40892	-	Сміттесортуваль- на лінія	Сміттепереванта- жувальний пункт (СПП)	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	Пункт приймання великогаба- ритних відходів	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання
Верховинська селищна ТГ	22800	-	-	Сміттепереванта- жувальний пункт (СПП)	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	Пункт приймання великогаба- ритних відходів	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання
Білоберізька сільська ТГ	8869	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Зеленська сільська ТГ	1929	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Космацька сільська ТГ	8301	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Кутська селищна ТГ	18129	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-

Рожнівська сільська ТГ	12054	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Яблунівська селищна ТГ	16966	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Надвірнянський кластер									
Надвірнянська міська ТГ	53465	Регіональний об'єкт управління відходами – регіональний полігон для захоронення відходів	Сміттесортувальна лінія	-	Компостувальна станція полігону	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання
Яремчанська міська ТГ	23500	-	Сміттесортувальна лінія	Сміттєперевантажувальний пункт (СПП)	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Ворохтянська селищна ТГ	6512	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Делятинська селищна ТГ	23633	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Ланчинська селищна ТГ	11515	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-

Пасічнянська сільська ТГ	23476	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Переріслянська сільська ТГ	8585	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Поляницька сільська ТГ	7101	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-
Солотвинська селищна ТГ	26057	-	-	-	-	-	Пункт роздільного збирання відходів	-	-

Додаток 8

(додаток 18 до Методичних рекомендацій з розроблення регіональних планів управління відходами)

Таблиця. Заплановані до будівництва об'єкти інфраструктури управління побутовими відходами

Найменування територіальної громади	Назва об'єкту інфраструктури	Планова діяльність	Проектна потужність по відходах, тон/рік	Плановий рік введення в експлуатацію об'єкту	Вартість будівництва, тис. грн	Стадія опрацювання проектних рішень та впровадження об'єктів
1	2	3	4	5	6	7
Івано-Франківський кластер						
Ямницька сільська ТГ	Регіональний об'єкт управління відходами – регіональний полігон	Реконструкція	-	2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Смітесортувальна лінія полігону	Діюча	4-5 т/год	2018	-	Включено в РПУВ
	Компостувальна станція полігону	Будівництво	-	2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт роздільного збирання відходів	Будівництво	-	2028	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт приймання небезпечних відходів	Будівництво	-	2028-2029	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
Івано-Франківська міська ТГ	Пункт роздільного збирання відходів – 2 од.	Будівництво	-	2028	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання – 2 од.	Будівництво	-	2028	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт приймання великогабаритних відходів	Будівництво	-	2028	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
Богородчанська селищна ТГ	Пункт роздільного збирання відходів	Будівництво	-	2028	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт приймання великогабаритних відходів	Будівництво	-	2028-2029	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
Бурштинська міська ТГ	Смітесортувальна лінія	Будівництво	-	2030-2034	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Смітєперевантажувальний пункт	Будівництво	-	2028	Буде визначено на стадії	Включено в РПУВ

Найменування територіальної громади	Назва об'єкту інфраструктури	Планова діяльність	Проектна потужність по відходах, тон/рік	Плановий рік введення в експлуатацію об'єкту	Вартість будівництва, тис. грн	Стадія опрацювання проектних рішень та впровадження об'єктів
1	2	3	4	5	6	7
					розроблення ПКД	
	Пункт роздільного збирання відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт приймання великогабаритних відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
Галицька міська ТГ	Пункт роздільного збирання відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт приймання великогабаритних відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
Рогатинська міська ТГ	Сміттесортувальна лінія	Будівництво	-	2030-2034	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт роздільного збирання відходів	Будівництво	-	2028-2031	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт приймання великогабаритних відходів	Будівництво	-	2028-2031	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
Тлумацька міська ТГ	Сміттєперевантажувальний пункт	Будівництво	-	2030-2034	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт роздільного збирання відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання	Будівництво	-	2028-2031	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт приймання великогабаритних відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ

Найменування територіальної громади	Назва об'єкту інфраструктури	Планова діяльність	Проектна потужність по відходах, тон/рік	Плановий рік введення в експлуатацію об'єкту	Вартість будівництва, тис. грн	Стадія опрацювання проектних рішень та впровадження об'єктів
1	2	3	4	5	6	7
Долинський кластер						
Долинська міська ТГ	Регіональний об'єкт управління відходами – регіональний полігон для захоронення відходів	Реконструкція та будівництво	-	2030-2034	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Сміттесортувальна лінія полігону	Будівництво	-	2030-2034	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Компостувальна станція полігону	Будівництво	-	2030-2034	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт роздільного збирання відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт приймання великогабаритних відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
Брошнів-Осадська селищна ТГ	Пункт приймання великогабаритних відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт роздільного збирання відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
Калуська міська ТГ	Сміттесортувальна лінія	Будівництво	-	2030-2034	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Сміттєперевантажувальний пункт	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт роздільного збирання відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання	Будівництво	-	2028-2031	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт приймання великогабаритних відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ

Найменування територіальної громади	Назва об'єкту інфраструктури	Планова діяльність	Проектна потужність по відходах, тон/рік	Плановий рік введення в експлуатацію об'єкту	Вартість будівництва, тис. грн	Стадія опрацювання проектних рішень та впровадження об'єктів
1	2	3	4	5	6	7
Рожнятівська селищна ТГ	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
Коломийський кластер						
Городенківська міська ТГ	Регіональний об'єкт управління відходами – регіональний полігон для захоронення відходів	Реконструкція та будівництво	-	2030-2034	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Компостувальна станція полігону	Будівництво	-	2030-2034	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Сміттесортувальна лінія	Будівництво	-	2030-2034	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт роздільного збирання відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
Коломийська міська ТГ	Сміттесортувальна лінія	Будівництво	-	2030-2034	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Сміттєперевантажувальний пункт	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт роздільного збирання відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання	Будівництво	-	2029-2031	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт приймання великогабаритних відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
Снятинська міська ТГ	Пункт роздільного збирання відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ

Найменування територіальної громади	Назва об'єкту інфраструктури	Планова діяльність	Проектна потужність по відходах, тон/рік	Плановий рік введення в експлуатацію об'єкту	Вартість будівництва, тис. грн	Стадія опрацювання проектних рішень та впровадження об'єктів
1	2	3	4	5	6	7
	Пункт приймання великогабаритних відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
Косівський кластер						
Верховинська селищна ТГ	Сміттєперевантажувальний пункт	Будівництво	-	2030-2034	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт роздільного збирання відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт приймання великогабаритних відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
Косівська міська ТГ	Сміттєсортувальна лінія	Будівництво	-	2030-2034	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Сміттєперевантажувальний пункт	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт роздільного збирання відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт приймання великогабаритних відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
Надвірнянський кластер						
Надвірнянська міська ТГ	Регіональний об'єкт управління відходами – регіональний полігон для захоронення відходів	Будівництво	-	2030-2034	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Компостувальна станція полігону	Будівництво	-	2030-2034	Буде визначено на стадії	Включено в РПУВ

Найменування територіальної громади	Назва об'єкту інфраструктури	Планова діяльність	Проектна потужність по відходах, тон/рік	Плановий рік введення в експлуатацію об'єкту	Вартість будівництва, тис. грн	Стадія опрацювання проектних рішень та впровадження об'єктів
1	2	3	4	5	6	7
					розроблення ПКД	
	Пункт роздільного збирання відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Пункт приймання великогабаритних відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Сміттесортувальна лінія	Будівництво	-	2030-2034	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
Яремчанська міська ТГ	Пункт роздільного збирання відходів	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Сміттесортувальна лінія	Будівництво	-	2030-2-34	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ
	Сміттеперевантажувальний пункт	Будівництво	-	2028-2030	Буде визначено на стадії розроблення ПКД	Включено в РПУВ

Додаток 9

(додаток 19 до Методичних рекомендацій з розроблення регіональних планів управління відходами)

Таблиця. Загальна потреба у фінансуванні заходів РПУВ

№*	Найменування витрат	Кількість	Потреба у фінансуванні
		одиниць	тис. євро
1	2	3	4
	Усього за РПУВ		363 719,95
	Усього за РПУВ (у тис. гривень)		16003677,8
1	Створення та розвиток інституційної структури регіональної системи управління відходами		
1.1	Удосконалення інституційної інфраструктури	62 громади	462,0
1.2	Зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами	25	27,2
1.3	Вдосконалення системи інформаційного забезпечення управління відходами	67 заходів	12,0
2	Управління побутовими відходами		
2.1	Створення та забезпечення функціонування комплексної регіональної системи управління відходами, з метою мінімізації навантаження на довкілля	17 одиниць	191200,0
		15 одиниць	160045,45
2.2	Створення інфраструктури управління побутовими відходами	13392 одиниці	10610,0
3	Управління відходами промисловості	-	
3.1	Забезпечення екологічно безпечного функціонування місць видалення промислових відходів та запровадження технологій їх оброблення	-	Буде визначено під час розроблення ПКД
4	Управління відходами будівництва та знесення	-	
4.1	Забезпечення функціонування системи управління відходами будівництва та знесення	-	Буде визначено під час розроблення ПКД
5	Управління медичними відходами		
5.1	Забезпечення функціонування системи управління медичними відходами	-	Буде визначено під час розроблення ПКД
6	Управління небезпечними відходами з інших джерел		
6.1	Забезпечення функціонування системи з управління відходами відпрацьованих мастил (олив)	-	Буде визначено під час розроблення ПКД
6.2	Забезпечення функціонування системи з управління відходами батарей та акумуляторів	-	Буде визначено після прийняття відповідного законодавства

№*	Найменування витрат	Кількість	Потреба у фінансуванні
		одиниць	тис. євро
1	2	3	4
6.3	Забезпечення функціонування системи з управління відходами електричного та електронного обладнання	-	Буде визначено після прийняття відповідного законодавства
6.4	Забезпечення управління відходами промисловості (нафтопродуктами)	-	Буде визначено під час розроблення ПКД
6.5	Вивезення накопичених непридатних до застосування ХЗЗР на оброблення за межі області із подальшим очищенням та реабілітацією забруднених земельних ділянок	-	Буде визначено у разі виявлення на території області
7	Управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився		
7.1	Забезпечення функціонування системи з управління відходами	-	Буде визначено після прийняття відповідного законодавства
8	Управління відходами, що біологічно розкладаються, з інших джерел		
8.1	Створення та забезпечення належне функціонування комплексної регіональної системи управління відходами, яка забезпечить мінімізацію навантаження на довкілля	-	Не потребує фінансування
9	Національна програма зменшення захоронення біовідходів	-	1363,6

Додаток 10

(додаток 20 до Методичних рекомендацій з розроблення регіональних планів управління відходами)

Таблиця. Структура фінансування діяльності зі створення об'єктів оброблення та захоронення побутових відходів

Найменування заходів	Розподіл фінансування за джерелами					Примітка
	Бюджети громад	Обласний бюджет	Кошти надавачів послуг	Державний бюджет	Інші джерела	
1	2	3	4	5	6	7
Створення об'єктів з ручного сортування роздільно зібраних побутових відходів/підготування вторинної сировини	100 %	-	-	-	-	
Розроблення ТЕО створення сміттесортувальних станцій	50 %	50 %	-	-	-	
Створення сміттесортувальних станцій	30 %	20 %	-	50 %	-	
Розроблення планів діяльності з розширення індивідуального компостування біовідходів	100%	-	-	-	-	
Реалізація планів діяльності з розширення індивідуального компостування біовідходів	-	-	-	-	100 %	Кошти населення; допускається використання бюджетів громад на реалізацію планів
Розроблення ТЕО створення об'єктів централізованого біологічного оброблення біовідходів	-	100 %	-	-	-	
Створення об'єктів централізованого біологічного оброблення біовідходів	30 %	20 %	-	50 %	-	
Розроблення ТЕО об'єкту поглибленого перероблення побутових відходів (зокрема з використанням технологій МБО)	100 %	-	-	-	-	
Створення об'єкту поглибленого перероблення побутових відходів (попередньо МБО)	10 %	-	-	-	90 %	
Будівництво та облаштування регіональних полігонів для захоронення побутових відходів	20 %	20 %	-	60 %	-	Розроблення ПКД за рахунок бюджетів громад

Додаток 11

(додаток 21 до Методичних рекомендацій з розроблення регіональних планів управління відходами)

Таблиця. Плановий розподіл обсягів фінансування за джерелами фінансування

Роки планування*	2025	2026	2027	2028	2029	2030-2034	Всього
1	2		3	4	5	6	7
Потреба у фінансуванні заходів РПУВ, млн євро	5	10	15	25	35	101,2	191,2
бюджети територіальних громад, млн євро	0,75	1,5	2,25	3,75	5,25	15,18	28,68
бюджет Автономної Республіки Крим, області, міст Київ та Севастопіль, млн євро	0,75	1,5	2,25	3,75	5,25	15,18	28,68
державний бюджет, млн євро	-	-	-	-	-	-	-
кошти надавачів послуг, млн євро	0,75	1,5	2,25	3,75	5,25	15,18	28,68
інші джерела, млн євро	2,75	5,5	8,25	13,75	19,25	55,66	105,16

Додаток 12

(додаток 22 до Методичних рекомендацій з розроблення регіональних планів управління відходами)

Таблиця. Планові кількісні показники реалізації

№	Назва заходу	Одиниці вимірювання	Планові кількісні показники реалізації РПУВ						
			2025	2026	2027	2028	2029	2030-2034	всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Розділ 1. Створення та розвиток інституційної структури регіональної системи управління відходами									
Завдання 1.1 Удосконалення інституційної інфраструктури									
1.1.1	Розроблення та затвердження в установленому порядку місцевих планів заходів із запобігання утворенню відходів	одиниць	2	8	12	10	12	18	62
Завдання 1.2. Зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами									
1.2.1	Проведення оцінки існуючої інституційної та адміністративної спроможності щодо впровадження законодавства про управління відходами, в тому числі його функціонального аналізу	одиниць	3	5	3	3	3	8	25
1.2.2	Розроблення та виконання планів посилення інституційного та адміністративного потенціалу	одиниць	-	-	-	-	1	-	1
1.2.3	Розроблення та впровадження програм підвищення кваліфікації, проведення тренінгів/семінарів для працівників органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з управління відходами	одиниць	-	1	2	5	8	10	26
Завдання 1.3. Вдосконалення системи інформаційного забезпечення управління відходами									
1.3.1	Проведення інформаційних кампаній, заходів, використання реклами, з метою поширення знань щодо управління населенням відходами, кількість заходів	одиниць	3	3	3	3	3	10	25
1.3.2	Інформування про стан управління відходами відповідно до законодавства керівних органів	одиниць	2	6	6	4	5	5	28

1.3.3	Створення та підтримка функціонування системи моніторингу реалізації РПУВ	одиниць	2	2	3	3	3	4	15
Завдання 1.4. Підвищення обізнаності населення щодо управління відходами									
1.4.1	Проведення кампаній навчання мешканців області, школярів, дітей дошкільного віку щодо правильного сортування побутових відходів, кількість занять	одиниць	2	6	6	4	5	5	28
1.4.2.	Проведення навчання населення щодо правильного управління відходами, кількість навчань	одиниць	3	3	3	3	3	10	25
1.4.3	Залучення мешканців до екологічних акцій, толок, прибирання територій, кількість заходів	одиниць	2	2	3	2	2	6	17
Завдання 1.5. Організація діяльності щодо зниження на довкілля від існуючих об'єктів оброблення відходів									
1.5.1	Проведення інвентаризації об'єктів оброблення відходів, включаючи проведення оцінки ризиків	відсотків	-	30 %	50 %	70 %	80 %	100 %	100 %
1.5.2	Розроблення плану поетапної рекультивації об'єктів оброблення відходів залежно від ступеня ризику об'єкта	відсотків	-	-	30 %	50 %	70 %	100 %	100 %
1.5.3	Проведення рекультивації та ліквідації об'єктів оброблення відходів залежно від ступеня ризику об'єкта	відсотків	-	-	-	-	20 %	100 %	100 %
1.5.4	Проведення ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ та рекультивації місць їх розміщення	відсотків	-	25 %	45 %	65 %	85 %	100 %	100 %
1.5.5	Здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства під час провадження діяльності щодо управління відходами	відсотків	-	30 %	50 %	70 %	90 %	100 %	100 %
Розділ 2. Управління побутовими відходами									
Завдання 2.1. Створення та забезпечення функціонування комплексної регіональної системи управління відходами, з метою мінімізації навантаження на довкілля									
2.1.1	Збільшення рівня підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів	відсотків	10 %	12 %	13 %	15 %	20 %	25 %	25 %
Завдання 2.2. Створення та розвиток інфраструктури управління побутовими відходами									
2.2.1	Забезпечення можливості збору та сортування відходів, шляхом придбання та встановлення	одиниць	2450	3450	4670	4185	4500	24573	43828

	контейнерів								
2.2.2	Придбання транспорту для перевезення відходів	одиниць	3	8	12	14	15	19	60
2.2.3	Створення станцій перевантаження змішаних побутових відходів	одиниць	-	-	-	3	4	5	12
2.2.4	Створення пунктів роздільного збирання та підготовки до повторного використання побутових відходів, для яких не встановлено системи розширеної відповідальності виробника	одиниць	-	-	10	10	20	23	63
Завдання 2.3. Створення та розвиток інфраструктури відновлення побутових відходів									
2.3.1	Проведення вишукувальних робіт для визначення місць розташування регіональних полігонів або регіональних об'єктів оброблення побутових відходів на основі попередньо визначених оптимальних «територій охоплення»/кластерів	відсотків	10 %	20 %	40 %	60 %	90 %	100 %	100 %
2.3.2	Встановлення вагів та пристроїв для зважування та обліку побутових відходів на об'єктах оброблення відходів	одиниць	-	-	-	-	-	4	4
2.3.3	Будівництво об'єктів механіко-біологічного оброблення побутових відходів (МБО)	відсотків	-	-	20 %	50 %	60 %	80 %	60 %
2.3.4	Придбання та встановлення сміттесортувальних ліній	відсотків	-	-	20 %	50 %	70 %	80 %	80 %
2.3.5	Припинення експлуатації/закриття та рекультивация об'єктів оброблення та видалення відходів, які не відповідають встановленим вимогам	відсотків	-	-	-	-	-	60 %	60 %
2.3.6	Облаштування сміттєперевантажувальних пунктів (СПП)	відсотків	-	-	20 %	50 %	70 %	80 %	80 %
Завдання 2.4. Створення та розвиток інфраструктури видалення побутових відходів									
2.4.1	Розроблення та затвердження проектів рекультиваци та догляду після припинення експлуатації місць розміщення побутових відходів (полігонів, звалищ), експлуатація яких повинна	відсотків	-	10 %	20 %	40 %	60 %	90 %	90 %

	бути припинена згідно з переліком об'єктів оброблення відходів за результатами проведеної інвентаризації								
2.4.2	Проведення рекультивації місць розміщення побутових відходів (полігонів, звалищ), які не відповідають встановленим вимогам законодавства та догляд за ними після припинення експлуатації	відсотків	-	10 %	20 %	40 %	60 %	90 %	90 %
Розділ 3. Управління відходами промисловості									
Захід 3.1 Забезпечення екологічно безпечного функціонування місць видалення промислових відходів та запровадження технологій їх переробки та оброблення									
3.1.1	Проведення інвентаризації та оцінки ризику місць розміщення відходів промисловості та їх об'єктів, експлуатація яких повинна бути припинена для приведення у відповідність з вимогами законодавства	відсотків	-	-	10 %	20 %	40 %	60 %	80 %
3.1.2	Розроблення та затвердження планів щодо приведення місць розміщення відходів промисловості та їх об'єктів оброблення у відповідність з вимогами законодавства	відсотків	-	-	10 %	20 %	40 %	60 %	80 %
3.1.3	Розроблення та затвердження планів припинення експлуатації, рекультивації та догляду місць розміщення промислових відходів, об'єктів оброблення відходів, які не відповідають вимогам законодавства	відсотків	-	-	10 %	20 %	40 %	60 %	80 %
3.1.4	Приведення існуючих місць розміщення відходів промисловості та об'єктів оброблення відходів промисловості у відповідність із встановленими вимогами законодавства	відсотків	-	-	10 %	20 %	50 %	60 %	70 %
Розділ 4 Управління відходами видобувної промисловості									
Захід 4.1 Створення інфраструктури для управління відходами видобувної промисловості									
4.1.1	Проведення інвентаризації та оцінки ризику місць розміщення відходів видобувної промисловості	відсотків	-	-	40 %	60 %	80 %	90 %	100 %

4.1.2	Проведення інвентаризації та обліку покинутих місць розміщення відходів видобувної промисловості, оператор яких невідомий або припинений	відсотків	-	-	-	40 %	60 %	80 %	100 %
4.1.3	Розроблення та затвердження планів управління відходами видобувної промисловості	відсотків	-	-	-	-	-	-	100 %
4.1.4	Виконання планів щодо приведення об'єктів для відходів видобувної промисловості у відповідність з вимогами законодавства	відсотків	-	-	-	10 %	40 %	60 %	100 %
4.1.5	Виконання планів закриття, рекультивації та утримання об'єктів для відходів видобувної промисловості після їх закриття	відсотків	-	-	-	10 %	40 %	60 %	100 %
Розділ 5. Управління відходами будівництва та знесення									
Захід 5.1. Забезпечення функціонування системи управління відходами будівництва та знесення									
5.1.1	Створення інфраструктури для оброблення відходів будівництва та знесення, зокрема створення локальних та регіональних об'єктів оброблення відходів будівництва та знесення (створення умов щодо повторного використання, рециклінгу та відновлення матеріалів)	відсотків	-	10 %	20 %	40 %	50 %	60 %	60 %
Розділ 6. Управління медичними відходами									
Захід 6.1. Забезпечення функціонування системи управління медичними відходами									
6.1.1	Створення інфраструктури для управління медичними відходами, зокрема проведення інвентаризації об'єктів збирання та оброблення медичних відходів та визначення потреби у збільшенні існуючих потужностей та створенні додаткових об'єктів	відсотків	-	40 %	60 %	65 %	75 %	90 %	90 %
6.1.2	Створення об'єктів для збирання, зберігання та оброблення медичних відходів	відсотків	-	35 %	60 %	65 %	75 %	90 %	90 %
6.1.3	Створення умов щодо збору, дезінфекції, перевезення, безпечного зберігання медичних відходів усіх категорій	відсотків	-	35 %	60 %	65 %	75 %	90 %	90 %

6.1.4	Забезпечення укладення договорів медичних лікувальних установ з суб'єктами підприємницької діяльності, що здійснюють збір/оброблення небезпечних клінічних відходів	відсотків	-	35 %	70 %	85 %	90 %	95 %	95 %
Розділ 7. Управління небезпечними відходами з інших джерел									
Захід 7.1. Забезпечення функціонування системи з управління відходами відпрацьованих мастил (олив)									
7.1.1	Створення інфраструктури для збирання, зберігання, підготовки до повторного використання, регенерації, іншого відновлення відходів мастил (олив)	відсотків	-	-	-	-	-	-	-
7.1.2	Створення інфраструктури для збирання, зберігання, підготовки до повторного використання та відновлення відходів шин	відсотків	-	-	-	-	-	-	-
Захід 7.2. Забезпечення функціонування системи з управління відходами батарей та акумуляторів									
7.2.1	Проведення інвентаризації об'єктів із збирання та оброблення відходів, батарей та акумуляторів для визначення потреби у збільшенні існуючих та створенні додаткових об'єктів	відсотків	-	-	-	40 %	60 %	80 %	80 %
7.2.2	Забезпечення можливості збору та сортування відходів, шляхом придбання та встановлення контейнерів	відсотків	-	-	-	-	-	-	-
7.2.3	Забезпечення передачі ліцензованим суб'єктам господарювання зібраних батарей та акумуляторів на оброблення	відсотків	-	-	-	-	-	-	-
Захід 7.3. Забезпечення функціонування системи з управління відходами електричного та електронного обладнання									
7.3.1	Проведення інвентаризації об'єктів із збирання та оброблення відходів електричного та електронного обладнання для визначення потреби у збільшенні існуючих та створенні додаткових об'єктів оброблення відходів електричного та електронного обладнання	відсотків	-	30 %	50 %	60 %	80 %	100 %	100 %
7.3.2	Забезпечення можливості збору та сортування відходів, шляхом придбання та встановлення	відсотків	-	-	-	25 %	45 %	55 %	55 %

	контейнерів								
7.3.3	Забезпечення передачі ліцензованим суб'єктам господарювання зібраних електричного та електронного обладнання на оброблення	відсотків	-	-	25 %	35 %	45 %	55 %	55 %
Захід 7.4. Забезпечення управління відходами промисловості									
7.4.1	Проведення комплексних досліджень та впровадження існуючих напрацювань і найкращих доступних технологій з управління відходами нафтошламів, їх повторного використання	відсотків	-	20 %	45 %	55 %	70 %	80 %	80 %
7.4.2	Приведо об'єктів оброблення та видалення відходів у відповідність до встановлених законодавством вимог	відсотків	-	-	-	-	65 %	80 %	80 %
Захід 7.5. Вивезення накопичених непридатних до застосування ХЗЗР на оброблення за межі області із подальшим очищенням та реабілітацією забруднених земельних ділянок									
7.5.1	Інвентаризація місць накопичення непридатних до застосування ХЗЗР	відсотків	-	-	-	-	-	-	-
7.5.2	Вивезено накопичені непридатні до застосування ХЗЗР на оброблення за межі області, відсотків до обсягу	відсотків	-	-	-	-	-	-	100 %
7.5.3	Очищено та реабілітовано земельні ділянки, забруднені непридатними до застосування ХЗЗР, відсотків до площ	відсотків	-	-	-	-	-	-	100 %
Розділ 8. Управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився									
Захід 8.1. Забезпечення функціонування системи з управління відходами									
8.1.1	Проведення інвентаризації об'єктів з оброблення транспортних засобів, знятих з експлуатації, та визначення потреби у збільшенні існуючих та створенні додаткових об'єктів з оброблення транспортних засобів, знятих з експлуатації	відсотків	-	-	-	-	-	-	-
8.1.2	Створення інфраструктури для збирання, зберігання, розбирання транспортних засобів, знятих з експлуатації, повторного використання та відновлення відходів, що утворилися після	відсотків	-	-	-	-	-	-	85 %

	розбирання знятих з експлуатації транспортних засобів								
Розділ 9 Створення ефективної системи управління осадом стічних вод									
Захід 9.1 створення інфраструктури для оброблення осаду стічних вод									
9.1.1	Створення ефективної системи управління осадом стічних вод та інфраструктури для оброблення осаду стічних вод шляхом створення нових та збільшення існуючих потужностей об'єктів оброблення осаду стічних вод	відсотків	-	-	-	-	-	-	-
Розділ 10. Управління відходами, що біологічно розкладаються, з інших джерел									
Захід 10.1. Створення та забезпечення належне функціонування комплексної регіональної системи управління відходами, яка забезпечить мінімізацію навантаження на довкілля									
10.1.1	Включення до регіональних та місцевих планів управління відходами заходів щодо зменшення захоронення відходів, що біологічно розкладаються	відсотків	-	25 %	50 %	60 %	70 %	90 %	90 %
10.1.2	Реалізація пілотних проектів для впровадження системи збирання та оброблення відходів, що біологічно розкладаються, які утворюються у закладах громадського харчування, торгівлі та ринків	відсотків	-	25 %	45 %	60 %	70 %	80 %	80 %
10.1.3	Будівництво об'єктів компостування відходів від зелених насаджень з об'єктів благоустрою	відсотків	-	-	15 %	25 %	45 %	60 %	60 %
10.1.4	Створення установок для попереднього оброблення біорозкладної фракції побутових відходів на території комплексів механіко-біологічного оброблення відходів або території регіональних полігонів	одиниць	-	-	-	-	-	2	4
10.1.5	Впровадження систем для використання біогазу, отриманого від дегазації відходів, що біологічно розкладаються	відсотків	-	10 %	20 %	50 %	60 %	70 %	70 %

10.1.6	Ознайомлення з практикою домашнього компостування біовідходів утворювачами на присадибних, дачних і садових ділянках	одиниць	-	1	2	4	5	5	17
10.1.7	Проведення інформаційно навчальної кампанії серед населення щодо управління відходами, що біологічно розкладаються	одиниць	1	2	2	2	3	5	15
10.1.8	Впровадження систем для роздільного збирання біовідходів	відсотків	-	-	10 %	20 %	40 %	60 %	60 %

Додаток 13

(додаток 23 до Методичних рекомендацій з розроблення регіональних планів управління відходами)

Таблиця. Завдання та заходи РПУВ

№	Назва заходу	Строк виконання	Обсяг фінансування, тис. грн	Джерело фінансування	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Створення та розвиток інституційної структури регіональної системи управління відходами						
Завдання 1.1. Удосконалення інституційної інфраструктури						
1.1.1	Розроблення та затвердження в установленому порядку місцевих планів заходів із запобігання утворенню відходів	2025-2027	500,00	кошти МТД, місцевий бюджет	Івано-Франківська ОДА, ОМС	Розроблено та затверджено плани територіальних громад Івано-Франківської області
Завдання 1.2. Зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами						
1.2.1	Проведення оцінки існуючої інституційної та адміністративної спроможності щодо впровадження законодавства про управління відходами, в тому числі його функціонального аналізу	2026-2027	*	кошти МТД, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ТГ (за згодою)	Проведено оцінку та функціональний аналіз впровадження законодавства про управління відходами
1.2.2	Розроблення та виконання планів посилення інституційного та адміністративного потенціалу	2034	*	кошти МТД, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ТГ (за згодою)	Запроваджено та реалізовано плани
1.2.3	Розроблення та впровадження програм підвищення кваліфікації, проведення тренінгів/семінарів для працівників органів виконавчої	2025-2034	1000,00	кошти МТД, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ТГ, ГО (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	Розроблено та поширено інформаційні матеріали задля підвищення

№	Назва заходу	Строк виконання	Обсяг фінансування, тис. грн	Джерело фінансування	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
1	2	3	4	5	6	7
	влади, органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання з управління відходами					екосвідомості громадян, проведено тренінги, семінари
Завдання 1.3. Вдосконалення системи інформаційного забезпечення управління відходами						
1.3.1	Проведення інформаційних кампаній, заходів, використання реклами, з метою поширення знань щодо управління населенням відходами, кількість заходів	2025-2034	*	кошти МТД, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ТГ, ГО (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	Розроблено та поширено інформаційні матеріали задля підвищення екологічної свідомості громадян, проведено тренінги, семінари
1.3.2	Інформування про стан управління відходами відповідно до законодавства керівних органів	щорічно	Не потребує додаткового фінансування	-	Івано-Франківська ОДА, ОМС	Документи, що підтверджують надання даних
1.3.3	Створення та підтримка функціонування системи моніторингу реалізації РПУВ	2025-2034	Визначається на етапі реалізації РПУВ	ОБ, МБ	Івано-Франківська ОДА, ОМС	Рішення про створення та документи, що засвідчують діяльність
Завдання 1.4. Підвищення обізнаності населення щодо управління відходами						
1.4.1	Проведення кампаній, навчання мешканців області, школярів, дітей дошкільного віку щодо правильного	2025-2034	5000,000	кошти МТД, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС, ГО (за згодою), суб'єкти господарювання (за	Підвищено екологічну свідомість громадськості

№	Назва заходу	Строк виконання	Обсяг фінансування, тис. грн	Джерело фінансування	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
1	2	3	4	5	6	7
	сортування побутових відходів, кількість занять				згодою)	області
1.4.2	Проведення навчання населення щодо правильного управління відходами, кількість навчань	2025-2034	1000,00	кошти МТД, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС, ГО (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	Проведено кампанії підвищення обізнаності, розроблено інформаційні матеріали
1.4.3	Залучення мешканців до екологічних акцій, толок, прибирання територій, кількість заходів	2025-2034	500,000	кошти МТД, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС, ГО (за згодою) суб'єкти господарювання (за згодою)	Проведено екологічні заходи, підвищено екологічну свідомість населення
Завдання 1.5. Організація діяльності щодо зниження навантаження на довкілля від існуючих об'єктів оброблення відходів						
1.5.1	Проведення інвентаризації об'єктів оброблення відходів, включаючи проведення оцінки ризиків	2025-2026	У межах фінансування, передбаченого для ОВА, ОМС	обласний бюджет, місцевий бюджет	Івано-Франківська ОДА, ОМС	Проведено інвентаризацію
1.5.2	Розроблення плану поетапної рекультивзації об'єктів оброблення відходів залежно від ступеня ризику об'єкта	2027-2028	У межах фінансування, передбаченого для ОВА, ОМС	обласний бюджет, місцевий бюджет	Івано-Франківська ОДА, ОМС	Розроблено план
1.5.3	Проведення рекультивзації та ліквідації об'єктів оброблення відходів залежно від ступеня ризику об'єкта	2027-2034	У межах фінансування, передбаченого для ОВА, ОМС	обласний бюджет, місцевий бюджет	Івано-Франківська ОДА, ОМС	Кількість рекультивованих та/або ліквідованих історично забруднених ділянок та об'єктів

№	Назва заходу	Строк виконання	Обсяг фінансування, тис. грн	Джерело фінансування	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
1	2	3	4	5	6	7
1.5.4	Проведення ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ та рекультивації місць їх розміщення	2026-2034	У межах фінансування, передбаченого для ОМС	місцевий бюджет	Івано-Франківська ОДА, ОМС	Ліквідовано сміттєзвалища
1.5.5	Здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства під час провадження діяльності щодо управління відходами	2025-2034	У межах фінансування, передбаченого для ОВА, ОМС	обласний бюджет, місцевий бюджет	Івано-Франківська ОДА, ОМС	Проведено планові і позапланові заходи державного нагляду (контролю) у сфері управління відходами
Розділ 2. Управління побутовими відходами						
Завдання 2.1. Вдосконалення та підтримання регіональної системи управління побутовими відходами						
2.1.1.	Збільшення рівня підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів	2027-2034	*	кошти МТД, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС, ГО (за згодою) суб'єкти господарювання (за згодою)	Створення пунктів роздільного збирання відходів з метою їх ремонту та повторного використання
Завдання 2.2. Створення та розвиток інфраструктури збирання та перевезення побутових відходів						
2.2.1	Забезпечення можливості збору та роздільного збирання відходів, шляхом придбання та встановлення контейнерів	2025-2034	*	кошти МТД, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС, суб'єкти господарювання (за згодою)	Оновлено матеріально-технічну базу
2.2.2	Придбання транспорту для перевезення відходів	2025-2034	*	кошти МТД, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС, суб'єкти господарювання (за згодою)	Оновлено матеріально-технічну базу
2.2.3	Створення станцій перевантаження змішаних	2025-2033	*	кошти МТД, місцевий бюджет, інші	Івано-Франківська ОДА, ОМС, суб'єкти	Створено станції

№	Назва заходу	Строк виконання	Обсяг фінансування, тис. грн	Джерело фінансування	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
1	2	3	4	5	6	7
	побутових відходів			джерела не заборонені законодавством	господарювання (за згодою)	
2.2.4	Створення пунктів роздільного збирання та підготовки до повторного використання побутових відходів, для яких не встановлено системи розширеної відповідальності виробника	2025-2034	*	кошти ОМС, кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА (координація), ОМС (за згодою)	Утворено пункти
Завдання 2.3. Створення та розвиток інфраструктури оброблення побутових відходів						
2.3.1	Проведення вишукувальних робіт для визначення місць розташування регіональних полігонів або регіональних об'єктів оброблення побутових відходів на основі попередньо визначених оптимальних «територій охоплення»/кластерів	2026-2034	*	кошти МТД, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС, суб'єкти господарювання (за згодою)	Приведено об'єкти у відповідність до законодавства
2.3.2	Встановлення вагів та пристроїв для зважування та обліку побутових відходів на об'єктах оброблення відходів	2027-2034	*	кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС, суб'єкти господарювання (за згодою)	Встановлено ваги
2.3.3	Будівництво об'єктів механіко-біологічного оброблення побутових відходів (відновлення матеріалів мехпніко-біологічного	2025-2034	*	кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС	Створено об'єкти МБО

№	Назва заходу	Строк виконання	Обсяг фінансування, тис. грн	Джерело фінансування	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
1	2	3	4	5	6	7
	оброблення, компостування, термічного оброблення, анаеробного оброблення для виробництва біогазу)					
2.3.4	Придбання та встановлення сміттесортувальних ліній	2026-2031	*	кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС, суб'єкти господарювання (за згодою)	Створено сміттесортувальні лінії
2.3.5	Проведення інвентаризації та оцінки ризику існуючих місць розміщення побутових відходів (полігонів, звалищ) із визначенням переліку об'єктів, експлуатація яких повинна бути припинена	2025-2026	*	кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою)	Проведено інвентаризацію, визначено перелік об'єктів
2.3.6	Розроблення та затвердження планів приведення у відповідність з вимогами законодавства місць розміщення побутових відходів (полігонів, звалищ)	2025-2027	*	кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	ОМС, суб'єкти господарювання (за згодою)	Розроблено та затверджено плани
2.3.7	Будівництво регіональних полігонів для відходів, що не є небезпечними, із можливістю створення окремих карт полігонів для видалення інертних чи небезпечних відходів або інших об'єктів	2026-2034	*	кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою)	Побудовано регіональні полігони

№	Назва заходу	Строк виконання	Обсяг фінансування, тис. грн	Джерело фінансування	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
1	2	3	4	5	6	7
	оброблення відходів					
2.3.8	Поетапне припинення експлуатації місць розміщення побутових відходів (полігонів, звалищ), які не відповідають вимогам законодавства (після будівництва нових полігонів)	2028-2034	*	кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою)	Припинено експлуатацію місць розміщення побутових відходів
2.3.9	Розроблення та затвердження проектів рекультивациі та догляду після припинення експлуатації місць розміщення побутових відходів (полігонів, звалищ), експлуатація яких повинна бути припинена згідно з переліком об'єктів оброблення відходів за результатами проведеної інвентаризації	2026–2034	*	кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС, суб'єкти господарювання	Розроблено та затверджено проекти рекультивациі та догляду місць розміщення побутових відходів
2.3.10	Проведення рекультивациі місць розміщення побутових відходів (полігонів, звалищ), які не відповідають встановленим вимогам законодавства та догляд за ними після припинення експлуатації	2027–2034	*	кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС, суб'єкти господарювання	Рекультивовано та/чи ліквідовано місця розміщення побутових відходів

№	Назва заходу	Строк виконання	Обсяг фінансування, тис. грн	Джерело фінансування	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 3. Управління відходами промисловості						
Захід 3.1. Забезпечення екологічно безпечного функціонування місць видалення промислових відходів та запровадження технологій їх обробки						
3.1.1	Проведення інвентаризації та оцінки ризику місць розміщення відходів промисловості та їх об'єктів оброблення; визначення переліку об'єктів, експлуатація яких повинна бути припинена для приведення у відповідність з вимогами законодавства	2025-2026	*	кошти ОМС, кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	Проведено інвентаризацію
3.1.2	Розроблення та затвердження планів щодо приведення місць розміщення відходів промисловості та їх об'єктів оброблення у відповідність з вимогами законодавства	2027	*	кошти ОМС, кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	Плани щодо приведення місць розміщення відходів промисловості та їх об'єктів оброблення у відповідність з вимогами законодавства
3.1.3	Розроблення та затвердження планів припинення експлуатації, рекультивації та догляду місць розміщення промислових відходів, об'єктів оброблення промислових відходів, які не відповідають вимогам законодавства	2026	*	кошти ОМС, кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Власники об'єктів промисловості	Розроблено та затверджено плани

№	Назва заходу	Строк виконання	Обсяг фінансування, тис. грн	Джерело фінансування	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
1	2	3	4	5	6	7
3.1.4	Приведення існуючих місць розміщення відходів промисловості та об'єктів оброблення відходів промисловості у відповідність із встановленими вимогами законодавства	2028-2034	*	кошти ОМС, кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Власники об'єктів промисловості	Приведено у відповідність існуючі місця
Розділ 4 Управління відходами видобувної промисловості						
Захід 4.1 Створення інфраструктури для управління відходів видобувної промисловості						
4.1.1	Проведення інвентаризації та оцінки ризику місць розміщення відходів видобувної промисловості	2026-2027	*	кошти ОМС, кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА (координація), ОМС (за згодою), суб'єкти господарювання	Проведено інвентаризацію та оцінку ризику місць розміщення відходів промисловості
4.1.2	Проведення інвентаризації та обліку покинутих місць розміщення відходів видобувної промисловості, оператор яких невідомий або припинений	у шестимісячний строк з дня набрання чинності Законом України «Про управління відходами видобувної промисло-	*	кошти ОМС, кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА (координація), ОМС (за згодою)	Проведено інвентаризацію та облік покинутих місць розміщення відходів видобувної промисловості

№	Назва заходу	Строк виконання	Обсяг фінансування, тис. грн	Джерело фінансування	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
1	2	3	4	5	6	7
		вості»				
4.1.3	Розроблення та затвердження планів управління відходами видобувної промисловості	2026-2030	*	кошти ОМС, кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Власники промислових об'єктів	Розроблено та затверджено плани управління відходами видобувної промисловості
4.1.4	Виконання планів щодо приведення об'єктів для відходів видобувної промисловості у відповідність з вимогами законодавства	2029-2034	*	кошти ОМС, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Власники промислових об'єктів	Виконано плани
4.1.5	Виконання планів закриття, рекультивації та утримання об'єктів для відходів видобувної промисловості після їх закриття	2029-2034	*	кошти ОМС, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Власники промислових об'єктів	Виконано плани
Розділ 5 Управління відходами будівництва та знесення						
Захід 5.1. Забезпечення функціонування системи управління відходами будівництва та знесення						
5.1.1	Створення інфраструктури для оброблення відходів будівництва та знесення, зокрема створення локальних та регіональних об'єктів оброблення відходів будівництва та знесення (створення умов щодо	2025-2034	*	кошти ОМС, кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою)	Створено локальні об'єкти

№	Назва заходу	Строк виконання	Обсяг фінансування, тис. грн	Джерело фінансування	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
1	2	3	4	5	6	7
	повторного використання, рециклінгу та відновлення матеріалів)					
Розділ 6 Управління медичними відходами						
Захід 6.1. Забезпечення функціонування системи управління медичними відходами						
6.1.1.	Створення інфраструктури для управління медичними відходами, зокрема проведення інвентаризації об'єктів збирання та оброблення медичних відходів та визначення потреби у збільшенні існуючих потужностей та створенні додаткових об'єктів	2025 і 2026	*	кошти ОМС, державний бюджет, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою), медичні заклади	Проведено інвентаризацію
6.1.2	Створення об'єктів для збирання, зберігання та оброблення медичних відходів	2026-2030	*	кошти ОМС, державний бюджет, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою), медичні заклади	Створено об'єктів для збирання, зберігання та оброблення
6.1.3	Створення умов щодо збору, дезінфекції, перевезення, безпечного зберігання медичних відходів усіх категорій	2025-2034	*	кошти ОМС, державний бюджет, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою), медичні заклади, суб'єкти господарювання	Створено об'єкти для управління медичними відходами

№	Назва заходу	Строк виконання	Обсяг фінансування, тис. грн	Джерело фінансування	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
1	2	3	4	5	6	7
6.1.4	Забезпечення укладення договорів медичних лікувальних установ з суб'єктами підприємницької діяльності, що здійснюють збір/оброблення небезпечних клінічних відходів	2025-2034	*	кошти ОМС, державний бюджет, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою), медичні заклади, суб'єкти господарювання	Заклучено договори щодо управління медичними відходами
Розділ 7 Управління небезпечними відходами з інших джерел						
Захід 7.1. Забезпечення функціонування системи з управління відходами відпрацьованих мастил (олив) та шин						
7.1.1.	Створення інфраструктури для збирання, зберігання, підготовки до повторного використання, регенерації, іншого відновлення відходів мастил (олив)	2025-2030	*	кошти МТД, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА (координація), ОМС (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	Створено інфраструктуру
7.1.2	Створення інфраструктури для збирання, зберігання, підготовки до повторного використання та відновлення відходів шин	2025-2030	*	кошти МТД, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА (координація), ОМС (за згодою), суб'єкти господарювання (за згодою)	Створено інфраструктуру
Захід 7.2. Забезпечення функціонування системи з управління відходами батарей та акумуляторів						
7.2.1	Проведення інвентаризації об'єктів із збирання та оброблення відходів, батарей та акумуляторів для визначення потреби у	2025 і 2026	*	кошти МТД, місцевий бюджет, кошти ОМС, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені	Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою), суб'єкти господарювання	Проведено інвентаризацію

№	Назва заходу	Строк виконання	Обсяг фінансування, тис. грн	Джерело фінансування	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
1	2	3	4	5	6	7
	збільшенні існуючих та створенні додаткових об'єктів			законодавством		
7.2.2	Забезпечення можливості збору та сортування відходів, шляхом придбання та встановлення контейнерів	2025-2030	*	кошти МТД, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою), суб'єкти господарювання	Створено інфраструктуру для управління відходами
7.2.3	Забезпечення передачі ліцензованим суб'єктам господарювання зібраних батарей та акумуляторів на оброблення	2025-2034	*	кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою), ДЕІ Карпатського округу, суб'єкти господарювання	Заключено договори щодо управління відходами батарей та акумуляторів
Захід 7.3. Забезпечення функціонування системи з управління відходами електричного та електронного обладнання						
7.3.1	Проведення інвентаризації об'єктів із збирання та оброблення відходів електричного та електронного обладнання для визначення потреби у збільшенні існуючих та створенні додаткових об'єктів оброблення відходів електричного та електронного обладнання	2025-2026	*	кошти ОМС, кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою), суб'єкти господарювання	Проведено інвентаризацію
7.3.2	Забезпечення можливості збору та сортування відходів, шляхом придбання та	2025-2030	*	кошти ОМС, кошти МТД, державний бюджет,	Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою),	Створено інфраструктуру для управління

№	Назва заходу	Строк виконання	Обсяг фінансування, тис. грн	Джерело фінансування	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
1	2	3	4	5	6	7
	встановлення контейнерів			місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	ДЕІ Карпатського округу, суб'єкти господарювання	відходами
7.3.3	Забезпечення передачі ліцензованим суб'єктам господарювання зібраних електричного та електронного обладнання на оброблення	2025-2034	*	кошти ОМС, кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою), ДЕІ Карпатського округу, суб'єкти господарювання	Заклучено договори щодо управління відходами електричного та електронного обладнання
Захід 7.4. Забезпечення управління відходами промисловості (нафтопродуктами)						
7.4.1	Проведення комплексних досліджень та впровадження існуючих напрацювань і найкращих доступних технологій з управління відходами нафтошламів, їх повторного використання	2026-2030	*	кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, кошти ОМС, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою), ДЕІ Карпатського округу, суб'єкти господарювання	Проведено інвентаризацію та оцінку ризиків на навколишнє середовище
7.4.2	Приведено об'єкти оброблення та видалення відходів у відповідність до встановлених законодавством вимог	2028-2034	*	кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, кошти ОМС, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою), суб'єкти господарювання	Приведено об'єкти у відповідності до законодавства

№	Назва заходу	Строк виконання	Обсяг фінансування, тис. грн	Джерело фінансування	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
1	2	3	4	5	6	7
Захід 7.5. Вивезення накопичених непридатних до застосування ХЗЗР на оброблення за межі області із подальшим очищенням та реабілітацією забруднених земельних ділянок						
7.5.1	Інвентаризація місць накопичення непридатних до застосування ХЗЗР	2025-2034	*	кошти ОМС, кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою), суб'єкти господарювання	Створено реєстр, проведено інвентаризацію
7.5.2	Вивезено накопичені непридатні до застосування ХЗЗР на оброблення за межі області	2026-2034	*	кошти ОМС, кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою), суб'єкти господарювання	Забезпечено вивезення
7.5.3	Очищено та реабілітовано земельні ділянки, забруднені непридатними до застосування ХЗЗР	2028-2034	*	кошти ОМС, кошти МТД, державний бюджет, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, інші джерела не заборонені законодавством	Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою), суб'єкти господарювання	
Розділ 8 Управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився						
Захід 8.1. Забезпечення функціонування системи з управління відходами						
8.1.1	Проведення інвентаризації	2025-2026	*	кошти ОМС, місцевий	Територіальні	Проведено

№	Назва заходу	Строк виконання	Обсяг фінансування, тис. грн	Джерело фінансування	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
1	2	3	4	5	6	7
	об'єктів з оброблення транспортних засобів, знятих з експлуатації, та визначення потреби у збільшенні існуючих та створенні додаткових об'єктів з оброблення транспортних засобів, знятих з експлуатації			бюджет, кошти суб'єктів господарювання, кошти МТД, інші не заборонені законом джерела	підрозділи МВС в області, Івано-Франківська ОДА, ОМС (за згодою), суб'єкти господарювання	інвентаризацію
8.1.2	Створення інфраструктури для збирання, зберігання, розбирання транспортних засобів, знятих з експлуатації, повторного використання та відновлення відходів, що утворилися після розбирання знятих з експлуатації транспортних засобів	2025-2030	*	кошти ОМС, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, кошти МТД, інші не заборонені законом джерела	Івано-Франківська ОДА (координація), ОМС (за згодою), суб'єкти господарювання	Створено інфраструктуру
Розділ 9 Створення ефективної системи управління осадом стічних вод						
Захід 9.1 створення інфраструктури для оброблення осаду стічних вод						
9.1.1	Створення ефективної системи управління осадом стічних вод та інфраструктури для оброблення осаду стічних вод шляхом створення нових та збільшення існуючих потужностей об'єктів оброблення осаду стічних вод	2025-2033	*	кошти ОМС, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, кошти МТД, інші не заборонені законом джерела	Івано-Франківська ОДА (координація), ОМС (за згодою), суб'єкти господарювання	Створено нові та збільшено потужності

№	Назва заходу	Строк виконання	Обсяг фінансування, тис. грн	Джерело фінансування	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 10 Управління відходами, що біологічно розкладаються, з інших джерел						
Захід 10.1. Створення та забезпечення належного функціонування комплексної регіональної системи управління відходами, яка забезпечить мінімізацію навантаження на довкілля						
10.1.1	Включення до регіональних та місцевих планів управління відходами заходів щодо зменшення захоронення відходів, що біологічно розкладаються	2027	*	кошти ОМС, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, кошти МТД, інші не заборонені законом джерела	Івано-Франківська ОДА (координація), ОМС (за згодою), суб'єкти господарювання	Включено заходи
10.1.2	Реалізація пілотних проектів для впровадження системи збирання та оброблення відходів, що біологічно розкладаються, які утворюються у закладах громадського харчування, торгівлі та ринків	2027-2029	*	кошти ОМС, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, кошти МТД, інші не заборонені законом джерела	Івано-Франківська ОДА (координація), ОМС (за згодою), суб'єкти господарювання	Реалізовано пілотні проекти
10.1.3	Будівництво об'єктів компостування відходів від зелених насаджень з об'єктів благоустрою	2025-2033		кошти ОМС, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, кошти МТД, інші не заборонені законом джерела	Івано-Франківська ОДА (координація), ОМС (за згодою)	створено об'єкти для компостування відходів зелених насаджень
10.1.4	Створення установок для попереднього оброблення біорозкладної фракції побутових відходів на території комплексів механіко-біологічного оброблення	2026-2028	*	кошти ОМС, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, кошти МТД, інші не заборонені законом джерела	Івано-Франківська ОДА (координація), ОМС (за згодою)	створено установки для попереднього оброблення

№	Назва заходу	Строк виконання	Обсяг фінансування, тис. грн	Джерело фінансування	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
1	2	3	4	5	6	7
	відходів або території регіональних полігонів					
10.1.5	Впровадження систем для використання біогазу, отриманого від дегазації відходів, що біологічно розкладаються	2026-2029	*	кошти ОМС, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, кошти МТД, інші не заборонені законом джерела	Івано-Франківська ОДА (координація), ОМС (за згодою)	впроваджено системи для використання біогазу
10.1.6	Ознайомлення з практикою домашнього компостування біовідходів утворювачами на присадибних, дачних і садових ділянках	2025-2028	*	кошти ОМС, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, кошти МТД, інші не заборонені законом джерела	Івано-Франківська ОДА (координація), ОМС (за згодою), суб'єкти господарювання	проведено кампанії з ознайомлення з практикою домашнього компостування
10.1.7	Проведення інформаційно навчальної кампанії серед населення щодо управління відходами, що біологічно розкладаються	2026-2033	*	кошти ОМС, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, кошти МТД, інші не заборонені законом джерела	Івано-Франківська ОДА (координація), ОМС (за згодою)	проведено інформаційні кампанії
10.1.8	Впровадження систем для роздільного збирання біовідходів	2029-2033	*	кошти ОМС, місцевий бюджет, кошти суб'єктів господарювання, кошти МТД, інші не заборонені законом джерела	Івано-Франківська ОДА (координація), ОМС (за згодою)	впроваджено системи роздільного збирання відходів, що біологічно розкладаються

*фінансування визначається щорічно на основі паспортів бюджетних програм